

แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย

ผู้ความเป็นเลิศ

นายณัฐพงศ์ สัมปหังสิต

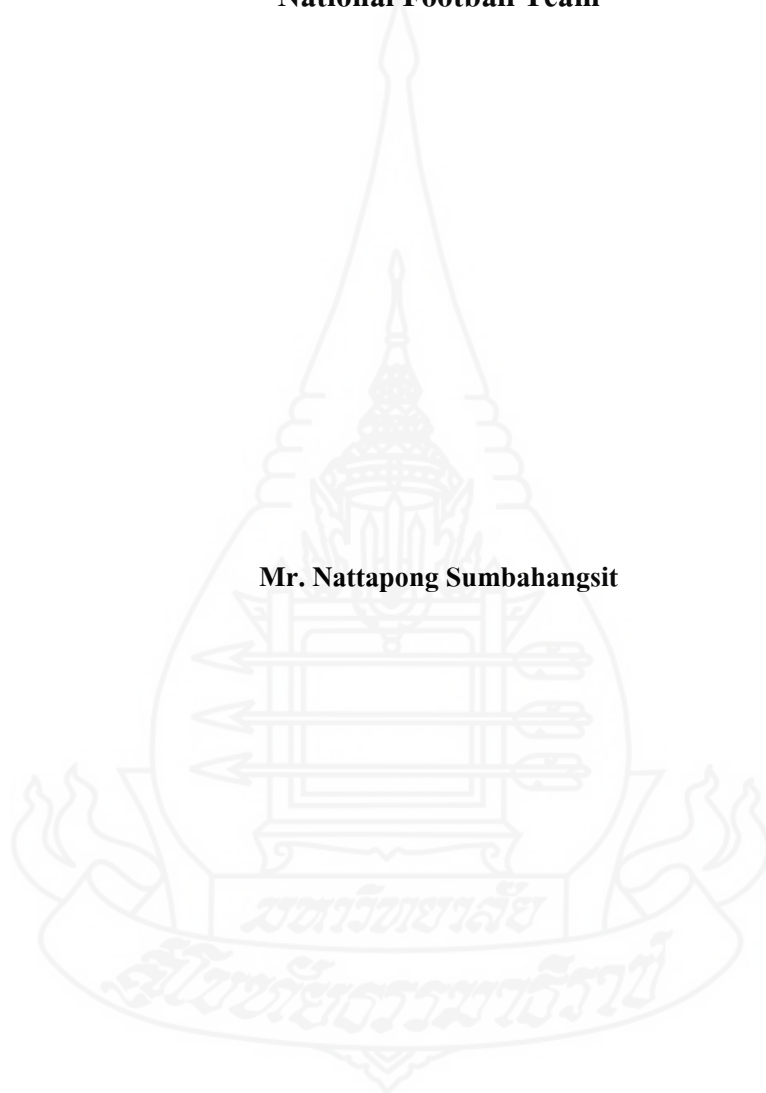

คุณฉันทน์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

**Approaches to Developing Communications to Foster Excellence in Thailand's
National Football Team**

Mr. Nattapong Sumbahangsit

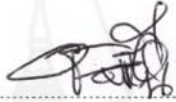
A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Doctor of Philosophy in Communication Arts
School of Communication Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

2020

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย สู่ความเป็นเลิศ
ชื่อและนามสกุล	นายณัฐพงศ์ สัมปหังสิต
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์ ดร.สันต์ ทงรินทร์ 2. รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ ตะเชนทรพรรค 3. อาจารย์ ดร.อนุสรณ์ มนตรี

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

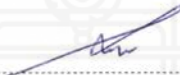
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชาญวิทย์ ผลชีวิน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันต์ ทงรินทร์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ ตะเชนทรพรรค)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อนุสรณ์ มนตรี)

ทพญนภา หงษ์สุริยา

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ทิพย์นภา หงษ์สุริยา)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญชรัตพันธุ์)

ชื่อคุณฉันทิพนธ์ แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
 ผู้วิจัย นายฉัฐพงศ์ สัมปหังสิต รหัสนักศึกษา 4571500067 ปริญญา ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (นิเทศศาสตร์)
 อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สันศักดิ์ ทองรินทร์ (2) รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คะเชนทรพรรค
 (3) อาจารย์ ดร.อนุสรณ์ มนตรี ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศเกี่ยวกับ
 1) รูปแบบการสื่อสาร 2) วิธีการสื่อสาร 3) กลยุทธ์การสื่อสาร 4) สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬา
 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร 6) แนวทางการสื่อสาร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 15 คน ประกอบด้วย
 หัวหน้าผู้ฝึกสอน 3 คน และกัปตันทีม 1 คน และกลุ่มนักฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์จำนวน 11 คนซึ่งเคยสังกัดทีม
 ชาติไทยชุดซีเกมส์ที่ชนะเลิศอันดับ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์
 กลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุป ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย จำนวน 5
 ทีม รวมทั้งหมด 225 คน โดยเลือกแบบเจาะจง จากนักกีฬาฟุตบอลชายทีมชาติไทย ทีมเยาวชนไทยอายุ 16-23 ปี
 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการสื่อสาร ประกอบด้วยการสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอน
 กัปตันทีม และนักกีฬาเพื่อกำหนดเป้าหมาย สร้างแรงจูงใจให้กับตนเองและวางแผนวิธีการดำเนินงาน การสื่อสาร
 ระหว่างบุคคลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและลดความกดดัน การสื่อสารกลุ่มเล็กเพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ การสร้าง
 ปฏิสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายร่วมกันภายในทีมใน 3 ช่วงการแข่งขัน คือ ก่อน ระหว่าง และ หลังการแข่งขัน
 2) วิธีการสื่อสาร พบว่า ใช้วิธีการสื่อสารทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาควบคู่กัน ทั้ง 3 ช่วง ได้แก่ ก่อน ระหว่าง และหลัง
 การแข่งขัน แต่ในช่วงระหว่างการแข่งขันเน้นการสื่อสารด้วยอวจนภาษา 3) กลยุทธ์การสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารผ่าน
 กิจกรรม การตั้งการของหัวหน้าผู้ฝึกสอนเพื่อกำหนดเป้าหมายให้มีทิศทางเดียวกัน และใช้คำพูดในการปลุกฝังภาพจำ
 ในช่วงก่อนการแข่งขัน โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะอธิบายมุมมองของการแข่งขันในเชิงบวก การสื่อสารเพื่อสร้างมโน
 ภาพและจินตภาพ โดยใช้ในช่วงระหว่างการแข่งขันเพื่อให้ให้นักกีฬาเกิดภาพจำลองตามสถานการณ์เพื่อให้สามารถ
 จัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามภาพที่จำลองไว้ได้ทันที และการสร้างแรงจูงใจเพื่อการต่อ ยอดความเป็นเลิศ โดยใช้
 ในช่วงหลังการแข่งขันเพื่อให้นักกีฬานำประสบการณ์เชิงบวก ไปสื่อสารให้กับนักกีฬารุ่นต่อไป 4) หัวหน้าผู้ฝึกสอน
 ทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยมีสมรรถนะการสื่อสารด้านการสร้างแรงจูงใจและมีความเป็นผู้นำ 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการ
 สื่อสาร พบว่า การสื่อสารระหว่างนักกีฬาภายในทีมมีผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากที่สุดรองลงมา คือ ผู้ช่วยผู้
 ฝึกสอนมีผลต่อการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ และความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของนักกีฬามีผลต่อการสื่อสารระหว่าง
 นักกีฬาภายในทีม 6) แนวทางการพัฒนาการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) รูปแบบการสื่อสารภายในบุคคล ระหว่างบุคคล
 และกลุ่ม (2) วิธีการสื่อสารใช้วจนภาษาและอวจนภาษา และ (3) กลยุทธ์การสื่อสารช่วงก่อนการแข่งขันใช้กลยุทธ์การ
 สื่อสารผ่านกิจกรรม การตั้งการ ระหว่างการแข่งขันใช้การสื่อสารเพื่อปลุกฝังภาพจำ สร้าง มโนภาพและจินตภาพ
 และช่วงหลังการแข่งขันใช้การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ

คำสำคัญ การสื่อสาร การพัฒนาทีมกีฬาฟุตบอล ทีมฟุตบอลทีมชาติไทย ความเป็นเลิศทางกีฬา

Dissertation title: Approaches to Developing Communications to Foster Excellence in Thailand's National Football Team

Researcher: Mr. Nattapong Sumbahangsit; **ID:** 4571500067; **Degree:** Doctor of Philosophy (Communication Arts); **Dissertation advisors:** (1) Dr. Santat Thongrin, Associate Professor; (2) Paiboon Kachentaraphan, Associate Professor; (3) Dr. Anusorn Montri;

Academic year: 2020

Abstract

The objective of this research was to study the development of excellence in Thailand's national football team in terms of 1) patterns of communication; 2) methods of communication; 3) communication strategies; 4) communication capabilities of the team's coaches and players; 5) factors that affect the team's communication; and 6) approaches to improving communications.

This was a mixed-methods research. For the qualitative portion, the 15 key informants consisted of 3 head coaches, 1 team captain and 11 players who were in the Thai national football team when it won first place in the SEA Games. Data were collected through in-depth interviews using an interview form and a group discussion and were analyzed deductively. For the quantitative portion, data were collected from the 225 members of 5 national teams (chosen through purposive sampling from among players aged 16-23 in the national youth football league). The data collection tool was a questionnaire and data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that 1) patterns of communication consisted of individual internal self-communication of the coaches, captain, and players for goal-setting, creating incentives, and planning actions; interpersonal communications to exchange information and reduce stress; and small group communication to assign roles, build interactions and set common goals for the team. These patterns were used before, during and after matches. 2) Methods of communication included both verbal and nonverbal communication before, during and after matches, but mostly nonverbal communication during matches. Communication strategies consisted of communicating via activities, head coaches giving commands to align common team goals, using words to instill mental imagery before matches, head coaches explaining positive angles of competing, communication to create visions and imaginary pictures during the matches to give players a mental model of the situation so they could react immediately to manage the present situation in the moment, and creating inspiration to build on their level of excellence after the matches so that the players could pass their positive experiences on to the next generations of athletes. 4) Head coaches of the Thai national football team had the capability to communicate to create incentive and had leadership capacities. 5) Factors that affected communication were, foremost, communication between team members, which impacted the relationships within the team the most; second was the assistant coaches, who impacted informal communications; and lastly, the personal relationships between different players affected communications within the team. 6) Recommended approaches to improving communications are (a) developing intrapersonal, interpersonal and group communications patterns; (b) developing verbal and nonverbal communication methods; (c) using the communication strategies of activities and commands before matches, imagery and vision building during matches, and communication for incentive-building after matches.

Keywords: Communications, Football team development, Thai national football team,

Athletic excellence

กิตติกรรมประกาศ

คุณฉันทิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถและความเมตตาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สันศักดิ์ ทองรินทร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้ความกรุณาแนะนำและติดตามการทำคุณฉันทิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ คุณวรวุฒิ ศรีมะฆะ คุณโชคทวี พรหมรัตน์ และคุณทองสุข สัมปหังสิต หัวหน้าผู้ฝึกสอนทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ นักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในภาคสนาม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณทองสุข สัมปหังสิต คุณสมใจ สัมปหังสิต และครอบครัวที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ และคณาจารย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชตลอดจนผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการทำคุณฉันทิพนธ์ในครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การช่วยเหลือตลอดมา

ฉันทิพนธ์ สัมปหังสิต

พฤศจิกายน 63

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามนำวิจัย	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
ขอบเขตในการวิจัย	9
นิยามศัพท์	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดกลยุทธ์การสื่อสารกีฬา	12
แนวคิดการสื่อสารภายในตนเอง	14
แนวคิดการสื่อสารระหว่างบุคคล	19
แนวคิดการสื่อสารกลุ่มเล็ก	26
แนวคิดความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำ	29
แนวคิดการโน้มน้าวใจ และจูงใจ	33
แนวคิดการสื่อสารแบบวัจนภาษาและอวัจนภาษา	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	62
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	62
การวิจัยเชิงปริมาณ.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ส่วนวิจัยเชิงคุณภาพ.....	67
การสื่อสารช่วงก่อนการแข่งขัน.....	67
รูปแบบการสื่อสาร.....	67
การสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬา.....	73
การสื่อสารระหว่างนักกีฬากับนักกีฬา.....	74
การสื่อสารแบบกลุ่ม.....	74
วิธีการสื่อสาร.....	77
กลยุทธ์การสื่อสาร.....	79
การกำหนดกลยุทธ์.....	82
กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ และจูงใจ.....	84
การสื่อสารช่วงระหว่างการแข่งขัน.....	87
รูปแบบการสื่อสาร.....	87
วิธีการสื่อสารช่วงระหว่างการแข่งขัน.....	93
กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างการแข่งขัน.....	98
การสื่อสารช่วงหลังการแข่งขัน.....	102
รูปแบบการสื่อสาร.....	102
วิธีการสื่อสาร.....	106
กลยุทธ์การสื่อสาร.....	109

ส่วนวิจัยเชิงปริมาณ.....	112
--------------------------	-----

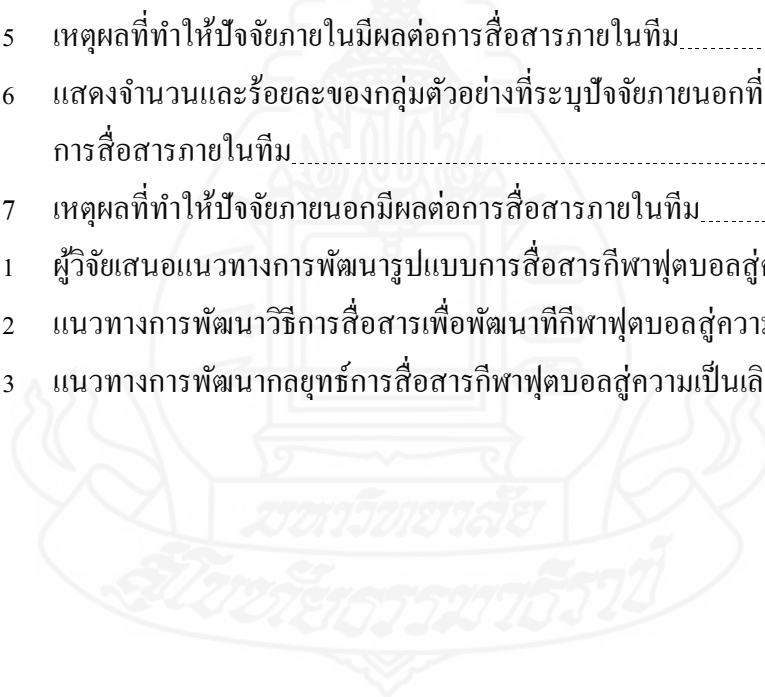
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป และอภิปรายผลการวิจัย.....	121
สรุปผลการวิจัย.....	123
การอภิปรายผล.....	139
ข้อเสนอแนะ.....	149
บรรณานุกรม.....	171
ภาคผนวก.....	177
ประวัติผู้วิจัย.....	188

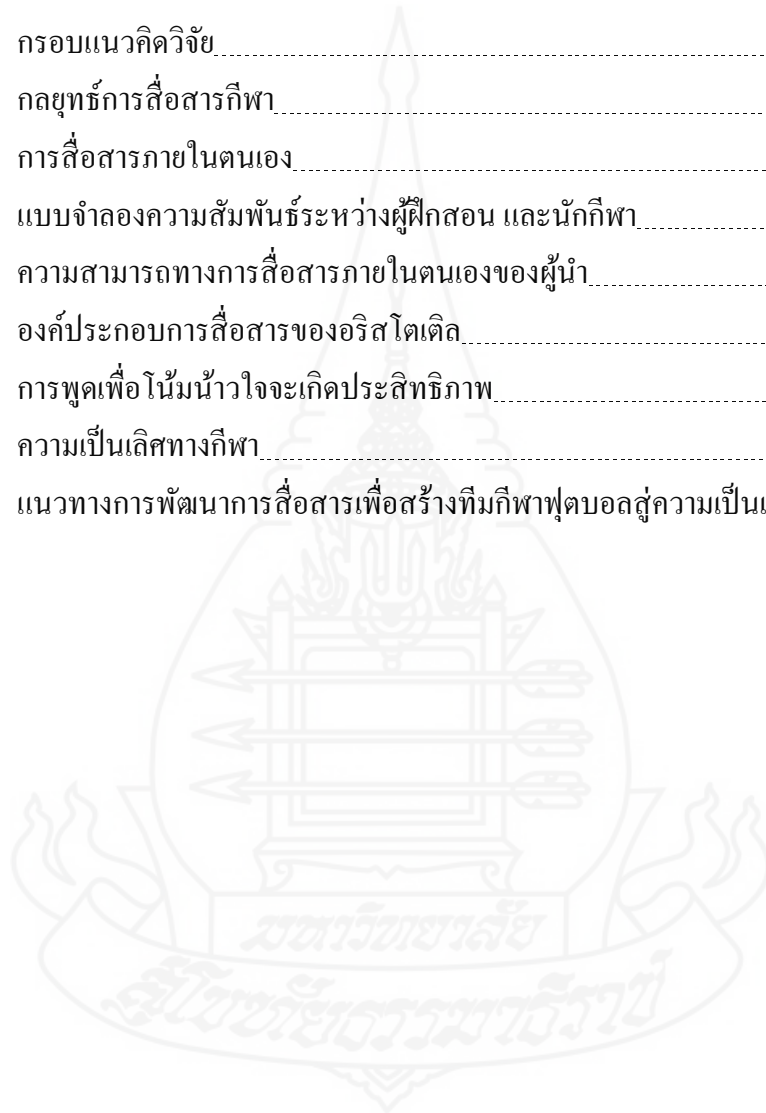
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย..... 65
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละสมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ฝึกสอนในทีม..... 113
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละสมรรถนะหรือความสามารถด้านอื่นๆ ในการเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอน 113
ตารางที่ 4.3	เหตุผลตามประเด็นสมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนในทีม..... 115
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุปัจจัยภายในที่มีผลต่อ การสื่อสารภายในทีม..... 117
ตารางที่ 4.5	เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยภายในมีผลต่อการสื่อสารภายในทีม..... 118
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อ การสื่อสารภายในทีม..... 119
ตารางที่ 4.7	เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการสื่อสารภายในทีม..... 119
ตารางที่ 5.1	ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการสื่อสารกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ... 156
ตารางที่ 5.2	แนวทางการพัฒนาวิธีการสื่อสารเพื่อพัฒนาที่กีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ..... 162
ตารางที่ 5.3	แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ..... 167

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดวิจัย.....	8
ภาพที่ 2.1 กลยุทธ์การสื่อสารกีฬา.....	13
ภาพที่ 2.2 การสื่อสารภายในตนเอง.....	15
ภาพที่ 2.3 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอน และนักกีฬา.....	24
ภาพที่ 2.4 ความสามารถทางการสื่อสารภายในตนเองของผู้นำ.....	31
ภาพที่ 2.5 องค์ประกอบการสื่อสารของอริสโตเติล.....	35
ภาพที่ 2.6 การพูดเพื่อโน้มน้าวใจจะเกิดประสิทธิภาพ.....	36
ภาพที่ 5.1 ความเป็นเลิศทางกีฬา.....	149
ภาพที่ 5.2 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ.....	150

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสื่อสารมีความสำคัญในการเล่นกีฬาประเภททีมอย่างมาก เพราะการเล่นกีฬาประเภททีมมีโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ที่สำคัญตามตำแหน่งงานภายในทีม โดยเล่นกีฬาประเภททีมต้องมีการทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมกัน ตั้งแต่ขั้นตอนการฝึกซ้อม การวางแผนการแข่งขัน การอยู่ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านต่างๆ ระหว่างกันภายในทีม การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการทำงานร่วมกัน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนต้องใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการประสานส่วนต่างๆ ภายในทีม เพื่อให้สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของทีมได้ โดยกีฬาประเภททีม คือ กีฬาที่มีผู้เล่นตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป เช่น ตะกร้อ วอลเลย์บอล ฟุตบอล บาสเกตบอล โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอลนั้นเป็นกีฬาประเภททีมที่ได้รับความนิยมทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ในส่วนของประเทศไทยกีฬาฟุตบอลได้รับความนิยมอย่าง (ฐานเศรษฐกิจ , 2559) พบว่า มีผู้สนใจกีฬาฟุตบอลในประเทศไทยมากขึ้นทั้งโทรทัศน์ และการนำเสนอผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ต่างๆ นอกจากนี้ศูนย์วิจัยกิจการไทยรายงานว่ากีฬาฟุตบอลได้รับความนิยม และสามารถทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีเงินไหลเวียนรวมทั้งประเทศไทยมีการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระดับอาชีพทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ กีฬาฟุตบอลนอกจากสามารถทำให้เกิดมูลค่าทางการตลาดแล้วกีฬาฟุตบอลยังทำให้ผู้คนมีส่วนร่วมทั้งนักกีฬา และประชาชนอย่างสูง

กีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาประเภททีมอย่างหนึ่งที่มีลักษณะการทำงานหรือการดำเนินงานกับบุคคลหลายบุคคลตามบทบาทและหน้าที่ภายในทีม ซึ่งการทำงานประเภททีมนี้ต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และลงมือปฏิบัติเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกันของทีมอย่างพร้อมเพียงกัน เปรียบเหมือนร่างกายที่สามารถรวมกันเป็นบุคคลบุคคลเดียว คือ หนึ่งเพื่อทั้งหมด ทั้งหมดเพื่อหนึ่งเดียว ซึ่งการสื่อสารจะมีส่วนสำคัญที่จะสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อการทำงานร่วมกัน ประสานสัมพันธ์ระหว่างกันให้เป็นหนึ่งเดียว ดังคำกล่าวของหัวหน้าผู้ฝึกสอนอเมริกันฟุตบอล Bill Belichick ในการแข่งขัน AFC Championship ว่า “ ความผิดพลาดมันเกิดขึ้นจากการทำงานของทีม ซึ่งก็คือหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาไม่มีการสื่อสารกันจึงทำให้แพ้ในเกมการแข่งขัน” (Bird ,2017) ซึ่งการสื่อสารนี้เองจะสามารถเข้ามามีส่วน

ช่วยในการขับเคลื่อนการรับรู้ มุมมอง ทักษะคติ ตลอดจนการนำไปสู่การลงมือทำปฏิบัติตามแผน และเป้าหมายของทีมจนประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารภายในทีมนั้นไม่ได้เกิดเพียงแค่ระหว่างการแข่งขันเท่านั้น แต่ Bill Belichick ได้กล่าวว่า การสื่อสารคือสิ่งที่ยากทั้งก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน (Bird, 2017) ซึ่งจากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้ปฏิบัติงานจริงในการแข่งขันกีฬาประเภททีมในต่างประเทศจะมุ่งให้ความสำคัญกับการสื่อสารภายในทีมเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญ โดยการสื่อสาร คือ เบื้องหลังที่สามารถทำให้ทีมประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Domagoji Lusic (2005) พบว่าการสื่อสารภายในทีมมีผลต่อผลการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น ทีมที่มีการวางแผนและสื่อสารกันตลอดเวลาจะสามารถคว้าชัยชนะได้มากกว่า ทีมที่มีการสื่อสารน้อยกว่า เพราะฉะนั้นรูปแบบการสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การทำงานของทีมที่มีคุณภาพและเป็นเลิศได้

ในประเทศไทยมีประเภทกีฬาที่ประสบความสำเร็จทั้งประเภทบุคคล และกีฬาประเภททีม โดยกีฬาที่ประสบความสำเร็จในนานาชาติส่วนใหญ่ คือ กีฬาประเภทบุคคล อาทิเช่น เมย์ รัชนก อินทนนท์ อดีตนักกีฬาแบดมินตันหญิงอันดับ 1 ของโลก บอล ภราดร ศรีชาพันธุ์ นักกีฬาเทนนิส อันดับ 3 ของโลก บาส สมรักษ์ คำสิงห์นักกีฬามวยเจ้าของเหรียญทองโอลิมปิกที่แอตแลนต้า เป็นต้น จากข้อมูลที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่ากีฬาประเภทบุคคลจะประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก แต่ในทางตรงกันข้ามกีฬาประเภททีมนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จจนถึงระดับโลกหรือประสบความสำเร็จค่อนข้างน้อย เช่น กีฬาโอลิมเปียบอลหญิงทีมชาติไทย ได้แชมป์เอเซีย 2009 ในรายการวอลเลย์บอลหญิงชิงแชมป์เอเซีย ครั้งที่ 15 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม (Sanook, 2552) และกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ประเภททีมชายได้รับชัยชนะติดต่อกันหลายสมัย ซึ่งจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ทราบว่ากีฬาประเภทบุคคลในประเทศไทยส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จมากกว่ากีฬาประเภททีมค่อนข้างมาก

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้มีการวางแผนในการพัฒนาการกีฬา โดยมีการจัดทำแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติขึ้นทั้งหมด 6 ฉบับ โดยมีเนื้อหาที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามบริบทและเวลาที่ผ่านมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติและเพื่อให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนาการกีฬาในแต่ละฉบับ โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ ดังนี้ ฉบับที่ 1-6 มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้มีความสำคัญกับการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และการพัฒนากีฬาอาชีพ ซึ่งได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ 3 ไว้คือ การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ได้แก่

1) ให้นักกีฬาทุกกลุ่ม ทุกระดับมีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาความสามารถ โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้งระดับชาติและนานาชาติ

- 2) มีระบบและกลไกให้บุคลากรทางการกีฬาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนากีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ชาติและนานาชาติ
- 3) สร้างและพัฒนาสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬาทุกระดับอำเภอ จังหวัด ชาติและนานาชาติ
- 4) เพื่อสร้างระบบและกลไกในการพัฒนาเครื่องอำนวยความสะดวกกีฬาในแต่ละระดับให้เชื่อมโยงบูรณาการและมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) พัฒนาระบบการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งระดับชาติและนานาชาติ
- 6) การค้นหาและพัฒนานักกีฬาที่มีความสามารถทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
- 7) การพัฒนาบุคลากรการกีฬาอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานสากล เพื่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และการอาชีพอย่างยั่งยืน
- 8) การสร้างและพัฒนาศูนย์บริการการกีฬาและศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติที่เป็นมาตรฐาน
- 9) การส่งเสริมและจัดเตรียมการดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพของนักกีฬาและบุคลากรการกีฬา
- 10) การส่งเสริมและพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพอย่างเป็นระบบ

จากแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติดังกล่าว ทำให้เห็นถึงนโยบายการพัฒนาองค์กรกีฬาอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจะเห็นได้ว่าแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติยังขาดการค้นคว้าองค์ความรู้ด้านการสื่อสารที่จะสามารถช่วยสนับสนุนให้นักกีฬา องค์กรกีฬาเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำการสื่อสารเข้าไปเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการทำงาน สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน รวมไปถึงการบริหารและจัดการกีฬาซึ่ง เสนาะ ดิยาวี (2548) ได้กล่าวว่า การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานขององค์กร ถ้าหากไม่มีการสื่อสารก็ไม่สามารถจะบริหารงานและจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างทำให้เกิดความหมาย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ทำให้การดำเนินงานขององค์กรและกิจกรรมต่างๆ ราบรื่น โดยเฉพาะกีฬาประเภททีมนั้นต้องการการบริหาร และการจัดการเพื่อให้ทีมกีฬาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาความสามารถทางการเล่นกีฬาประเภททีมในระดับสูงสุด หรือสร้างความเป็นเลิศทางการกีฬาได้นั้นตามที่ (สืบสาย บุญวิบุต, 2542) ได้กล่าวว่าการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ จิตใจ ภาย และทักษะกีฬา จะสามารถสร้างนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬาได้ จากองค์ประกอบดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศยังขาดการสื่อสารที่จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างทีมกีฬาให้มีข้อมูล และเป้าหมายในการแข่งขันร่วมกันได้

การสื่อสารในกีฬาประเภททีมจะมีความแตกต่างจากกีฬาประเภทบุคคลมาก เพราะในกีฬาประเภทบุคคลจะสื่อสารกับตนเองซึ่งหมายถึงว่านักกีฬาจะเป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารในเวลาเดียวกัน คือ ผู้ส่งสารคือตัวนักกีฬาเองที่พูดคุยกับตนเองภายใต้จิตสำนึกของตนเอง และแสดงหรือเล่นออกมาตามที่ตนเองวางแผนไว้ แต่ในกีฬาประเภททีมนั้นจะเป็นการสื่อสารที่มีความซับซ้อนหลายระดับ และมีรูปแบบการสื่อสารภายในทีมที่หลากหลายซึ่ง Pedersen, Laucella, Kian and Geurin (2017) ได้กล่าวว่ารูปแบบกลยุทธ์ในการสื่อสารการกีฬา (The Strategic Sport Communication Model : SSCM) จะประกอบไปด้วยการสื่อสารของบุคคล การสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มเล็ก และการสื่อสารภายในองค์กร โดยการสื่อสารภายในองค์กรจะมีลักษณะการสื่อสารระหว่างองค์กรกับองค์กร ซึ่งรูปแบบการสื่อสารภายในทีมกีฬานั้นจะขึ้นอยู่กับปัญหาและสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลา เพราะฉะนั้นการสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่มเล็กมีความสำคัญในการ ทบทวน เรียบเรียงข้อมูลเพื่อถ่ายทอดไปยังอีกบุคคล หรือเชื่อมโยงข้อมูล และสร้างความเข้าใจ ซึ่งการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศนั้นต้องอาศัยการสื่อสารเพื่อการสร้างความสามัคคีเพื่อให้ทีมกีฬามีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายร่วมกันมากที่สุด

การสื่อสารภายในทีมกีฬาจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยจะเปลี่ยนไปตามเหตุการณ์ในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาอาจเกิดความขัดแย้ง ข้อถกเถียง การเล่นกลยุทธ์การแข่งขันที่ผิดพลาด และนอกเหนือไปจากที่วางแผนไว้กับหัวหน้าผู้ฝึกสอน การสร้างทีมกีฬาจึงเป็นสิ่งที่ยากและต้องใช้ประสบการณ์ในการสร้างทีม Bill Belichick หัวหน้าผู้ฝึกสอนกีฬาอเมริกันฟุตบอลได้กล่าวว่า การสื่อสารคือสิ่งที่ยากทั้งในช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน สมาชิกภายในทีมกีฬาจะต้องใช้วิธีการสื่อสารที่ดี ซึ่งต้องใช้ภาษาในการสื่อสารสองรูปแบบ คือ วจนภาษา และอวจนภาษา กับสมาชิกภายในทีม รวมทั้งต้องมีวิธีการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามลักษณะเหตุการณ์ในแต่ละช่วงด้วยเพราะจะส่งผลต่อคะแนนและผลของการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น

กีฬาฟุตบอลจะมีโครงสร้างในการทำงาน และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในทีมที่แตกต่างและหลากหลาย ซึ่งภายในทีมกีฬานั้นจะประกอบไปด้วยหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน หัวหน้าทีมฟุตบอล นักจิตวิทยาการกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬาด้านพัฒนาร่างกาย นักโภชนาการ การกีฬา และนักกีฬาภายในทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนทีมกีฬาจะเป็นผู้รับผิดชอบ ดัดสินใจและเป็นผู้วางแผนในการดำเนินงานของทีมทั้งหมด ซึ่งการสร้างทีมกีฬาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นผู้นำทีมต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ และสมรรถทางการสื่อสารที่ดี มีรูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสารในการขับเคลื่อนทีมกีฬาไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จของทีมได้

Chester Bernerd (1938) O'Bayle, Commins and Murry (2015) ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ผู้นำทีมกีฬาที่ดีต้องสามารถเตรียมแผนการฝึกซ้อม บริหารจัดการ ควบคุม บริหารบุคคล นำกลุ่ม

วางแผนวางกลยุทธ์ในงานกีฬา รวมทั้งมอบอำนาจให้กับบุคคลช่วยจัดการและดูแลการทำงานภายในทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการสื่อสารของผู้นำจะนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดี เช่นเดียวกับ Barrett (2014) ที่กล่าวว่า ผลที่เกิดกับผู้นำจะขึ้นอยู่กับผลของการสื่อสาร และความสามารถในการสื่อสารกับกลุ่มที่สามารถแนะนำกลุ่มสมาชิก การสร้างแรงจูงใจตลอดจนการสร้างแรงบันดาลใจ โดยผู้นำที่มีทักษะการสื่อสารที่ดีจะสามารถสร้างความเข้าใจ และความไว้วางใจส่งเสริมให้คนในสมาชิกปฏิบัติตาม Rocco P. Porreca Chair: Dr. Stephen L. Butler Daphne, Alabama (2015) ได้กล่าวว่า ผู้ฝึกสอนกีฬาต้องมีความสามารถในการสื่อสารที่ดี เพราะจะสามารถนำทีมไปสู่ชัยชนะได้ ซึ่งความสามารถทางการสื่อสารดีนั้นจะประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร การสร้างสรรค์รูปแบบการสื่อสาร นอกจากนี้ทักษะด้านความสามารถในการเรียนรู้หากมีการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจเพียงพอจะทำให้ระดับทักษะทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้น และส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถของบุคคลไปด้วยเช่นกัน

กล่าวได้ว่าการพัฒนากีฬาประเภททีมจึงเป็นลักษณะการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอน และสมาชิกภายในทีมกีฬาที่มีปัจจัยภายในที่หลากหลาย เช่น อายุ เพศ ลักษณะบทบาทหน้าที่ ข้อบังคับ กฎระเบียบ วินัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล วัฒนธรรมกลุ่ม ความสัมพันธ์ ความคิด ความรู้สึก ข้อตกลงร่วมกันภายในทีม ดังนั้น การดำเนินงานเพื่อสร้างทีมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศจึงประกอบไปด้วย รูปแบบของการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสาร ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ความสามารถทางการสื่อสารเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ พบว่า การพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศนั้นส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นเนื้อหาในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาแต่ยังไม่มีการวิจัยที่มุ่งศึกษาด้านการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬา งานวิจัยนี้จะเป็แนวทางในการค้นพบรูปแบบด้านการสื่อสารที่สามารถสร้างทีมกีฬาได้และสามารถนำองค์ความรู้ด้านการสื่อสารไปพัฒนาในการสร้างทีมนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬา และรวมทั้งเข้าใจวิธีการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนกีฬาประเภททีมรุ่นใหม่ให้เข้าใจวิธีการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการ วิธีการสื่อสารในการสร้างกลยุทธ์การวางแผน ทักษะการสื่อสาร และเพิ่มศักยภาพของนักกีฬานำไปสู่การแข่งขันในระดับต่างๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการศึกษาการสื่อสารของกีฬาประเภททีมไว้สามระยะ ได้แก่ 1) ระยะก่อนการแข่งขัน คือ การคัดเลือกนักกีฬา ทีมผู้ฝึกสอน การกำกับบทบาทหน้าที่ และการวางแผนการดำเนินงาน 2) ระหว่างการแข่งขัน คือ การเข้าร่วมการแข่งขัน การแข่ง และการฝึกซ้อมในระหว่างการแข่งขันยังไม่เสร็จสิ้น และ 3) ระยะหลังการแข่งขัน คือ การจบการแข่งขันในระหว่างการการแข่งขันยังไม่เสร็จสิ้น และการเสร็จสิ้นภารกิจการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ และได้รับชนะเลิศจากการแข่งขัน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการสื่อสารภายในทีมฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ตั้งแต่ปี 2555 -2560 จำนวน 3 ทีม ซึ่งเลือกทีมที่ประสบผลสำเร็จชนะเลิศอันดับ 1 โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสาร ทักษะการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ประสิทธิภาพการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาประเภททีม ปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีมกีฬาฟุตบอล โดยผู้วิจัยศึกษาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ประกอบด้วย กลยุทธ์การสื่อสารทางการกีฬา รูปแบบการสื่อสารได้แก่ การสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่ม วิธีการสื่อสาร ได้แก่ ภาษาในการสื่อสารทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาของทีมกีฬาฟุตบอล และสมรรถนะการสื่อสารของผู้เข้าร่วมไปถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสารจากภายนอก และภายใน การสื่อสารองค์กรที่มีลักษณะการสื่อสารเป็นลำดับขั้นตามโครงสร้างในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยการแข่งขันกีฬาสู่ความเป็นเลิศจะมีช่วงเวลาระยะการแข่งขันและมีรูปแบบในการสื่อสารที่แตกต่างกันตามช่วงเวลาหัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนด

นอกจากนั้นการวิจัยนี้ยังสามารถเป็นแนวทางของชุดความรู้ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนารูปแบบการสื่อสารกีฬาในเชิงนโยบายของภาครัฐและเอกชนตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด ระดับประเทศ และนานาชาติ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้ศาสตร์ด้านการสื่อสารกีฬา ให้มีแนวทางเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าต่อไป และให้มีโอกาสประสบผลสำเร็จในระดับนานาชาติได้ เนื่องจากกีฬาประเภททีมจะพบปัญหาด้านการสื่อสารภายในทีมและระหว่างบุคคลเพราะกีฬาประเภททีมมีความซับซ้อนละเอียดอ่อน โดยเฉพาะในปัจจุบันกีฬาประเภททีมกำลังได้รับความนิยมในการก้าวไปสู่กีฬาอาชีพที่ต้องใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างทีมไปสู่ความสำเร็จหรือความเป็นเลิศทางการกีฬาในอนาคตต่อไป

2. คำถามนำวิจัย

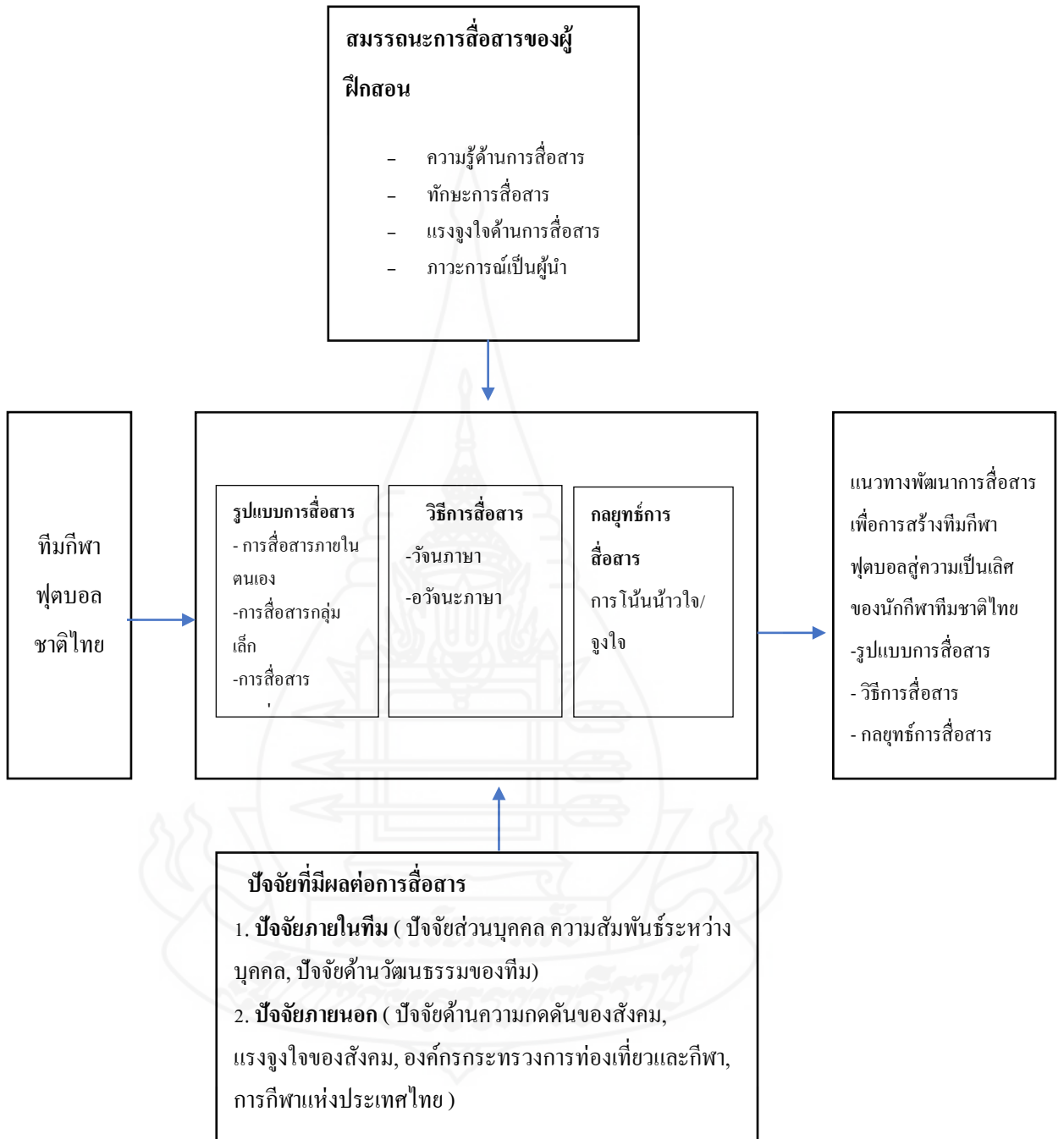
- 2.1 รูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างไร
- 2.2 วิธีการสื่อสารในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างไร
- 2.3 กลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยเป็นอย่างไร
- 2.4 สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างไร
- 2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างไร
- 2.6 แนวทางพัฒนาการสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
- 3.2 เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
- 3.3 เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
- 3.4 เพื่อศึกษาสมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
- 3.5 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
- 3.6 เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

5.1 ศึกษาเฉพาะทีมนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติ ตั้งแต่ปี 2553 -2560 ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ซีเกมส์ 3 ครั้ง ติดต่อกัน

5.2 ศึกษาเฉพาะหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตันทีมฟุตบอล และชุดนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยที่แบ่งรุ่นอายุตามสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ และสหพันธ์ฟุตบอลแห่งเอเชีย ทีมชาติไทยชุดเยาวชน และทีมชาติไทยชุดมหาวิทยาลัย โดยไม่รวมนักวิทยาศาสตร์การกีฬา ด้านพัฒนาร่างกาย นักโภชนาการการกีฬา และนักกีฬาภายในทีม

5.3 เก็บข้อมูลเฉพาะในช่วงเดือน มกราคม 2563 ถึงเดือนมิถุนายน 2563

6. นิยามศัพท์

6.1 กีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย หมายถึง การเล่นกีฬาฟุตบอลประเภททีมชายที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 ในการแข่งขันมหกรรมกีฬาซีเกมส์ จำนวน 3 ครั้งย้อนหลัง ในช่วงปี พ.ศ. 2553 -2560 และชุดนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยที่แบ่งรุ่นอายุตามสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติและสหพันธ์ฟุตบอลเอเชีย ทีมชาติไทยชุดเยาวชน และทีมชาติไทยชุดมหาวิทยาลัย

6.2 การสื่อสารกีฬาประเภททีม หมายถึง ความรู้ด้านการสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาประเภททีมฟุตบอลที่สามารถเข้าใจวิธีการสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาประกอบไปด้วยรูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร และกลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬา

6.3 รูปแบบการสื่อสารกีฬาประเภททีม หมายถึง วิธีการถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สื่อสารคือหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตันทีมฟุตบอล ที่มีการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ไปยังนักกีฬาฟุตบอล ประกอบด้วยการสื่อสารภายในตนเอง สื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารแบบกลุ่มของนักกีฬาฟุตบอล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเป็นเลิศ โดยมีแยกรูปแบบการสื่อสารเป็นสองลักษณะคือการสื่อสารแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการของทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย

6.4 วิธีการสื่อสารกีฬาประเภททีม หมายถึง การเข้ารหัสสาร ของสมาชิกภายในทีมกีฬาสัญญาณลักษณะเนื้อหาของข้อความ และการถอดรหัสสารทั้งภาษาที่ใช้ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาที่เป็นสากลตามลักษณะกีฬาและลักษณะเฉพาะของแต่ละทีมและช่วงเวลาเพื่อใช้ในการสื่อสารภายในทีมกีฬาของบุคคลรวมทั้งช่องทางที่ใช้ในการส่งข้อความหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้

ฝึกสอน กัปตันทีมฟุตบอล ในช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ซึ่งประกอบด้วย

6.4.1 วัจนภาษา หมายถึง การสื่อสารด้วยคำและประโยค โดยผ่านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ที่มีคำเป็นตัวสื่อความหมายที่เหมาะสมกับลักษณะการสื่อสาร เป้าหมาย สื่อและ ผู้รับสารของกีฬาฟุตบอล

6.4.2 อวัจนภาษา หมายถึง การสื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำ เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารผ่าน อากัปกริยา ท่าทาง น้ำเสียง สายตา สัญญาณ หรือใช้วัตถุที่สามารถแสดงออกให้รับรู้กันได้ สามารถ แปลความหมายและทำความเข้าใจต่อกันได้

6.5 กลยุทธ์การสื่อสารกีฬาประเภททีม หมายถึง การใช้เทคนิคหรือวิธีการการสื่อสาร ของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตันทีม ใช้วิธีการสื่อสารกับนักกีฬาฟุตบอลด้วยวิธีการ ต่างๆ ซึ่งวิเคราะห์ตามขั้นตอนการสร้างกลยุทธ์ แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์ และบริบท ช่วงการกำหนดจุดมุ่งหมาย และการกำหนดกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์การ สื่อสารทั้งในช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน โดยมีจุดมุ่งหมายคือการ สร้างทีมกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ

6.6 ความเป็นเลิศกีฬาประเภททีมฟุตบอล หมายถึง การพัฒนาทีมกีฬาฟุตบอลให้มี โอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาความสามารถ โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้ง ระดับชาติและนานาชาติโดยมีระบบและกลไกให้บุคลากรทางการกีฬาได้แก่หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตันทีมฟุตบอล ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดจนการพัฒนาระบบการ จัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับการแข่งขันชิงแชมป์หรือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

6.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารกีฬาประเภททีม หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการสื่อสารเพื่อนำ ไปสู่การสร้างทีมกีฬาที่เป็นเลิศโดยประกอบด้วยปัจจัยภายในและภายนอกทีม

6.7.1 ปัจจัยภายในทีม หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตันทีมฟุตบอล ที่รวมไปถึงปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และวัฒนธรรมของทีม

6.7.2 ปัจจัยภายนอกทีม หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากความกดดันและแรงจูงใจของ สังคมที่มีต่อนักกีฬาและทีมกีฬา โดยปัจจัยที่เกิดจากแรงกดดันของสังคมได้แก่ สื่อสารมวลชน แฟนคลับ ความคาดหวังของผู้ชม และปัจจัยที่เกิดจากแรงจูงใจของสังคมได้แก่ นโยบายการสนับสนุน ของภาครัฐ ผู้สนับสนุนทีมกีฬา

6.8 สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอน หมายถึง องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถด้านการสื่อสาร ทักษะการสื่อสาร แรงจูงใจด้านการสื่อสาร ประสบการณ์ด้านการสื่อสาร

และภาวะการเป็นผู้นำของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ที่มีต่อสมาชิกภายในทีมกีฬาเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ให้บรรลุตามเป้าหมายในการสร้างความเป็นเลิศของทีมกีฬา

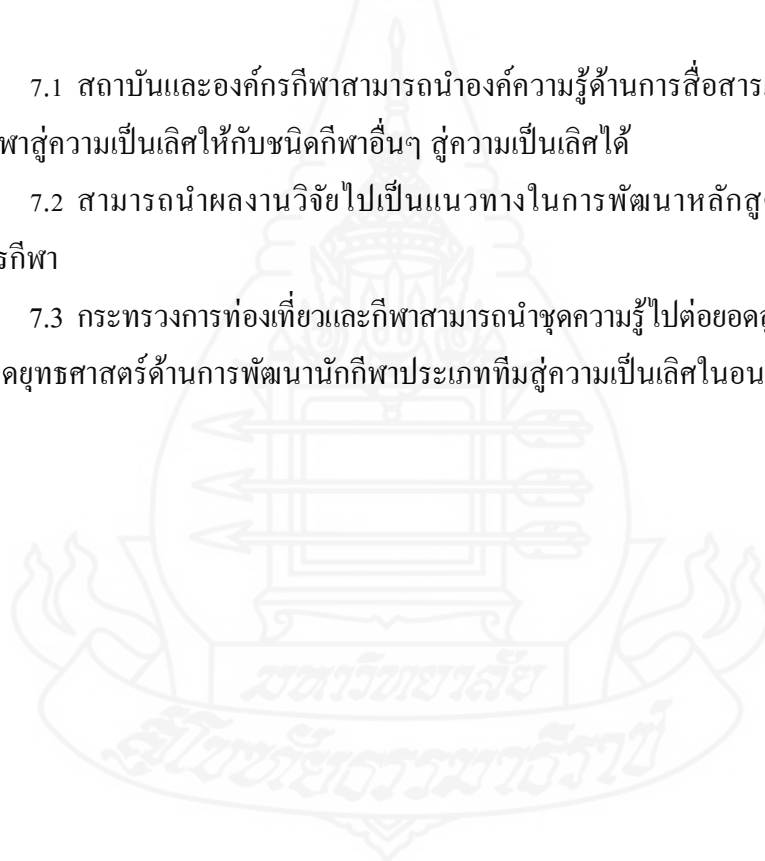
6.9 ความเป็นเลิศกีฬาประเภททีมฟุตบอล หมายถึง การพัฒนาทีมกีฬาฟุตบอลให้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาความสามารถโดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้งระดับชาติและนานาชาติโดยมีระบบและกลไกให้บุคลากรทางการกีฬาได้แก่หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตันทีมฟุตบอล ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดจนการพัฒนาระบบการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับการแข่งขันชิงแชมป์หรือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 สถาบันและองค์กรกีฬาสามารถนำองค์ความรู้ด้านการสื่อสารเพื่อเป็นแนวทางการสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศให้กับชนิดกีฬาอื่นๆ สู่ความเป็นเลิศได้

7.2 สามารถนำผลงานวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและด้านวิชาการสื่อสารการกีฬา

7.3 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาสามารถนำชุดความรู้ไปต่อยอดสู่แผนพัฒนากีฬาชาติ และกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนานักกีฬาประเภททีมสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

บทที่ 2

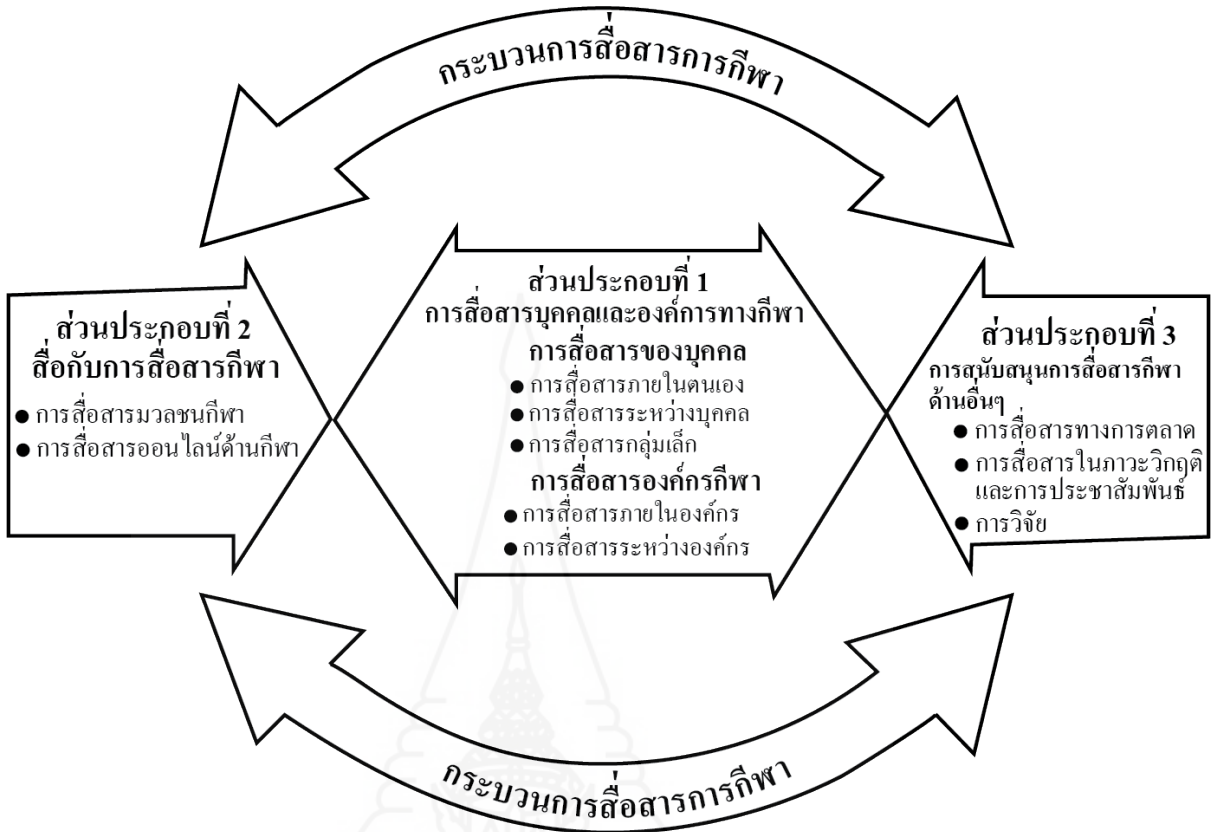
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารภายในทีมฟุตบอลทีมชาติไทยโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดกลยุทธ์การสื่อสารกีฬา
2. แนวคิดการสื่อสารภายในตนเอง
3. แนวคิดการสื่อสารระหว่างบุคคล
4. แนวคิดการสื่อสารระหว่างกลุ่มเล็ก
5. แนวคิดความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำ
6. แนวคิดการโน้มน้าวใจ และจูงใจ
7. แนวคิดการสื่อสารแบบวจนภาษาและอวจนภาษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดกลยุทธ์การสื่อสารกีฬา (Strategic Sport Communication Model)

Pedersen, Laucella, Kian and Geurin (2017) ได้กล่าวถึงรูปแบบกลยุทธ์การสื่อสารกีฬา (The Strategic Sport Communication Model : SSCM, p 95) ว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการสื่อสารบุคคลและองค์กร องค์ประกอบที่ 2 ด้านการสื่อสารมวลชน และองค์ประกอบที่ 3 ด้านการสื่อสารเพื่อการบริการและสนับสนุนการกีฬา ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กลยุทธ์การสื่อสารกีฬา (Strategic Sport Communication Model)

จากภาพที่ 2.1 กลยุทธ์การสื่อสารกีฬา (Strategic Sport Communication Model) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการสื่อสารบุคคลและองค์กร องค์ประกอบที่ 2 ด้านการสื่อสารมวลชน และองค์ประกอบที่ 3 ด้านการสื่อสารเพื่อการบริการและสนับสนุนการกีฬา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนประกอบที่ 1 รูปแบบการสื่อสารและองค์การกีฬา เป็นรูปแบบการสื่อสารที่สำคัญของแนวคิด SSCM กลยุทธ์การสื่อสารกีฬา โดยสามารถอธิบายการสื่อสารภายในบุคคลได้ เช่น นักกีฬา หัวหน้าผู้ฝึกสอนหรือบุคคลากรทางการกีฬา เป็นต้น การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน รวมไปถึงการสื่อสารแบบกลุ่มเล็ก และการสื่อสารองค์กร ซึ่งรูปแบบการสื่อสารทั้ง 4 รูปแบบนั้นเป็นกลไกในการขับเคลื่อนองค์กรทางการกีฬา โดยมีเนื้อหาหลายด้าน คือ การใช้ภาษาที่ใช้ถ้อยคำและภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำในการสื่อสารของบุคคลในระดับต่างๆ เช่น การพูดกับตนเองเพื่อสร้างแรงจูงใจ การกระตุ้นหรือวิเคราะห์การทำงานเพื่อแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น นอกจากนั้นการสื่อสารที่ไม่ได้ใช้ถ้อยคำได้แก่ การแสดงออกถึงสีหน้าท่าทางของบุคคล บุคลิกลักษณะของบุคคล การแสดงอารมณ์ความรู้สึก

ระหว่างบุคคล และ การสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น การสื่อสารแบบกลุ่มจะเป็น การสื่อสารเพื่อการพัฒนาทีมทางธุรกิจและองค์กรทางธุรกิจ เช่น กลุ่มนักกีฬา กลุ่มงานบุคคล องค์กรทางธุรกิจ เป็นต้น

ส่วนประกอบที่ 2 ด้านการสื่อสารมวลชน คือ การกีฬาเป็นสิ่งที่ผู้คนให้ความสนใจ และนิยมที่จะติดตามนักกีฬา ทีมกีฬา สโมสรกีฬา ตลอดจนกีฬาเป็นสื่อทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ กันในระดับสังคมทั่วโลก ดังนั้นองค์ประกอบที่ 2 จะเน้นในเรื่องการใช้สื่อเพื่อเป็นสื่อกลางในการ สร้างสังคมในระดับต่างๆ โดยจะให้ข้อมูลข่าวสารกระจายข้อมูลออกไปซึ่งสื่อที่กล่าวถึงตาม องค์ประกอบที่ 2 ได้แก่ การใช้สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อไร้สายผ่านสัญญาณ เครื่องข่ายทางอินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน เช่น ยูทูป เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ เป็นต้น ดังนั้นองค์ประกอบ 2 จะมีเนื้อหาเพื่อการใช้สื่อเป็นสื่อกลางในการสร้างความนิยมในสังคมให้เกิด การติดตามของบุคคล และผู้ให้การสนับสนุนกับองค์กรทางธุรกิจ

ส่วนประกอบที่ 3 ด้านการสื่อสารเพื่อการบูรณาการทางการตลาดและการให้ สนับสนุนการทางกีฬา ดังนั้นส่วนประกอบนี้จะให้ความสำคัญกับการสร้างทีมกีฬาและนักกีฬาเพื่อ สร้างองค์กรและทีมนักกีฬาเพื่ออาชีพ ซึ่งการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาทางธุรกิจ นั้นจะช่วยสร้างการรับรู้ และสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรทางธุรกิจหรือนักกีฬา และเมื่อองค์กร กีฬา และนักกีฬาได้รับความชื่นชอบเป็นที่ต้องการของผู้ติดตามก็จะได้รับเงินการสนับสนุนจาก องค์กรภายนอกหรือบริษัทโฆษณาเป็นรายได้ให้กับองค์กรหรือนักกีฬาที่ได้รับการสนับสนุน

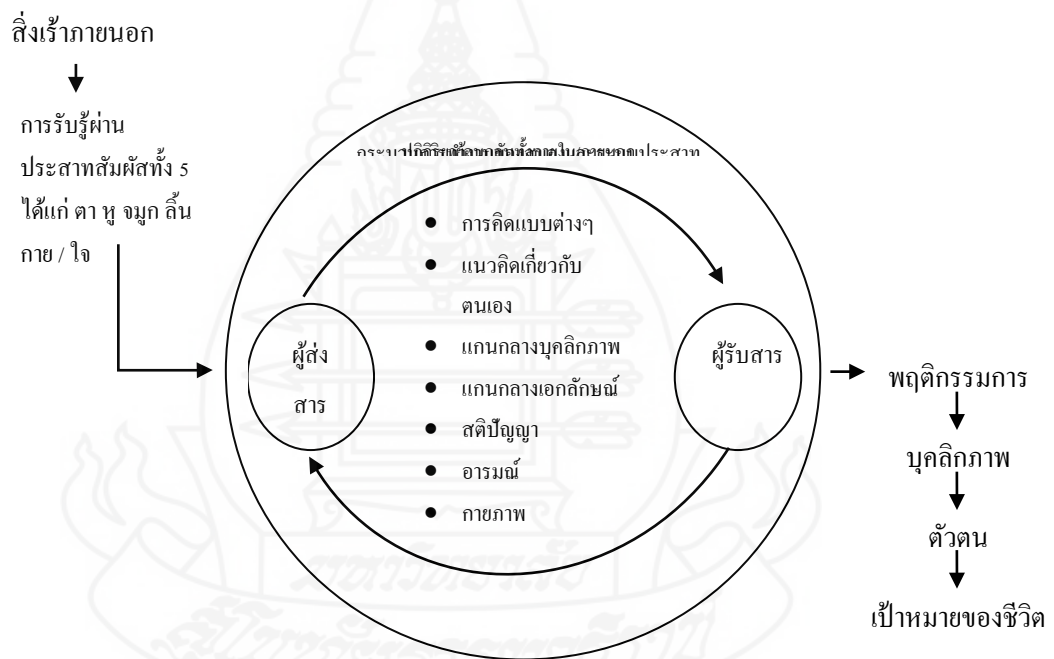
อย่างไรก็ตาม Pedersen, Laucella, Kian and Geurin (2017) กล่าวว่า การใช้กลยุทธ์การ สื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาจะเน้นรูปแบบกลยุทธ์การสื่อสารกีฬาในส่วนประกอบที่ 1 คือ ด้านการ รูปแบบการสื่อสารและองค์กรกีฬา ซึ่งประกอบไปด้วยการสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสาร ระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มเล็ก และองค์กรกีฬา โดยผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดกลยุทธ์การสื่อสาร กีฬาด้านการสื่อสารบุคคลและองค์กรใช้เป็นการกรอบในการทำวิจัยครั้งนี้ที่ประกอบด้วยการสื่อสาร ภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่มเล็ก

2. แนวคิดการสื่อสารภายในตนเอง

การสื่อสารของนักกีฬาจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีกระบวนการคิดที่ แตกต่างกัน เมื่อบุคคลพบปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำให้บุคคลจะสื่อสารกับตนเองเป็นคำพูดภายในจิตใจได้ ของบุคคล และพยายามหาทางแก้ปัญหาที่สถานการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่หรือสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นใน อนาคตซึ่งในการกระบวนการสื่อสารภายในตนเองของนักกีฬา จะมีลักษณะทางจิตวิทยาที่มี

ความสำคัญในการช่วยตัดสินใจ และมีความเกี่ยวเนื่องทางด้านความเชื่อ ทักษะคิด ความรู้ ความคิด รวมถึงปัญหาด้านการกีฬาซึ่ง จันทิมมา เขียวแก้ว (2545) กล่าวถึง การสื่อสารภายในบุคคลจึงเป็น กระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้น

ในขณะที่บุคคลคิดสร้างสรรค์ เรียบเรียง และพัฒนาสารพร้อมส่งไปยังบุคคลอื่น โดยกระบวนการสื่อสารภายในบุคคล ธิติพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์ (2548) การสื่อสารภายในบุคคลมีความสำคัญ นอกจากในช่วงระหว่างการแข่งขันแล้วการสร้างจินตนาภาพในการฝึกซ้อมที่ต้องมีทักษะทางกีฬาประกอบเป็นท่าทางที่เฉพาะเจาะจงมีผลต่อการเคลื่อนที่ทางทักษะกีฬา ตลอดจนความวิตกกังวลในสภาพที่จิตใจห่อเหี่ยวไปจนถึงการสร้างแรงจูงใจของตนเองให้ก้าวผ่านอุปสรรคตามประสบการณ์ของนักกีฬาเองในงานวิจัยด้านการสื่อสารภายในบุคคลส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารในด้านจิตวิทยาเป็นส่วนใหญ่ แสดงภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การสื่อสารภายในตนเอง

ที่มา: ธิติพัฒน์ เอี่ยมนิรันดร์ (2551)

จากภาพที่ 2.2 เห็นได้ว่าการสื่อสารภายในบุคคลจะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคลคนเดียว ที่เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารผ่านการคิดด้วยการทำงานสมองและระบบประสาท ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการสื่อสาร โดยกระบวนการสื่อสารภายในตนเองที่เป็นทั้งผู้ส่งสาร

และผู้รับสารนั้นจะมีกระบวนการดังนี้ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย/ใจ เชื่อมโยงกับตนเองผ่านระบบสมองและประสาท คือ การคิดในรูปแบบต่างๆ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง บุคลิกภาพ เอกลักษณะ สติปัญญา อารมณ์ และกายภาพ ส่งผลไปยังพฤติกรรมสื่อสาร ออกมาเป็นบุคลิกภาพ ตัวตน และเป้าหมายของตนเอง อย่างไรก็ตามกระบวนการสื่อสารภายในตนเอง จะสามารถอธิบายพฤติกรรมและกระบวนการสื่อสารภายในตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา นักกีฬาสู่ความเป็นเลิศได้

การสื่อสารภายในบุคคล Pedersen, Laucella, Kian and Geurin (2017) จะใช้การสื่อสารในงานกีฬามากที่สุด เมื่อบุคคลต้องการใช้สื่อสารกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะเมื่อบุคคลหนึ่งเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารจำเป็นต้องสร้างคำพูด การสนทนาเพื่อให้เห็นถึงเป้าหมาย และเรื่องราวต่างๆ ก่อนที่จะแสดงออกไปตามรูปแบบต่างๆ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้นการสื่อสารภายในบุคคล จะเกิดขึ้นเมื่อทีมกีฬาหรือองค์กรมีส่วนร่วมกันในการระดมความคิดเห็น สร้างไอเดีย แลกเปลี่ยนความคิด รวมทั้งหาแนวทางการแก้ปัญหา เพราะฉะนั้นทุกคนจะเกิดการสื่อสารกับตนเองในลักษณะภายในจิตใจที่สามารถส่งแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันแต่การสื่อสารภายในบุคคลมีความชัดเจนมากขึ้นและสามารถอธิบายการสื่อสารในระดับอื่นได้ จะประกอบไปด้วย ทฤษฎีการรับรู้ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง และทฤษฎีการเปิดเผยตนเอง บุษบา สุธีธร ,(2550)

ทฤษฎีว่าด้วยการรับรู้ของมนุษย์จะเป็นตัวช่วยกำหนดแนวคิดของมนุษย์ในการประเมินบุคคลและสิ่งต่างๆ เพื่อส่งผลต่อการแสดงออกท่าทางและพฤติกรรมกับสิ่งต่างๆ รอบตัว ดังนั้นการทำความเข้าใจในกระบวนการรับรู้ของมนุษย์จึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาด้านการสื่อสารภายในบุคคล โดยกระบวนการรับรู้จะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการกระตุ้นที่ประสาทสัมผัส เป็นขั้นตอนที่มนุษย์ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัสทางกายซึ่งบุคคลจะมีความสามารถในการรับรู้ที่แตกต่างกันซึ่งการสัมผัสสิ่งเร้าจะส่งไปที่ระบบประสาทให้มนุษย์ที่มีกลไกในการเลือกรับรู้ดังนั้นมนุษย์จะเกิดการเลือกรับบางสิ่งและไม่รับบางสิ่งที่ตนเองไม่ต้องการด้วยเหตุผลนี้มนุษย์จะเลือกการรับรู้ เลือกจดจำ และเลือกตีความต้องการส่วนบุคคล

2. ขั้นการรวบรวมและเรียบเรียงเพื่อประมวลผลต่อสิ่งเร้า สิ่งที่ถูกเลือกรับรู้ผ่านเข้าสู่ระบบการประมวลผล ซึ่งมนุษย์จะเลือกจัดกลุ่มตามเกณฑ์ตามแต่ละคนเลือก ซึ่งจะเสนอหลักสำคัญในการประมวลผลพฤติกรรมของการสื่อสารบุคคลดังนี้

- 2.1 หลักความใกล้ชิด (Proximity) เป็นหลักการใช้เกณฑ์ด้านความใกล้ชิดทางกายภาพ จะถูกจัดกลุ่มต่อการรับรู้กลุ่มเดียวกัน เช่นเราจะจัดกลุ่มการรับรู้ของครอบครัว เพื่อนที่สนิทกัน คู่ใจ เป็นหน่วยเดียวกัน หากคนใดคนหนึ่งของกลุ่มหรือพวกเดียวกันจะต้องมีความคิดเห็นเดียวกัน

2.2 ความคล้ายคลึง (Similarity) เป็นการ ใช้เกณฑ์สิ่งที่คล้ายคลึงกันจะถูกจัดกลุ่ม เป็นหมวดหมู่เข้าด้วยกัน ทั้งรูปร่าง ขนาด ความคิด เชื้อชาติ รวมทั้งวัฒนธรรมก็จะทำให้คิดว่ามี ลักษณะคล้ายกันทุกประการ

2.3 หลักความต่อเนื่อง (Continuity) การรับรู้ในสิ่งที่ถูกนำเสนอมาก่อนจะมีอิทธิพล ต่อการรับรู้ของสิ่งที่เสนอตามมา คือ หากข้อมูลที่คุณเคยรับรู้มานั้น ไม่ว่าจะดีหรือไม่ดีบุคคลก็จะคิดว่าสิ่งนั้นยังคงต่อเนื่องเหมือนเดิมถึงแม้จะได้รับข้อมูลที่แตกต่างออกไปบุคคลก็ยังเชื่อในสิ่งที่เคยรับรู้มาก่อนหน้าและสนับสนุนข้อมูลเดิมของตนเองต่อ

2.4 หลักการเสริมปิด (Closure) บางครั้งการรับรู้ข้อมูลก็ไม่จำเป็นต้องรับรู้ทั้งหมด ก็สามารถแปลผลตีความหมายในสิ่งเรานั้นๆ ได้ เช่น การที่ผู้รับสารเกิดการสร้างจินตนาการใน ภาพลักษณ์ของสิ่งที่เคยรับรู้มาส่งผลการผู้รับสารตีความตามสิ่งนั้นๆ โดยที่ไม่ต้องรับข้อมูลทั้งหมด

3. ขั้นการแปลผลประเมินหรือการให้ความหมายต่อสิ่งเร้า หลังจากได้รับข้อมูลต่างๆ ตามกระบวนการแล้วในขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นการประเมินและให้ความหมายต่อสิ่งที่เข้ามาใน กระบวนการรับรู้ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลที่ได้รับสิ่งต่างๆ ในอดีตด้วย เช่น ความ ต้องการบุคคลที่แตกต่างกัน ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึกส่วนบุคคลตามสภาพแวดล้อมภายนอก ด้วย ผลกระทบต่อการรับรู้ของบุคคล ในการประเมินและให้ความหมายนั้นมีความแตกต่างกันทำให้กระบวนการรับรู้ของบุคคลมีลักษณะต่อการรับรู้ต่างๆ ทั้งหมด 7 ประการ

1. ผลกระทบต่อเนื่องจากการที่คนเรามักเชื่อมโยงความเชื่อหรือข้อสมมติฐาน เกี่ยวกับบุคลิกภาพของบุคคลผ่านประสบการณ์ในอดีตที่ตนเองได้เคยรับรู้ไปคาดทำนายในสิ่งที่ยังไม่เคยรับรู้มาก่อนว่าจะเป็นเป็นทางเดียวกัน ผลกระทบในลักษณะเช่นนี้ว่า Halo effect เช่นการที่ คนเราเคยเคยมีประสบการณ์กับการพบแพทย์ที่เคยรู้จัก เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ใจดี ประสบการณ์ใน เชิงบวกนี้ทำให้เราเชื่อมโยงสิ่งที่ได้รับรู้ในอดีตเข้าไปในการรับรู้ตีความปัจจุบันแต่เชื่อมโยงกับ นายแพทย์คนนี้เข้าไปกับคนอื่นๆ ที่ผ่านมา ทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่ดี โดยที่ยังไม่เคยได้รับ ประสบการณ์การณ์โดยตรงเลยก็ตามดังนั้น เราจะมาเชื่อมโยงเอาเองว่านายแพทย์เขาก็น่าจะทำงาน โดยคำนึงถึงคนไข้เท่าเทียมกันใจดีเหมือนกัน แต่จริงๆ แล้วอาจจะเป็นคนทีบกพร่องทางหน้าที่หรือ เป็นนายแพทย์เชิงพาณิชย์

2. ผลกระทบจากการคาดหมายทำนายสิ่งต่างๆ ไว้ก่อนล่วงหน้า (The self-fueling prophecy) ความคาดหวังที่กลายเป็นตัวชี้้นำไปสู่ความคาดหมายนั้นๆ ให้เกิดขึ้นจริง เช่น การที่ใครสักคนขาดความมั่นใจในการพูดต่อหน้าสาธารณะชนจนคาดการณ์กับตัวเองว่ามันจะรู้สึกประหม่า และเมื่อถึงเหตุการณ์จริงส่งผลให้ล้มเนื้อหาในการพูดดังกล่าวต่างๆ ที่มีผู้สนใจฟัง แต่ก่อนหน้านั้น ตัวเราเองคาดการณ์ไว้ก่อนว่าจะล้มเหลวตั้งแต่แรกจึงทำให้บุคคลเกิดการรับรู้แต่เฉพาะปฏิกิริยาที่

เป็นด้านลบ คิดว่าไม่มีคนสนใจและไม่สมควรทำให้ตัวเองหมดกำลังใจจนทำให้ไม่อยากพูดต่อและขาดความน่าสนใจจากผู้รับสารจนเกิดความล้มเหลวในการพูด การคาดหมายล่วงหน้าจึงมีผลทำให้การรับรู้ของผู้รับสารอาจถูกบิดเบือนไปจากเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไปตามผู้รับสารก็เป็นได้

3. ผลกระทบจากกระบวนการคัดสรรคักั่นกรองการรับรู้ในสิ่งที่ตนเองชอบหรือให้ผลเป็นที่พอใจ (selective process) กระบวนการ เรื่องเปิดรับ ข้อมูลเลือกรับรู้ หรือตีความ และจดจำในสิ่งที่สอดคล้องกับทัศนคติของตนเอง และเลือกเฉพาะ สิ่งที่ตนเองสนใจในความในส่วนที่ตนเองมีผลพึงพอใจเท่านั้นจึงเป็นอุปสรรคในการรับรู้ข้อมูลตามความเป็นจริง

4. ผลกระทบจากการรับรู้หรือประทับใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นก่อนหรือเกิดหลัง (Primacy effect and recency effect) การรับรู้ของคนมักจะได้รับผลกระทบจากการรับรู้หรือความประทับใจโดยความประทับใจในครั้งแรกเรียกว่า Primacy effect หรือครั้งสุดท้ายว่า Recency effect เช่น การรับรู้ในครั้งแรกของการเจอเพื่อนสนิทที่จดจำว่าเขาเป็นคนดี ซื่อสัตย์ จนเวลาผ่านไปจับได้ว่าเขาโกหกกลับมีผลต่อการรับรู้ที่มีต่อเพื่อนมากกว่าความรู้สึกซื่อสัตย์ ซึ่งเหตุผลนี้อธิบายได้ว่าคนจะเลือกจดจำครั้งแรกกับครั้งสุดท้ายได้ดีแม้เรื่องอื่นๆ ที่เกิดขึ้นอาจไม่ถูกนำมาจดจำเลยก็ตาม

5. ผลกระทบจากความสอดคล้องทางทัศนคติหรือความคิดที่มีอยู่ (Consistency) มนุษย์ต้องการอยู่ในสภาพความคิด หรือการรับรู้ให้เกิดการสมดุลกันเกิดขึ้นตามทฤษฎีความสมดุลและมีเงื่อนไขในการความคิดของบุคคล ดังนี้ 1) คาดหวังว่าคนที่ชอบจะชอบเรา 2) คาดหวังว่าคนที่ไม่ชอบจะไม่ชอบเรา 3) คาดหวังว่าคนเป็นเพื่อนเราจะชอบเพื่อนคนอื่นๆ ของเราด้วย 4) คาดว่าเพื่อนของเราจะไม่ชอบศัตรูของเรา 5) เราคาดว่าศัตรูของเราจะไม่ชอบเพื่อนของเราเช่นกัน 6) เราคาดว่าศัตรูของเราจะชอบหรือเข้ากันได้กับศัตรูอื่นๆ ของเราด้วยผลกระทบจากปัจจัยด้านสมดุลหรือความสอดคล้องทางความคิดในการรับรู้นี้จะทำให้เราเพิกเฉย หรือเกิดการบิดเบือนสารที่ได้รับเมื่อข้อมูลที่รับไม่สอดคล้องทางความคิดที่มีอยู่เดิม เลือกรับรู้แต่เฉพาะสิ่งที่ตรงกับความคาดหมายของตนเอง ทำให้ไม่เห็นข้อดีและข้อเสียของบุคคลอื่นๆ เช่นกัน

6. ผลกระทบจากภาพฝังใจหรือทัศนคติแบบเหมารวม (Stereotyping) เป็นความประทับใจที่ฝังแน่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มต่างๆ แบบเหมารวม เช่น ภาพฝังใจเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา กลุ่มอาชีพต่างๆ ภาพฝังใจที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดนับเป็น อุปสรรคสำคัญต่อการรับรู้โดยหากเราคิดแบบเหมารวมอาจส่งผลให้เรามองข้ามความสำคัญในจุดอื่นก็เป็นได้

7. ผลกระทบจากกระบวนการหาเหตุผลเพื่ออธิบายและเข้าใจพฤติกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคลว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอก (Attribution) ในกระบวนการหาเหตุผลเพื่ออธิบายพฤติกรรม โดยคนเราใช้วิธีการอธิบายและตีความพฤติกรรมกับสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสารอย่างมีเหตุมีผลว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้

สรุปได้ว่า การกระบวนการสื่อสารภายในตนเองของนักกีฬาจะมีลักษณะการสื่อสารทางจิตวิทยาเพราะจิตวิทยาจะมีหน้าที่และบทบาทสำหรับการสร้างทีมกีฬาที่มีความสำคัญ โดยใช้เพื่อการตัดสินใจ สร้างความเชื่อ สร้างทัศนคติ ความรู้ ความคิด ความรู้สึก รวมถึงปัญหาด้านการกีฬา เช่น การสร้างจินตนาการ ความวิตกกังวล แรงจูงใจ เป็นต้น การสื่อสารภายในตนเองจึงเป็นพื้นฐานในการสื่อสารกับบุคคลอื่นออกมาตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคลให้เกิดการรับรู้ และเริ่มกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลต่อไป

3. แนวคิดการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication)

การสื่อสารระหว่างบุคคลจะเป็นลักษณะการสื่อสารของบุคคลกับบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลจะสร้างความหมายให้อีกบุคคลรับรู้และเข้าใจระหว่างกัน โดยการสื่อสารในกีฬา จะมีบทบาทเพื่อการการแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหาระหว่างกัน ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเป็นหนึ่งในรูปแบบสื่อสารของทีมกีฬา ดังนั้นการสื่อสารระหว่างบุคคลจะต้องมีความสัมพันธ์ของบุคคลและกิจกรรมในกีฬา ตามแนวคิดของ Richard West and Lynn H. Turner (2006) อ่างใน ขนิษฐา จิตแสง (2563) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง การถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสาร ไปยังผู้รับสาร และเกิดปฏิกิริยา ตอบสนอง มักหมายถึงการสื่อสารโดยการพูดที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารปรากฏตัวต่อหน้ากัน มีการแลกเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร และทำให้เกิดการสื่อสารแบบสองทาง เพื่อสร้างความหมายร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ในขณะที่ Sarah Trenholm and Arthur Jensen (2011) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลเกิดขึ้น เมื่อบุคคล 2 คนมีการแลกเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้รับและผู้ส่งสารเพื่อการติดต่อซึ่งกันและกัน ผ่านกิจกรรมที่มีความหมาย

Julia T. Wood (2017) กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง การสื่อสารเฉพาะหน้า ตัวต่อตัวระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เพื่อสร้างและกระชับความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน และการสื่อสารที่เกิดขึ้น ระหว่างบุคคล 2 คนที่มีความสัมพันธ์ต่อกันสอดคล้องกับ Joseph A. Devito (2015) ได้กล่าวว่า เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกทั้งในรูปวจนภาษาและอวัจภาษา โดยปรากฏตัวต่อหน้ากัน จะมีการแลกเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร ทำให้เกิดการสื่อสารแบบสองทาง และให้เกิดความเข้าใจร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย (ชิตาภา สุขพล่า, 2548)

Joe David (2017) กล่าวว่าการทำงานด้านการสื่อสารที่ดีระหว่างกัน จะช่วยให้มีเป้าหมายในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งการสื่อสารของบุคคลนั้นจะมี

วัตถุประสงค์ในการสื่อสารแตกต่างกันอยู่ 5 ข้อ คือ (1) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ (2) เพื่อเรียนรู้ (3) เพื่อเล่น (4) เพื่อช่วย และ (5) เพื่ออิทธิพล โดยอธิบายเหตุผลของแต่ละข้อ ดังนี้

เหตุผลข้อที่ 1 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน และรักษาความสัมพันธ์ของกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อเจรจาต่อรองในความสัมพันธ์และยับยั้งความรู้สึกของบุคคลเป็นเหตุผลในการกระทำของบุคคล ที่แสดงออกถึงความรู้สึกชอบ รัก ปราบปราม และการสร้างแรงจูงใจ ซึ่งการสร้างแรงจูงใจจะชี้ให้เห็นถึงความประสงค์ในการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ชัดเจน

เหตุผลข้อที่ 2 การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะเป็นการเรียนรู้สังคมของตัวบุคคลเองโดยมีส่วนร่วมในการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น พฤติกรรม ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการความปรารถนาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิธีการแสดงออกของบุคคลอื่น

เหตุผลข้อที่ 3 เพื่อเล่น บุคคลจะมีการสื่อสารและมีส่วนร่วมกิจกรรมระหว่างกันการพูดคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับกิจกรรม การพูดเรื่องสนุก การเล่าประสบการณ์ที่ผ่านมา รวมไปถึงการเล่นกีฬา

เหตุผลข้อที่ 4 เพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น เหตุผลข้อที่ 4 มีความเกี่ยวข้องกับ การให้คำแนะนำ การชี้แนวทาง การปลอบใจ การให้ความสบายใจระหว่างกันซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือระหว่างกันและกัน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และทัศนคติเพื่อรักษาความรู้สึกหรือแก้ไขปัญหาปัญหาร่วมกัน

เหตุผลข้อที่ 5 เพื่อสร้างอิทธิพลในการสื่อสารระหว่างบุคคล แต่เหตุผลข้อที่ 5 นี้จะเป็นการแสดงถึงการโน้มน้าวใจและการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความต้องการต่อพฤติกรรมบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการตัดสินใจและควบคุมให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

จากเหตุผลทั้ง 5 ข้อนี้ได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสื่อสารระหว่างบุคคลในกีฬาองค์กรและการสื่อสารในระดับอื่นๆ ซึ่งรูปแบบการสื่อสารจะมีทั้งหมด 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ การใช้สื่อและการไม่ใช้สื่อ โดยใช้การสื่อสารระหว่างกันผ่านภาษา รูปแบบ ได้แก่ วจนภาษา และอวจนภาษา ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะสามารถเข้าใจกระบวนการการสื่อสารกีฬาระหว่างบุคคล ยังมีองค์ประกอบพื้นฐานในการทำงานที่เข้าถึงแหล่งข้อมูลของผู้รับสาร การเข้ารหัสสาร การถอดรหัสสาร การตอบกลับ ช่องทางอุปสรรคและบริบทต่างๆ ดังนี้ (DeVito, 2017)

ส่วนประกอบที่ 1 แหล่งข้อมูลรับผู้รับ สำหรับบุคคลหรือ 2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารระหว่างบุคคลกีฬาปกติแล้วจะมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน 2 คนหรือกลุ่มที่จะส่งข้อความและ รับข้อความ ด้วยบุคคล จะเผชิญบทบาท ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร เกิดการปฏิสัมพันธ์ กันทั้ง 2 รูปแบบคือการถอดรหัสข้อความ จากผู้ส่งสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบวจนภาษาหรือ

อวัจนภาษาก็ตาม จากนั้นผู้รับสารจะต้องทำการถอดรหัสข้อความ ซึ่งผู้รับสารจะต้องมีความเข้าใจในข้อความที่ส่งมา โดยการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเกิดขึ้นต้องมาจากผู้ส่งสารและผู้รับสารทั้ง 2 ฝ่ายแต่ไม่ใช่เป็นลักษณะของ 1 คนหรือกลุ่ม ถือว่าการสื่อสารเป็นการล้มเหลว

ส่วนประกอบที่ 2 ข้อความในการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ การแสดงออกทางความคิดหรือความรู้สึกของผู้ส่งสาร โดยการสื่อสารด้วยข้อความ มีอยู่หลายรูปแบบ เช่น ผู้ฝึกสอนพูดเรื่องราวสนุกสนาน เมื่อทีมได้รับชัยชนะ หรือ การได้รับข้อความตอบกลับจากนักกีฬาที่มีผู้ชื่นชอบ ข้อความนั้นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารระหว่างบุคคลทั่วไป เนื้อหาและ มิติ ด้านความสัมพันธ์ มิติด้านเนื้อหาจะเป็นส่วนของผู้ส่งสาร ที่จะการโต้แย้ง รวมถึง ความสัมพันธ์ของข้อความ ตัวอย่าง เช่น ลักษณะการแสดงออกกับบุคคลอื่น ซึ่งจะให้เห็นว่าผู้ส่งสารรู้สึกอย่างไรกับบุคคลอื่น เช่น การส่งสารเพื่อสร้างความรู้สึกในการควบคุมหรือสร้างขอบเขต

นอกจากลักษณะการสื่อสารระหว่างบุคคลในการแสดงออกของอารมณ์ ความคิด และความรู้สึกยังมีเรื่องความสัมพันธ์ของข้อความที่ทั่วไปที่สังคมต้องการ เช่น ผลกระทบ ความเคารพ และการควบคุม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือการสื่อสารที่เป็นปกติ โดยใช้การสื่อสารด้วยอวัจนภาษา ดังนั้น ลักษณะข้อความที่มีความสำคัญ ด้านความสัมพันธ์มากที่สุดมีทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ ความเป็นพวกพ้อง กลุ่มที่ 2 คือ ความรวดเร็วในการสื่อสารต่อกับบุคคลอื่นที่สามารถส่งสารได้ทันที โดยส่วนใหญ่จะมาจากพฤติกรรมด้านอวัจนภาษา เช่น การสบตา การแสดงออกทางสีหน้า และน้ำเสียง กลุ่มที่ 3 ความเคารพเป็นลักษณะการพูดคุยเพื่อการสร้างแรงบันดาลใจกับบุคคลอื่น

ส่วนประกอบที่ 3 ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะคำติชมประกอบด้วยข้อมูลที่เราได้รับจากตัวเราเอง เช่น การได้ยินในสิ่งที่เราพูดมองเห็นสิ่งที่เราเขียนและรู้สึกถึงวิธีที่เราเคลื่อนย้ายจากคนอื่น ๆ เช่นการได้ยินการยืนยันด้วยการขยักนิ้ว เป็นต้น การปฏิสัมพันธ์ในบทบาทการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้นยังสามารถปรับเปลี่ยนข้อความตามความต้องการเฉพาะต่อผู้อื่นอีกด้วย

องค์ประกอบที่ 4 ช่องทางการสื่อสาร การส่งข้อความผ่านช่องทางต่างๆ DeVito (2017) ได้กล่าวว่า ประเภทของช่องทางการสื่อสารนั้นมีหลายรูปแบบซึ่งการสื่อสารแบบอวัจนภาษามีความเกี่ยวข้องกับลักษณะ ท่าทาง การรับรู้ด้วยกลิ่น การสัมผัส ดังนั้นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นสามารถใช้ช่องทางประสาทสัมผัสของเราที่หลากหลาย และสามารถส่งมอบและรับข้อเสนอแนะได้ทันทีซึ่งการสื่อสาร ระหว่างบุคคล, ช่องทางในการสื่อสารต่างๆ มักนำมาใช้ประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกัน

ส่วนประกอบที่ 5 การสื่อสารระหว่างบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งรบกวนสิ่งรบกวน การถูกบิดเบือนข้อความ และ และการถูกแทรกแซงข้อความต่างๆ จัดเป็นอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งรบกวนต่อกระบวนการสื่อสารที่สามารถพบได้หลายประเภท

เช่น ประเภทด้านกายภาพ จิตวิทยา ชีววิทยา และการสื่อความหมาย ยกตัวอย่างด้านกายภาพนั้น การสื่อสารในระหว่างการแข่งขันอาจจะถูกรบกวนด้วยเสียงของผู้ที่เข้ามาชมการแข่งขัน ทำให้รบกวนต่อผู้เล่นในสนาม ซึ่งหมายความว่านักกีฬานั้นไม่สามารถสื่อสารระหว่างกันได้ชัดเจนเพราะจะถูกเสียงรบกวน หรือ การถูกรบกวนทางด้านจิตใจซึ่งนักกีฬาหรือทีมอาจจะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้สื่อข่าวในการเอนเอียงไปทางคู่ต่อสู้หากผู้รับสารได้รับสารจากก่อให้เกิดการรบกวนด้านจิตใจหรือทางด้านสรีรวิทยานักกีฬาอาจจะเกิดการบาดเจ็บและป่วยจนไม่สามารถดำเนินการกิจกรรมใดๆได้ และด้านความหมายซึ่งจะพบในรูปแบบของข้อความในการสื่อสารภาษาที่ไม่เข้าใจต่อการส่งรับข้อความระหว่างกัน หรือการมีส่วนร่วมที่จะต้องใช้ความเข้าใจ แต่กลับถูกรบกวนและเป็นอุปสรรค ดังนั้นภาษาที่แตกต่างกันจะสามารถรบกวนหรือเป็นเพิ่มอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างกันของทีมจากภายนอกได้ การสื่อสารในรูปแบบนี้จะถือเป็นการถูกรบกวนประเภทต่างๆ นี้จะปรากฏขึ้นในส่วนของ การบริหารกีฬา และการสื่อสารการกีฬา

ส่วนขอบที่ 6 บริบท การสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวข้องกับตำแหน่งของการสื่อสารและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง การปฏิสัมพันธ์ต่อการกีฬาสื่อสารระหว่างบุคคลโดยปกติจะอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันกับบุคคลอื่นหรือเพื่อนสมาชิกในทีมกีฬาซึ่งบริบทนั้นมีอิทธิพลทั้งในรูปแบบและเนื้อหาของสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งรูปแบบและเนื้อหาของสื่อสารโดยมีความแตกต่างกัน 3 มิติคือ (1) มิติด้านกายภาพ (2) มิติด้านความสัมพันธ์สังคมและจิตใจ และ(3) มิติด้านเวลา การลำดับเหตุการณ์ในการสื่อสาร ซึ่งทั้ง 3 มิติมีปฏิสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันและกัน

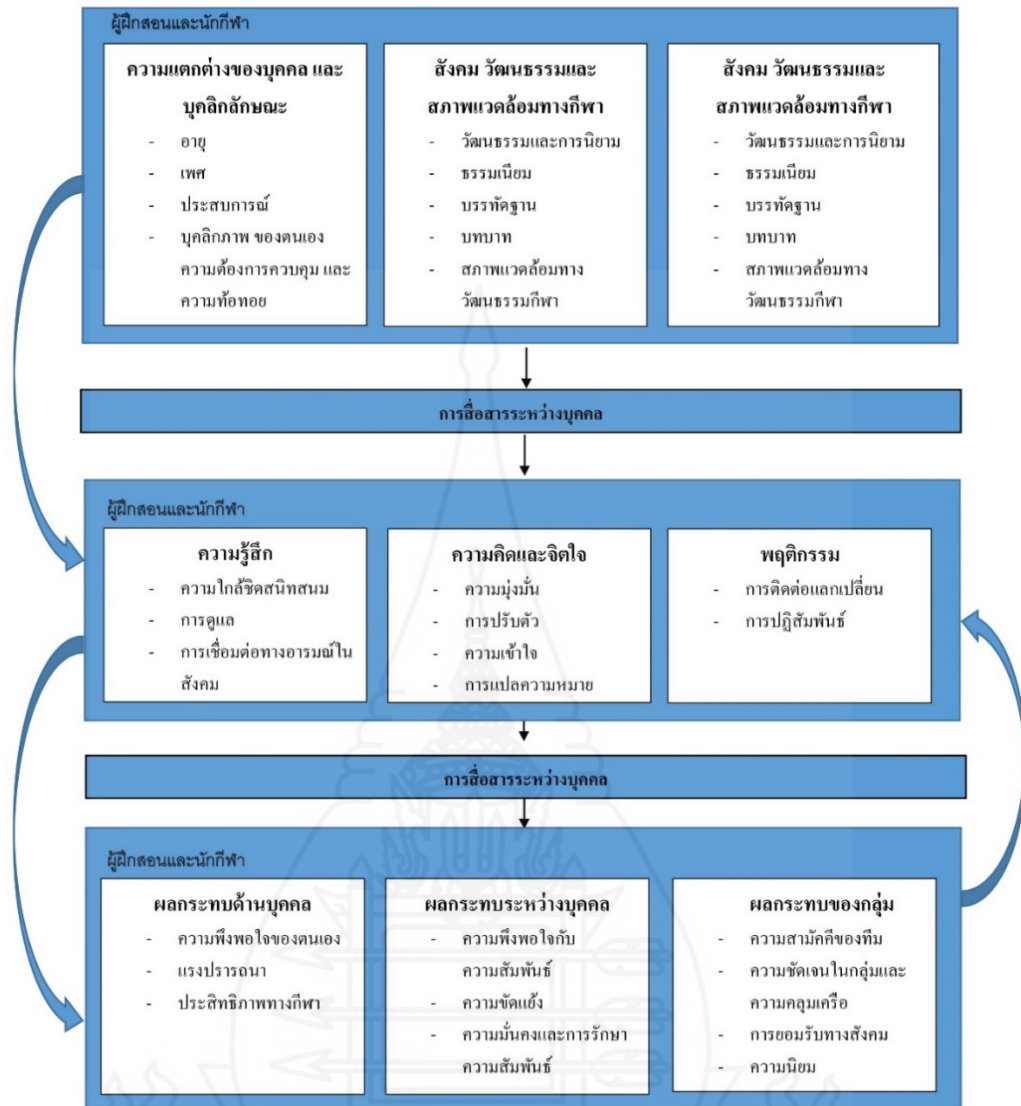
นอกเหนือจากมิติด้านบริบทต่างๆ แล้วกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลยังเกี่ยวข้องกับส่วนประกอบด้านการพัฒนา หรือความต่อเนื่องส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลในกีฬาเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนในทุกปฏิสัมพันธ์ในวงการศึกษาที่ต้องติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และยังเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีส่วนได้เสียในองค์กรกีฬาหรือสื่อกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารระหว่างบุคคล ทั้งภายใน และภายนอก รวมถึงการสื่อสารระหว่างองค์กรอีกด้วย ดังนั้นการสื่อสารระหว่างบุคคลกล่าวได้ว่า การสื่อสารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดผู้ส่งสารต้องมีทักษะในการสื่อสารเป็นสำคัญ เช่น การพูด, การเขียน, การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น นอกจากนี้การสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถพัฒนาทักษะด้านจิตระหว่างบุคคลให้ก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงและปฏิบัติไปตามบริบทของวัฒนธรรมการสื่อสารขององค์กรกีฬา บุคลากรภายในองค์กรกีฬา และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระหว่างการทำงานร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม การสื่อสารระหว่างบุคคลตามส่วนประกอบในข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับการสื่อสารระหว่างโค้ชกับนักกีฬา จากงานวิจัยของ Meredith J. Nordbrock (2005) เรื่อง The impact of goal Orientation on the coach-athlete relationship and coach-athlete Communication

ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโค้ชกับนักกีฬาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ความแตกต่างของบุคคล วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ ส่วนที่ 2 ความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรม ส่วนที่ 3 ผลรับของบุคคล ผลรับระหว่างบุคคล ผลรับของกลุ่ม

การสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างโค้ชกับนักกีฬามีความสัมพันธ์กัน ดังนี้ กลุ่มที่หนึ่งความแตกต่างของบุคคลจะขึ้นอยู่กับ อายุ เพศ ประชากรบุคลิกภาพ รวมไปถึงความสัมพันธ์ในเรื่องของรูปแบบ ระยะเวลาในความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการสร้างทีมกีฬาจะสามารถอธิบายความแตกต่างของบุคคลภายในทีม บทบาทหน้าที่ และการเลือกตำแหน่งที่เหมาะสมภายในทีมกีฬาโดยนักกีฬาต้องมีกฎระเบียบและวินัย บรรทัดฐาน ในการปฏิบัติร่วมกันภายในทีมเป็นวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งความสัมพันธ์ของบุคคลภายในทีมตามการเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลาในวงจรการกีฬา ส่วนที่สอง ความรู้สึก ความใกล้ชิด ความสนิทสนม และข้อตกลงร่วมกันของทีมจะทำให้เกิดการสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคล และความหมายระหว่าง ปฏิสัมพันธ์ในการตอบกลับเพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนที่สาม จะเป็นส่วนของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายในตนเองกับผลที่แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจ ทักษะคดีด้านบวกและลบ ผลของแรงจูงใจ ประสิทธิภาพของทีมกีฬา ซึ่งผลลัพธ์ระหว่างบุคคลจะปรากฏให้เห็นถึงความพึงพอใจความสัมพันธ์ ความขัดแย้ง และการรักษาระดับคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตลอดจนผลลัพธ์ของกลุ่มที่ส่งผลต่อความสามัคคีภายในทีม และเกิดการยอมรับ กฎ ระเบียบของ ทีมกีฬาด้วย ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอน และนักกีฬา

ที่มา : Meredith J. Nordbrock (2005)

จากภาพที่ 2.3 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอน และนักกีฬา จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโค้ชกับนักกีฬามีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องการการสื่อสารที่มีคุณภาพ เพราะจะส่งผลให้ทีมกีฬามีความสามัคคีได้ Gregory A. Cranmer (2014) กล่าวว่า องค์ประกอบของทีมกีฬาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาสู่ความสามัคคีจะมีองค์ประกอบ 5 คือ 1) การคัดเลือกบุคคลในทีม และขนาดของกลุ่ม 2) การสร้างเป้าหมายร่วมกันภายในทีมกีฬาตามช่วงเวลาและสภาพแวดล้อม 3) โครงสร้างในการปรึกษาภายในทีมกีฬามีผลต่อตำแหน่งและบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของบุคคลภายในทีม 4) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในทีมเพื่อการปรับปรุง

และพัฒนาจุดบกพร่องรวมทั้งปัญหาภายในทีมให้ดีขึ้น 5) การกำหนดขอบเขตความสัมพันธ์ภายในสมาชิกของทีม

กีฬาประเภททีมนั้นจึงมีความซับซ้อนซึ่งภายในทีมกีฬาต้องเกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกันในการแลกเปลี่ยนมุมมองของสมาชิกและผู้นำอันเป็นกรอบที่เหมาะสมในการศึกษาด้านการสื่อสารระหว่างโค้ชและนักกีฬาเพื่อสร้างทีมกีฬาที่มีความสามัคคี การสื่อสารจึงเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิต เพราะการอยู่ร่วมกันในสังคมไม่อาจหลีกเลี่ยงการสื่อสารระหว่างกันได้ดังนั้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะสามารถกำหนดความสำเร็จในการทำงาน การอยู่ร่วมกันในสมาชิกกลุ่มและสังคมได้

การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง กระบวนการสื่อสารซึ่งบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง และสามารถแสดงและรับรู้ปฏิริยาตอบกลับระหว่างกันได้อย่างชัดเจน รวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์ระดับบุคคลเลือกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้สู่การพัฒนาในการทำงานหัวใจของการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นจะสามารถอธิบายถึงวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคล รูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลภายในทีมกีฬาที่สามารถเข้าใจในการกระบวนการสื่อสารของผู้ส่งสาร (Sender) สารที่ต้องการส่ง (Message) การแปลงสารเป็นข้อความ คำพูดหรือสัญลักษณ์ (Encoding) ช่องทางหรือสื่อในการส่งสาร (Medium) ผู้รับสาร (Receiver) การแปลงสารเพื่อทำความเข้าใจ ตีความสารได้ (Decode) และตอบกลับได้ (Feedback) ตอบกลับไปยังผู้ส่งสารซึ่งในงานวิจัยของผลวิจัยของ Domagoji Lausic (2005) พบว่าการสื่อสารภายในกีฬาประเภททีมที่มากกว่า 2 คนขึ้นไปในขั้นตอนของผู้ส่งสารจะถ่ายทอดความคิดไปยังบุคคลที่ได้รับสารแก่เพื่อนร่วมทีมผ่านการใช้ภาษาในรูปแบบภาษาวิจนภาษาและอวิจนภาษา ซึ่งการสื่อสารนั้นมีอิทธิพลต่อผลในการแข่งขันโดยตรงซึ่งการสื่อสารที่มีคุณภาพมีผลต่อผลการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น ทีมที่มีรูปแบบการสื่อสารที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพจะสามารถคว้าชัยชนะได้มากกว่าทีมที่มีการสื่อสารน้อยกว่า

สรุปได้ว่า การสื่อสารในกีฬาประเภททีมจึงต้องอาศัยการสื่อสารระหว่างกันซึ่งบุคคลภายในทีมกีฬาจะมีบทบาทและหน้าที่ที่สมาชิกภายในทีมได้รับมอบหมายทั้งนี้จะเป็นไปตามเทคนิคในการวางแผนของหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นผู้กำหนดและควบคุมเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลความเข้าใจ นำไปสู่การสร้างสามัคคีและประสิทธิภาพสูงสุดภายในทีมกีฬา

4. แนวคิดการสื่อสารกลุ่มเล็ก (Small – Group Communication)

การสื่อสารในชีวิตประจำวันของมนุษย์ต้องพบกับเหตุการณ์และปฏิสัมพันธ์เพื่อสื่อสารกันในกลุ่มเล็กอยู่เสมอ ทั้งรูปแบบการสื่อสารอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การทำกิจกรรมของกันของกลุ่มและสมาคมร่วมทั้งการประชุมหารือหรือให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กรและกลุ่ม ดังนั้น การเข้ากลุ่มของบุคคลแต่ละคนล้วนมีความตั้งใจหรือเป้าหมายประสงค์แตกต่างกันไป

การสื่อสารกลุ่มเป็นการสื่อสารเกี่ยวข้องกับการสื่อสารของบุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เป็นกระบวนการในการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มแบบเห็นหน้า โดยเป็นการสื่อสารในกลุ่มเท่านั้น ไม่รวมถึงการศึกษากลุ่มไปยังภายนอกการสื่อสารกลุ่มเล็ก ระดับหนึ่งของการศึกษาระดับบุคคล แต่ต่างจากการสื่อสารโดยคนสองคน มีการใช้ข้อมูลร่วมกัน (จันทนา ทองประยูร, 2551)

ความหมาย และประเภทของการสื่อสารกลุ่มเล็ก หมายถึง การสื่อสารของกลุ่มรวมกันของบุคคลจำนวนหนึ่ง อาจมากหรือน้อย ส่วนคำว่า เล็ก ตามแนวคิดของนักสังคมศาสตร์มีความหมายมากกว่าขนาดการสื่อสารกลุ่มเล็กมีความหมายตามความหมายของกลุ่มเล็กข้างต้น แต่จะเน้นเป็นกระบวนการสื่อสารซึ่ง การสื่อสารกลุ่มเล็กจึงเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเล็กแบบเห็นหน้า โดยเป็นการสื่อสารภายในกลุ่มเท่านั้น ไม่หมายรวมการสื่อสารจากกลุ่มไปยังภายนอกถึง กระนั้นก็ตามการสื่อสารกลุ่มเล็กจึงเป็นการสื่อสารในระดับบุคคลที่มากกว่าสองคน โดยทั้งหมดจะใช้ข้อมูลร่วมกัน

ดังนั้นการที่บุคคลจำนวนหนึ่งสื่อสารกันในรูปแบบเผชิญหน้าในช่วงเวลาหนึ่งโดยมีจำนวนมากพอที่บุคคลหนึ่งสามารถสื่อสารกับทุกคนในกลุ่มโดยตรง เพราะฉะนั้นการสื่อสารในกลุ่มเล็กจะเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเกิดกระบวนการสื่อสารภายในกลุ่มเท่านั้นตลอดจนสมาชิกภายในกลุ่มมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายประสงค์และมีอิทธิพลระหว่างกัน

Hartley (1999) กล่าวว่าลักษณะการสื่อสารกลุ่มเป็นการสื่อสารที่เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเชื่อมโยงปฏิริยาในการตอบสนองภายในทีม ได้แก่ มุมมอง การแสดงความคิดเห็น บรรทัดฐาน บทบาทหน้าที่และข้อบังคับของทีมซึ่งภายในทีมกีฬาจะต้องกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการจัดลำดับความรับผิดชอบภายในทีมกีฬาโดยเฉพาะนักกีฬาและผู้ฝึกสอนต้องทำความเข้าใจในลักษณะของกลุ่มรวมทั้งวางแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของกลุ่มด้วย โดยงานวิจัยของ อาร์ครี่มีความสอดคล้องกับกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของ Littlejohn and Foss (2008) กล่าวถึงการสื่อสารกลุ่มเล็กว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับประเภทของการสื่อสาร บุคคลจะเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่มประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ บุคลิกลักษณะ และภาพรวมลักษณะของกลุ่ม โดยการทำงานในกลุ่มเล็กจะมีผู้นำอยู่สองประเภท คือ ประเภทแรก

เป็นผู้นำด้านอารมณ์ซึ่งการทำงานของคนหลายคน บุคคลจะเกิดทัศนคติและความคิดแตกต่างกัน ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม ด้านอารมณ์ซึ่งในการทำงานกลุ่มจำเป็นต้องมีผู้นำด้านอารมณ์ที่ช่วยให้สภาพแวดล้อมของกลุ่มเป็นไปในทางที่ดี และประเภทที่สอง คือประเภทด้านการทำงานจะเป็นผู้คอยติดต่อสื่อสารประสานงานระหว่างบุคคลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุเป้าหมายในการทำงานของกลุ่มด้วย

Gregory A. Cranmer (2014) อธิบาย ทฤษฎี LMX (Leader Member Exchange) ว่าองค์ประกอบของทีมกีฬาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาผู้ความสามัคคีจะมีองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้ (1) การคัดเลือกบุคคลในทีม และขนาดของกลุ่ม (2) การสร้างเป้าหมายร่วมกันภายในทีมกีฬาตามช่วงเวลาและสภาพแวดล้อม (3) โครงสร้างในการปรึกษาภายในทีมกีฬาที่มีผลต่อตำแหน่งและบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของบุคคลภายในทีม (4) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในทีมเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาจุดบกพร่องรวมทั้งปัญหาภายในทีมให้ดีขึ้น (5) การกำหนดขอบเขตความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในทีม

จะเห็นได้ว่า การสื่อสารกีฬาประเภททีมที่มีความซับซ้อนมากโดยต้องเกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมองของสมาชิกที่เหมาะสมระหว่างกลุ่มผู้ฝึกสอน กลุ่มนักกีฬาในการสร้างทีมกีฬาที่มีความสามัคคีและสามารถนำไปสู่ความสำเร็จในกีฬาได้

กีฬาฟุตบอลหรือกีฬาประเภททีมมีโครงสร้างและการแบ่งบทบาทหน้าที่ภายในทีมได้แก่ หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน หัวหน้าทีมฟุตบอล และนักกีฬาภายในทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนทีมกีฬาจะเป็นผู้ตัดสินใจและวางแผนในการดำเนินงานของทีมทั้งหมด เพราะฉะนั้นการสร้างทีมกีฬาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีลักษณะและวิธีการที่แตกต่างกัน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะแบ่งตามความสามารถของแต่ละตำแหน่งภายในทีมและเป็นคนคอยให้คำปรึกษาในเวลา que หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องการ ซึ่งลักษณะผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนด้านการพัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเฉพาะตำแหน่งที่ต้องการเป็นพิเศษอย่างผู้ช่วยผู้ฝึกสอนประตู และหัวหน้าทีมกีฬาที่คอยประสานงานระหว่างผู้ฝึกสอนและตัวนักกีฬาภายในทีมกีฬาจากลักษณะและบทบาทหน้าที่ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ เจริญ กระจวนรัตน์ (2545) ที่กล่าวถึง ความสำคัญของผู้ที่มิบทบาทในการเป็นผู้นำของกีฬาประเภททีมก็คือ หัวหน้าผู้ฝึกสอน ที่มีบทบาทและความสำคัญในการทำหน้าที่สร้างความพร้อมของนักกีฬาอย่างเป็นระบบกระตุ้นความสามารถและดึงศักยภาพของนักกีฬาเพื่อแสดงออกถึงความสามารถสูงสุด (Optimization Performance) ในการนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

การทำหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งผู้ที่มิบทบาทมากที่สุดคือ หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ที่เป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะต้องมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ เกริน ริยาพันธ์ (2555) เรื่อง คุณลักษณะของ

โค้ชฟุตบอลที่มีประสิทธิภาพของไทยพรีเมียร์ลีก ซึ่งให้เห็นว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนที่มีประสิทธิภาพจะประกอบด้วย 1) มีความรู้ความสามารถในการเป็นโค้ช 2) มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ฝึกสอน 3)ทำงานอย่างเป็นระบบ 4) มีความเป็นผู้นำ 5) มีจิตวิทยาการกีฬา ซึ่งวิจัยที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอน

O'Bayle, Commins and Murry (2015) กล่าวถึง การสื่อสารของผู้นำในการกีฬา ไว้ว่า ผู้นำในการกีฬาต้องมีความสามารถในการเตรียมแผนการฝึกซ้อม การบริหารจัดการ การควบคุม การบริหารบุคคล การนำกลุ่ม การวางแผน การวาง กลยุทธ์ในงานกีฬา

การมอบอำนาจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการสื่อสารของผู้นำจะนำไปสู่ผลการดำเนินงาน Barrett (2014) กล่าวว่า ผลที่เกิดกับผู้นำจะขึ้นอยู่กับผลของการสื่อสารและความสามารถในการสื่อสารกับกลุ่มที่สามารถแนะนำกลุ่มสมาชิก การสร้างแรงจูงใจรวมไปถึงการสร้างแรงบันดาลใจซึ่งผู้นำที่มีทักษะการสื่อสารที่ดีจะสามารถสร้างความเข้าใจ และความไว้วางใจ ส่งเสริมให้คนในสมาชิกทำตาม

ความสำเร็จของผู้นำและการยอมรับในเวทีระดับโลก คือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีหลักพื้นฐานหรือข้อกำหนดเป็นสากลว่าการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับเป็นประเภทใด ถึงกระนั้นการเป็นผู้นำจะมีวิธีการและรูปแบบในการเป็นผู้นำหลายรูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม สถานการณ์ และขอบเขตของอิทธิพล อำนาจในการสื่อสาร (Pedersen, Laucella, Kian and Geurin 2017)

Pedersen, Laucella, Kian and Geurin (2017) ได้กล่าวว่ารูปแบบการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเกี่ยวข้องกับการสื่อสารที่มุ่งเน้นในงาน และการสื่อสารระหว่างบุคคลและกลุ่มโดยมีทั้งหมด 4 รูปแบบได้แก่ 1) รูปแบบการสื่อสารแบบเผด็จการ 2) รูปแบบการสื่อสารแบบให้คำปรึกษา 3) รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม 4) รูปแบบการสื่อสารแบบเสรีนิยม

การสื่อสารและรูปแบบการสื่อสารของผู้นำเป็นการสื่อสารแบบเผด็จการ (Autocratic Communication Style) จะมุ่งเน้นการสื่อสารในการทำงานแต่การปฏิสัมพันธ์หรือความใกล้ชิดจะต่ำ ลำดับที่สองรูปแบบการสื่อสารแบบให้คำปรึกษา (Consultative Communication Style) ผู้นำจะแสดงออกถึงการผสมผสานการสื่อสารที่มุ่งเน้นในงานและการสื่อสารในการสร้างการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งผู้นำจะพยายามอธิบายสิ่งต่างๆ ว่าทำอย่างไรงานจึงจะสมบูรณ์ในลักษณะที่สองนี้การสื่อสารจะอยู่ในระดับปกติ ลำดับที่สามรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมหรือประชาธิปไตย (Participative Communication Style) ผู้นำจะแสดงออกถึงการสื่อสารที่มุ่งในงานต่ำและจะแสดงออกถึงการสื่อสารเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ในระดับสูงซึ่งจะเป็นการสื่อสารแบบสองทางรวมถึงการตั้งเป้าหมายร่วมกันในทีมกีฬา ลำดับที่สี่รูปแบบการสื่อสารแบบเสรีนิยม (Laissez-Faire

Communication Style) ผู้นำจะแสดงออกถึงการสื่อสารที่มุ่งในการทำงานต่ำรวมทั้งการปฏิสัมพันธ์ต่ำซึ่งผู้นำจะหลีกเลี่ยงการแสดงในการเป็นผู้นำแต่จะทำงานและตัดสินใจในงานด้วยตัวเองจะไม่มี การให้แนะนำสมาชิกในทีม ไม่มีการอภิปรายหรือถกเถียงปัญหาที่เกิดขึ้นหรือการมีส่วนร่วมและ ไม่มีการตอบกลับใดๆ

การสร้างทีมกีฬานอกจากจะเป็นการสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่มแล้ว (Pedersen , Laucella , Kian และ Geurin 2017, p.143) ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมในการกีฬาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างทีมกีฬาที่มีองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมที่สำคัญดังนี้ ความหมายในการสื่อสารภายในทีมที่แตกต่างกัน ความเชื่อและค่านิยมที่นับถือ เป้าหมายและ กิจกรรม คำศัพท์ คำอุปมา อุปมัยที่ใช้ภายในทีม บรรทัดฐานในการแสดงออกของพฤติกรรมบุคคล และพิธีการต่างๆ ภายในทีมกีฬาเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการศึกษาด้านการสร้างทีมกีฬา อย่างไรก็ตาม แนวคิดด้านการสื่อสารกลุ่มเล็กนั้นสามารถอธิบายถึงบทบาทในการเป็นผู้นำของทีมกีฬาประเภททีม รวมทั้งผู้ฝึกสอนที่มีบทบาทในการทำหน้าเตรียมนักกีฬาอย่างเป็นระบบกระตุ้นศักยภาพของ นักกีฬาเพื่อให้นักกีฬาได้แสดงออกซึ่งความสามารถสูงสุด (Optimization Performance) ในการ นำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ (เจริญ กระบวนรัตน์, 2545) ซึ่งการสื่อสารภายในทีมกีฬานั้นกลุ่มจะ ประสบความสำเร็จไม่ได้ถ้าไม่มีความสามัคคีภายในกลุ่ม

5. แนวคิดความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำ (Communication Competence)

สมรรถนะ (Competency) เป็นปัจจัยหนึ่งในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันให้แก่กลุ่มองค์กร โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารมนุษย์ เพราะสมรรถนะ เป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาขององค์กรได้ ดังนั้น องค์กรต่างๆ จึงให้ความสำคัญกับสมรรถนะมาใช้เป็นปัจจัยในการบริหารกลุ่มองค์กร โดยเฉพาะ ผู้นำในองค์กร

Scott B. Parry 1966, (อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2004) นิยามคำว่าสมรรถนะ ว่าเป็นกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ซึ่งทั้ง 3 ลักษณะ จะมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่งๆ และสมรรถนะในต่างๆ คือ บุคลิกลักษณะที่ ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือ ตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ

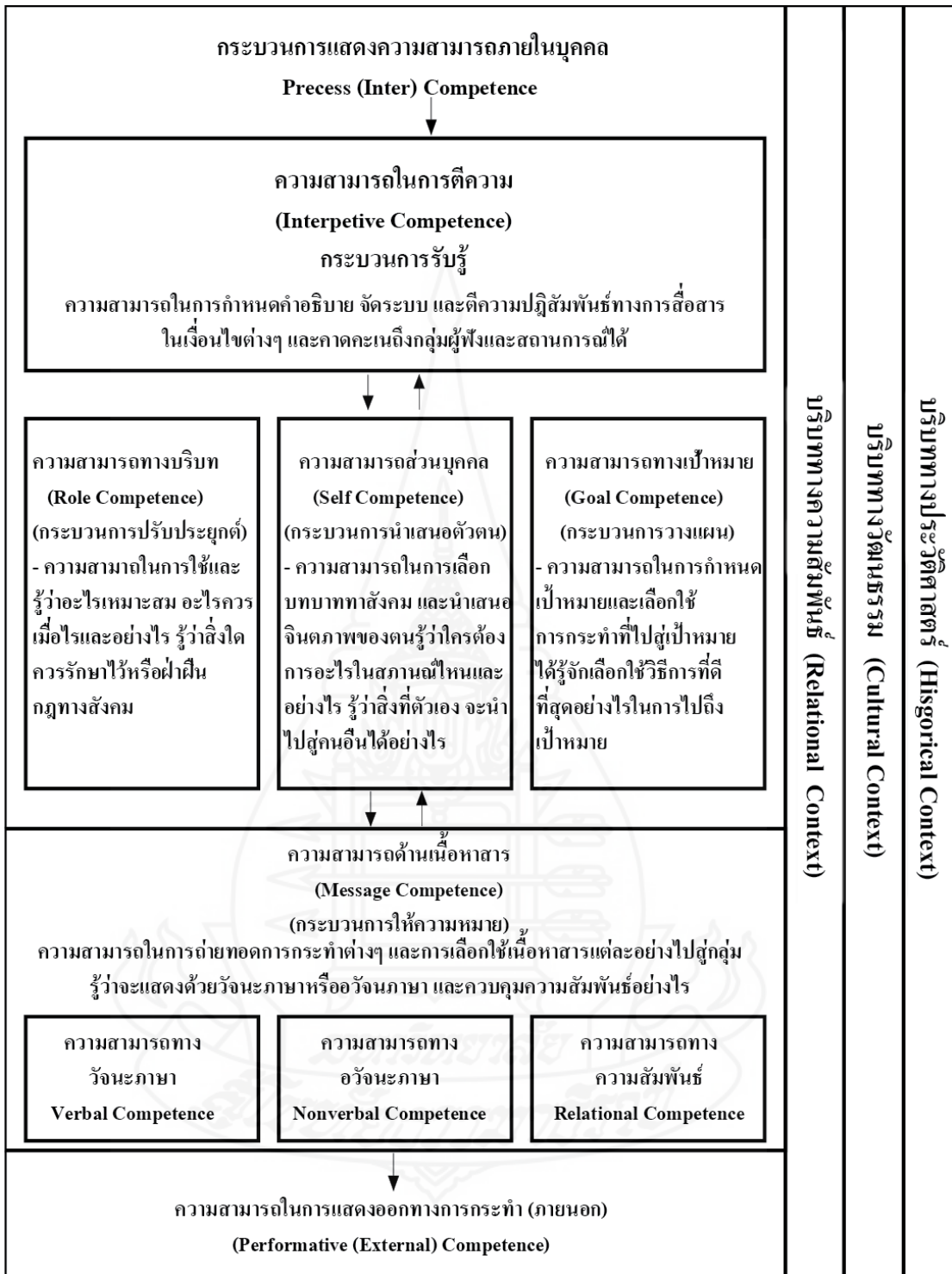
ดังนั้น ความสามารถในการเป็นผู้นำในการกีฬานั้นจะหมายถึงการเป็นหัวหน้าผู้ ฝึกสอนที่มีความสามารถด้านการฝึกอบรมงานวิจัยของ Rocco P. Porreca Chair: Dr. Stephen L.

Butler Daphne, Alabama (2015) พบว่าผู้ฝึกสอนก็พามีความสามารถในการสื่อสารด้วยวัจนภาษา และยังพบอีกว่าการประสบความสำเร็จของทีมมีทักษะ 3 ด้าน คือ การสื่อสาร ความสามารถส่วนบุคคล และที่ทักษะด้านการสร้างสรรค์ เพื่อสามารถเข้าใจลักษณะความสามารถด้านการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้นจึงนิยามตาม อมรรตน์ ทิพย์เลิศ 2547 (อ้างถึงใน Bostrom, 1984) ไว้ว่า ความสามารถของบุคคลที่ประกอบไปด้วยความรู้ (knowledge) และความสามารถในการใช้ความรู้ (Ability for use) นั้น โดยเขาสนใจตัวแปรด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรู้ทางภาษาของผู้พูดและทดสอบสังเกตว่า ความสามารถในการใช้ความรู้เป็นสิ่งที่เห็นได้ยาก ดังนั้นการจะบอกว่ามีความสามารถทางการสื่อสารหรือไม่จำเป็นต้องให้เห็นถึงความสัมพันธ์ (Relation) ของทั้งส่วนที่เป็นความรู้ และการให้ความรู้นั้นด้วยสถานการณ์ที่มีการกระตุ้นให้เกิดการใช้รู้นั้นออกมา

Mccrosky 1984 (อ้างถึงใน Panyaporn Aneakpoonsinsuk, 2016) นิยามความสามารถในการสื่อสารของผู้นำเป็นความสามารถทางการสื่อสารที่ดีเป็นเรื่องของเป้าหมายทางการสื่อสาร โดยทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจ ซึ่ง Mccrosky ให้ความเห็นว่าความสำคัญกับกลุ่มผู้รับสาร (Receiver) ตรงจุดนี้เองทำให้นักนิเทศศาสตร์มีความแตกต่างจากสาขาวิชาอื่น เพราะต้องวิเคราะห์ผู้รับสารก่อนทำการสื่อสารนั่นเอง

ดังนั้น ความสามารถทางการสื่อสารจะสะท้อนให้เห็นถึงจุดสนใจในพฤติกรรมทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้ยาก แต่แนวคิดเหล่านี้มีความสนใจในสาขาวิชาจิตวิทยา และการบริหารจัดการ จึงเริ่มขยาย ความสนใจออกไปจากการศึกษาพฤติกรรมทางภาษาไปยังการเลือกใช้ความรู้ก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมทางภาษาออกมา Trenholm and Jensen 2000 (อ้างถึงใน รัชชัช ดวงไทย, 2556) ได้ กล่าวว่าความสามารถทางการสื่อสารคือความสามารถในการสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมใน 2 ระดับ คือ (1) ระดับของการกระทำหรือพฤติกรรมสื่อสารที่แสดงออกมา (Performative competence) และ (2) ระดับลึกลงไป คือ ความสามารถในการรู้ว่าต้องสื่อสารออกไปเหมาะสม (Process competence) การรู้ว่าจะกระทำสิ่งใดต้องใช้ความรู้เรื่องใดในการสื่อสารออกมาอย่างเหมาะสม ตามแบบจำลองความสามารถทางการสื่อสารภายในตนเองของผู้นำ

บริบททางประวัติศาสตร์ (Historical Context)

บริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context)

บริบททางความสัมพันธ์ (Relational Context)

ภาพที่ 2.4 ความสามารถทางการสื่อสารภายในตนเองของผู้นำ
ที่มา: อมรรัตน์ ทิพย์เลิศ (2547)

จากภาพที่ 2.4 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ความสามารถด้านเนื้อหาสาร (Message competence) คือความสามารถในการเลือกเนื้อหาสารส่งไปยังผู้รับสาร Message election ซึ่งเป็นการ บ่งชี้ถึงเนื้อหาหลักที่ต้องการสื่อสารของผู้พูดและความเข้าใจของผู้ฟัง

2. ความสามารถในการตีความ (Interpretive competence) หมายถึง ความสามารถในการกำหนดคำอธิบาย ความสามารถในการจัดการและความสามารถในการตีความเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันทางการสื่อสาร ต้องเรียนรู้ ที่จะคัดเลือกข้อมูลข่าวสารที่สำคัญในแยกแยะข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไปซึ่งความสามารถในการตีความจะประกอบไปด้วยความสามารถ 3 ประการ ได้แก่

2.1 ความสามารถทางบริบท (Role Competence) ความสามารถที่ผู้ส่งสาร รู้ว่าควรกำหนดบทบาททางสังคมหรือพฤติกรรมใดที่เหมาะสมกับบทบาทนั้น ผู้ส่งสารสามารถเลือกเนื้อหาสารอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนกันในเรื่องวัฒนธรรมและสังคม

2.2 ความสามารถส่วนบุคคล (Self-competence) ความสามารถในการเลือกและการนำสิ่งที่ตนคิดหรือต้องการถ้าอีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ

2.3 ความสามารถทางเป้าหมาย (Goal competence) ความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย ตอบโต้กับปัญหาและเลือกกระทำการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการอธิบายการกระบวนการสื่อสารด้านความสามารถทางการสื่อสารภายในตนเองของผู้พบว่า วิธีการเลือกใช้ความรู้หรือประสบการณ์ภูมิหลังของผู้รับสาร(Sender) ในการสื่อสารในแต่ละสถานการณ์อย่างไร วิธีการเลือกเนื้อหาสาร (Message) อย่างไร การออกแบบเนื้อหาสารเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับสารอย่างไร (Message Selection) หรือการเลือกช่องทางการสื่อสาร (Channel)อย่างไร ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นๆ ผู้นำจึงต้องมีทักษะในการสื่อสาร (Tactic Communication Skill) Robert N. Bostrom (อ้างถึงใน อมรรรัตน์ ทิพย์เลิศ, 2548) กล่าวว่า การสื่อสารที่ดีต้องคำนึงถึงบริบททั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) บริบททางประวัติศาสตร์ (2) บริบททางวัฒนธรรม และ(3) บริบททางความสัมพันธ์ การสื่อสารของผู้นำที่ดีนอกจากใช้ความสามารถส่วนบุคคล ประสบการณ์ แล้วยังต้องคำนึงถึงเวลาและสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันของมนุษย์ โดยทักษะการสื่อสารนำไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ 1) ทักษะในการให้คำแนะนำ รับฟังคำแนะนำ 2) ทักษะในการฟัง 3) ทักษะในการแก้ปัญหา 4) ทักษะในการตัดสินใจ 5) ทักษะการโน้มน้าว 6) เทคนิคการอ่านใจ(mind reading technique)ซึ่งไม่ได้สื่อกันด้วยคำพูดตรงไปตรงมาแต่มีความคาดหวังว่าให้คู่ปฏิสัมพันธ์รู้ความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่งถึงแม้ไม่ได้เป็นเพียงทักษะในการสื่อสารที่สามารถใช้ในการปฏิบัติการทั่วไปแต่อาจเรียกได้ว่าเจอกับสถานการณ์ที่ไม่สามารถพูดด้วยภาษาคำพูดได้

อย่างไรก็ตาม กระบวนการสื่อสารมีความสามารถในด้านต่างๆ เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับคนมีการสื่อสารที่ดีโดยรู้ว่าจะสื่อสารอย่างไร โดย โรเซนฟีลด์ และ เบอร์โค Rosenfeld & Berko (อ้างถึงในอมรรัตน์ ทิพย์เลิศ, 2548 หน้า27) กล่าวถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถทางการสื่อสารไว้ 6 ประการ ได้แก่ 1) คนที่ทำการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม 2) เป็นคนที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร 3) เป็นคนที่สามารถประยุกต์ 4) เป็นคนที่กล้าท้าทายกับปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร 5) ต้องเข้าใจความสามารถทางการสื่อสารเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ที่มีระดับของความสามารถที่แตกต่างกัน 6) เป็นคนมีมนุษยธรรม

ดังนั้น การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการสื่อสารของกีฬาฟุตบอลไทยสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยสนใจที่รูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร ความสามารถทางการสื่อสาร ทักษะการสื่อสารในการจัดการดำเนินการให้เกิด ประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายของทีมกีฬาฟุตบอล และกลยุทธ์การสื่อสารรวมถึงการทำงานร่วมกันของสมาชิกในทีมกีฬาฟุตบอล ตลอดจนการดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรทางสังคมที่มีอยู่ เพราะฉะนั้นความสามารถทางการสื่อสารจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญต่อความสำเร็จของผู้นำหรือผู้ฝึกสอน อีกทั้งยังเป็นกลไกให้ผู้นำนำไปใช้ในการสื่อสารภายในทีมสู่ความเป็นเลิศต่อไปได้

6. แนวคิดการโน้มน้าวใจ และจูงใจ

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2537) อธิบายว่า องค์ประกอบของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ มีเนื้อหาที่สำคัญดังต่อไปนี้ การโน้มน้าวใจเมื่อมองจากภายนอกผู้รับสารมี 3 ข้อ คือ (1) ความแตกต่างภายในผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทำให้มีการโน้มน้าวใจไม่เหมือนกัน เช่น ความน่าเชื่อถือ อำนาจ บทบาทของกลุ่มคน สัมพันธภาพกับ ผู้รับสารที่แตกต่างกัน (2) ความแตกต่างภายในสาร เนื้อหาสารแต่ละชิ้นที่มีความแตกต่างกันจะมีความน่าโน้มน้าวใจต่างกัน เช่น ความต่างในสาระของสาร (3) ความแตกต่างของสื่อการโน้มน้าวใจของเนื้อหาสารที่มีความต่างกัน โดยการสื่อสารของมนุษย์จะมีรูปแบบการสื่อสารที่ต่างกัน เช่น การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกับกลุ่มคน หรือการสื่อสารมวลชน โดยหลักธรรมชาติของมนุษย์แล้วมักทำการสื่อสารเพื่อมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของผู้รับสาร โดยมีจุดมุ่งหมายหลักของการสื่อสารในแต่ละครั้งระดับการสื่อสารใด จะมีวิธี การโน้มน้าวใจเพื่อให้ผู้ฟังมีความเข้าใจ เกิดการคล้อยตามหรือเห็นด้วยกับเรื่องและผู้ส่งสารต้องการจะสื่อสาร เพราะฉะนั้นจะกล่าวได้ว่าถ้าผู้รับสารสามารถคล้อยตามหรือมีความเข้าใจตรงกับผู้ส่งสารจะหมายความว่าผู้ส่งสารจะประสบความสำเร็จในการสื่อสารนั้นๆ

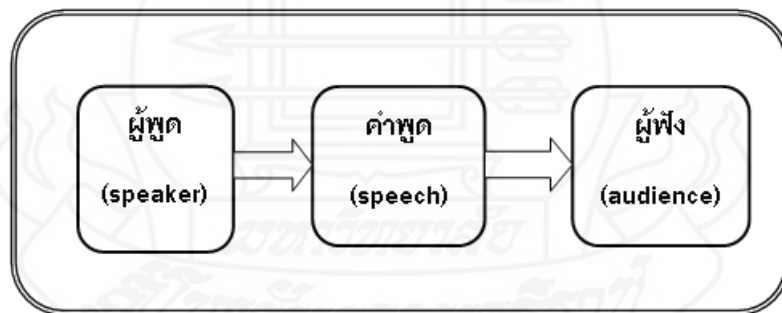
เมื่อผู้กระบวนการสื่อสารในส่วนบุคคลแล้วสามารถเปรียบเทียบการส่งสารผ่านช่องทางอื่นๆ ซึ่งการโน้มน้าวใจ หากมองจากตัวผู้รับสารจะมีความละเอียดอ่อนต่อการถูกโน้มน้าวที่สามารถพิจารณาได้ คือ (1) ลักษณะของประชากร (2) ทรรศนะและทัศนคติ (3) ความรู้ของผู้รับสาร (4) การรับรู้ของผู้รับสาร โดยนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายและลักษณะของ “การโน้มน้าวใจ” ที่หลากหลายได้แก่ (1) ผู้โน้มน้าวใจตั้งใจที่จะมีอิทธิพลบางประการเหนือผู้ถูกโน้มน้าวใจ (2) ผู้ถูกโน้มน้าวใจจะมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งเสมอ และผู้ถูกโน้มน้าวใจจะพยายามชักจูงใจให้ผู้ถูกโน้มน้าวยอมรับทางเลือกที่ตนเลือกเสนอ (3) สิ่งที่ผู้โน้มน้าวต้องการ คือ การเปลี่ยนแปลงหรือการสร้างความคิดเห็น ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของผู้ถูกโน้มน้าวใจ ซึ่งจะส่งผลต่อปัจจัยอื่นได้แก่ อารมณ์ และพฤติกรรม เป็นต้น อรวรรณ ปิรันธน์โสภา (2549)

การให้ความหมายแนวคิดการโน้มน้าวใจ และจูงใจ หมายถึง การสื่อสารของมนุษย์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นโดยการเปลี่ยนความเชื่อ ค่านิยม และ ทัศนคติ เป็นกระบวนการสื่อสารที่ผู้ส่งสารพยายามจะหาปฏิกิริยาตอบสนองที่เจาะจงเป็นไปตามที่ผู้ส่งสารต้องการจากผู้รับสารที่จะเปลี่ยนความคิด การกระทำ โดยการควบคุม แรงกดดันของมนุษย์ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า หรือพยายามที่จะสร้างอิทธิพลเหนือผู้อื่น โดย การควบคุมแรงผลักดันของมนุษย์ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า หรือความพยายามที่จะสร้าง อิทธิพลเหนือผู้อื่น (Simons, 1986 Andersen, 1972 Bernbeck & Howell, 1976 (อ้างถึงใน ศิริพร กิจประกอบ, 2557) แนวคิดของ McQuire ได้อธิบายขั้นตอนการโน้มน้าวใจไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอ (Presentation) การนำเสนอข่าวสารในการโน้มน้าวใจ ผู้โน้มน้าวใจต้องคำนึงถึงวิธีการนำเสนอสารให้เหมาะสม โดยเลือกช่องทางในการสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหาข่าวสาร ตลอดจนต้องให้ผู้รับสารอยู่ในสถานที่และเวลาที่เหมาะสมในการรับสารด้วย
2. ขั้นให้ความสนใจ (Attending) การโน้มน้าวใจจะต้องก่อให้เกิดความสนใจจากผู้รับสาร อีกด้วย
3. ขั้นเข้าใจ (Comprehending) เป็นขั้นที่มีความสำคัญในกระบวนการโน้มน้าวใจ เพราะถ้าผู้รับสารไม่เข้าใจในความหมายของสาร การโน้มน้าวใจก็จะไม่ประสบความสำเร็จ
4. ขั้นคล้อยตาม (Yielding) เมื่อผู้รับสารเกิดความเข้าใจในสารแล้วควรทำให้ผู้รับสาร คล้อยตามสารนั้นด้วย เช่น คำนึงถึงผลดีที่จะได้รับ หรือเกิดความประทับใจในสาร เป็นต้น
5. ขั้นยึดเหนี่ยวสิ่งใหม่ (Retaining the New Position) เมื่อผู้รับสารเกิดความคล้อยตามแล้วขั้นต่อไป คือ ให้ผู้รับสารเกิดการยึดเหนี่ยวสิ่งใหม่ เช่น การย้ำเตือนเนื้อหาในสารก่อนที่ผู้รับสารจะลืมสารนั้น

6. การกระทำ (Acting) คือ การนำเอาแนวคิดใหม่นั้นไปกระทำ อาจเป็นการกระทำทันที หรือทิ้งระยะไว้แล้วจึงค่อยนำไปสู่การกระทำก็ได้ความสำเร็จของการโน้มน้าวใจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างโดยเฉพาะความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร ซึ่งมีส่วนสร้างสถานภาพของการสื่อสารให้มีความหนักแน่นมากขึ้นและการสร้างสารเพื่อการโน้มน้าวใจ

สรุปได้ว่า การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจเป็นการสร้างเครื่องมือเพื่อให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นโดย ทำให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนความเชื่อ ค่านิยม และ ทศนคติ ให้กับผู้รับสาร ผ่านกระบวนการสื่อสารที่ผู้ส่งสารสื่อสารให้เกิดการโน้มน้าวใจ ดังนั้นการโน้มน้าวใจจึงเป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนความคิด การกระทำ โดยการควบคุมแรงกดดันของมนุษย์ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า หรือสร้างอิทธิพลเหนือผู้อื่นจากข้อมูลดังกล่าว แนวคิดการโน้มน้าวใจจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้กับผู้รับสารตามนักปรัชญาด้านการสื่อสาร โดยนักปรัชญาในปี 330 ก่อนคริสตกาลให้ความสำคัญกับการสื่อสารด้วยการพูดและให้ความหมายของวาทสิลป์ว่า “เป็นการค้นหาวิธีการโน้มน้าวใจที่มีอยู่ ทุกรูปแบบ” เช่น การพูดในสภา การพูดในที่ประชุมหรือศาล นั้นผู้พูดจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนด้วยกัน อีกทั้งยังไม่สามารถขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปได้ คือ “ผู้พูด (Speaker) คำพูด (Speech) ผู้ฟัง (Listener)” การพูดตามแนวคิดของอริสโตเติลพบว่า การพูดโน้มน้าวใจจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ประมา สตะเวทิน (2546)

ภาพที่ 2.5 องค์ประกอบการสื่อสารของอริสโตเติล

ที่มา: ประมา สตะเวทิน (2546)

1. ทศนคติและความเชื่อ (Ethos) หมายถึง บุคลิกลักษณะของผู้พูดที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือ ความศรัทธา และความประทับใจ ฉะนั้นผู้พูดจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่พูดมีทศนคติที่ดี มีคุณธรรมความดีในใจ มีความจริงใจ และปรารถนาดีต่อผู้ฟัง จึงจะก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ อริสโตเติลกล่าวว่า ความรู้สึกเช่นนี้ควรจะเกิดขึ้นขณะฟังวาทะ

2. ตรรกวิทยา (Logos) หมายถึง การเรียบเรียงคำพูด และวิธีการพูด เพื่อชี้แจงเหตุผล เนื้อหาสาระหรือวาทของผู้พูดเป็นการแสดงให้เห็นความเป็นจริงอันประกอบด้วยข้อเท็จจริง เหตุผล และหลักฐานต่างๆ ที่สอดคล้องกับ ทักษะคติความเชื่อและค่านิยมของผู้ฟัง โดยอริสโตเติลอธิบายว่าหัวใจของการสร้างสาร โน้มน้าวใจที่มีประสิทธิผลคือข้อพิสูจน์ ซึ่งการแสดงเหตุผลนับว่าเป็นข้อพิสูจน์ที่ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผู้โน้มน้าวใจ กล่าวคือ หากผู้รับสารได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลดีผลเสีย ตัวสารได้ระบุถึงคุณประโยชน์ที่ผู้รับสารจะได้รับ หรือสิ่งที่ผู้รับสารจะสูญเสีย จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลในการโน้มน้าวใจได้มากขึ้น

3. ความรู้สึก (Pathos) หมายถึง ความเข้าใจในสภาพอารมณ์และทัศนคติของผู้ฟังที่มีร่วมกัน โดยผู้พูดเป็น ฝ่ายสร้างขึ้นเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังเกิดความชอบ ความเกลียด ความเจ็บปวด หรือความสนุกสนาน เป็นการเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมสำหรับผู้ฟัง โดยมีจุดมุ่งหมายของอริสโตเติลในข้อนี้ไม่ได้ใช้เพื่อปลุกอารมณ์ของผู้ฟัง หากแต่เพื่อให้ผู้พูดโน้มน้าวใจผู้ฟังจนอยู่ในอารมณ์ที่เที่ยงธรรมและมีจิตใจที่จะฟังวาทะอย่างมีวิจารณญาณด้วย

การที่การพูดเพื่อโน้มน้าวใจจะเกิดประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับ 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ ความเชื่อมโยงกับบุคคล อารมณ์และความรู้สึก บุคลิกภาพส่วนบุคคล และบรรยากาศแวดล้อม อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท (2549) ดังนี้

3.1 ความเชื่อมโยงกับบุคคล จุดเริ่มต้น คือ เรื่องที่โน้มน้าวใจนั้นต้องเชื่อมโยงกับผู้ฟังก่อน ในที่นี้หมายถึงส่งผลได้ผลเสียต่อผู้ฟัง แต่ผลได้ผลเสียในที่นี้ไม่จำกัดว่าเป็นเรื่องทางวัตถุเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงผลที่เกิดขึ้นทางทักษะ ความเชื่อ และค่านิยมด้วย ความเชื่อมโยงในที่นี้ยังหมายถึงอีก 2 องค์ประกอบย่อยคือ ระดับความสำคัญ และฐานะหรือความพร้อมของผู้ฟัง ซึ่งระดับความสำคัญนั้นหมายถึง การที่เรื่องนั้นๆ ต้องมีความสำคัญมากพอที่ผู้ฟังจะนำตัวเองเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องจากการพูดเพื่อการโน้มน้าวใจเป็นเรื่องที่ลงทุนอย่างน้อยทั้งเวลาและอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าการรับรู้ข่าวสารประเภทอื่นมาก ดังนั้นหากไม่สำคัญพอแล้ว เราก็ชอบที่จะหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธที่จะรับรู้ อีกองค์ประกอบย่อยหนึ่งคือ ฐานะและความพร้อมของผู้ฟังซึ่งมีส่วนในการที่บุคคลจะก้าวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ หรือไม่ แม้ว่าเรื่องนั้นจะสำคัญ และหากผู้ฟังไม่อยู่ในฐานะที่จะทำอะไรได้แล้ว โอกาสที่ผู้ฟังจะปฏิเสธหรือต้องการรับรู้ข่าวสารนั้นๆ ก็จะเพิ่มขึ้น

3.2 อารมณ์ และความสำนึก องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การพูดเพื่อการโน้มน้าวใจมีประสิทธิภาพเพียงไรขึ้นอยู่กับองค์ประกอบนี้ ข้อนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) อารมณ์ กระบวนการพูดประเภทนี้ถูกออกแบบให้กระแทกอารมณ์ 4 ประเภทของมนุษย์ คือ ความกลัว ความอยาก ความรักชอบ และความเกลียด อารมณ์ประเภทแรกคือ ความกลัวอันหมายถึงความกลัวทุกประเภท เช่น กลัวภัยอันตราย กลัวที่จะต้องอยู่คนเดียว ขณะที่

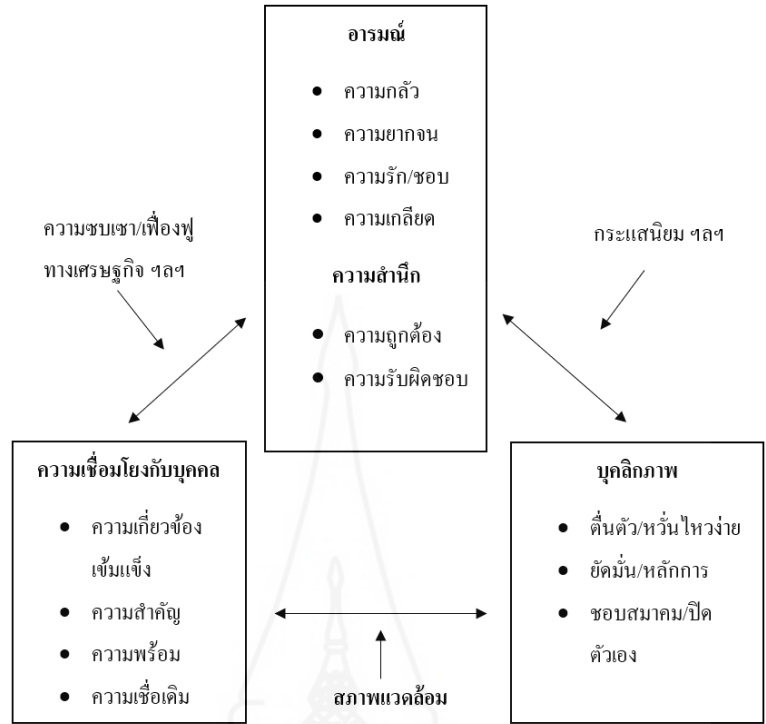
ความอยากก็เป็นจุดอ่อนของมนุษย์อีกประการหนึ่งที่ถูกใช้ประโยชน์ในการโน้มน้าวชักจูง ความอยากเหล่านี้เช่น อยากรวย อยากร่ำรวย อยากรู้สึกดี ส่วนความชอบและความเกลียดนั้นอาจเกี่ยวข้องกับการเลือกบุคคลที่จะเป็นผู้พูดที่ผู้ฟังชื่นชอบ หรือใช้บุคคลที่กลุ่มผู้ฟังเกลียดเป็นเป้าหมายของการโจมตี เป็นต้น

2) ความสำนึก ไม่เฉพาะอารมณ์หรือความรู้สึกในลักษณะของภวัตถุหาและภวัตถุหาที่กล่าวมาในข้อ 1) เท่านั้น การพูดเพื่อการโน้มน้าวใจยังใช้ประโยชน์จากความสำนึกหรือมโนธรรมของผู้ฟัง เพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดและการปฏิบัติของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย ความสำนึกในที่นี้คือ ความรู้สึกรับผิดชอบ และความสำนึกในความถูกต้อง การพูดที่เสนอทางเลือกเพื่อโน้มน้าวใจจึงมักเสนอสิ่งที่เป็นความถูกต้องที่ควรปฏิบัติ หรือในทางตรงข้ามหากไม่เชื่อหรือไม่ปฏิบัติก็จะกลายเป็นผู้ที่ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่รักชาติ เป็นต้น ทำนองเดียวกัน การพูดเพื่อโน้มน้าวใจสามารถใช้ความสำนึกในความรับผิดชอบเพื่อเปลี่ยนแปลงความคิด และพฤติกรรมของบุคคลได้เช่นกัน โดยแสดงให้เห็นว่าการกระทำตามข้อเสนอแนะนั้นแสดงถึงความรับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ ถูกหลักศีลธรรม รับผิดชอบต่อที่จะต้องตอบแทนบุญคุณ เป็นต้น

3.3 บุคลิกภาพ นอกจากสององค์ประกอบข้างต้นแล้วบุคลิกภาพของผู้ฟังยังส่งผลต่อความสำเร็จของการโน้มน้าวชักจูง บุคคลที่มีจิตใจเข้มแข็งไม่หวั่นไหวง่ายยอมไม่อ่อนไหวกับเนื้อหาของสารที่กระตุ้นความกลัว แต่ก็อาจหวั่นไหวต่อแรงกระตุ้นประเภทอื่น เช่น ความอยากหรือความสำนึกในความรับผิดชอบ นอกจากนี้คนที่ชอบเก็บตัวอาจกลัวการเข้าสมาคมและไม่เป็นห่วงกับการจะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ในทางตรงข้ามคนที่ชอบสมาคมมักเป็นห่วงถึงการขาดเพื่อนหรือต้องโดดเดี่ยว เหล่านี้เป็นตัวอย่างของบุคลิกภาพส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

3.4 สภาวะแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมนอกจากจะเกิดจากการพูดที่กระทบต่ออารมณ์ของผู้ฟังแล้วสิ่งที่จะช่วยเพิ่มหรือลดน้ำหนักของการโน้มน้าวชักจูงยังเกี่ยวข้องกับสภาวะหรือบรรยากาศในขณะนั้นๆ ตัวอย่างของความวุ่นวายทางการเมืองที่ในหลายๆ ครั้งแสดงถึงอิทธิพลของบรรยากาศที่ทำให้การพูดเพื่อโน้มน้าวใจ ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของคนจำนวนมากได้ในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้กระแสความนิยมในเรื่องใดๆ ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มอารมณ์ความรู้สึกให้แก่ผู้ฟังได้มากขึ้น

ภาพที่ 2.6 การพูดเพื่อโน้มน้าวใจจะเกิดประสิทธิภาพ

ที่มา : อรรถรรณ ปิลันธน์โอวาท (2549)

การพัฒนาการพูดเพื่อโน้มน้าวใจจัดเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานเกี่ยวกับการพูดประเภทอื่นๆ สำหรับลักษณะของผู้ฟังที่จะเชื่อถือผู้พูดประกอบด้วย ประมาะ สตะเวทิน (2546)

4.1 ความน่าเชื่อถือของผู้พูด ความน่าเชื่อถือที่ผู้ฟังรับรู้เกี่ยวกับผู้พูดนั้นประกอบด้วยบุคลิกภาพ สติปัญญา และเจตนาดี องค์ประกอบทั้ง 3 ก็ยังคงใช้ได้อยู่เพียงแต่ในปัจจุบันสภาพการเปลี่ยนไป จนทำให้การตัดสินใจของผู้ฟังเกี่ยวกับผู้พูดในองค์ประกอบทั้ง 3 ต้องกระทำด้วยความรวดเร็วกว่าเดิม 2 พันปีก่อน แน่นอนที่สุดที่การรับรู้ด้านบุคลิกภาพในปัจจุบันยังคงเกี่ยวข้องกับรูปร่างหน้าตา ท่าทาง การวางตัว การแต่งกาย ฯลฯ เช่นเดียวกับสมัยก่อน ในแง่บุคลิกภาพนี้บางส่วนเป็นสิ่งที่ติดตัวมากับผู้พูด เช่น รูปร่างหน้าตา ความเป็นมิตร ความภูมิฐาน เป็นต้น แต่หลายส่วนเป็นสิ่งที่ผู้พูดสามารถปรุงแต่งได้จากการแต่งกาย และฝึกหัดการพูด การวางที่ท่า ฯลฯ

ส่วนองค์ประกอบด้านสติปัญญานั้น ในปัจจุบันผู้พูดสามารถนำเสนอในทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้ฟังรับรู้ได้จากข้อมูลด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในเรื่องที่พูด ประสบการณ์ในงานองค์กรที่สังกัด หรืออื่นๆ ข้อมูลในส่วนนี้ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือก่อนการพูด องค์ประกอบด้านสติปัญญายังปรากฏออกมาขณะพูดจากคุณภาพของเนื้อหา การอ้างอิงแหล่งข้อมูลและวิธีการพูด ซึ่งจะสะท้อนถึงสติปัญญาของผู้พูดในเรื่องนั้นๆ

หลักว่าด้วยเจตนาหรือความมุ่งหวังดีของผู้พูดก็ยังคงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ ทั้งนี้เพราะผู้ฟังจะคล้อยตามการชักจูงต่อเมื่อผู้ฟังรับรู้ว่าคุณมีเจตนาดีที่ต้องการให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟัง ในข้อนี้ส่วนหนึ่งบุคลิกภาพส่วนบุคคลมีส่วนช่วยได้ แต่ผู้พูดก็สามารถจัดการได้เช่นกันด้วยการออกแบบเนื้อหา และแสดงอากัปกริยาที่เหมาะสม ในส่วนของเนื้อหา ได้แก่ การระบุดตุประสงค์ที่ชัดเจน การพูดถึงข้อจำกัดในการพูด การอ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างชัดเจน การให้ข้อมูล 2 ด้าน ส่วนในด้านอากัปกริยาที่เช่น การสบตาผู้ฟัง การพูดอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

Yates (2000) ได้สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของผู้พูดที่เราสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม ดังนี้ 1) ความน่าเชื่อถือจะมีผลต่อการโน้มน้าวชักจูงมากสำหรับผู้ฟังที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาของเรื่องที่พูดมากนัก 2) หากปัจจัยอื่นๆ คงที่แล้วอิทธิพลของความน่าเชื่อถือส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในระยะสั้นเท่านั้น ดังนั้นหากจะใช้ประโยชน์ก็ควรจึงให้เกิดการปฏิบัติโดยเร็ว เพราะหากทอดเวลาไปอิทธิพลด้านนี้จะลดลง

4.2 การสร้างอารมณ์ของสาร ในทางพุทธศาสนาแล้วอารมณ์โลก โกรธ หลง สามารถปิดกั้นสติปัญญาของบุคคลได้ ด้วยหลักความจริงนี้ สารที่พูดรวมทั้งวิธีการพูดที่ออกแบบมาเพื่อการโน้มน้าวใจจึงต้องมีพื้นฐานอยู่ที่การสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้กับผู้ฟัง (ดูภาพที่ 5.2 ประกอบ) นอกเหนือไปจากการให้ข้อมูลหรือสร้างความเข้าใจ เนื่องจากสารเพื่อการนี้ต้องเล่นอยู่กับอารมณ์ของคนฟังดังนั้นจึงอาจหมิ่นเหม่ต่อศีลธรรม (ดูหัวข้อจรรยาบรรณ) และเทคนิคที่ใช้บางประการอาจขัดกับหลักการพูดทั่วไปในที่สาธารณะที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ เช่น การใช้ศัพท์ทางวิชาการแทนที่จะใช้คำที่ง่ายแก่ความเข้าใจ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการพูดประเภทนี้มุ่งที่จะเปลี่ยนความคิดความเชื่อเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟังจนมองข้ามหลักการพูดในที่สาธารณะทั่วไป

การสร้างเนื้อหาหรือการใช้วิธีการพูดเพื่อสร้างอารมณ์และความสำนึกประเภทต่างๆ สามารถทำได้หลายเทคนิคด้วยกัน กรอบที่ 5.3 ได้สรุปให้เห็นถึงเทคนิคต่างๆ ที่ผู้พูดสามารถประยุกต์ใช้ได้โดยไม่ขัดกับจรรยาบรรณ นอกจากนั้นยังมีข้อสรุปต่อไปนี้อาจเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติได้ (Demirdogen, 2010; Yates, 2012 อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2546) คือ 1) การจัดลำดับเรื่องตามความสำคัญจากมากไปน้อยหรือน้อยไปมากไม่ส่งผลต่อการโน้มน้าวชักจูงให้ต่างกันอย่างชัดเจน 2) สำหรับผู้รับสารที่ไม่สามารถประมวลข้อมูลหลักฐานที่เป็นเหตุเป็นผลได้แล้ว ผู้ชักจูงมักกลับไปใช้เทคนิคการกระตุ้นอารมณ์แทนนับตั้งแต่การสร้างอารมณ์ขึ้น การสร้างความเห็นใจแต่การสร้างอารมณ์กลัวเป็นเทคนิคที่ได้รับความนิยมมาก แต่ทั้งนี้การสร้างอารมณ์กลัวก็อาจไม่มีประสิทธิผลเพราะถูกทำให้เกินจริง 3) เพศหญิงและเพศชายมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนทัศนคติในระดับที่ไม่ต่างกัน 4) สารที่สร้างอารมณ์กลัวมากมีประสิทธิผลมากกว่าสารที่สร้างความกลัวน้อยกว่า

แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้ฟังด้วย โดยผู้ที่มีระดับความวิตกกังวลน้อยต้องใช้สารที่สร้างความกลัวมากกว่าผู้ที่มีความวิตกกังวลสูงเป็นปัญหาเรื้อรังประจำตัวอยู่แล้ว 5) การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง ดังนั้นหากประสงค์จะให้การเปลี่ยนแปลงคงอยู่นานต้องเสริมด้วยการให้ข่าวสารซ้ำ หรือด้วยการให้ผู้ฟังได้ลงมือปฏิบัติ 6) การทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามีบางอย่างร่วมกับผู้พูด

4.3 ความสมเหตุสมผลของสาร ความสามารถในการโน้มน้าวชักจูงจะมีมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความสมเหตุสมผลหรือตรรกของสิ่งที่พูด สารที่สร้างขึ้นในลักษณะที่เชื่อมโยงระหว่างสาเหตุและผลที่บังเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขหนึ่งๆ พร้อมหลักฐานข้อมูลสนับสนุน ย่อมมีพลังในการโน้มน้าวได้มากกว่าสารที่กล่าวอ้างลอยๆ เช่น การโน้มน้าวให้เลิกซื้อหุ้นของบริษัทหนึ่งๆ ก็ควรแสดงเหตุผลว่าควรซื้อเพราะเหตุใด ตลอดจนข้อมูลตัวเลขและสถิติที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวในอดีตพร้อมคำอธิบายถึงเงื่อนไขของการขึ้นลงของราคาในแต่ละช่วงว่าเกิดจากสาเหตุใด คำอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผลและหลักฐานที่สนับสนุนจึงนำมาสู่ข้อสรุปของการโน้มน้าวให้ตัดสินใจซื้อหุ้นนั้นๆ แต่หากคำชักชวนนั้นเป็นคำกล่าวที่ปราศจากคำอธิบายที่สมเหตุสมผล เช่น ยกเหตุผลว่าตลาดกำลังบูมจึงควรซื้อหุ้นตัวนี้หรือตัวใดๆ ก็ได้ไว้ขายทำกำไร ผู้ฟังก็คงยากจะตัดสินใจคล้อยตาม

หลักของความสมเหตุสมผลเป็นสิ่งที่ใช้ได้เป็นกรณีทั่วไป อย่างไรก็ตามเนื่องจากการพูดประเภทนี้มีเจตนาที่จะเอาชนะใจผู้ฟัง ดังนั้นในบางสถานการณ์ผู้พูดอาจใช้เทคนิคทางตรรกบางประการเพื่อโน้มน้าวใจ เทคนิคเหล่านี้ฟังดูในเชิงคำพูดแล้วมีความเป็นเหตุเป็นผลแต่จริงๆ เป็นคำกล่าวอ้างที่สร้างความไขว้เขวให้กับผู้ฟัง ดังนั้นโดยหลักการแล้วการพูดที่ใช้ตรรกที่สร้างความไขว้เขวเหล่านี้จึงถือเป็นข้อห้ามที่ไม่ควรนำมาใช้ เพราะหากผู้ฟังรู้เท่าทันแล้วจะทำลายกระบวนการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวชักจูงทั้งกระบวนการเพราะสะท้อนเจตนาไม่สุจริตของผู้พูด สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นเทคนิคหรือวิธีการที่ไม่ควรนำมาใช้ในการพูดเพื่อการโน้มน้าวชักจูง

1. สรุปว่าจริงจากความสมเหตุสมผล สิ่งที่ต้องสร้างในการสร้างสารคือความแตกต่างระหว่างความจริงกับความสมเหตุสมผล หลักทั่วไปคือสิ่งที่สมเหตุสมผลไม่ใช่ความจริงเสมอไป (แต่สิ่งที่เป็นจริงย่อมสมเหตุสมผลเสมอ) ดังนั้นการยกหลักเหตุผลมาพูดพร้อมสิ่งสนับสนุนอาจไม่ใช่ความจริงสำหรับกรณีที่กำลังพูดก็ได้ เช่น เงินบาทกำลังแข็งค่าเรื่อยๆ อย่าทำธุรกิจกับต่างประเทศเลย ประโยคข้างต้นฟังดูสมเหตุสมผลแต่ไม่จริงไปทั้งหมดเพราะธุรกิจที่ได้เปรียบจากเงินบาทที่แข็งค่าคือ ธุรกิจนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

2. ข้อสรุปจากหลักอุปนัย (Induction) หลักอุปนัยเป็นการหาข้อสรุปจากข้อพิสูจน์รายกรณี เช่น จากศึกษาวิจัย หรือจากประสบการณ์ของผู้พูดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น การอ้างประสบการณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าคนที่มาโรงเรียนสายไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานอาชีพ และผู้พูดสรุปว่าควรมาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อจะได้ประสบผลสำเร็จในการทำงานอาชีพ การสรุปนี้มี

ข้อผิดพลาดเนื่องจากการศึกษารายกรณีหรือประสบการณ์ของผู้พูดเป็นเพียงข้อมูลรายกรณีที่พบเท่านั้น แต่ยังมีกรณีอื่นๆ ที่การวิจัยแสดงผลต่างไปหรือยังมีคนที่มาโรงเรียนสายที่ประสบความสำเร็จอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งอาจจะมีจำนวนมากก็ได้ แต่ผู้พูดไม่เคยมีประสบการณ์

3. ข้อสรุปจากความจริงเชิงสัมพันธ์ ตรรกที่ใช้บ่อยอีกประเภทหนึ่งคือการสรุปจากข้ออ้างที่เป็นหลักความจริงทั่วไป หรือที่เรียกกันว่า ตรรกแบบนิรนัย (Deduction) ปัญหาคือในทางสังคมศาสตร์แล้วยากที่จะหาหลักความจริงสมบูรณ์ที่ใช้เป็นกรณีทั่วไปได้ เพราะความจริงทางสังคมมักแปรเปลี่ยนไปตามเวลา สถานที่ ฯลฯ หรือเป็นความจริงเชิงสัมพันธ์ ดังนั้นการโน้มน้าวชักจูงด้วยข้อสรุปที่วางอยู่บนหลักความจริงเชิงสัมพันธ์จึงอาจไม่ถูกต้องหรือหนัก

4. การใช้ตรรกที่สร้างความไขว้เขว (Fallacies) การใช้ตรรกที่สร้างความไขว้เขว อาจจะทำให้ชักจูง (หรืออาจจะใช้คำว่าล่อหลอก) ให้ผู้ฟังคล้อยตามได้ แต่ถือเป็นข้อที่ไม่ควรทำด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วตรรกประเภทนี้ ได้แก่

4.1 การโจมตีบุคคล แทนที่จะให้ความสำคัญกับสาระัตถะในเรื่องที่กำลังพิจารณา แต่ผู้พูดกลับสร้างไขว้เขวไปขุดคุ้ยหรือโจมตีบุคคลแทนประหนึ่งว่า บุคลิก หรือชาติกำเนิดที่กำลังยกมาพูดนั้นๆ เป็นสาเหตุของความไม่เหมาะสม หรือประพฤติไม่ดีต่างๆ ที่ทั้งสองเรื่องไม่ได้เกี่ยวข้องกัน

4.2 ความประจบของเหตุการณ์ เป็นการอ้างความเป็นเหตุเป็นผลจากเหตุการณ์ที่เผชิญเกิดขึ้น โกล้เคียงกันต่างๆ ที่เหตุการณ์ทั้งสองไม่เกี่ยวข้องกันเลย เช่น กล่าวโทษนกเขวกที่มากาะหลังคาบ้านว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คนในบ้านเสียชีวิต เป็นต้น

4.3 ใครๆ ก็ทำกัน การสร้างการไขว้เขวแบบนี้ใช้เหตุผลที่ว่า ‘ใครๆ ก็ทำกัน’ มาโน้มน้าวให้ผู้ฟังต้องคิดหรือปฏิบัติตามข้อเสนอที่ชักจูงที่ว่า ใครๆ นี่เป็นใครก็ไม่รู้มีจำนวนเท่าไรก็ไม่รู้ และที่ใครๆ ทำก็ไม่จำเป็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่เราต้องคล้อยตาม

4.4 เดียวก็จะตามมา เป็นการริบสรุปว่า ‘หากปล่อยให้เหตุการณ์หนึ่งดำเนินต่อไปเช่นนี้ เหตุการณ์นั้นๆ ก็จะตามมา’ ความจริงแล้วเหตุการณ์ที่ยกมาพูดต่อเนื่องกันนั้นอาจไม่ได้เกี่ยวข้องกันเลย เช่น นักเทศน์อาจจะสั่งสอนว่า หากปล่อยให้ลูกหลานพักในหอพักนอกมหาวิทยาลัยแล้วเด็กก็จะมีอิสระมากขึ้น ก็จะนำไปสู่การคบเพื่อนไม่เลือก และเดียวการเที่ยวกลางคืนหรือการเสียความบริสุทธิ์ก็จะตามมา ทั้งๆ ที่ความจริงแล้วการพักในหอพักนอกมหาวิทยาลัยอาจไม่เกี่ยวข้องกับการเที่ยวกลางคืน หรือการเสียตัวของนักศึกษาเลยก็ได้

4.5 สักแต่ว่าอ้าง วิธีการนี้ผู้พูดใช้จุดอ่อนของการสรุปผลด้วยวิธีอุปนัยที่กล่าวมาแล้ว โดยยกหลักฐานเพียงไม่กี่ประเด็นมาสนับสนุนแล้วสรุปการกล่าวอ้าง เช่น อ้างงานวิจัยราย

กรณี 2-3 เรื่องเพื่อแสดงให้เห็นว่าเด็กชายทำคะแนนวิชาคณิตศาสตร์โดยเฉลี่ยสูงกว่าเด็กหญิง แล้วโน้มน้าวเป็นข้อสรุปว่า เด็กชายมีความถนัดในทักษะการคิดตัวเลขมากกว่าเด็กหญิง

4.6 เลี่ยงประเด็น ในขณะที่ตกเป็นรองในประเด็นที่กำลังถกเถียงกันอยู่ ผู้ตกเป็นรองมักเบี่ยงหรือเลี่ยงประเด็น ไปสู่เรื่องอื่น เรื่องที่เลี่ยงไปมักทำให้ประเด็นที่กำลังพิจารณาเขวจากเดิม

4.7 จะเลือกเอาอันไหน การสร้างความไขว้เขวอีกวิธีหนึ่งคือการเสนอเพียง 2 ทางเลือกให้ผู้ฟังตัดสินใจ ซึ่งแน่นอนที่สุดที่ทางเลือกที่เจตนาจะโน้มน้าวเป็นทางเลือกที่ดี ขณะที่อีกทางเลือกที่ยกมาเทียบเป็นทางเลือกที่ใครก็คงไม่เลือก เช่น พูดว่า “คุณจะเลือกเอาอย่างไร ระหว่างการเลือกผมเป็นผู้แทนหรือจะเลือกเอาการปกครองแบบทรราชย์” ความจริงแล้วถึงไม่เลือกคุณเป็นผู้แทน แต่ก็ยังมีบุคคลอื่นๆ ที่จะเลือกได้โดยไม่ต้องเป็นระบบทรราชย์

4.8 คนละเรื่องเดียวกัน เป็นการสรุปโดยใช้บุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือในเรื่องหนึ่งมาเป็นข้อสนับสนุนของการโน้มน้าวในอีกเรื่องหนึ่ง ทั้งๆ ที่เรื่องที่ได้รับการยอมรับไม่ได้เกี่ยวข้องหรือเป็นคนละเรื่องกับประเด็นที่กำลังโน้มน้าว เช่น กล่าวเชิญชวนให้ไปร่วมงานประชุมวิชาการ โดยโน้มน้าวให้เห็นว่าดาราดกบางคนมาร่วมในงานนี้ด้วย เป็นต้น

5) การละเลยระเบียบวิธีทางสถิติ การใช้ข้อมูลทางสถิติสนับสนุนการกล่าวอ้างในการพูดโน้มน้าวใจเป็นวิธีที่ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของสารดังได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้นการใช้ประโยชน์ในลักษณะนี้เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามการกล่าวอ้างข้อมูลทางสถิติมีข้อที่ผู้ใช้ควรระวังหลายประการด้วยกัน (อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537)

5.1 การกล่าวถึงจำนวนรวม ตัวอย่างที่ได้ยินอยู่เสมอคือ การกล่าวอ้างเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการเดินทาง เช่น การเดินทางด้วยเครื่องบินมีโอกาสประสบอุบัติเหตุน้อยกว่าการเดินทางประเภทอื่นมากหรือการรายงานตัวเลขผู้เสียชีวิตจากการใช้รถว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี หากพิจารณาแล้วการรายงานสถิติเหล่านี้แจ้งเพียงจำนวนเต็มไม่ได้รายงานในเชิงสัดส่วนกับจำนวนเที่ยวของการเดินทาง เช่น หากพิจารณาจำนวนเที่ยวของการเดินทางด้วยแล้วอาจจะกลายเป็นว่าความเสี่ยงในการเดินทางด้วยเครื่องบินสูงกว่าด้วยรถยนต์มาก ทำนองเดียวกันสถานการณ์ความรุนแรงของการประสบอุบัติเหตุทางถนนก็อาจไม่ได้รุนแรงขึ้น หรืออาจลดลงด้วยซ้ำ

5.2 การไม่ระบุนกรอบของประชากร การกล่าวอ้างตัวเลขทางสถิติในบ้านเราส่วนใหญ่ไม่ระบุนกรอบของประชากรว่าเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มไหน มีจำนวนเท่าไร แต่ใช้สถิติเป็นข้อสรุปแบบกรณีทั่วไปซึ่งชักจูงให้ผู้ฟังเข้าใจผิดพลาดว่าเป็นสถิติของคนไทยทั้งหมด ทั้งๆ ที่อาจจะไม่ใช่เพราะข้อมูลอาจเก็บจากคนในกรุงเทพและจังหวัดใกล้เคียงเท่านั้น

5.3 ปัญหาเกี่ยวกับตัวอย่างที่ใช้ สถิติที่ใช้กล่าวอ้างเกือบทั้งหมดได้จากการสำรวจจากตัวอย่าง ดังนั้น การจะสรุปเป็นกรณีทั่วไปได้นั้นต้องคำนึงถึงหลัก 4 ประการ คือ

1) การสรุปเป็นกรณีทั่วไปนั้นมีขอบเขตจำกัดเฉพาะประชากรอันเป็นที่มาของตัวอย่างเท่านั้น เช่น เก็บข้อมูลจากคนในกรุงเทพก็อนุมานได้กับคนกรุงเทพ 2) การสำรวจเป็นการหยุดเวลาการศึกษา ดังนั้น การอนุมานอาจเหมาะสม ณ เวลาสำรวจเท่านั้น 3) ขนาดตัวอย่างที่ใช้ต้องมีขนาดพอเพียง ณ ระดับความแม่นยำ และนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด 4) วิธีการสุ่มต้องใช้หลักความน่าจะเป็นจึงจะอนุมานผลได้ แต่หากวิธีการสุ่มไม่ได้ใช้หลักของโอกาสแล้ว การอนุมานหรือการสรุปเป็นกรณีทั่วไปไม่ควรถูกนำมากล่าวอ้าง 5) เงื่อนไขทางสถิติ ข้อที่ควรระวังอีกประเภทหนึ่งคือ การกล่าวอ้างทางสถิติใดๆ ต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขหรือข้อจำกัดของวิธีการทางสถิติประเภทนั้นๆ ก่อน เพราะหากไม่เป็นไปตามเงื่อนไขพื้นฐานนั้นๆ แล้วการกล่าวอ้างนั้นก็เชื่อถือไม่ได้

สรุป การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจมีความสำคัญในการสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยนักกีฬาและบุคลากรภายในทีมกีฬามีความแตกต่างกัน ซึ่งการนำทีมไปสู่ความสำเร็จบุคคลภายในทีมต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน มีทัศนคติเดียวกัน รวมไปถึงการดำเนินงานภายในทีมกีฬายังมีช่วงเวลาในการดำเนินงาน คือ ช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน ดังนั้นการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจจะเป็นกระบวนการสื่อสารที่จะสามารถช่วยควบคุมภาวะทางจิตใจให้การดำเนินงานมีความราบรื่นตลอดช่วงก่อนการแข่งขันจนถึงสิ้นสุดการแข่งขัน

แรงจูงใจทางการกีฬา (Motivation in Sport)

การเล่นกีฬา หรือการพัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศถือว่าการสร้างแรงจูงใจมีแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อรูปแบบความคิดและผลกักดันให้เกิดพฤติกรรมของบุคคล เป็นแรงขับเคลื่อนพฤติกรรมที่มีความปรารถนา โดยเฉพาะนักกีฬาจะประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ต้องการได้ต้องมีแรงจูงใจที่ดีและต่อเนื่องเพราะเมื่อใด ก็ตามที่นักกีฬาขาดแรงจูงใจหรือไม่มีการสร้างแรงจูงใจใหม่ขึ้นมาทดแทนหรือไม่มีการคงสภาพแรงจูงใจได้นั้นหมายถึงโอกาสที่นักกีฬาจะหยุดเล่น หรือไปไม่ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นควรคงไว้ซึ่งแรงจูงใจของนักกีฬาและ รักษาระดับแรงจูงใจให้เหมาะสมกับนักกีฬาแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง

กิตติภัก คับทุกข์ (2562)การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการ หรือสภาวะขาดสมดุลทางจิตใจที่ทำให้เกิดแรงขับหรือแรงจูงใจ เพื่อผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อ ทดแทนภาวะการขาดสภาวะสมดุลแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางของการแสดงออกของพฤติกรรม ตั้งจิต (อ้างถึงใน กิตติภัก คับทุกข์, 2539 หน้า 95) กล่าวว่า แรงจูงใจในการกีฬา หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นเร้าให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกีฬา (สุปราณี ขวัญบุญจันทร์, 2541 หน้า 21) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ 2 แนว คือแรงจูงใจในความหมายของผู้ฝึกสอน และแรงจูงใจในความหมายของนักกีฬา แรงจูงใจในความหมายของผู้ฝึกสอนคือ การหาวิธีชักจูงให้นักกีฬา ปฏิบัติกิจกรรมที่นักกีฬาอาจไม่ประสงค์จะปฏิบัติ แรงจูงใจ

ใน ความหมายของนักกีฬา คือ สาเหตุที่นักกีฬานำขึ้นมาอ้าง เพื่อกระทำกิจกรรมใดๆ ให้สำเร็จหรือเมื่อประสบความสำเร็จแล้ว

สืบสาย บุญวีรบุตร (2546 หน้า 52-53) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือสิ่งที่กำหนดทิศทางและระดับ ความตั้งใจที่จะกระทำ หรือประพฤติกรรม (Direction and intensity) ในการเลือกและการคงไว้ของพฤติกรรมมนุษย์ แรงจูงใจเป็นตัวกำกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่จะให้ถอยหนีหรือเผชิญหน้าต่อ สถานการณ์ต่างๆ และความตั้งใจที่จะประพฤติกรรมหรือพยายามที่จะบรรลุตามเป้าหมาย ประสงค์ ดังนั้น แรงจูงใจจึงเป็นตัวกำหนดทิศทางและระดับความตั้งใจ ความพยายามที่จะกระทำมีความมุ่งมั่นที่จะ กระทำ หรือปฏิบัติในการกีฬาแรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพและความสามารถในการ เล่นและแข่งขันกีฬา

เติมศักดิ์ คทวณิช (2556 หน้า 149) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการของการใช้ปัจจัยทั้งหลายที่จะทำให้บุคคลเกิดความต้องการเพื่อสร้างแรงขับและแรงจูงใจไปกระตุ้นร่างกายให้แสดง พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ โดยปัจจัยดังกล่าวอาจเป็นสิ่งเร้าภายนอกกับสิ่งเร้าภายใน หรือทั้งสองประการก็ได้

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2549 หน้า 74) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นโดยแรง ขับของแต่ละบุคคลเพื่อจุดมุ่งหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่ง และร่างกายอาจจะสมประสงค์ใน ความปรารถนาอันเกิดจากแรงขับนั้นๆ ได้จากที่กล่าวมาทั้งหมดโดยสรุปแรงจูงใจหมายถึง สิ่งที่เร้าและกระตุ้นทำให้บุคคลเกิดความ พยายามและมีความต้องการในการประสบความสำเร็จในจุดมุ่งหมาย แรงจูงใจอาจเกิดจากตัวเอง หรือเกิดจากบุคคลอื่นกระตุ้น โดยการใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

กรมพลศึกษา กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา (2556) แรงจูงใจ เป็นพลังผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรม และสามารถกำหนด ทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรมซึ่ง ผู้ที่มีแรงจูงใจจะใช้ความพยายามเพื่อไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ แต่ผู้ที่ไม่มีความแรงจูงใจจะไม่แสดงความพยายาม หรือเลิกกระทำก่อนบรรลุเป้าหมายของบุคคลในสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีผลให้มีการกำหนดทิศทาง (Direction) และระดับความตั้งใจที่จะกระทำหรือปฏิบัติ (Intensity) ดังนั้นแรงจูงใจต่างกันอาจส่งผลให้พฤติกรรมมีความคล้ายคลึงกันเหมือนกันได้ เช่น เล่นกีฬา เพราะแรงจูงใจมาจากความต้องการมีสุขภาพดี ต้องการได้รับชัยชนะ หรือต้องการเข้าสังคม ขณะเดียวกันแรงจูงใจเดียวกัน อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมหลายแบบได้ เช่น ต้องการ ได้รับชัยชนะในการแข่งขันจึงฝึกซ้อมอย่างหนัก เป็นต้น นอกจากนั้น พฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจเกิดจากแรงจูงใจหลายอย่างร่วมกัน ที่สำคัญคือแรงจูงใจ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงแรงจูงใจทางการกีฬา จึงหมายถึงปัจจัยหรือสาเหตุที่มากกระตุ้นให้บุคคลหรือนักกีฬาแสดงพฤติกรรม

ที่นำไปสู่สิ่งที่ตนเองต้องการภายใต้ สถานการณ์ต่างๆ ซึ่งแรงจูงใจหรือความต้องการนั้นมีผลต่อการกำหนดทิศทางการเลือกปฏิบัติ และระดับความตั้งใจที่จะกระทำหรือปฏิบัติสิ่งต่างๆ อย่างทุ่มเท เช่น การฝึกซ้อมหรือการแข่งขันกีฬา

การสร้างแรงจูงใจมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้เนื่องจากเมื่อเกิดแรงจูงใจจะมี การกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น เช่นเดียวกันยังก่อให้เกิดความกลัวและ ความวิตกกังวล ความกลัวและความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ได้ผลเร็วขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความกลัวและความวิตกกังวลด้วย ถ้าเป็นการเรียนรู้ เราสามารถสังเกตและดูการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดจาก แรงจูงใจที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งตามลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ เป็น 2 ประการ คือ

1. แรงจูงใจภายใน แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งที่ผลักดันที่มาจากความต้องการ ภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจเป็นเจตคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความพอใจ ความต้องการ เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมของบุคคลค่อนข้างถาวร เช่น นักกีฬาเห็นคุณค่าของการเป็นนักกีฬา มีความเชื่อว่ากีฬาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ทำให้ตนเองมีความสุข สดชื่น มีใจรักในกีฬา ของตนเองอย่างแท้จริงเล่นกีฬาด้วยความสนุก ฝึกซ้อมและแข่งขันอย่างเต็มที่ทุกครั้ง ถึงแม้จะไม่มีผลตอบแทนทั้งเงินรางวัลหรือการยกย่องชมเชยก็ตาม

2. แรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งที่ผลักดันที่มาจากภายนอก ตัวบุคคลซึ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม อาจเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง การได้รับการยอมรับ การยกย่องชมเชย เป็นต้น แรงจูงใจภายนอกจะไม่สามารถคงสภาพพฤติกรรมของบุคคลได้มากนัก เนื่องจากบุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจ ดังกล่าวเฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การยกย่อง การได้รับการยอมรับ เท่านั้น เช่น นักกีฬาฝึกซ้อมอย่างหนัก เพื่อแลกเปลี่ยนกับรางวัลหรือ สิ่งตอบแทนอื่นๆ หรือขยันตั้งใจฝึกซ้อมอย่างหนัก เพื่อให้ผู้ฝึกสอนมองเห็นและ เลือกตนเองเป็นผู้เล่นตัวจริงหรือเป็นหัวหน้าทีม

แรงจูงใจกับนักกีฬา นับว่ามีบทบาทสำคัญมากต่อการเล่น การเตรียมทีม และการฝึกซ้อมกีฬา แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่มีอยู่ในตัวนักกีฬาเองแต่ละคนซึ่งพร้อมที่จะได้รับการกระตุ้นจากภายนอกให้มีแรงมากขึ้นเพื่อให้อยากกระทำในสิ่งนั้นๆ มากขึ้น กิตติภค ดับทุกซ์ (2562) โดยกล่าวว่านักกีฬาโดยธรรมชาติจะมีแรงจูงใจจากภายในตนเอง ทำให้ผู้ฝึกสอนต้องเล็งเห็นและสร้างการกระตุ้นจากภายนอกเพื่อให้เกิดกำลังแรงมากขึ้น การสร้างแรงจูงใจมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความต้องการมากที่สุด โดยความต้องการที่กล่าวมานั้นจะเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ดังนั้นในการฝึกซ้อมกีฬาแต่ละครั้ง หากผู้ฝึกสอนมีความเข้าใจเรื่องการสร้างแรงจูงใจ

และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการฝึกซ้อมกีฬาที่ดีจะส่งผลให้ระดับการสร้างแรงจูงใจสูงมากขึ้น

ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation theory)

ทฤษฎีการสร้างจูงใจ กรมพลศึกษา กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา (2556) รวมถึงโมเดลแรงจูงใจต่างๆ สามารถอธิบายความต้องการของมนุษย์การสร้างแรงจูงใจมีสิ่งสำคัญในการพิจารณา รวมทั้งอธิบายลักษณะแรงจูงใจของนักกีฬา ได้ 3 ลักษณะได้แก่ ระดับความมากน้อยของการปฏิบัติ (Intensity) ทิศทางที่จะไปสู่เป้าหมาย (Direction) และความต่อเนื่องสม่ำเสมอ (Persistence) พฤติกรรมที่แสดงออกของนักกีฬามีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนักกีฬาได้ ทฤษฎีแรงจูงใจเกี่ยวกับการกีฬามีอยู่หลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีด้านแรงจูงใจภายในและการประเมินความรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทฤษฎีการอ้างสาเหตุ และทฤษฎีการกำหนดเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีแรงจูงใจภายในและการประเมินความรู้ (Intrinsic motivation and cognitive evaluation theory) เป็นการอธิบายลักษณะแรงจูงใจว่าสามารถเกิดขึ้นเองได้ โดยไม่มีรางวัลหรือสาเหตุภายนอกมาเกี่ยวข้อง เป็นการเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งแรงจูงใจภายในเกิดได้อย่างไร เพิ่มได้อย่างไร ไม่สามารถอธิบายได้ จึงต้องมีทฤษฎีแรงจูงใจแบบประเมินความรู้ขึ้น แรงจูงใจแบบประเมิน ความรู้ถือเป็นแรงจูงใจประเภทหนึ่งที่เกิดจากภายในตัวบุคคลที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การรับรู้การควบคุม นักกีฬาต้องรับรู้ให้ได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุจูงใจให้เล่นกีฬาเพื่อควบคุม สาเหตุนี้ให้คงอยู่ตลอด และกระบวนการประเมินข้อมูลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการรับรู้ ความสามารถ และการตัดสินใจด้วยตนเองโดยสรุป แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นโดยไม่มีรางวัล หรือสิ่งล่อใจภายนอกมาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรม แต่มักเกิดจากแรงขับ ภายในที่ต้องการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐาน ส่วนการประเมินความรู้ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการรับรู้ตนเองว่ามีความสามารถ และสามารถตัดสินใจ ด้วยตนเองได้

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motivation theory) เป็นการอธิบายแรงขับหรือสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลมีความพยายามมุ่งมั่นที่จะไปถึงเป้าหมาย ในการฝึกซ้อมหรือแข่งขันกีฬ หากนักกีฬารับรู้ว่าคุณมีความสามารถจะทำให้เกิด ความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความต้องการที่จะฝึกซ้อมในสิ่งที่ยากขึ้น โดยมีแรงจูงใจ ที่จะกระทำให้มากขึ้นด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามหากนักกีฬารับรู้ว่าคุณไม่ประสบความสำเร็จและรู้สึกว่าคุณมีคุณค่าในตนเองลดลง จะทำให้แรงจูงใจในการฝึกซ้อมและ แข่งขันลดลง ดังนั้นหากผู้ฝึกสอนทราบกลไกการเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะสามารถหาวิธี การช่วยเหลือและป้องกัน ไม่ให้นักกีฬาเกิดความรู้สึกว่าคุณไม่ประสบความสำเร็จ

ในการแข่งขันได้ ขณะเดียวกันควรเน้นให้นักกีฬารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถหรือมีทักษะ ในการเล่นกีฬาได้ดีเพียงใดมากกว่ามุ่งผลการแข่งขันแพ้หรือชนะเพียงอย่างเดียว

ทฤษฎีการกำหนดเป้าหมาย (Goal setting theory) การกำหนด เป้าหมายเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการรักษาระดับแรงจูงใจของนักกีฬา เมื่อมีการกำหนด เป้าหมายต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของเป้าหมายด้วย ไม่เช่นนั้นการกำหนดเป้าหมาย จะทำให้แรงจูงใจลดลง และเพิ่มความคับข้องใจมากขึ้น การกำหนดเป้าหมายที่ดี ควรมีความเฉพาะเจาะจงและทำได้ยากขึ้นกว่าปกติที่สำคัญ คือ ต้องมีการให้ข้อมูล ย้อนกลับ (Feedback) เป็นระยะๆ ซึ่งทำให้นักกีฬาเกิดความพยายาม และมีพัฒนาการฝึกซ้อม ที่ดีกว่าเมื่อนักกีฬามีเป้าหมายชัดเจนจะทำให้เกิดความพยายามและต้องการไปถึง สิ่งที่ตนเองกำหนดไว้ ผลที่นักกีฬาจะได้รับจากการกำหนดเป้าหมาย คือ ช่วยสร้างบรรยากาศการฝึกซ้อมร่วมกันเป็นทีม สร้างความเข้าใจระหว่างกันภายในทีม เกิดการพัฒนาตนเอง และเพิ่มโอกาสประสบความสำเร็จทางการกีฬาได้

นักกีฬาหลายคนให้ข้อมูลว่าตนเองมีการกำหนดเป้าหมายอยู่แล้ว คือ “การทำให้ดีที่สุด” หากอธิบายไม่ได้ว่าองค์ประกอบของการทำดีที่สุดคืออะไรบ้าง ก็ยังไม่ใช้การกำหนดเป้าหมายที่ดี เพราะการกำหนดเป้าหมายที่ดีต้องให้ ความสำคัญกับรายละเอียดที่มีความเฉพาะเจาะจง รวมถึงระยะเวลาที่ต้องการ ประสบความสำเร็จร่วมด้วยเสมอเพราะฉะนั้นการจูงใจนักกีฬา เพื่อให้เกิดสิ่งล่อใจไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ มีประเด็น ที่ต้องหาคำอธิบาย ได้ดังนี้ 1) การค้นหาวางแรงจูงใจของนักกีฬามาจากอะไร เพื่อเป็นการยืนยันใน สิ่งที่นักกีฬาต้องการให้ชัดเจนขึ้น เช่น นักกีฬามีแรงจูงใจที่มาจากความชอบ ความสนุก ความท้าทาย ดังนั้นจึงต้องสร้างสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา 2) เมื่อทราบที่มาของแรงจูงใจแล้ว ต้องประเมินว่านักกีฬามีระดับ แรงจูงใจมากน้อยเพียงใด โดยประเมินจากความพยายาม ความทุ่มเท ความมุ่งมั่น การตรงต่อเวลา เป็นต้น

จากการศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเป็นนักกีฬาของสถาบันกีฬา (นักกีฬาที่เป็นตัวแทนของสถานศึกษา ตัวแทนจังหวัด ตัวแทนเขต และตัวแทน ทีมชาติไทยที่ศึกษาหรือทำงานอยู่ในสถาบันการพลศึกษา โรงเรียนกีฬา และสมาคม กีฬาแห่งประเทศไทย (มลิวัลย์ และคณะ, 2549) พบว่ามีคุณลักษณะของแรงจูงใจ ในการเป็นนักกีฬา 9 ประการ ดังนี้คือ (1) ด้านสวัสดิการ ประกอบด้วย ครอบครัวได้รับสวัสดิการ และการได้รับ สิทธิพิเศษด้านต่างๆ (2) ด้านสุขภาพพลานามัย ประกอบด้วย การเป็นผู้บริโภคภาพดี และ การเป็นผู้ห่างไกลยาเสพติด (3) ด้านความก้าวหน้าในอนาคต ประกอบด้วย การมีโอกาสได้รับเลือก ให้เป็นผู้ฝึกสอนในอนาคต และการมีความก้าวหน้าต่อไปได้ง่ายในการทำงาน (4) ด้านความถนัดและความสนใจ ประกอบด้วยมีความชอบในกีฬา และมีความสนใจในกีฬา (5) ด้านบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย พี่น้องญาติสนิท แนะนำให้เป็นนักกีฬา และเพื่อนๆ แนะนำให้เป็นนักกีฬา (6) ด้านชื่อเสียงและเกียรติยศ ประกอบด้วย การได้รับ

การยอมรับยกย่อง จากสังคมว่าเป็นผู้มีความสามารถพิเศษ และการเป็นผู้มีเกียรติสูงและได้รับการยกย่องจากคนอื่น (7) ความต้องการเป็นนักกีฬาอาชีพและเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน ประกอบด้วยการมีความต้องการเป็นนักกีฬาอาชีพ และมีความหวังที่จะเป็นนักกีฬา อาชีพในอนาคต (8) ด้านโลกทัศน์และสังคมใหม่ ประกอบด้วย การได้รับโอกาสไปเปิดโลกทัศน์ ให้กับตนเอง และการมีโอกาสรู้จักคนในสังคมมากขึ้น (9) ด้านทักษะและความชำนาญ ประกอบด้วยมีความเชี่ยวชาญในการเล่นกีฬา และมีทักษะในการเล่นกีฬา

จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นของคุณลักษณะแรงจูงใจ ในการเป็นนักกีฬา ซึ่งผู้ฝึกสอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจควรให้ความสำคัญกับ สาเหตุของแรงจูงใจที่ทำให้ให้นักกีฬาเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นนักกีฬา และส่งเสริม หรือสนับสนุนองค์ประกอบคุณลักษณะแรงจูงใจในการเป็นนักกีฬาให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้นักกีฬาอยู่กับการฝึกซ้อมและแข่งขันกีฬาอย่างมีความสุข อันจะนำไปสู่ การเพิ่มโอกาสการประสบความสำเร็จในการเป็นนักกีฬาระดับสูงอีกทางหนึ่ง

การประยุกต์ใช้ (1) การสร้างประสบการณ์ความสำเร็จให้กับนักกีฬา เช่น โปรแกรมการฝึกซ้อม ทักษะกีฬา อาจต้องลดระดับความยากของการฝึก เพื่อให้ให้นักกีฬารู้สึกว่าตนเองทำได้ก่อน แล้วจึงค่อยๆ เพิ่มระดับความยากให้มากขึ้น หรือให้ทำตามตัวแบบ ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ทำให้ให้นักกีฬาสามารถเรียนรู้ทักษะนั้นได้ง่ายขึ้นและรับรู้ ว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้ (2) ให้ความสำคัญกับนิยาม “ความสำเร็จ” ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ คือ ความสำเร็จ ไม่ได้อยู่ที่ชัยชนะเท่านั้น แต่มาจากการที่นักกีฬามีการพัฒนาทักษะกีฬาได้ดีขึ้น มีความมุ่งมั่นพยายามทำในสิ่งที่ยากขึ้น และมีความสุข ความสนุกกับการเล่นกีฬา ของตนเอง (3) การเปิดใจรับรู้ความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของนักกีฬา เพื่อนำไปสู่การทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น ทั้งในช่วงการฝึกซ้อมและการแข่งขัน รวมถึงการดำเนินชีวิตทั่วไปของนักกีฬาด้วย

ดังนั้น การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการสื่อสารของกีฬาฟุตบอลไทยสู่ความเป็นเลิศ การใช้การสื่อสารเพื่อการสร้างแรงจูงใจ และการโน้มน้าวใจจะถูกนำมาใช้ในการสร้างเป้าหมายร่วมกัน การแก้ปัญหาของบุคคล โดยเฉพาะการแข่งขันกีฬาที่นักกีฬาและผู้ฝึกสอนต้องมีทัศนคติที่ดี มีความสามัคคี มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน และที่สำคัญแรงจูงใจจะสามารถทำให้นักกีฬา และผู้ฝึกสอนมีกำลังใจในขณะที่นักกีฬาหรือผู้ฝึกสอนมีปัญหา ขาดแรงกระตุ้นทางจิตใจ ดังนั้นการใช้แรงจูงใจ และโน้มน้าวใจจะสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสื่อสารภายในทีมกีฬา และวิธีการสร้างความสามัคคีที่เป็นคุณสมบัติของการเล่นกีฬาประเภททีมสู่ความเป็นเลิศได้

7. แนวคิดการสื่อสารแบบวจนภาษาและอวจนภาษา

กระบวนการสื่อสารภายในทีมกีฬาเป็นความต่อเนื่องของเหตุการณ์และช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน ในแต่ละช่วงเวลาอาจเกิดปัญหา เช่น ความขัดแย้ง ถกเถียง โต้แย้ง ทำให้ต้องใกล้ชิด เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกันด้วยการใช้สื่อสารเป็นเครื่องมือ อาทิเช่น การใช้วจนภาษา การใช้อวจนภาษา การส่งข้อมูลให้กับสมาชิกภายในทีมแต่ละบุคคลใช้ภาษาในการเข้ารหัสของสาร และส่งข้อมูลสู่ผู้รับสาร โดยผู้รับสารที่ต้องถอดรหัสสาร ดีความ ตอบกลับสู่ผู้ส่งสาร รวมถึงการเลือกช่องทางในการสื่อสารระหว่างกัน ตลอดจนอาจถูกรบกวนในการสื่อสารอีกด้วย Bill Brick กล่าวถึง สถานการณ์ ในระหว่างการแข่งขันอาจได้ยินเสียงกองเชียร์ ทำให้การสื่อสารถูกรบกวนส่งผลให้การรับข้อมูลในระหว่างการแข่งขันผิดพลาดได้ ดังนั้นสมาชิกภายในทีมต้องเข้าใจวิธีการสื่อสารระหว่างกันเมื่อเจอสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

Domagoji Lausic (2005) กล่าวถึงการสื่อสารภายในทีมมีผลต่อผลการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น ทีมที่มีการวางแผนและสื่อสารกันตลอดเวลาจะสามารถคว้าชัยชนะได้มากกว่าทีมที่มีการสื่อสารน้อยกว่า โดยการใช้ภาษาในการสื่อสารภายในทีมกีฬานั้นจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ อวจนภาษา (Nonverbal) และภาษาที่ใช้ถ้อยคำ วจนภาษา (Verbal) ในการกีฬา การสื่อสารทั้งสองลักษณะมีองค์ประกอบที่สำคัญและมีบทบาทหน้าที่เฉพาะเจาะจง ดังนี้ 1) อวจนภาษา (Nonverbal) หมายถึง อวจนภาษา หมายถึง การสื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำ หากแต่สามารถสื่อความหมายบางประการ ได้จากสัญลักษณ์ กิริยาอาการ การเคลื่อนไหว สีหน้า แววตา หรือแม้แต่ความเงียบ ซิตาภา สุขพลา, (2548) ซึ่งการสื่อสารด้วยอวจนภาษาจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการสื่อสารให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น และเป็นความหมายที่สามารถสร้างความเข้าใจระหว่างกันได้ เพราะกริยาท่าทาง หรือสัญลักษณ์ในการสื่อสารภายในทีมกีฬานั้นจะเป็นการให้ความหมายระหว่างผู้ฝึกสอนและนักกีฬาต้องมีความเข้าใจร่วมกัน เช่นในระหว่างการแข่งขันหากใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำอาจส่งผลให้คู่แข่งเข้าใจและสามารถป้องกันการทำคะแนนจากการโจมตีได้ โดยช่วงเวลาก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน ผู้ฝึกสอนที่ดีจะสามารถเข้าใจและอ่านการแสดงออกของนักกีฬาได้หลายรูปแบบผ่านอวจนภาษา ยกตัวอย่าง กริยาท่าทาง สีหน้า การแสดงออกทางกาย การเคลื่อนไหวที่ สีหน้า น้ำเสียง โทณเสียง ความเร็วในการพูด การลำดับความดังของเสียง เสียงสูง เสียงต่ำ รวมถึงการได้ยินล้วนมีความหมาย ที่ใช้ในการอ่านสถานการณ์

การสื่อสารในลักษณะของอวจนภาษานั้นสามารถทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนสามารถจัดการในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะสถานการณ์ของทีมระหว่าง

การแข่งขันจะเป็นรอง หรือนำอยู่ที่ตาม เฮอร์กี้ (Hargie, 2011) ได้แบ่งรูปแบบการใช้อวัจนภาษาทางการสื่อสารในกีฬา 7 แบบ ดังนี้ (1) การสัมผัสทางอารมณ์ (2) ภาษาท่าทาง (3) ความสัมพันธ์และความใกล้ชิด (4) ลักษณะทางกายภาพ (5) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ (6) น้ำเสียงในการสื่อสาร (7) การใช้ระยะเวลาในการสื่อสาร ซึ่งระยะเวลาในการสื่อสารสามารถส่งผลต่อความหมายในการตีความในแต่ละช่วงเวลานั้นๆ

Joseph A. Devito (2015) การสื่อสารด้วยภาษากายและการแสดงอารมณ์ทางสีหน้า ได้แบ่งอวัจนภาษาไว้หลายประเภทตามเกณฑ์ที่แตกต่างกัน ได้รวบรวม และสรุปประเภทของอวัจนภาษาไว้ 12 ประเภท ดังนี้

1. การปรากฏกาย/ลักษณะทางกายภาพของบุคคล (physical appearance) ลักษณะของบุคคลล้วนสื่อความหมายแตกต่างกัน เพราะรูปร่าง สีผิว และความสูงสามารถ บ่งบอกเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ของบุคคลได้ รูปร่างหน้าตาจึงเป็นสิ่งที่ผู้สื่อสารรับรู้ซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับเสื้อผ้า สามารถบ่งบอกถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคม รวมทั้งลักษณะนิสัย ของผู้สวมใส่ ว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัย หรือนั่นความเรียบง่าย อีกทั้งยังสามารถบ่งบอกถึง ความทันสมัยของผู้สวมใส่ได้เช่นกัน

2. การเคลื่อนไหวร่างกาย (body movement) ได้แก่ อากัปกริยา ท่าทาง และการแสดงออกที่สามารถสื่อความหมายบางประการต่อผู้สื่อสาร โดยได้จำแนกการเคลื่อนไหวร่างกายไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1) สัญลักษณ์/อากัปกริยาแทนคำพูด (emblems) เป็นการใช้อวัจนภาษาทำหน้าที่แทนคำพูดใน โอกาสและสถานการณ์ต่างๆ เช่น ตำรวจจราจร โบกมือเป็นสัญญาณให้รถหยุด

2) อากัปกริยาประกอบคำพูด/การอธิบาย (Australorps) หมายถึง ท่าทางประกอบเพื่อเสริมย้ำคำพูดให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การทำมือบอกขนาด หรือการชี้นิ้วเพื่อบอกทิศทาง

3) อากัปกริยาที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก (affect displays) มักเป็นการแสดงออกทางใบหน้า เช่น การเบ้าปาก แสดงถึงความเบื่อหน่ายหรือไม่พอใจ หรือการขมวดคิ้ว แสดงถึงความกังวล หรือเครียด

4) อากัปกริยาที่กำหนดหรือควบคุม (regulators) เป็นท่าทางที่ใช้ควบคุมการสื่อสารแทนคำพูด เช่น การสบตาขณะสื่อสารเพื่อส่งสัญญาณให้ผู้สื่อสารรู้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งกำลังตั้งใจฟังเรื่องราวที่กำลังสื่อสาร การสบตาจึงเป็นการกระตุ้นให้ผู้สื่อสารทราบว่าเรื่องราวดังกล่าวยังคงได้รับความสนใจ เช่นเดียวกับการแสดงตลกเพื่อหวังให้ผู้ชมหัวเราะและได้รับความสนุกสนานจากการชม การแสดง แต่เมื่อไม่มีเสียงหัวเราะจากผู้ชม อวัจนภาษาดังกล่าวได้ควบคุมการสื่อสารของ

ผู้สื่อสาร โดยนักแสดงตกลงต้องย้อนพิจารณาบุคลิกของตนเองและแก้ไขสถานการณ์ โดยเปลี่ยนประเด็น หรือเรื่องราวการสื่อสารใหม่ เพื่อให้การสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ตามความตั้งใจ

5) อากัปกิริยาที่แสดงจนเป็นนิสัย (adaptors) เป็นท่าทางที่บ่งบอกถึงความต้องการของผู้สื่อสาร เช่น การกัดเล็บ แสดงถึงความไม่เชื่อมั่นในตนเอง หรือต้องการกำลังใจ ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาเพื่อตีความและทำความเข้าใจปฏิกิริยาอาการดังกล่าว เพราะการรับรู้และการตีความอาจแตกต่างกันตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการสื่อสารระหว่างบุคคล นอกจากนี้ ยังรวมถึงอากัปกิริยาหรือการเคลื่อนไหวร่างกายที่บุคคลแสดงออกโดยไม่ตั้งใจหรือไม่ตระหนักถึงการแสดงออกนั้น ซึ่งการกระทำอาจเกิดจากความเคยชิน ซึ่งสะท้อนบุคลิกภาพและตัวตน ของบุคคล โดย Sarah Trenholm and Arthur Jensen (2011) กล่าวว่า กิริยาท่าทางบางประการสามารถสื่อสารถึงทัศนคติ ระดับความวิตกกังวล และความไม่มั่นใจในตนเองของผู้สื่อสารได้ เช่น การเกศิระยะ การเสยผม และการล้วงกระเป๋า

3. การแสดงออกทางใบหน้า (facial expression) ใบหน้าของมนุษย์สามารถสื่อสารหรือแสดงอารมณ์ได้หลายรูปแบบ โดยมีการวิจัยพบว่าอารมณ์สามารถแสดงออกด้วยใบหน้าที่แตกต่างกัน ได้ถึง 6 รูปแบบ ได้แก่ ความสุข ความกลัว ความขยะแขยง ความเศร้า ความโกรธ และความแปลกใจ โดยอารมณ์ทางสีหน้าที่ทั้ง 6 รูปแบบนี้มีความเป็นสากลในการสื่อสารอยู่เพียง 4 รูปแบบ ได้แก่ ความ สุข ความเศร้า ความกลัว และความโกรธ ส่วนความขยะแขยงและความแปลกใจอาจมีการแสดงออก ที่แตกต่างกันตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยยืนยันว่า บุคคลที่ตาบอดตั้งแต่กำเนิดสามารถแสดงอารมณ์ทางสีหน้าได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป การสื่อสาร : อารมณ์ทางสีหน้าจึงเป็นการสื่อสารที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิด

4. สายตา (eye contact) ในการสื่อสารระหว่างบุคคล ผู้สื่อสารทั้ง 2 ฝ่ายต้องมีปฏิสัมพันธ์กันทางสายตา เพื่อศึกษาปฏิกิริยาของคู่สื่อสารและปรับเปลี่ยนการสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การแสดงออกทางสายตาแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การสบตา การเบี่ยงตา และการเคลื่อนไหวของ ดวงตา โดยการสบตาถือว่าการสื่อสารด้วยสายตาที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสามารถ แสดงวัตถุประสงค์ในการแสดงออกได้มากมาย เช่น การควบคุมเวลาในการสื่อสาร การตรวจสอบ ความสนใจของคู่สื่อสาร รวมทั้งการแสดงความรักหรือความสนใจคู่สื่อสาร ดังมีคำกล่าวว่า สายตา สามารถบ่งบอกความรู้สึกภายในจิตใจของคู่สื่อสารให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้และตีความได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีคำพูด

5. การแต่งกายและเครื่องประดับ (clothes & artifacts) การแต่งกายและเครื่องประดับเป็นวัตถุหรือสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายบางประการได้ เพราะการแต่งกายสามารถสะท้อนถึงลักษณะนิสัย ความชอบ ความสนใจ รสนิยม ฐานะ ระดับสังคม อาชีพ และความรู้ของผู้สวมใส่

ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้บุคคลที่แต่งตัวเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่แสดงถึงความเอาใจใส่การแต่งกาย และการรู้กาลเทศะ ซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจจากบุคคลรอบข้างในการคบหาสมาคม นอกจากนี้ การแต่งกายและเครื่องประดับยังบ่งบอกฐานะและสถานภาพทางสังคม โดยบุคคลผู้มีฐานะร่ำรวย อาจนิยมสวมใส่เสื้อผ้าและเครื่องประดับมูลค่าสูง ขณะที่ผู้มีฐานะยากจนหรือมีรายได้น้อย อาจสวมใส่ เสื้อผ้าและเครื่องประดับตามกำลังทรัพย์ที่ตนมี หรืออาจเน้นเพียงเสื้อผ้าที่ห่อหุ้มร่างกาย ไม่นับ การสวมใส่เครื่องประดับ เพราะสิ้นเปลืองเกินความจำเป็น เป็นต้น

6. การสัมผัส (touch) ผลการวิจัยระบุว่า การสัมผัสจากเพศตรงข้ามจะเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก ในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ ก่อนจะพัฒนาไปสู่การหมั้นและการแต่งงาน โดยการสวมกอด การสัมผัส มือ การจูบมือ หรือการลูบหัว ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการสัมผัสซึ่งมีหลายลักษณะและก่อให้เกิด อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การสัมผัสโดยการจับมือหรือบีบมือเบาๆ การโอบไหล่ หรือการ สวมกอดด้วยความทะนุถนอมให้ความรู้สึกที่อบอุ่นต่อผู้รับสัมผัส ขณะที่การสัมผัสที่รุนแรง เช่น การผลัก การตบ การตี หรือแม้แต่การล่วงละเมิดทางเพศ ย่อมก่อให้เกิดผลเชิงลบต่อคู่ สื่อสาร เช่น ความ รู้สึกหวาดกลัว ความ โกรธ ความเกลียดชัง หรือความไม่พอใจ

7. ระยะห่าง (space) ระยะห่างของผู้สื่อสารมีผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล และสามารถบ่งชี้ระดับความคุ้นเคยและความใกล้ชิดสนิทสนมของคู่สื่อสารได้ โดยในการสื่อสารกับคนแปลกหน้า หรือบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ผู้สื่อสารมักเว้นระยะในการสื่อสารมากกว่าการสื่อสารกับบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้สื่อสารมีความใกล้ชิดคุ้นเคยกันมากขึ้น ระยะห่างในการสื่อสารระหว่าง บุคคลอาจลดลง

1) วจนภาษา (Verbal) หมายถึง คำพูดหรือตัวอักษรที่กำหนดใช้ร่วมกันภายในทีม กีฬา วจนภาษาจะรวมทั้งเสียง และลายลักษณ์อักษร ภาษาถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งวจนภาษา แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ภาษาพูด และภาษาเขียน ภาษาพูดนั้นจะเป็นการเปล่งเสียงเป็นถ้อยคำ เพื่อสื่อสารกับผู้อื่น โดยภาษาพูดจึงสามารถสร้างความเข้าใจ และช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และภาษาเขียนเป็นภาษาที่ใช้อักษรเป็นเครื่องหมายแทนเสียงพูดในการสื่อสาร ภาษาเขียนเป็น สัญลักษณ์ของการพูด ภาษาเขียนนั้นเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการบันทึกภาษาพูด เป็นตัวแทนของ ภาษาพูดในโอกาสต่างๆ หรือประกอบคำอธิบายให้กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ Trenholm and Jensen (2013) ได้กล่าวว่า วจนภาษามีบทบาทหน้าที่และระดับของความหมายที่แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ (1) ระดับความหมายของคำ (2) ระดับความหมายของประโยค และ (3) ระดับความหมายในการพูด โดยสามารถอธิบายความหมายในแต่ละระดับได้ดังนี้

ระดับที่ 1 ความหมายของคำจะอธิบายเกี่ยวกับความหมายโดยตรง กับ โดยอ้อมในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในทีมกีฬา

ระดับที่ 2 ระดับของความหมายประโยคจะมุ่งเน้นไปที่ลักษณะของโครงสร้างประโยคในการสื่อสารระหว่างบุคคล การเลือกใช้ประโยคในการสื่อสารตามช่วงเวลาและสถานการณ์ร่วมไปถึงการเปิดเผยความหมายที่จะสื่อสารให้ผู้รับสร้างเข้าใจไปในทิศทางใด

ระดับที่ 3 ระดับความหมายในการพูด ซึ่งในระดับนี้มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากทีมกีฬา จะประสบความสำเร็จได้ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะทางการสื่อสารโดยพื้นฐานต้องมีสมรรถนะในการอ่าน การเขียน และการพูด

เห็นได้ว่า การสื่อสาร คือ องค์ความรู้ที่ซับซ้อนเป็นกระบวนการที่มีทั้งถูกและผิดหากเรียนรู้และมีความสามารถทางการสื่อสารจะส่งผลทั้งดีต่อองค์กรกีฬา แต่หากไม่ดีจะส่งผลร้ายได้ด้วยเช่นกัน ผลกระทบของการสื่อสารระหว่างบุคคลและการพัฒนาทักษะการสื่อสารในกีฬามีความสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างมาก เพราะการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นจะมีผลกระทบด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคลที่มีตัวแปรที่หลากหลายโดยไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมดถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมของแต่ละเหตุการณ์ และจำเป็นในการตัดสินใจก็ตาม สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทักษะทางการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วย

Joseph Devito (2017) กล่าวถึง ความสำคัญของการสื่อสาร วัจนภาษากับการสื่อสารระหว่างบุคคล เพราะเป็นลักษณะที่บ่งบอกของการเป็นมืออาชีพ ซึ่งทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลจะสามารถช่วยให้ทุกระดับในองค์กรกีฬาประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ลักษณะการใช้งานให้เหมาะสมกับตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ภายในทีมกีฬา การควบคุมและเรียนรู้พฤติกรรมภายในทีมมากขึ้นผ่านภาษาและการแสดงออกตลอดจนการกระทำของบุคคลรวมทั้งการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งการสื่อสารของนักกีฬาขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการสื่อสารของบุคคลซึ่งในแต่ละบุคคลจะมีกระบวนการคิดที่แตกต่างกัน เมื่อบุคคลพบปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำให้บุคคลพูดกับตนเองเป็นคำพูดภายในใจและพยายามหาทางแก้ปัญหาที่เผชิญ โดย Domagoji Lausic (2005) ได้สรุปว่า การสื่อสารในกีฬาประเภททีมต้องอาศัยวัจนภาษาเพื่อสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่มเล็กเพราะบุคคลภายในทีมกีฬามีบทบาทและหน้าที่ที่สมาชิกภายในทีมได้รับมอบหมายซึ่งทั้งนี้จะเป็นไปตามเทคนิคในการวางแผนของหัวหน้าผู้ฝึกสอน และเชื่อมโยงข้อมูลความเข้าใจ นำไปสู่การสร้างควมสามัคคีและประสิทธิภาพสูงสุดภายในทีมกีฬา

สรุป การใช้ภาษาทางการสื่อสาร นั้นสามารถอธิบายปรากฏการณ์ของการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศได้ โดยผู้วิจัยสามารถเข้าใจวิธีการสื่อสารภายในทีมกีฬาที่มีลักษณะเอกลักษณ์ของทีมกีฬา ซึ่งการใช้ภาษาทั้งสองรูปแบบ คือ วัจนภาษา และอวัจนภาษาในการสื่อสารจำทำให้เข้าใจกระบวนการในแต่ละช่วงว่าการใช้ภาษาที่แตกต่างกันในแต่ละบริบทและสถานการณ์

มีวิธีการสื่อสารอย่างไรตามแต่ละช่วงตั้งแต่ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศของนักกีฬาทีมชาติไทย นอกจากจะใช้ทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าวข้างต้นเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

8.1 นักกีฬา และผู้ฝึกสอน

อเนก ทิพย์รักษ์ (2546) วิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้าพุทธศักราช 2545 ถึง 2555” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้าพุทธศักราช 2545 ถึง 2555 โดยมุ่งศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านการพัฒนาสารภาพของนักกีฬา ด้านการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และด้านการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาททางด้านพลศึกษาและกีฬาฟุตบอลในปัจจุบัน

ผลวิจัยพบว่า

1. ด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ควรส่งเสริม การ การพัฒนากีฬาฟุตบอลขึ้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับเยาวชนอย่างต่อเนื่องจนถึงระดับเป็นเลิศระดับสากล และรักษาความสามารถของนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยให้เป็นอันดับ 1 ในระดับอาเซียนตลอดไปและพัฒนาสุขภาพความสามารถนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยให้สามารถผ่านเข้ารอบฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย

2. ด้านการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬา

2.1 การเตรียมความพร้อมหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบในการเล่นในกีฬาฟุตบอลต้องทำแผนพัฒนากีฬาฟุตบอลทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างชัดเจนวันจัดตั้งศูนย์กีฬาฟุตบอลแห่งชาติพร้อมทั้งสนับสนุนโรงเรียนที่มีความพร้อมในการพนักกีฬาฟุตบอลให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนากีฬาทั่วประเทศ มีหัวหน้าผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความสามารถ 1 คนเพื่อให้เกิดการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน และควรจัดสวัสดิการให้กับนักกีฬาอย่างเพียงพอ

2.2 การพัฒนาสรีระและสมรรถภาพร่างกายของนักกีฬาใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาพัฒนานักกีฬาทุกด้านคนเริ่มตั้งแต่เยาวชนให้นักกีฬามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์สามารถเล่นฟุตบอลได้ต่อเนื่อง 120 นาทีและมีขนาดร่างกายสุขภาพความร้อน 170 เซ็นติเมตร

2.3 การพัฒนาจิตใจของนักกีฬา ควรจัดให้มีนักจิตวิทยาประจำทีมฟุตบอลทีมชาติไทยเพื่อให้ให้นักกีฬาได้รับการพัฒนาด้านจิตใจให้เป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬามีระเบียบวินัยมีความรับผิดชอบมีความมุ่งมั่นในการเล่นฟุตบอลและสามารถบริหารตนเองและผลประโยชน์ที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การพัฒนาความสามารถและประสบการณ์ของนักกีฬานักกีฬาต้องได้รับการฝึกความสามารถตามหลักสูตรฟุตบอลแบบสมัยใหม่ตั้งแต่ระดับเยาวชนต่อเนื่องโดยได้รับการฝึกด้านเทคนิคจนเกิดความชำนาญในระดับสูงและได้รับการฝึกด้านเทคนิคให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน

3. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3.1 การพัฒนาผู้สอนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพมีปริมาณเพียงพอเหมาะสมกับการพัฒนากีฬาฟุตบอลของประเทศควรจัดทำหลักสูตรผู้ฝึกสอนฟุตบอลสมัยใหม่ให้มีเนื้อหาเหมาะสมกับนักกีฬาฟุตบอลประเทศไทยมีความสอดคล้องกันและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันผู้สอนฟุตบอลไทยต้องผ่านการอบรมผู้ฝึกสอนฟุตบอลขั้นสูงควรจัดให้มีการอบรมความรู้และวิทยาการใหม่ๆแก่ผู้ฝึกสอนฟุตบอลทีมชาติไทย 2 ปีต่อครั้งผู้ฝึกสอนฟุตบอลทีมชาติไทยต้องได้รับสวัสดิการอย่างเหมาะสมและเป็นมาตรฐานและควรจัดตั้งฝ่ายติดตามและประเมินผลเพื่อประเมินผลงานของผู้ฝึกสอนฟุตบอลทีมชาติไทย

3.2 การพัฒนาผู้จัดการทีม ผู้จัดการทีมฟุตบอลทีมชาติไทยควรได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้มีวิสัยทัศน์และมีประสบการณ์ในเชิงบริหารจัดการอย่างแท้จริง

3.3 การพัฒนาเจ้าหน้าที่และทีมงานเจ้าหน้าที่และทีมงานจะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้มีความสามารถและประสบการณ์ในหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างแท้จริง

4. การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.1 การดำเนินงานของกระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยวควรกำหนดนโยบายและแผนพัฒนากีฬาฟุตบอลให้มีความสอดคล้องกันสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้และขนส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการบ้านไหนครบฟุตบอลควรจะต้องตั้งศูนย์ฝึกกีฬาฟุตบอลที่ได้มาตรฐานทุกภาคของประเทศควรปรับปรุงซ่อมเสริมสนามฟุตบอลทั่วประเทศให้มีมาตรฐานควรจัดตั้งฝ่ายพัฒนากีฬาฟุตบอลอาชีพ โดยตรง

4.2 การดำเนินการของกีฬาแห่งประเทศไทยควรสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนากีฬาฟุตบอลอย่างพอเพียงและควรพัฒนาองค์ประกอบที่ทำกีฬาฟุตบอลเกิดการพัฒนา

4.3 การดำเนินการของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ การจัดการแข่งขันฟุตบอลรายการใหญ่ๆต้องผ่านการอนุมัติจากสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย

ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อให้จัดการแข่งขันช้าช้อน และเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องควรจัดทำโครงการพัฒนากีฬาเพื่อการแข่งขันและควรส่งเสริมนักกีฬาฟุตบอลที่มีความสามารถอายุไม่เกิน 23 ปีได้เข้าแข่งขันในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมทีมเพื่อเข้าสู่การแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้ายและควรยกระดับผู้ตัดสินให้มีความสามารถระดับมาตรฐานสากลและมีปริมาณเพียงพอ

4.4 การพัฒนาฟุตบอลอาชีพคนจัดการแข่งขันฟุตบอลอาชีพให้เป็นระบบสากลและควรปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นคั่นนำเอาหลักการบริหารธุรกิจมาพัฒนาฟุตบอลอาชีพเพื่อให้เป็นฟุตบอลอาชีพที่สมบูรณ์และควรนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาพัฒนาสมรรถภาพและความสามารถของนักกีฬาให้มากยิ่งขึ้น

4.5 การดำเนินการ ของสื่อมวลชน ควรสนับสนุนโครงการพัฒนาทักษะกีฬาฟุตบอลขั้นพื้นฐานระดับเยาวชนทั่วประเทศและเผยแพร่ความรู้ข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอลทั้งในประเทศและต่างประเทศทั่วโลก

4.6 การดำเนินการ ของภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนากีฬาฟุตบอลทุกระดับอย่างต่อเนื่องทั่วประเทศโดยเฉพาะด้านงบประมาณควรจัดทำโครงการพัฒนากีฬาฟุตบอลขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับเยาวชนทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องและควรส่งเสริมนักกีฬาที่มีความสามารถให้ได้มีโอกาสไปฝึกกับทีมสโมสรต่างประเทศและสนับสนุนการจัดการแข่งขันฟุตบอลทุกระดับทั่วประเทศ

ภาณุวัฒน์ วชิรธานี (2553) วิจัยเรื่อง “การใช้เทคนิคทางจิตวิทยาการกีฬาของนักกีฬาเซปักตะกร้อ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเทคนิคทางจิตวิทยาการกีฬาที่นักกีฬาเซปักตะกร้อใช้ระหว่างฝึกซ้อมและแข่งขัน ผลวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าเทคนิคทางจิตวิทยาการกีฬาที่นักกีฬาเซปักตะกร้อใช้ในระดั้มากคือ การพูดกับตนเอง การทำสมาธิ และการหายใจ เทคนิคที่ใช้ในระดั้มปานกลางได้แก่ การฝึกจินตภาพ การกำหนดเป้าหมายและการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ อย่างไรก็ตาม เทคนิคที่ไม่ได้ใช้คือการสะกดจิตและไบโอฟีดแบ็ค ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเทคนิคทางจิตวิทยาการกีฬาคือ การขาดความเชี่ยวชาญในการใช้เทคนิคทางจิตวิทยาการกีฬาและการขาดนักจิตวิทยาการกีฬาที่ทำงานร่วมกับทีมเซปักตะกร้อ

Jonathan C. Wildman, Jr., B.S., M.S. (2006) วิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำในกีฬา การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและรูปแบบของผู้ฝึกสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเล่นกีฬา บทบาทของนักกีฬาและลักษณะของผู้นำของนักกีฬาในรูปแบบการฝึกแบบเผด็จการ แบบประชาธิปไตยและการทำงานแบบร่วมมือกันมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬาของนักกีฬาที่มีต่อนักกีฬาในแต่ละเพศและประเภทกีฬาต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า การฝึกสอนของโค้ชไม่ส่งผลกระทบต่อการเล่นรูปแบบ

ของผู้ฝึกสอนของทั้งสองเพศชายและหญิง หรือระหว่างนักกีฬาและนักกีฬา บุคคลและบุคคลกับตัวแปรในการวัดประสิทธิภาพด้านความต้องการ ความสัมพันธ์ แรงจูงใจและพฤติกรรม แต่รูปแบบของผู้ฝึกสอนของนักกีฬาจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของพฤติกรรมในการแก้ไขความขัดแย้ง การให้กำลังใจด้านบวก และการแสดงความเคารพต่อผู้อื่นนอกจากนี้ยังพบว่านักกีฬาที่มีตำแหน่งผู้นำมีความคิดต่างกัน โดยมีความต้องการพฤติกรรมผู้นำที่แตกต่างกัน

Burning Magan M. Thomeson and Melida A (2015) วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมผู้ฝึกสอนและแรงจูงใจของนักกีฬาซอฟท์บอลหญิง วัตถุประสงค์การเพื่อประเมินมุมมองของนักกีฬาในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของหัวหน้าผู้ฝึกสอนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถและแรงจูงใจ ผลวิจัยพบว่าการวิเคราะห์เนื้อหาตามจากการตีความตามทฤษฎีปรากฏการณ์นิยมด้านอิทธิพลที่มีผลต่อแรงจูงใจนั้น ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้ของนักกีฬา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ฝึกสอน เช่นพฤติกรรมกลยุทธ์ และการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา ผลวิจัยชี้ให้เห็นว่านักกีฬายอมรับว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีอิทธิพลสำคัญต่อการรับรู้ความสามารถ การรับรู้การสื่อสารระหว่างนักกีฬากับผู้ฝึกสอนการสื่อสารทางวาจา มีอิทธิพลอย่างมากต่อแรงจูงใจของนักกีฬา นักกีฬามีแรงกระตุ้นมากขึ้นในการดำเนินการเมื่อการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีความชัดเจนและตรงไปตรงมา

Meredith J. Nordbrock (2013) วิจัยเรื่อง “ผลกระทบของเป้าหมายแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬาและนักกีฬา” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาและนักกีฬากับนักกีฬา โดยมี 2 ปัจจัยในการศึกษาคือ ปัจจัยด้านบุคคล อิทธิพลผลลัพธ์ ประสิทธิภาพ, ความพึงพอใจกับผลงาน และอัตราการออกกลางคัน และ 2 ปัจจัยที่จำเป็นในการบรรลุ และการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬากับนักกีฬาที่มีคุณภาพสูง ผลวิจัยพบว่าการกำหนดจุดมุ่งหมายและเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญทั้งในด้านคุณภาพที่ส่งผลถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬากับนักกีฬาและการสื่อสารระหว่างนักกีฬากับโค้ช โดยโค้ชและนักกีฬาจะมีความสอดคล้องกันที่ขึ้นอยู่กับทิศทางรางวัลเป้าหมายและขนาดของเป้าหมาย

Zeynep and Mustafa (2014) วิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพของทีมกีฬา ผลกระทบของการทำงานร่วมกันของทีมและ การสื่อสารภายในทีมเกณฑ์ของทีมกับสมาชิกในทีม” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของความสามัคคีของทีมการสื่อสารภายในทีมและบรรทัดฐานของทีมในทีม ความพึงพอใจของสมาชิกและความตั้งใจที่จะยังคงอยู่ในทีมผู้เล่น ผลการวิจัยพบว่าการทำงานร่วมกันของทีมบรรทัดฐานของทีมและการสื่อสารภายในทีมมีผลกระทบ ความพึงพอใจของสมาชิกในทีมและเจตนาที่จะอยู่กับทีม

Hung, Chih-Hsiang (2008) วิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบพฤติกรรมกรรมการเป็นผู้นำของเหล่านักเรียนและพวกเขาผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของทีมวิทยาลัยวอลเลย์บอลในไต้หวัน”

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเป็นผู้นำของโค้ชมีส่วนร่วมในทีมของทีมวอลเลย์บอลในไต้หวัน” ผลวิจัยพบว่าการสอนของโค้ชที่มีพฤติกรรมเผด็จการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด และมีอิทธิพลต่อทีมวอลเลย์บอลวิทยาลัยและเกิดความสามัคคีของทีมนักกีฬา นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำและความสามัคคีของทีมตามเพศและนักกีฬาที่เล่นในตำแหน่งต่างๆ

8.2 การสื่อสารกีฬา

วรพจน์ ค้วงเจริญ (2548) วิจัยเรื่อง “เทคนิคการสื่อสารของผู้ฝึกสอนกีฬายิงธนูทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ ครั้งที่ 23 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเทคนิคในการสื่อสารปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อเทคนิคการสื่อสารของผู้ฝึกสอนกีฬายิงธนูทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ ครั้งที่ 23 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ผลวิจัยพบว่า 1) การสื่อสารในกลุ่มขนาดเล็ก การสื่อสารแบบเผชิญหน้าและการใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ เป็นหลักพื้นฐานในการอบรมครั้งนี้ การโน้มน้าวใจให้นักกีฬาดังใจฝึกซ้อมและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา คือวัตถุประสงค์ในการสื่อสารของคณะผู้ฝึกสอน ลักษณะของผู้ฝึกสอนมีอยู่ 3 ลักษณะคือ แบบผู้บังคับบัญชาแบบที่เล็งและแบบผู้มีส่วนร่วมได้แก่

3.1 เมื่อคณะนักกีฬาอยู่ในขั้นเริ่มต้นผู้ฝึกสอนใช้ความถี่ในการฝึกสอนมากขึ้นเริ่มฝึกซ้อมจะมีการใช้ความถี่ที่สูงที่สุดและจะใช้ความถี่น้อยในขั้นสุดท้ายหลังจากที่เริ่มฝึกซ้อมไปได้ระยะหนึ่ง

3.2 ก่อนฝึกซ้อม คณะผู้ฝึกสอนจะวิเคราะห์ให้นักกีฬาผู้ฝึกสอนใช้กลยุทธ์ในการแนะนำตัว การสาธิต และการโน้มน้าวใจเพื่อกระตุ้นคณะนักกีฬาให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.3 ความสามารถทางการสื่อสารของนักกีฬาความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษ พลวัตรกลุ่มการจับกลุ่มย่อยภายในทีมการประสานงานกันคณะผู้ฝึกสอนและข้อขัดแย้งระหว่างผู้ฝึกสอนเป็นปัญหา และอุปสรรคของเทคนิคการสื่อสารของผู้ฝึกสอนกีฬายิงธนูทีมชาติไทยในครั้งนี้

Domgoj Lausic (2005) วิจัยเรื่อง “ประเภทของการสื่อสารที่เป็นประโยชน์และแนวคิดการสื่อสารภายในองค์กรกีฬาเทนนิสมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล การถ่ายทอดความคิด ความรู้ต่อบุคคลภายในองค์กรกีฬา และรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

ผลวิจัยพบว่าทีมที่มีประสิทธิภาพดีกว่าจะมีรูปแบบการสื่อสารที่ชัดเจนมากกว่า ทีมที่แย่กว่านอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นทีมที่ชนะเลิศจะมีความสามารถเพื่อแก้ปัญหา และประสานงานกันมากกว่าทีมแพ้ ตรงกันข้ามทีมที่แย่กว่าจะมีการสื่อสารน้อยกว่า และมีแนวโน้มในการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาน้อยกว่าทีมที่ชนะเลิศ นอกจากนี้การตรวจสอบภาพของ

แผนภาพการสื่อสารยืนยันว่าโดยรวมรูปแบบการสื่อสารของทีมที่ชนะเมื่อเทียบกับทีมที่แพ้สร้าง ขึ้นซึ่งรูปแบบการสื่อสารที่เป็นเนื้อเดียวกันทำให้การแลกเปลี่ยนข้อความสามารถคาดการณ์ได้มาก ขึ้นและด้วยเหตุนี้ก็เป็นประโยชน์ในกระบวนการสื่อสารภายในทีมสมาชิก

Diane Mary (1999) วิจัยเรื่อง “การสื่อสารระหว่างโค้ชกับนักกีฬาภายในทีมสกีแห่งชาติ ของ อัลไพน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารระหว่างโค้ชกับนักกีฬาและทำความเข้าใจในรูปแบบการสื่อสารระหว่างโค้ชและนักกีฬา

ผลวิจัยพบว่า ก่อนการเริ่มต้นฤดูกาลแข่งขันที่จัดขึ้น โค้ชและนักกีฬาทั้งสองเชื่อว่าการสื่อสารแบบสองทางเป็นทางที่ดีที่สุด จากการสังเกตภายหลังในช่วงฤดูกาลแข่งขันแสดงให้เห็นว่าแม้จะมีความสอดคล้องระหว่างโค้ชและนักกีฬาก็มีปัญหาในการโต้ตอบระหว่างกันและความพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารเพื่อการตัดสินใจ จากการวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารสำหรับการฝึกผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าหลายปัจจัยมีอิทธิพลต่อการสื่อสารซึ่งบางส่วนเกิดจากบริบทและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ผ่านมาประสบการณ์ ส่งผลกระทบในการสื่อสารบุคคล ทั้งดีและไม่ดีตามบริบทที่นักกีฬาและ โค้ชเผชิญ

Marilyn macik-Frey (2007) แนวทางการสื่อสารสู่ความเป็นผู้นำความสัมพันธของการติดต่อสื่อสารข้ามพรมแดนความสามารถในการเป็นผู้นำทางการตลาดและความฉลาดทางอารมณ์ วัตถุประสงค์ลักษณะที่ความสัมพันธที่ได้รับการสนับสนุน ความเป็นผู้นำที่เกี่ยวข้องความเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงความฉลาดทางอารมณ์และ ความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลในรูปแบบที่มีอยู่เพื่อสร้างความสำคัญในขั้นตอนการเป็นผู้นำ ผลวิจัยพบว่า การสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเป็นผู้นำการสื่อสารเป็นกระจุกสะท้อนให้เราเข้าใจถึงความเป็นผู้นำซึ่งการสื่อสารของผู้นำจะคือ ความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลมีความสำคัญต่อการตระหนักถึงความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพโดยรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของการเป็นผู้นำในลักษณะต่างๆ การตีความการจัดการ และการแสดงทางอารมณ์เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน โดยความฉลาดทางอารมณ์และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ติดตามรวมทั้งทัศนคติมีความแตกต่างกัน ซึ่งหากขาดความฉลาดทางอารมณ์จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการเป็นผู้นำได้

J. Christoph Graf (2016) วิจัยเรื่อง “การรับรู้ของนักกีฬาวิทยาลัยเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างนักกีฬากับโค้ชและความสำเร็จของแต่ละทีมกับทีม” มีวัตถุประสงค์ คือ วิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างนักกีฬานักเรียนของ NCAA ดิวิชั่น 1 กับโค้ช โดยการนำนักกีฬาอล์ฟ เทนนิส และนักกีฬากรีฑาประเภทลู่วิ่งและทางมารวมทีมในโรงเรียน NCAA ผลวิจัยพบว่านักกีฬาส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์แบบเปิดกว้างกับ โค้ชของตนและแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วโดยการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้นักกีฬาส่วนใหญ่พิจารณาตัวเองว่าเป็นผู้เล่นทีม

เนื่องจากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนร่วมทีม แต่ในท้ายที่สุดพวกเขาต้องการที่จะประสบความสำเร็จเป็นรายบุคคลและมุ่งเน้นที่จะบรรลุเป้าหมายส่วนตัวไม่ใช่เป้าหมายของทีม

Ernest L.Hughes (1997) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการสื่อสารสำหรับผู้นำ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นผู้นำและภาษาการสื่อสาร ทักษะ และรูปแบบการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำ การใช้ภาษาเพื่อดำเนินการ เช่น การถามคำถาม มุ่งเน้นประเด็น การกำหนดขอบเขต และการสร้างฉันทามติ รวมถึงข้อตกลง แก้ไขปัญหา ตลอดจนการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังรวมถึงติดตาม ถ่ายทอดความเชื่อค่านิยมและจริยธรรม กำหนดความคาดหวัง และนโยบายการสื่อสาร กฎระเบียบขั้นตอนและมาตรฐาน ผู้นำยังใช้ภาษาเพื่อแสดงความกระตือรือร้น กระตุ้น, ความรู้สึกร่วมกันและอารมณ์ในการแสดงความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของพวกเขาโดยมีพื้นฐานต่อตนเองและคนอื่นๆ

ผลวิจัยพบว่า ผู้นำใช้รูปแบบการสื่อสารทางภาษาที่หลากหลายในการจัดกรอบและวางสถานการณ์หรือปัญหา รูปแบบของพวกเขารวมถึงวิถีทั่วไปคำศัพท์ที่เหมาะสม รวมถึงภาษาในแง่ของเพศและความหลากหลาย และพวกพ้อง โดยใช้รูปแบบภาษาที่แสดงถึงทักษะการสื่อสาร เช่น การฟัง มีการสื่อสารด้วยวาจาที่เหมาะสม คือ น้ำเสียง โทนเสียง ภาษากาย การกระทำ การใช้ความเชื่อการอ้างอิงค่านิยมและจริยธรรม ด้วยวิธีการอุปมาอุปมัยการเปรียบเทียบเรื่องราว กำหนดสถานการณ์ด้วยตนเอง และกระตุ้นให้เกิดคำถามและการอภิปราย ผู้นำยังใช้รูปแบบภาษาที่เป็นรูปธรรมเฉพาะเจาะจงสมจริงและระบุไว้ในข้อกำหนดผู้ติดตามที่เกี่ยวข้องและเข้าใจ อย่างไรก็ตามทักษะการสื่อสารเพื่อความเป็นผู้นำควรมีความรู้และส่วนประกอบของประสบการณ์และมุ่งเน้นหลักในการพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการพูด, การพูดในที่ประชุมตลอดจนการให้และรับข้อเสนอแนะการเจรจาต่อรองและการแก้ไขข้อขัดแย้ง การสื่อสารและทฤษฎีภาษา, การสื่อสารระหว่างบุคคล ตรรกะและวิทยาศาสตร์ การสื่อสารแบบไม่วาจาทฤษฎีการเป็นผู้นำและการสร้างตัวละคร มันควรจะอาจรวมถึงการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพด้วย

สรุป จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 2 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มนักกีฬาและผู้ฝึกสอน และกลุ่มการสื่อสารทางกีฬา โดยส่วนใหญ่มีข้อสรุปตรงกันว่าแนวทางการพัฒนากีฬามีส่วนประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การพัฒนาการบริหารจัดการทีมกีฬา การวางแผนการดำเนินงานขององค์กรกีฬา โครงสร้างการทำงานภายในทีมกีฬา และองค์กรกีฬา การกำหนดขอบเขตการทำงานร่วมกัน การมีผู้นำที่ดีในการจัดการและบริหารภายในจะสามารถประสบความสำเร็จได้จากองค์กรไปสู่การสร้างกลุ่มทีมกีฬาฟุตบอลโดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกนักกีฬาที่จะเข้าร่วมทีมเพื่อการฝึกซ้อมและการแข่งขัน โดยมีหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นผู้ดำเนินการและเป็นผู้นำให้ทีมมีเป้าหมายและมีทัศนคติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้นำจึงต้องสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

ภายในทีม โดยใช้การสื่อสารเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งการสื่อสารจะประกอบไปด้วย รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสาร และการใช้จิตวิทยาการสื่อสารทางกีฬา เพื่อสร้างแรงจูงใจ และ โน้มน้าวใจ ตลอดจนอธิบายพฤติกรรมระหว่างผู้ฝึกสอนและนักกีฬา รูปแบบของผู้ฝึกสอนและผู้นำองค์กร จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถทำให้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ค้นพบมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และกรอบแนวคิดทฤษฎีเพื่อใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่าการศึกษาการสื่อสารในการสร้างกีฬานั้นยังขาดการสื่อสารกีฬาประเภททีมซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถต่อยอดองค์ความรู้ด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาการสื่อสารกีฬาประเภททีมไปสู่การสร้างแนวทางการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศต่อไปได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ” เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการสำรวจ มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

วิจัยเชิงคุณภาพนี้มุ่งตอบวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) รูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ 2) วิธีการสื่อสารในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ 3) กลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติชุดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันติดต่อกัน 8 ปี ตั้งแต่ปี 2553-2560 ประกอบด้วย

(1) กลุ่มผู้ฝึกสอน และหัวหน้านักกีฬาจำนวน 4 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ตำแหน่งละ 1 คน รวม 4 คน ได้แก่ หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนที่ปฏิบัติงานด้านการวางแผนในการจัดการทีมฟุตบอล ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเฉพาะตำแหน่งประตู และหัวหน้าทีม

(2) กลุ่มนักกีฬาผู้เล่นตัวจริง โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน นักกีฬาชุด ปี 2560

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์กลุ่มเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยโครงสร้างเครื่องมือประกอบ 2 ส่วน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลหลัก และ (2) การสื่อสารของทีมฟุตบอล โดยมีกรอบประเด็นคำถามดังนี้

- รูปแบบการสื่อสารภายในทีมกีฬาฟุตบอลประกอบด้วยใน 3 ช่วงการแข่งขัน คือ ช่วง ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน

- วิธีการสื่อสารภายในทีมกีฬาฟุตบอลประกอบด้วยใน 3 ช่วงการแข่งขัน คือช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน

- กลยุทธ์การสื่อสารภายในทีมกีฬาฟุตบอลประกอบด้วยใน 3 ช่วงการแข่งขัน คือช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน

ตรวจสอบข้อมูลและที่ได้มาโดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ทั้งในด้านข้อมูล (data triangulation) และด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological) ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลที่ต่างกัน ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ได้แก่ หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กับต้นทีมฟุตบอล เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลให้มีความถูกต้อง และครอบคลุมในทุกมิติของการสื่อสารใน 3 ส่วน ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) ด้วยการใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์เนื้อหา

3. การยืนยันข้อมูล ใช้การยืนยันข้อมูลแบบ Member Check โดยการนำข้อมูลที่วิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว คืนให้กับผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ก่อนนำไปสู่การสร้างข้อสรุปต่อไป

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์เชิงลึกกับหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กับต้นทีมฟุตบอล โดยผู้วิจัยใช้เครื่องบินที่เสี่ยงในการสัมภาษณ์และสมุดบันทึกภาคสนามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยพิจารณาภายใต้กรอบประเด็นการสื่อสารภายในทีมกีฬาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

2) เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์กลุ่มใช้กับกลุ่มนักกีฬาผู้เล่นตัวจริงชุดการแข่งขันซีเกมส์ ปี 2560 โดยเลือกแบบเจาะจงจำนวน 11 คน และอาจมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากกลุ่มนักกีฬาที่อยู่ในชุดการแข่งขันซีเกมส์ ปี 2553 และปี 2560 โดยผู้วิจัยพิจารณาภายใต้กรอบประเด็นการสื่อสารภายในทีมกีฬาตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนี้โดยวิเคราะห์ สังเกต เพื่อสรุปประเด็นที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์ คือ (1)รูปแบบการสื่อสาร (2)วิธีการและ (3)กลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศโดยนำเนื้อหาสาระสำคัญของข้อมูลแต่ละประเด็นมาพิจารณาตีความเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงและสัมพันธ์ของแต่ละปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำสู่การสร้างข้อสรุป ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้ว่าครบถ้วนและเพียงพอที่จะตอบวัตถุประสงค์การวิจัย
2. จัดทำดัชนีโดยนำข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ประเด็นเรื่อง รูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
3. สร้างข้อสรุปชั่วคราวโดยนำข้อมูลที่ได้แยกเป็นหมวดหมู่มาตีความตามกรอบของทฤษฎีเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงและสัมพันธ์ของแต่ละปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น
4. เชื่อมโยงข้อมูลให้สมบูรณ์และพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ข้อสรุปที่ได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยก่อนนำเครื่องมือไปใช้เก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยนำแนวคำถามไปทดสอบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยได้ทดสอบถึงความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความชัดเจนของคำถาม และความครอบคลุมของคำถาม และนำกลับมาตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง พร้อมขอคำปรึกษาและแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เครื่องมือดังกล่าวมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีการตรวจสอบค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) แล้วได้ค่าเท่ากับ 1.0

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ในครั้งนี้มุ่ง ตอบปัญหาในวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมกีฬา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารในการสร้างทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศผู้วิจัย โดยมีประชากร เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยประเภททีมชาย โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงโดยเลือกตามรุ่นตั้งแต่อายุ 16 - 24 ปีขึ้นไป จำนวน 5 ทีม รวมทั้งหมด 225 คน ซึ่งนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยประเภททีมชายมีจำนวนครั้ง เป็นกลุ่มนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยประเภททีมชายทั้งหมดในประเทศไทย

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย

	เยาวชนทีมชาติไทย		นักเรียนไทย		มหาวิทยาลัยไทย		
	อายุ	จำนวน	อายุ	จำนวน	อายุ	จำนวน	
	16	25	16	25			
	18	25	18	25			
	19	25	19	25			
	21				21		25
	23				23		25
open	24+	25					
	รวม	100	รวม	75	รวม	50	225

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ประกอบด้วย คำถาม ปลายปิด (Close Ended Question) และปลายเปิด (Open Ended Question) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

แบบสอบถามใช้ในการหาคำตอบวัตถุประสงค์สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ และปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ โครงสร้างเครื่องมือประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชื่อ – นามสกุล อายุ ตำแหน่งผู้เล่น

ส่วนที่ 2 สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามเข้าสู่วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

- ตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รศ.ดร.บุษบา สุธีธร ดร.พิชิต เมืองนาโพธิ์ และดร.อาชวิทธิ์

เชิงกลั่นจันท์ เพื่อตรวจสอบโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาแก้ไขเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence)

- ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความเที่ยงไปทดสอบกับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แต่มีลักษณะทางประชากรตรงตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริงในการวิจัย คือ นักกีฬาประเภททีม จำนวน 30 ชุด และนำผลมาปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด และนำมาทดสอบค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยใช้ค่า Cronbach's Alpha เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าไม่ต่ำกว่า Alpha เกณฑ์ยอมรับอยู่ที่ 0.7

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกและรับแบบสอบถามคืนจากนักกีฬาฟุตบอลทีมชายในประเทศไทยรวมทั้งหมด 225 คน
- 2) เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยรับแบบสอบถามและตรวจสอบความครบถ้วนในการตอบข้อมูล หาข้อมูลไม่ครบถ้วนในบางข้อ ผู้วิจัยจะขอให้ตอบข้อมูลให้สมบูรณ์ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในเรื่องสมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมกีฬา และปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา นำเสนอโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ” ผู้วิจัยรายงานผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์เป็น 2 ส่วน ได้แก่ การรายงานผลการวิจัยส่วนที่ 1 การรายงานผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และในส่วนที่ 2 รายงานผลการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งในบทที่ 4 นี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งตามระยะเวลา คือ ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขันซึ่งจะมีการสื่อสารทีมกีฬาฟุตบอลไทยชุดซีเกมส์ที่แตกต่างกันไป

ผลการวิจัยส่วนที่ 1: ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจำนวน 3 คน หัวหน้าทีมนักกีฬาจำนวน 1 คน นักกีฬาทีมชาติชุดซีเกมส์ จำนวน 11 คน ใน 3 ประเด็น คือ รูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศ นำเสนอผลใน 3 ช่วงระยะเวลา คือ ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

1. การสื่อสารช่วงก่อนการแข่งขัน

1.1 รูปแบบการสื่อสาร

ช่วงก่อนการแข่งขันกีฬาฟุตบอล ซึ่งถือว่าเป็นช่วงของเก็บตัวและการฝึกซ้อมของทีม ซึ่งมีรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนด้วยกันและระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา โดยผู้วิจัยพบว่า มีรูปแบบการสื่อสารที่จำแนกตามกลุ่มดังนี้ รูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนทีมผู้ฝึกสอนประกอบไปด้วยหัวหน้าผู้ฝึกสอน จำนวน 3 คน คือ ทองสุข สัมปหังสิต หัวหน้าผู้ฝึกสอนนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ พ.ศ. 2550 โชคทวี พรหมรัตน์ หัวหน้าผู้ฝึกสอนนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ปี พ.ศ.2558 และ วรวิฑู ศรีมะฆะ หัวหน้าผู้ฝึกสอนนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ปี พ.ศ.2560 หัวหน้านักกีฬา 1 คน และกลุ่มนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ 11 คน พบว่ามีรูปแบบการสื่อสารที่เป็นกลุ่มเล็กไม่เป็นทางการและเป็นทางการโดยวิธีการประชุมร่วมกัน โดยมีเนื้อหา หรือประเด็นการสื่อสารเพื่อกำหนดแนวทางของการวางรูปแบบการทำงานตลอดจนการสร้างควมเข้าใจ วางแผน กำหนดแนวทางการฝึกซ้อมและเตรียมตัวในการแข่งขันซีเกมส์

หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้เลือกผู้ช่วยผู้ฝึกสอนที่มีแนวคิดในการทำงานในทิศทางเดียวกันและกำหนดให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนแต่ละคนมีวิธีการสื่อสารกับนักกีฬาในแต่ละช่วงเหตุการณ์ที่แตกต่างกันไป แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายนั้นจะขึ้นอยู่กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นหลักซึ่งมีแนวทางการสื่อสารแบบสั่งการและค่อนข้างเข้มงวดหรือเผด็จการเพื่อให้ให้นักกีฬาปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนมี 3 รูปแบบ คือ การสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่ม ดังนี้

1.1.1 การสื่อสารภายในตนเอง

1) หัวหน้าผู้ฝึกสอน

การสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอน

การสื่อสารภายในตนเองของผู้ฝึกสอนทั้ง 3 ท่านพบว่า มีการสื่อสารภายในตนเองในเรื่องของปรัชญาในการทำทีมฟุตบอล เรื่อง เป้าหมายการทำงานเพื่อประเทศชาติ และถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองคิดให้กับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาเพื่อให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนและนักกีฬามีการสื่อสารภายในตนเองและเกิดทัศนคติเชิงบวกกับตนเอง เช่น การจะประสบความสำเร็จ คือ ต้องมีจิตใจที่ดี มีทัศนคติดี และจะประสบความสำเร็จในการแข่งขันฟุตบอลซีเกมส์ที่เป็นการแข่งขันเพื่อประเทศชาติมากกว่าการแข่งขันเพื่อตนเอง ซึ่งจากการสนทนากลุ่มนักกีฬาพบว่านักกีฬามีการสื่อสารภายในตนเองในเรื่องการแข่งขันเพื่อประเทศชาติและความเป็นหนึ่งเดียวของทีม ในขณะเดียวกันหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีการสื่อสารภายในตนเองเพื่อสร้างความมั่นใจและพลังในการทำงานให้กับตัวเอง เช่น หน้าที่โค้ชต้องพยายามดึงศักยภาพนักกีฬาออกมาให้ได้ หรือการบอกตัวเองว่าไม่มีผู้เล่นคนไหนดีที่สุดในตอนนี้ของหัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องทำให้นักกีฬามีความพร้อมมากที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนทั้ง 3 ท่านสื่อสารภายในตนเองตลอดระยะเวลาการแข่งขันกีฬาซีเกมส์

การสื่อสารภายในตนเองของนักกีฬา

การสื่อสารภายในตนเองของนักกีฬา พบว่า มีการสื่อสารภายในตนเองในเรื่องการทบทวนความสามารถของตนเอง และเรียบเรียงข้อมูลเพื่อสื่อสารให้กับเพื่อนภายในทีม ได้รับรู้วิธีการเล่นที่ตนเองมีความสามารถในเรื่องใด มีลักษณะการเล่นฟุตบอลเป็นอย่างไร ซึ่งหากได้บอกให้เพื่อนร่วมทีมรับทราบก็จะสามารถเข้าใจวิธีการเล่นของแต่ละบุคคลส่งผลให้เพื่อนร่วมทีมเข้าใจในลักษณะการเล่นการสร้างความเข้าใจมุ่งจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีวิธีการเล่นให้กลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกันได้ และยังพบว่าอีกว่านักกีฬามีการสื่อสารภายในตนเองในเรื่องของจิตใจเพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวกกับตนเองพร้อมทั้งสร้างกำลังใจให้กับตนเองให้ตนเองพร้อมรับกับสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

“หลังจากที่ได้รับมอบหมายจากสมาคมมา ถ้าแข่งซีเกมส์เราอยู่เหนือกว่าทุกทีม แต่สิ่งที่จะต้องทำเลยก็คือ มองหานักกีฬาที่ตรงกับแนวทางการทำทีม และก็คิดว่าจะเลือกผู้ช่วยผู้ฝึกสอนที่สามารถทำงานร่วมกับเราได้ และเราต้องได้แชมป์เท่านั้น...แนวคิดในการทำทีมเลย หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องพูดในเชิงบวก สร้างทัศนคติด้านบวกให้กับนักกีฬาเป็นสำคัญ...ถ้าเราจะประสบผลสำเร็จ คือ จิตใจต้องดี เมื่อทัศนคติ ทุกอย่างจะตามมา นั่นก็คือ การซ้อม การเล่น การแข่งขัน ระเบียบวินัย และหลายๆอย่างจะตามมาเอง เอาจริงๆ ค่อยให้เล่นเก่งขนาดไหนแต่ใจไม่ได้ มันก็ไม่อยากซ้อมหละ ไม่อยากเล่น กลัว กังวล ไม่มั่นใจ เวลาเล่นก็ไม่สามารถดึงศักยภาพสูงสุดออกมาได้ เพราะฉะนั้นจิตใจต้องอันดับแรกและอย่างอื่นจะตามมาเอง โดยเฉพาะหน้าที่โค้ชต้องพยายามดึงศักยภาพนักกีฬาออกมาให้ได้ นั่นคือสิ่งที่โค้ชต้องทำ ” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ซีเกมส์ครั้งนี้มีเหรียญฟุตบอลแค่เหรียญเดียว ทางสมาคมฯ ก็บอกด้วยว่า ต้องได้กลับมา ทำให้เราทำงานอย่างหนัก ซึ่งอย่างที่เห็นคือผมไม่ค่อยยิ้มแย้มแจ่มใสเท่าที่ควรเพราะโดยส่วนตัวอึดอัด แต่เราจะไม่ทำให้เด็กเห็น จะมีก็เพียงแค่การปรึกษากันเองในทีมงานเท่านั้น...ฐานะโค้ชเราต้องรับผิดชอบทุกอย่าง ...ผมเป็นเผด็จการการวางแผนหรือข้อมูลทุกอย่างในทีมต้องผ่านผม และผมต้องเป็นคนตัดสินใจ ทั้งผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะมารายงานรายงานข้อมูล แสดงความคิดเห็น เสนอข้อมูล ผมจะเป็นคนตัดสินใจ... ผมคิดว่าทีมที่จะต้องเจอในซีเกมส์เราชนะได้ แต่ก็ประมาทไม่ได้ ซึ่งผมไม่ได้กังวลเลย แต่ผมจะกังวลเรื่องสมาธิของเด็กในทีมมากกว่า เรื่องความพร้อมทางร่างกาย ทักษะกีฬาผมค่อนข้างพร้อมมากในตอนนี้ แต่เรื่องสมาธิเด็กผมว่าสมัยนี้สำคัญ ...ในการแข่งขันครั้งนี้ นอกจากเกมส์รุกที่ผมมีในใจ ผมก็คิดว่าจุดที่อ่อนของทีมเราก็คงจะเป็นเกมส์รับ เพราะฉะนั้นผมจึงพยายามเน้นย้ำกับน้องๆ ว่าเกมรับต้องสำคัญที่สุด ผมจึงต้องซ้อมเยอะหน่อย...” (สัมภาษณ์, โชคทวีพรหมรัตน์...)

“อันดับแรกเลยคือ สภาพร่างกาย สภาพจิตใจ สิ่งแรกที่จะบอกเลยคือ ผู้เล่นที่จะไปอาจจะไม่ใช่ผู้เล่นที่ดีที่สุดต้องเป็นผู้เล่นที่พร้อมที่สุด ดังนั้น ก่อนเก็บตัวเราจะชี้แจงนักกีฬา ก่อนอันดับแรก กรณีที่นักกีฬาที่มีปัญหาที่ผมต้องการอยากจะปรับเปลี่ยนให้เกิดขึ้น เช่น นักกีฬาที่บาดเจ็บ กรณีที่นักกีฬาไม่มีความมั่นใจในเวลาฝึกซ้อมหรือทำไม่ได้จากการฝึกซ้อม หรือแม้กระทั่งนักกีฬาที่ฟอร์มดีมากๆ บางครั้งจะชอบโชว์เดี่ยวไม่ค่อยสนใจใครเพราะบางทีมันทำให้บาเลนซ์ทีมไม่ได้แบบนี้ และที่สุดท้ายก็คงจะเป็นลักษณะเพิ่มเติมทักษะบางอย่างเฉพาะตำแหน่งที่ผมมองเห็นว่ายังขาดไป” (สัมภาษณ์, วรวัชร ศรีมาณะ)

2) นักกีฬา

“ผมก็จะอธิบายกับคนอื่นง่ายๆ ผมจะชอบเคลื่อนที่แบบนี้จะขยับแบบนี้จะ สมมุติว่าจะจ่ายบอลให้ผม อาจจะต้องแบบนี้ไม่ต้องรีบ ผมก็จะบอกเพื่อน และก็เป็นการคุยกันในสนามช่วงก่อนการแข่งขัน... ซิเกมส์เป็นทัวร์นาเมนต์ที่ใหญ่มากสำหรับคนไทยมีความคาดหวังมากนะครับ ถ้าเราอยากจะทำคนไทยมีความสุข...” (สัมภาษณ์, ธีรเทพ วิโนทัย)

“ผมคิดว่าก่อนแข่งนักบอลเองสามารถรวมใจเป็นหนึ่งได้ และก็เข้ากับโค้ชได้ดี ซึ่งเมื่อทั้งสองฝ่ายเข้ากันแล้ว มันทุกอย่างลงตัว ผลงานมันก็เลยออกมาดีในทุกการแข่งขันที่เราเล่น ผมมองว่า เมื่อไหร่คุณเล่นเพื่อชาติ ผลงานตัวเองก็จะมาเอง หรือถ้าคุณเล่นเพื่อตัวเองมันก็จะผลงานทีมชาติมันก็ดี แต่สุดท้ายแล้ว ทีมต้องมาก่อน ทุกคนต้องมองเล่นเพื่อชาติก่อน” (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา...)

1.1.2 การสื่อสารระหว่างบุคคล

1) หัวหน้าผู้ฝึกสอน

การสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน

การสื่อสารระหว่างบุคคลระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ภายในทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย เมื่อการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วย ผู้ฝึกสอนแบบทางการแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งมีประเด็นการสื่อสารอยู่ 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ชักถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประเด็นที่ 2 สร้างนักสื่อสารเพื่อการจัดการภายในทีม

ประเด็นที่ 1 หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะชักถามข้อสงสัยกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และขอความคิดเห็นที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนในเรื่อง (1) ความสามารถของนักกีฬา (2) ความพร้อมทางจิตใจนักกีฬา (3) สภาพความพร้อมทางกายภาพของนักกีฬา (4) การแสดงทัศนคติส่วนตัวของผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ในประเด็นการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะมีลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ชี้แจงในการประชุมกลุ่ม โดยรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของความพร้อมของร่างกาย ใจ และคุณสมบัติของนักกีฬาแต่ละบุคคลซึ่งหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนสำรวจ และเก็บข้อมูลแล้วนำมารายงานต่อหัวหน้าผู้ฝึกสอน ต่อจากนั้นจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการดำเนินงานในการแข่งขันต่อไป

ประเด็นที่ 2 สร้างนักสื่อสารด้านการจัดการภายในทีม หัวหน้าผู้ฝึกสอน จะกำหนดให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนบางคนมีบทบาทหน้าที่แตกต่างจากบทบาทหน้าที่หลัก โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสั่งการให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทำหน้าที่เพิ่มเติม คือ นักการสื่อสารภายในทีมซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) ผู้ประสานงาน (2) ผู้สร้างปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสั่งการให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนบางคนภายในทีมเป็นผู้ประสานงานในการจัดการทีมกีฬาเฉพาะทางเพิ่มขึ้นจากภาระงานหลักเพราะหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีความคิดว่าหากเกิดปัญหาบางเรื่องที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของนักกีฬาได้

หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ผู้ช่วยเป็นนักสื่อสารประสานงานกับนักกีฬา เพราะเนื่องจากปัญหาบางอย่าง เช่น การสั่งการที่เข้มงวดเกินไปของหัวหน้าผู้ฝึกสอน สภาพปัญหาของนักกีฬาส่วนตัวเองเกี่ยวกับการเล่นฟุตบอล หรือสภาพจิตใจของนักกีฬา หากหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นผู้สื่อสารเองอาจทำให้นักกีฬาเกิดความวิตกกังวลและมีผลต่อสภาพจิตใจของนักกีฬาได้ทำให้ผู้ช่วยด้านการประสานงานมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นจนกระทั่งการสั่งการที่เข้มงวดมากเกินไปอาจทำให้บรรยากาศภายในทีมกีฬามีความกดดันสูง ทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนแต่งตั้งผู้สร้างปฏิสัมพันธ์ภายในทีมกีฬาฟุตบอล และประกอบด้วยการแข่งขันในรูปแบบทัวนาเมนต์จะมีลักษณะที่ใช้ระยะเวลาสั้นจะส่งผลให้นักกีฬาอาจเกิดการบาดเจ็บ หรือสภาพจิตใจแย่ในช่วงการแข่งขัน ซึ่งระยะเวลาไม่สามารถหาบุคคลมาทดแทน หรือรักษาสภาพจิตใจได้ทันที นอกจากการดำเนินงานของทีมที่เข้มงวดแล้วการมีนักสร้างปฏิสัมพันธ์จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับทีมกีฬา ดังนั้นการสร้างอารมณ์และความรู้สึกกับนักกีฬาให้ดีจึงมีความสำคัญกับนักกีฬาซึ่งทีมผู้ฝึกสอนจำเป็นต้องสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับนักกีฬาอยู่เสมอ ดังนั้นสภาพจิตใจของนักกีฬาต้องมีสภาพจิตใจที่ดีตั้งแต่ก่อนการแข่งขันตลอดจนการแข่งขันจะเสร็จสิ้น

“ทำงานเป็นทีมต้องคุยกันในการทีมว่าเราจะมีแนวทางในทางแบบนี้จะการฝึกซ้อมเป็นแบบนี้จะ ใครรับผิดชอบก็ตามที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ทำ..เมื่อได้ผู้ช่วยมาแล้วจะบอกกับผู้ช่วยว่าสิ่งที่ต้องทำในซีเกมส์ครั้งนี้มีอะไรบ้าง ... ในส่วนผู้ช่วยนอกจากจะมอบหมายให้รับผิดชอบตามหน้าที่แล้ว ก็ยังให้ผู้ช่วยที่พออยู่แล้วจะเข้ากับเด็กได้ก็จะเลือกให้ไปสื่อสารบ้างบางกรณีให้ความกดดันมันน้อยลงถ้าบางทีพูดเองอาจจะส่งผลต่อจิตใจเด็ก...แล้วถ้าเราจะเฉพาะเจาะจงกับนักกีฬา หรือเราต้องการเน้นอะไรเราจะเรียกกับต้นทีมหรือผู้เล่นในแต่ละตำแหน่งนั้นมาคุย... ถ้าเราเรียกมา คุยต่อตัวเนี่ยเราจะมีอยู่ 2 อย่าง คือ 1. เน้นในเรื่องของตำแหน่งและแทคติกนั้นๆ ... กรณีที่ 2 คือเรื่องของวินัยของบุคคลคนนั้นอาจจะเล่นแรงเกินไปเกรเกินไปหรือเราไม่อยากให้เล่นฟาวล์เล่นรุนแรงเราก็จะเลือกให้เป็นการส่วนตัว” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ผมก็พูดให้จิตใจนักกีฬาดี พยายามไม่กดดันนักกีฬา หากมีเรื่องที่ต้องว่ากันแบบตัวต่อตัวก็คงเป็นเรื่องระเบียบวินัยในการเข้าเก็บตัว” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ส่วนกัปตันทีมนั้นผมก็ให้เข้าจัดการทีมทั่วไป พูดคุย หรือบางครั้งผมอยากมีอะไรผ่านไปถึงนักกีฬาผมก็จะเรียนกัปตันทีมมานี้แหละ บางทีเด็กก็ไม่เข้ามาบอกเอง ซึ่งเวลามีปัญหาภายในทีมบางทีกัปตันก็มาเป็นผู้สื่อสารเป็นตัวแทนมาบอกว่าต้องการอะไร ทำอะไรได้บ้าง ทำอะไรที่แตกต่างจากสิ่งที่ผมบอกได้หรือไม่ผมว่ากัปตันทีมนะ...ช่วยผมในเรื่องความห่างเหินซึ่งผมเองก็ไม่อยากจะห่างเหินกับเด็กมากบางทีก็ห่างเหินไปก็ต้องใช้กัปตันมาเป็นผู้สื่อสารให้ผม” (สัมภาษณ์, วรุฒิ ศรีมะณะ)

2) หัวหน้าผู้ฝึกสอน

“ส่วนมากมันก็จะเป็นเรื่องของการที่มาสสร้างความสัมพันธ์ในทีมการสื่อสารระหว่างโค้ชกับผู้เล่นแล้วรูปแบบของการฝึกสอนให้ไปในทางเดียวกันตามแนวทางที่เราวางไว้ในการทำงานเนี่ยมันต้องทำงานเป็นทีมซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างต้องเป็นทีม ต้องคุยกันด้วยการสื่อสารในการทีมว่าเราจะมีแนวทางในทางแบบนี้ การฝึกซ้อมเป็นแบบนี้ ใครรับผิดชอบก็ตามแต่ที่แต่ละคนที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ทำ.” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ก็ก่อนการแข่งขันผมก็จะเรียกทีมผู้ช่วยมาประชุมบอกว่าเราจะต้องทำอะไรบ้าง จากนั้นก็ค่อยไปประชุมกับนักกีฬา ซึ่งผมก็พูดให้จิตใจนักกีฬาดี พยายามไม่กดดันนักกีฬา หากมีเรื่องที่ต้องว่ากันก็คงเป็นเรื่องระเบียบวินัยในการเข้าเก็บตัวจริงๆ แล้วผมเป็นคนสบายๆ แต่พอทำงานแล้วเด็กจะรู้เลยว่าผมต้องการอะไร บางทีแค่สบตา พูดออกไป ผมก็ไม่แน่ใจว่าอย่างไรแต่เด็กเข้าใจผม แต่ถ้าเมื่อไหร่ที่เด็กไม่สบายใจ ผมก็แค่บไหล่ก็เป็นสิ่งที่เรารู้กันในแบบนักกีฬาที่เราทำกันในทุกสมัย” (โชคทวี พรหมรัตน์)

“ถ้าผมจะพูดกลุ่มผมจะเรียกแบบเป็นแผงต่างๆ เช่น แผงหลัง แผงกลาง แผงหน้าประมาณนี้ และก็พวกวิธีการเล่นในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทั้งหมดเนี่ยผมจะเลือกมาตามที่ผมเห็นว่าจำเป็นแล้วแต่กรณีเท่านั้นนะ” (สัมภาษณ์, วรุฒิ ศรีมะณะ)

1.2 การสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬา

รูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาในช่วงก่อนการแข่งขันพบว่ามี 2 รูปแบบ คือ แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

1.2.1 รูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการ มีลักษณะของการประชุมแบบเป็นทางการ โดยมีประเด็นเนื้อหาสาระเพื่อชี้แจงให้นักกีฬาทราบแนวทางและบอกถึงเป้าหมายสูงสุดของการแข่งขัน รวมถึงสภาพบริบทของทีม ปัญหา อุปสรรค จุดที่ต้องปรับปรุง แก้ไข วิธีการเตรียมตัวและสภาพจิตใจของนักกีฬาให้ตรงกับแผนการทำงานของหัวหน้าผู้ฝึกสอน รวมถึงวิธีการในการแข่งที่จะเผชิญในแต่ละช่วงของการเก็บตัวฝึกซ้อม จนถึงช่วงของระหว่างการแข่งขันและหลังการแข่งขัน อย่างไรก็ตามการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬานี้จะมีการเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้มีปฏิสัมพันธ์โดยการแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการทำความเข้าใจระหว่างกัน

1.2.2 รูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ (1) การพูดคุยระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาแบบกลุ่มย่อย และ (2) การพูดคุยกับนักกีฬาเป็นรายบุคคล หรือระหว่างบุคคล โดยที่ทีมผู้ฝึกสอนทำการสื่อสารพูดคุยแบบกลุ่มย่อย โดยมีประเด็นเนื้อหาเพื่อชี้แจงหรือทำความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่หรือตามตำแหน่งการเล่นของนักกีฬา เช่น ผู้เล่นในกองหน้า กองกลาง และกองหลัง ส่วนการวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคลจะใช้วิธีการสื่อสาร 2 ลักษณะ คือ ผู้ฝึกสอน หรือ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนสื่อสารโดยตรงกับนักกีฬา และกรณีที่ผู้ฝึกสอน หรือ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนไม่สามารถเข้าถึงนักกีฬาบางคนได้ โดยอาจใช้วิธีการสื่อสารผ่านหัวหน้านักกีฬา ซึ่งได้รับการยอมรับและมีความใกล้ชิดกับนักกีฬาให้ทำการสื่อสารกับเพื่อนนักกีฬาร่วมทีม โดยประเด็นเนื้อหาสาระได้แก่ ปัญหาด้านความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึก การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างตำแหน่งซึ่งกันและกัน รวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในทีมกีฬาด้วย ทั้งนี้ในการประชุมแบบไม่เป็นทางการระหว่างบุคคลหากพบว่ามีข้อมูลที่อาจส่งผลทำให้การทำงานของทีมกีฬาที่ไม่ราบรื่นก็จะมีรวบรวมข้อมูลของนักกีฬาแต่ละบุคคลเพื่อนำเสนอให้กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาภายในทีม

อย่างไรก็ตาม ในช่วงก่อนการแข่งขันหากนักกีฬาทำผิดระเบียบวินัยของทีมที่เคยตกลงไว้ หัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะเรียกนักกีฬาที่ผิดระเบียบ และวินัยเป็นการส่วนตัวเพื่อตักเตือน และให้ปรับตัวต่อไป

“ก่อนที่เข้าฝึกซ้อมเรามานั่งประชุมกันก่อน ทั้งโค้ชทั้งผู้เล่นเข้ามาประชุมกันก่อนว่าเราจะมีรูปแบบไหนในการเล่นของแต่ละเกม ที่เราต้องเจอในเกมนั้น และมีใครมีคำถามหรือข้อสงสัยที่ไม่เข้าใจก็ให้ถามกันตรงนั้นเลย ก่อนการแข่งขันถึงการแข่งขัน จะได้ไม่ต้องถามอะไรมา เราจะได้เข้าใจไปในทางเดียวกัน” (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“ในทีมผมจะเป็นผู้กระตุ้นให้เพื่อนๆ ในทีมมีกำลังใจ ชวนคุย ชวนให้สนุกกับเกมสการแข่งขัน นอกจากคอยช่วยเหลือทีมแล้ว เพราะผมก็เป็นรองกัปตันมีอะไรก็ช่วยกัปตันคิดและถ้ากัปตันรับภาระเยอะผมก็ช่วยด้านกระตุ้นเพื่อนซะส่วนใหญ่ และก็เจรจากับเพื่อนๆ หละ” (สัมภาษณ์, ชีรเทพ วิโนทัย)

1.3 การสื่อสารระหว่างนักกีฬากับนักกีฬา

การสื่อสารระหว่างบุคคลระหว่างนักกีฬากับนักกีฬา พบว่า นักกีฬาจะพูดคุยในเรื่องวิธีการเล่น การซักถามข้อสงสัยระหว่างกัน และพูดคุยเพื่อสร้างทัศนคติที่ร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคลายความสงสัย ปรับความเข้าใจในวิธีการเล่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การปลุกใจระหว่างกัน และสร้างบรรยากาศที่ดีภายในทีมโดยประเด็นเนื้อหาสาระได้แก่ การซักถาม แลกเปลี่ยนมุมมองและวิธีการเล่นระหว่างกันในแต่ละตำแหน่งของการเล่น ที่ผู้เล่นแต่ละบุคคลต้องเล่นร่วมกันในบริเวณเดียวกัน เช่น การเล่นบริเวณหลังหรือที่เรียกว่ากองหลัง การเล่นบริเวณด้านหน้าหรือที่เรียกว่ากองหน้า เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัยหรือปัญหาระหว่างกันในขณะฝึกซ้อมหรือแข่งขัน และรองกัปตันทีมจะชักชวนพูดคุยเรื่องเกมสการแข่งขันที่ได้รับชัยชนะที่ผ่านมา เพื่อสร้างอารมณ์ร่วมในการฝึกซ้อม และการเจรจาระหว่างกันเพื่อปรับความเข้าใจและสร้างบรรยากาศซึ่งหากเพื่อนมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในเรื่องการฝึกซ้อมของผู้ฝึกสอน กัปตันทีมหรือรองกัปตันทีมจะไปสื่อสารเพื่อควบคุมอารมณ์และความรู้สึกให้เพื่อนร่วมทีมเกิดทัศนคติที่ดี มีเป้าหมายเดียวกันและไม่แปลกแยกจากกันในช่วงการฝึกซ้อมหรือแข่งขัน

1.4 การสื่อสารแบบกลุ่ม

1.4.1 การสื่อสารกลุ่มหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับกลุ่มผู้ช่วยผู้ฝึกสอน

การสื่อสารแบบกลุ่มในทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยเป็นการสื่อสารแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ดังนี้

1) การสื่อสารแบบกลุ่มระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน เน้นการสื่อสารแบบเป็นทางการ โดยมีประเด็นการสื่อสาร คือ การสร้างความสัมพันธ์ในทีมผู้ฝึกสอน การชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน มีขั้นตอนในการสื่อสาร คือ เมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้วางแผนการ

ดำเนินงานทีมฟุตบอลชุดซีเกมส์ด้วยตนเองเรียบร้อยแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนจึงเรียกประชุมผู้ช่วยผู้ฝึกสอนที่ได้ผ่านการคัดเลือกจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนมาประชุมร่วมกันเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานในช่วงการเตรียมทีมการแข่งขัน และแต่งตั้งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล กำหนดขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน

อย่างไรก็ตาม แม้จะแต่งตั้งหน้าที่ความรับผิดชอบ และขอบเขตการดำเนินงาน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนภายในทีม แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังคงขึ้นอยู่กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นหลักซึ่งมีแนวทางการสื่อสารแบบสั่งการ และค่อนข้างเข้มงวดเพื่อให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาปฏิบัติตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้อย่างเคร่งครัด

“ส่วนมากมันก็จะเป็นเรื่องของการที่มาสร้างความสัมพันธ์ในทีมการสื่อสารระหว่างโค้ชกับผู้เล่นแล้วรูปแบบของการฝึกสอนให้ไปในทางเดียวกันตามแนวทางที่เราวางไว้ในการทำงาน...มีแนวทางในทางแบบนี้ การฝึกซ้อมเป็นแบบนี้ ใครรับผิดชอบก็ตามแต่ที่แต่ละคนที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ทำ” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ในเรื่องการซ้อมเราจะพูดกับสตาฟ (Staff) ก่อนว่าในสัปดาห์นี้อาทิตย์นี้วันนี้จะซ้อมแบบนี้หน้าที่แต่ละคนทำอะไร” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“เรียกประชุมกันเลยและบอกว่าต้องการให้นักกีฬาซ้อมอย่างไรส่วนใหญ่ผมจะให้ผู้ช่วยไปดูคู่แข่ง และกลับประชุมกัน จากนั้นจะเรียกนักกีฬามาชี้แจง...ก็ก่อนการแข่งขันผมก็จะเรียกทีมผู้ช่วยที่ได้รับมอบหมายแต่ละคนมาประชุมและบอกว่าเราจะต้องทำอะไรบ้าง จากนั้นก็ค่อยไปประชุมกับนักกีฬา...” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ถ้าผมจะพูดกลุ่มผมจะเรียกแบบเป็นแผงต่างๆ เช่น แผงหลัง แผงกลาง แผงหน้าประมานนี้ และก็พวกวิธีการเล่นในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทั้งหมดเนี่ยผมจะเลือกมาตามที่ผมเห็นว่าจำเป็น” (สัมภาษณ์, วรุฒิ ศรีมาณะ)

“เราจะคุยกับเด็กว่าจุดประสงค์จุดมุ่งหมายในการซ้อมเนี่ยเราจะมีวิธีแบบนี้ก็จะสื่อให้เด็กเข้าใจ” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ก็ก่อนการแข่งขันผมประชุมกับนักกีฬา ซึ่งผมก็พูด ทำให้จิตใจนักกีฬาดี พยายามไม่กดดันนักกีฬา หากมีเรื่องที่ต้องว่ากันก็คงเป็นเรื่องระเบียบวินัยในการเข้าเก็บตัวจริงๆ” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ก่อนเก็บตัวเราจะชี้แจงนักกีฬาก่อนอันดับแรก กรณีที่นักกีฬาที่มีปัญหาที่ผมต้องการอยากจะปรับเปลี่ยนให้เกิดขึ้น เช่น นักกีฬาที่บาดเจ็บ กรณีที่นักกีฬาไม่มีความมั่นใจในเวลาฝึกซ้อมหรือทำไม่ได้จากการฝึกซ้อม” (สัมภาษณ์ วรภูมิ ศรีมะณะ)

2) การสื่อสารแบบกลุ่มระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา มีรูปแบบการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการ คือ การประชุมกลุ่มใหญ่ทั้งทีม และการประชุมกลุ่มย่อย ระหว่างทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาตามตำแหน่งการเล่น โดยมีประเด็นการสื่อสาร คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกซ้อม วิธีการเล่น การปรับสภาพจิตใจ การลดความกดดัน ความมีระเบียบวินัยในเก็บตัวฝึกซ้อม โดยเปิดโอกาสให้นักกีฬาสามารถซักถามข้อสงสัย การทำความเข้าใจรูปแบบการฝึกซ้อม และการเล่นระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาให้ตรงกัน การใช้ชีวิตร่วมกันระหว่างการเก็บตัวฝึกซ้อม

อย่างไรก็ตามบางครั้งหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีการสื่อสารระหว่างบุคคลกับนักกีฬาบางคนขณะที่มีการสื่อสารกลุ่ม โดยมีประเด็น คือ การดึงศักยภาพของนักกีฬา การแนะนำเทคนิคการเล่นแต่ละตำแหน่งเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันในระหว่างการเก็บตัวฝึกซ้อม

“โค้ชทั้งผู้เล่นเข้ามาประชุมกันก่อนว่าเราจะมีรูปแบบไหนในการเล่นของแต่ละเกม ที่เราต้องเจอในเกมนั้น และมีใครมีคำถามหรือข้อสงสัยที่ไม่เข้าใจก็ให้ถามกันตรงนั้นเลย ก่อนการแข่งขันถึงการแข่งขัน จะได้ไม่ต้องถามอะไรมาก เราจะได้เข้าใจไปในทางเดียวกัน” (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มครับ ก็เข้าใจนะครับว่าฟุตบอลมันเป็นในการเล่นเป็นทีม รายละเอียดจะลึกซึ้งกัน นอกจากว่าสิ่งที่โค้ชต้องการจากคนๆนั้นก็อาจจะมีในจุดที่คุยตัวต่อตัว สมมุติว่าถ้าคนนี้เป็นกองหน้า เราต้องยิงประตูอะไรอย่างนี้เราก็ต้องมา เน้นว่าเธอต้องไปดึงศักยภาพออกมานะ อะไรประมาณนี้ครับแล้วส่วนใหญ่ก็ จะเป็นการคุยรวมๆมากกว่า เพื่อให้เห็นภาพว่าวิธีการแสดคิดของเราจะเล่นแบบนี้ ตำแหน่งนี้สอดคล้องกับตำแหน่งนี้ยังไง มันก็จะสอดคล้องกันครับ” (สัมภาษณ์, ชีรเทพ วิโนทัย)

“มีการพูดถึงการซ้อมของแต่ละวัน ว่าเราจะซ้อมเกี่ยวกับเรื่องอะไร แล้วก็พูดถึงการอยู่การกิน การพัก การฝึกซ้อม หลังซ้อมว่าแต่ละคนมีหน้าที่อะไรประมาณนี้”
(สัมภาษณ์, วิศรุต พันนาศรี)

1.5 วิธีการสื่อสาร

ช่วงก่อนการแข่งขันเป็นช่วงการเก็บตัวและการฝึกซ้อมของทีมนักกีฬา เป็นการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนด้วยกันและระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา นอกจากรูปแบบการสื่อสารในช่วงก่อนการแข่งขันที่ผู้วิจัยค้นพบแล้วนั้น ผู้วิจัยยังพบว่ามีการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่ามีวิธีการสื่อสารอยู่ 2 ลักษณะ คือ วิธีการสื่อสารด้วยวัจนภาษา และอวัจนภาษา ดังนี้

1.5.1 การสื่อสารด้วยวัจนภาษา พบว่า เป็นวิธีการสื่อสาร โดยการพูดคุยเป็นหลัก และบางครั้งอาจมีการใช้ภาษาเขียน หรือ สื่อประกอบการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ผ่านตัวของผู้ฝึกสอนเอง โดยผู้ฝึกสอนจะสรุปข้อมูล แนวทางการฝึกซ้อม และปรึกษาผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเรียบร้อยแล้วจึงนำมาถ่ายทอดผ่านการประชุมพูดคุยแบบเป็นทางการเป็นหลักก่อนการแข่งขัน ซึ่งการใช้วัจนภาษาหรือคำพูดจะมีประเด็นเนื้อหาเพื่อสื่อสารเป้าหมายของทีม 3 ลักษณะ คือ การพูดคุยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการแข่งขัน การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาภายในทีมกีฬา

ทั้งนี้ยังพบว่า ในช่วงก่อนการแข่งขันนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้เครื่องมือประกอบการสื่อสาร ได้แก่ กล้องวิดีโอบันทึกการฝึกซ้อม กระดานขาวในการเขียนใช้โปรแกรมในการวิเคราะห์การฝึกซ้อม ในการช่วยอธิบายทำให้นักกีฬามีความเข้าใจวิธีการฝึกซ้อม การแก้ไขเกมส์ จุดอ่อนจุดแข็ง เฉพาะบุคคล และทีมให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะของการบรรยายด้วยคำพูดควบคู่กับสื่อ

1.5.2 การสื่อสารด้วยอวัจนภาษา พบว่า มีการใช้อวัจนภาษาในการสื่อสารในการระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา ไปพร้อมกับการสื่อสารด้วยวัจนภาษา โดยการใช้อวัจนภาษามีความหลากหลาย ตามลักษณะของบริบทภายในทีมฟุตบอล โดยมีลักษณะของอวัจนภาษาและการสื่อความหมายเพื่อสร้างความเข้าใจ หรือ เป็นข้อตกลงร่วมกัน โดยเฉพาะในกรณีที่อยู่ระหว่างการแข่งขัน คือ การใช้อวัจนภาษาในช่วงก่อนการแข่งขันจะมุ่งเน้นไปที่การสร้าง ความเข้าใจ การสร้างความสัมพันธ์ และการลดความกดดัน ดังนี้

- การใช้อวัจนภาษาเพื่อสร้างความเข้าใจ หัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะใช้อวัจนภาษาผ่านการแสดงออกทางสีหน้า แววตา และ โทนเสียงที่หนักแน่น ในการสื่อสารเพื่อมุ่งให้เกิดการตื่นตัว และสร้างความมั่นใจให้กับนักกีฬาในช่วงการฝึกซ้อม

- การใช้อวัจนภาษาเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน จะใช้โทนเสียงที่มีความนุ่มนวลมากขึ้น พร้อมทั้งใช้กิริยาท่าทางการสร้างความสัมพันธ์ด้วยการยิ้ม การแต่งตัวของหัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน เพื่อให้ นักกีฬา มีความรู้สึกเป็นทีมเดียวกัน รู้สึกผ่อนคลาย และสร้างการรับรู้เป้าหมายที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนดไว้

- การใช้อวัจนภาษาเพื่อการลดความกดดัน โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนใช้วิธีการสื่อสารถ้าหากนักกีฬาเกิดความวิตกกังวล เกิดการท้อแท้ใจ หรือมีความกดดัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการใช้น้ำเสียงที่มีโทนเสียงนุ่มนวลมากขึ้น พร้อมกับใช้การสัมผัส เช่น การตบไหล่เพื่อให้กำลังใจกับนักกีฬาภายในทีม

“ก่อนการแข่งขันผมก็จะเรียกทีมผู้ช่วยมาประชุมบอกว่าเราจะต้องทำอะไรบ้าง จากนั้นก็ค่อยไปประชุมกับนักกีฬา ซึ่งผมก็พูดให้จิตใจนักกีฬาคิด พยายามไม่กดดันนักกีฬา หากมีเรื่องที่ต้องว่ากันก็คงเป็นเรื่องระเบียบวินัยในการเข้าเก็บตัว จริงๆ แล้วผมเป็นคนสบายๆ แต่พอทำงานแล้วเด็กจะรู้เลยว่าผมต้องการอะไร บางทีแค่สบตา พูดออกไป ผมก็ไม่แน่ใจว่าอย่างไรแต่เด็กเข้าใจผม แต่ถ้าเมื่อไหร่ที่เด็กไม่สบายใจ ผมก็แค่ตบไหล่ก็เป็นสิ่งที่เรารู้กัน ในแบบนักกีฬาที่เราทำกันในทุกสมัย” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ส่วนมากเลยเราจะใช้ภาษาในการพูดเลยยังงั้นเราก็แข่งกับต่างประเทศ เราไม่ต้องใช้สัญลักษณ์ว่าจะต้องเป็นแบบนี้แบบนี้เราใช้ภาษาในการสื่อสารไปเลยเราใช้การพูดเลย ก่อนที่เราจะซ้อมเราต้องขึ้นบอร์ดก่อนว่าเราจะใช้วิธีการอะไรบ้างวันนี้เราจะซ้อม 3 แบบนะเราจะซ้อมแบบนี้ๆ ทุกวัน

...ช่วงการซ้อม วันไหนถ้าเราเห็นว่ามีย่อผิดพลาดเยอะแล้วก็จะเอาเกมจากการอ่านเครื่องมาใช้ในการสอนทุกครั้งที่มีการอ่านเครื่องเราจะมีการบินที่เทพแล้วก็จะมีการ Scout เรา มีการตัดต่อเราก็จะเปิดขึ้นโชว์ให้นักกีฬาดูว่ามีอะไรบ้าง ทุกครั้งทุกเกมที่เราแข่งขันเกมฝึกซ้อมเราจะนำข้อผิดพลาดข้อดีข้อเสียจุดเด่น มาเปิดให้นักกีฬาดูทุกครั้ง” (สัมภาษณ์, วรวิทย์ ศรีมะณะ)

“ส่วนมากมันก็จะเป็นเรื่องของการที่มาสร้างความสัมพันธ์ในทีมการสื่อสารระหว่างโค้ชกับผู้เล่นแล้วรูปแบบของการฝึกสอนให้ไปในทางเดียวกันตามแนวทางที่เราวางไว้ในการทำงานเนี่ยมันต้องทำงานเป็นทีมซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างต้องเป็นทีม ต้องคุยกันด้วยการสื่อสาร

ในการทีมว่าเราจะมีแนวทางในทางแบบนี้ๆ การฝึกซ้อมเป็นแบบนี้ๆ ใครรับผิดชอบก็ตามแต่ที่แต่ละคนที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ทำ

...ในภาพรวมก็จะเป็นคนพูดเองสมมติว่าในเรื่องการซ้อมเราจะพูดกับสตาฟ (Staff) ก่อนว่าในสัปดาห์นี้อาทิตย์นี้วันนี้จะซ้อมแบบนี้หน้าที่แต่ละคนทำอะไรจากนั้นเราถึงจะมาคุยกับเด็กว่าจุดประสงค์จุดมุ่งหมายในการซ้อมเนี่ยเราจะมีวิธีแบบนี้ก็จะสื่อให้เด็กเข้าใจเราก็จะพูดภาพรวมก่อนเป็นทีมก่อนพูดเป็นกลุ่มก่อนแล้วถ้าเราจะเฉพาะเจาะจงหรือเราต้องการเน้นอะไรในเรื่องอะไรแล้วอาจจะเรียกกัปตันทีมหรือผู้เล่นในแต่ละตำแหน่งนั้นมาคุยภาพรวมต้องมาก่อนถ้าอยากจะเน้น จะเรียกมาพูดคุยกันส่วนตัว” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

1.6 กลยุทธ์สื่อสาร

หัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมกีฬาฟุตบอล เลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่หลากหลาย ในช่วงการฝึกซ้อมและเก็บตัว หัวหน้าผู้ฝึกสอนทั้ง 3 ท่าน คือ ทองสุข สัมปหังสิต โชคทวี พรหมรัตน์ และวรุฒิ ศรีมะณะ เป็นผู้ที่มีการมีประสบการณ์และคลุกคลีอยู่กับวงการกีฬาฟุตบอลมาเป็นระยะเวลาที่นาน ทำให้รู้จักและมีความเข้าใจลักษณะความแตกต่างของนักกีฬาแต่ละคน จึงสามารถเลือกวิธีการสื่อสารตลอดจนกลยุทธ์การสื่อสารกับสมาชิกนักฟุตบอลภายในทีมที่มีลักษณะที่แตกต่างกันและที่สำคัญคือการทำให้นักกีฬาที่มาจากต่างทีม หรือ สโมสรให้สามารถอยู่ร่วมกันและเล่นกีฬาพร้อมกันอย่างเป็นหนึ่งเดียวได้โดยไม่ต้องทำการศึกษานิสัยของนักกีฬาใหม่ จากการศึกษาพบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมกีฬาฟุตบอล มีการใช้กลยุทธ์การสื่อสารภายในทีมฟุตบอลในช่วงก่อนการแข่งขัน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดจุดมุ่งหมาย และการกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

1.6.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์

ก่อนการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารกับนักกีฬา หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะทำการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือ บริบทที่เกิดขึ้นภายในทีมกีฬาว่าในช่วงก่อนการแข่งขันนักกีฬามีสภาพความพร้อมอยู่ในระดับใดซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม ทั้งนี้ภายหลังจากที่นักกีฬาที่มาจากต่างทีม หรือ สโมสรเมื่อมาอยู่ร่วมกันย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ความคิด ทักษะ การปรับตัว และประสบการณ์ในการเล่นที่แตกต่างกัน ดังนั้น ทีมผู้ฝึกสอนจะทำการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของนักกีฬาเป็นรายบุคคลเพื่อให้สามารถทำการสื่อสารกับนักกีฬาทั้งในระดับรายบุคคลและทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแยกลักษณะส่วนบุคคลของนักกีฬาได้ 2 ลักษณะคือ ลักษณะบุคลิกภาพพิเศษ และทักษะการเล่นกีฬา ทั้งนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนมีการติดตามการ

เล่นกีฬาของนักกีฬาแต่ละคนก่อนเข้าสังกัดทีมชาติ และศึกษาจากประสบการณ์การแข่งขันของนักกีฬาที่มีมาตั้งแต่สังกัดในระดับทีมสโมสรหรือ กีฬาอาชีพของนักกีฬาแต่ละบุคคล จากนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะพิจารณาลักษณะบุคลิกภาพของนักกีฬาแต่ละตำแหน่งที่ต้องการตามแนวทางการจัดการของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะอุปนิสัย การแสดงออกทางอารมณ์ ความมีระเบียบวินัยของนักกีฬา ความรับผิดชอบของนักกีฬา และทักษะกีฬาระดับความสามารถเฉพาะตำแหน่งของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาในการเตรียมสภาพทีม การฝึกซ้อมก่อนการแข่งขันเสร็จสิ้นตามระยะเวลาแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปเพื่อกำหนดการจัดตัวผู้เล่นตัวจริง และตัวสำรอง รวมทั้งวิธีการสื่อสารกับนักกีฬาแต่ละคน เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจต่อกลยุทธ์ในช่วงระหว่างการแข่งขันต่อไป

1) หัวหน้าผู้ฝึกสอน

“เราว่างคอนเซ็ปไว้เลยว่าซีเกมส์ครั้งนี้จะต้องเล่นอย่างไร เกมสรีบ เกมมาส รุกทีมที่เป็นต่อ ทีมที่เป็นรองแล้วเราก็เลือกนักเตะที่มีคุณสมบัติที่เราต้องการ ...วิธีการซ้อมในช่วงแรกก็ใช้เราก็จะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ในทีมให้เขาคุ่นเคยรู้จักกันวิธีการเล่น ก็ค่อยๆ ตามมาเราก็กำหนดเป้าหมายแล้วก็สื่อสารพูดกับเด็ก แล้วก็ลงไปซ้อมเพราะเราคุยกันในสต๊าฟ ก่อนแล้วแต่บางครั้งเราก็จะอธิบายหรือใช้วีดีโอให้เขาดูว่าสิ่งที่ต้องการเนี่ยเป็นอย่างไรสื่อสารให้ตรงกันและเกิดการจดจำ โดยเฉพาะให้มันอยู่ในใจในอินไซด์ ต้องให้ดูและปฏิบัติซ้ำ ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วีดีโอถ่ายในการฝึกซ้อม แล้วก็มาดูข้อบกพร่องแล้วก็มาข้อบกพร่องมาแก้ไข” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมภาษณ์)

“ส่วนมากก่อนการแข่งขันเราจะให้นักฟุตบอลรู้สึกผ่อนคลายและปลุกเร้ามากกว่าคือก่อนการแข่งขันเราจะไม่ไปกดดันนักกีฬาบางที่ร่างกายนักเตะอ่านแล้วสภาพจิตใจมันก็ลงด้วย...นักกีฬามันต้องการกำลังใจต้องการสิ่งที่จูงใจเราก็จะพูดเทศกติกการเล่นต่างๆ ให้เด็กเข้าใจ.....ผู้เล่นที่เข้ามาเนี่ยเราจะดูบุคลิกเป็นหลัก...เรียกว่าบุคลิกในการเล่นทีมชาติเนี่ยก็ต้องเป็นนักเตะซึ่งเขาเรียกว่าใจต้องมาก่อนต้องสู้เพราะเกมส์ระดับชาติบางทีฝีมือมันเท่ากันแต่สภาพจิตใจไม่เท่ากัน...เราต้องดูคาแลกเตอร์ก่อนว่าถ้าต้องเผชิญกับแรงกดดันได้สามารถรับแรงกดดันได้ไหมถ้าได้ คาแลกเตอร์แบบนั้นแล้วเราจะพูดอะไรจะทำยังไงแล้วก็ไม่ยากแล้วซึ่งต่อให้ใช้นักจิตวิทยาหรือเอาเงินมาอัดฉีดซัก 10 ล้านก็ไม่ได้ ... โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเรียกพูดคุยทั้งทีมแต่ถ้าต้องมีการคำสั่งพิเศษจะเรียกกัปตันทีม และผู้เล่นตัวหลัก 3-4 คน มาช่วยดูแลควบคุมภายในทีมซึ่งตรงนี้ช่วยเราได้เยอะ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้เล่นตัวหลัก หรือผู้เล่นที่มีความเป็นอาวุโสจะมาช่วย” (สัมภาษณ์, วรวิมล ศรีมะฆะ)

2) ทีมผู้ฝึกสอนและนักกีฬา

“พูดทำความเข้าใจกับเด็กให้ทัศนคติที่ดีมากกว่า ในการอยู่ร่วมกันและในการที่ทีมจะไปสู่ชัยชนะ เพื่อชื่อเสียงประเทศชาติ ชื่อเสียงตัวเองและอนาคตของตัวเองในภายภาคหน้า... “พูดโน้มน้าวไปในลักษณะที่ในเชิงบวกที่ให้เราคิดคิดว่าเราจะพูดภาพรวมทั้งหมดแต่ถ้าเราจะเน้นเราก็คือจะเรียกกลับต้นทีมให้มาเป็นผู้ปกครองอีกทีหนึ่งให้ดูแลแทนในกรณีที่เราไม่ได้ได้อยู่อยู่กับทีมตลอด” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ผมจะเป็นคนตัดสินใจและสั่งการหลังจากนั้น จะเรียกประชุมกันเลย และบอกว่าต้องการให้นักกีฬาซ้อมอย่างไรส่วนใหญ่ผมจะให้ผู้ช่วยไปดูคู่แข่งกัน และกลับประชุมกัน จากนั้นจะเรียกนักกีฬามาชี้แจง และดูเทปการแข่งขันก่อนการแข่งขันด้วย” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเรียกพูดคุยทั้งทีมแต่ถ้าต้องมีการคำสั่งพิเศษจะเรียกกลับต้นทีม และผู้เล่นตัวหลัก 3-4 คน มาช่วยดูแลควบคุมภายในทีมซึ่งตรงนี้ช่วยเราได้เยอะ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้เล่นตัวหลัก หรือผู้เล่นที่มีความเป็นอาวุโสจะมาช่วย” (สัมภาษณ์, วรวิทย์ ศรีมาฆะ)

3) นักกีฬา

“ก่อนที่เข้าฝึกซ้อมเรามาประชุมกันก่อน ทั้งโค้ชทั้งผู้เล่นเข้ามาประชุมกันก่อนว่าเราจะมีรูปแบบไหนในการเล่นของแต่ละเกม ที่เราต้องเจอในเกมนั้น และมีใครมีคำถามหรือข้อสงสัยที่ไม่เข้าใจก็ให้ถามกันตรงนั้นเลย ก่อนการแข่งขันถึงการแข่งขัน จะได้ไม่ต้องถามอะไรมาก เราจะได้เข้าใจไปในทางเดียวกัน” (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มครับ ก็เข้าใจนะครับว่าฟุตบอลมันเป็นในการเล่นเป็นทีม รายละเอียดจะถึงกัน นอกจากว่าสิ่งที่โค้ชต้องการจากคนๆ นั้นก็อาจจะมีในจุดที่คุยตัวต่อตัว สมมุติว่าถ้าคนนี้เป็นกองหน้า เราต้องยิงประตูอะไรอย่างนี้เราก็ต้องมา เน้นว่าเธอต้องไปตั้งศักยภาพออกมา นะ อะไรประมาณนี้ครับแล้วส่วนใหญ่ก็ จะเป็นการคุยรวมๆมากกว่า เพื่อให้เห็นภาพว่าวิธีการแสดคิดของเราจะเล่นแบบนี้ ตำแหน่งนี้สอดคล้องกับตำแหน่งนี้ยังไง มันก็จะสอดคล้องกันครับ มันก็จะเป็นการคุยโดยรวม มากกว่า” (สัมภาษณ์, ชีรเทพ วิโนทัย)

1.6.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

ภายหลังจากที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนทำการวิเคราะห์สถานการณ์หรือ บริบทก่อนการกำหนดกลยุทธ์ ก็จะมีการกำหนดจุดมุ่งหมายก่อนการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายที่สำคัญในช่วงก่อนการแข่งขันได้แก่ 3 เป้าหมาย ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม การสื่อสารเพื่อสร้างกำลังใจ และการสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ ซึ่งพื้นฐานในการเล่นกีฬาประเภททีม คือ การสร้างความสามัคคีภายในทีมกีฬา เนื่องจากการแข่งขันกีฬาประเภททีม ต้องมุ่งเน้นการทำงานร่วมกัน การประสานส่วนต่างๆ ภายในทีมให้เป็นอันหนึ่งอันหนึ่งเดียวกัน ดังนั้น การสื่อสารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนดขั้นตอนในการสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม คือ เมื่อคัดเลือกตัวเพื่อเข้าเก็บตัวฝึกซ้อมแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนจะพิจารณานักกีฬาจากการอยู่ร่วมกันในค่ายเก็บตัวฝึกซ้อม โดยจะสังเกต และพิจารณาจากความสัมพันธ์ภายในทีมกีฬา การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักกีฬาระหว่างเก็บตัวฝึกซ้อม ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของนักกีฬา การสร้างความสามัคคีภายในทีมกีฬา การจัดการ หรือ การสร้างอารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนภาวะแรงกดดันที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจของตัวนักกีฬาเมื่อได้รับการคัดเลือกให้สังกัดทีมชาติไทยที่มีมากกว่าในระดับสโมสร

ซึ่งทั้งหมดนี้ทีมหัวหน้าผู้สอน และทีมผู้ฝึกสอนจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์อภิปรายเพื่อคัดเลือกนักกีฬาที่เหมาะสมตรงกับตำแหน่ง รวมทั้งวิธีการเล่นของทีม นอกจากนั้นการคัดเลือกในช่วงก่อนการแข่งขันจะเป็นการกำหนดตัวผู้เล่นตัวจริง หรือ ตัวสำรองเพื่อให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่แตกต่างกันภายใต้แรงกดดันจากการแข่งขันในอนาคต

1.7 การกำหนดกลยุทธ์

เมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์และบริบท ตลอดจนการกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะทำการสื่อสารในช่วงก่อนการแข่งขันแล้ว ก็จะทำการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยในช่วงก่อนการแข่งขันนี้จะมีกลยุทธ์การสื่อสารที่สำคัญ 4 ลักษณะได้แก่ (1) กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรม (2) กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการ (3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ และ (4) กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ จูงใจ ดังนี้

1.7.1 กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรม

หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเน้นการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม แม้ว่ากิจกรรมนั้นจะไม่ใช่เรื่องการฝึกซ้อมในสนาม แต่การทำกิจกรรมกลุ่มของนักกีฬาคอบคลุมไปถึงการใช้ชีวิตร่วมกันตั้งแต่การตื่นนอน การรับประทานอาหารร่วมกัน การท่องเที่ยว และกิจกรรมสันทนาการอื่นๆ ที่ทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ เมื่อนักกีฬาทำกิจกรรมร่วมกัน ก็จะเกิดสื่อสารระหว่างกัน

ในทุกกิจกรรมของหัวหน้าผู้ฝึกสอนผู้กำหนดไว้นักกีฬาจะสามารถสร้างความสามัคคี และสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เป็นทีมรวมเป็นหนึ่งเดียวกันได้

1.7.2 กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการ

หัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนจะใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการมากที่สุด เนื่องจากการแข่งขันกีฬาซีเกมส์มีระยะเวลาในการฝึกซ้อมก่อนการแข่งขันที่กระชั้นชิดที่ต้องการระเบียบวินัยสูง ดังนั้นการสื่อสารแบบสั่งการจึงถูกนำไปใช้ในการสั่งการเรื่องต่างๆ ที่ต้องการให้นักกีฬาปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด เช่น โปรแกรมการฝึกซ้อม เทคนิคในการเล่นภายในทีม วิธีการที่จะชนะคู่แข่งต้องใช้แนวทางอย่างไร ซึ่งกลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการในช่วงก่อนการแข่งขันแบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการก่อนแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีการวางแผนการฝึกซ้อมโดยวิธีการประชุมทีมผู้ช่วยผู้ฝึกสอน เพื่อออกแบบกลยุทธ์การแข่งขัน หลังจากนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะนำข้อมูลจากการประชุมไปประมวลผลตัดสินใจเพื่อการวางกลยุทธ์ในการฝึกซ้อมก่อนการแข่งขันอีกครั้งหนึ่ง เน้นว่าเป็นการสั่งการที่เข้มงวด

ลักษณะที่ 2 กลยุทธ์การสื่อสารพูดคุยสั่งการกับนักกีฬาภายในทีม ซึ่งทีมผู้ฝึกสอนจะมีวิธีกำหนดผู้รับผิดชอบในการสั่งการทีมผ่าน 3 กลุ่ม คือ (1) กัปตัน/ รองกัปตันทีม (2) ผู้เล่นตัวหลัก (3) ผู้เล่นที่มีความอาวุโสภายในทีม โดยจากการสัมภาษณ์ทั้ง 3 ท่าน ให้ข้อมูลตรงกันว่าวิธีการสื่อสารแบบสั่งการช่วยให้ไม่ให้เกิดการสับสน และการจัดการภายในทีมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งกลยุทธ์การสั่งการก่อนเกมการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการแตกต่างจากช่วงฝึกซ้อม คือ มีการให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน หาข้อมูลของคู่แข่งและสรุปสิ่งที่ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนพบเพื่อนำข้อมูลมาวางแผนก่อนการแข่งขัน รวมถึงวิธีการเล่นเกมรุก และเกมรับ และใช้การสื่อสารพูดคุยสั่งการกับนักกีฬาในทีมเพียงคนเดียว (เฉพาะตำแหน่ง) เหมือนเช่นช่วงฝึกซ้อมจากข้อมูลสามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลยุทธ์การสั่งการมีความสำคัญในการบริหารจัดการทีมให้พร้อมและรวดเร็วมากที่สุด อีกทั้งยังพบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีกลยุทธ์การสื่อสารที่เกิดความน่าเชื่อถือ มีบุคลิกภาพที่เด็ดขาด เครื่องมือจริงจัง แต่อย่างไรก็ตามถ้าการสั่งการนั้นเกิดความผิดพลาดหัวหน้าผู้ฝึกสอนก็ยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากผู้ช่วยผู้ฝึกสอน เป็นการสั่งการที่ลดระดับความเข้มงวดลงจากการสั่งการของหัวหน้าผู้ฝึกสอน

1.7.3 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลูกฝังให้เกิดภาพจำ

จากการวางแผนและเตรียมความพร้อมของหัวหน้าผู้ฝึกสอนนั้นช่วงก่อนการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการฝึกซ้อมที่เตรียมการเพื่อรับกับสถานการณ์ในการแข่งขันที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้นักกีฬาสร้างมากจดจำความรู้สึก จำจำวิธีเล่นในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้

โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้ให้นักกีฬาซ้อมรูปแบบต่างๆกันในแต่ละแบบฝึกเป็นระยะเวลาหนึ่ง เช่น การซ้อมเกมสรีบ ก็จะจำลองสถานการณ์ต่างๆ แบบเดิมเป็นจำนวน 1 -3 วัน จากนั้นเมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนพิจารณาแล้วว่านักกีฬาสามารถจดจำสถานการณ์ได้แล้วจึงเปลี่ยนแบบจำลองสถานการณ์ต่อไป ดังนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนให้ความสำคัญ และมุ่งเน้นให้นักกีฬามีประสบการณ์จากการจำลองสถานการณ์ และจดจำความรู้สึกที่ถูกปลูกฝังเข้าไปในจิตใจของนักกีฬาได้ โดยมีวิธีการฝึกซ้อมที่หลากหลาย คือ วิธีการเล่นในสถานการณ์ทีมเป็นต่อ สถานการณ์ทีมเป็นรอง

การวางตำแหน่งผู้เล่น การยิงประตู การส่งบอลจากการถูกฟาวล์ จนกระทั่งการซ้อมยิงจุดโทษ เป็นต้น และที่สำคัญที่สุดการฝึกซ้อมตามกลยุทธ์เพื่อปลูกฝังให้เกิดภาพจำภายในจิตใจนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะซ้อมสถานการณ์ทั้งหมดที่อาจจะเกิดขึ้นในการแข่งขันนับตั้งแต่ช่วงก่อนการแข่งขันตลอดจนการแข่งขันจะบรรลุเป้าหมาย

1.8 กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ และจูงใจ

ช่วงก่อนการแข่งขันถึงแม้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะวางแผนและกำหนดเป้าหมายที่เคร่งครัดแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจของนักกีฬาซึ่ง ผู้วิจัยยังพบว่าการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ และจูงใจเกิดขึ้นกับนักกีฬาโดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ การปรับสภาพบรรยากาศภายในทีม การสร้างกำลังใจให้นักกีฬา และการดึงศักยภาพของนักกีฬา ดังนี้

จุดมุ่งหมายที่ 1 การปรับสภาพบรรยากาศภายในทีม ช่วงก่อนการแข่งขันในวันนั้นจากการเตรียมทีมนักกีฬามานาน อาจทำให้นักกีฬามีความกังวล ความเครียด และความกดดันจากปัจจัยภายนอกทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีสร้างการผ่อนคลายให้กับนักกีฬา และการสร้างการโน้มน้าวใจด้วยการปลูกเร้าอารมณ์ให้เกิดความรู้สึกเชิงบวก และละทิ้งปัญหาจากสภาพจิตใจของแต่ละบุคคลเพื่อให้นักกีฬามีความพร้อมต่อการแข่งขันมากที่สุด

จุดมุ่งหมายที่ 2 การสร้างกำลังใจให้นักกีฬา ในช่วงก่อนการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจมากกว่าระเบียบแบบแผนการแข่งขันของทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสื่อสาร โดยให้ข้อมูลกับนักกีฬาในเรื่องที่ผ่อนคลายพูดคุยซักถามในประเด็นอื่นที่ไม่ใช่การแข่งขันหรือเกมสรีบการแข่งขันทั้งนี้เพื่อให้นักกีฬาารู้สึกผ่อนคลาย และใช้คำพูดเพื่อจูงใจนักกีฬามีกำลังใจด้วยการคิดเชิงบวก เช่น หากนักกีฬาเกิดรู้สึกไม่มั่นใจในการแข่งขัน ตื่นเต้น และกดดัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะพูดข้อมูลที่ไม่ซับซ้อน การพูดถึงผู้ชมผู้ติดตามชาวไทยที่คอยให้กำลังใจ การพูดถึงชื่อเสียงต่อครอบครัว การพูดถึงการได้รับการยอมรับเพื่อก้าวสู่ทีมสโมสรอาชีพ และสื่อสารด้วยท่าทีที่มุ่งมั่น และน้ำเสียงที่หนักแน่นเพื่อปรับสภาพจิตใจของนักกีฬาให้พร้อมต่อการแข่งขันมากที่สุด

จุดมุ่งหมายที่ 3 การดึงศักยภาพของนักกีฬา เมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนประชุมกลุ่มเรียบร้อยแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเรียกนักกีฬาที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนเน้น และวางแผนเพื่อกำหนดให้นักกีฬาคณะนั้นสามารถทำตามที่เราวางแผนไว้ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเรียกนักกีฬามาพูดคุยเป็นการส่วนตัวและพูดโน้มน้าวใจ และจูงใจด้วยคำพูดให้นักกีฬามีกำลังใจ โดยมีเนื้อหาไปในทิศทางสร้างกำลังใจให้นักกีฬามีความเชื่อมั่นในตนเอง และความสามารถที่ตนเองมี และหัวหน้ายังสื่อสารด้วยการสัมผัสจากใบหน้า และน้ำเสียงให้นักกีฬาสัมผัสถึงความเชื่อใจที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนดให้การสร้างการ โน้มน้าวใจ และจูงใจเกิดก็เพื่อดึงศักยภาพของนักกีฬาด้านจิตใจให้พร้อมต่อการแข่งขัน

“พูดเพื่อทำความเข้าใจกับเด็กให้ทัศนคติที่ดีมากกว่า ในการอยู่ร่วมกัน และในการที่ทีมจะไปสู่ชัยชนะ เพื่อชื่อเสียงประเทศชาติ ชื่อเสียงตัวเองและอนาคตของตัวเองในภายภาคหน้าด้วยค่อนข้างจะพูด โน้มน้าว ไปในลักษณะที่ในเชิงบวกที่เขาคิดคิดบวกเราจะพูดภาพรวมทั้งหมดแต่ถ้าเราจะเน้นเราก็จะเรียกกลับทีมให้มาเป็นผู้ปกครองอีกทีหนึ่งให้คุณดูแลแทนในกรณีที่เราไม่ได้ได้อยู่อยู่กับทีมตลอด...ก็ตามที่เราร่วมกันเข้าไปเลยว่าซีเกมส์ครั้งนี้จะต้องเล่นอย่างไร เกมสรีบ เกมสรีกทีมที่เป็นต่อ ทีมที่เป็นรองแล้วเราก็เลือกนักเตะที่มีคุณสมบัติที่เราต้องการ ...วิธีการซ้อมในช่วงแรกก็ใช้เราก็จะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ในทีมให้เขาคุ่นเคยรู้จักกัน วิธีการเล่น ก็ค่อยๆ ตามมาเราก็กำหนดเป้าหมายแล้วก็สื่อสารพูดกับเด็ก แล้วก็ลงไปซ้อมเพราะเราคุยกันในสตาฟ ก่อนแล้ว แต่บางครั้งเราก็จะอธิบายหรือใช้วิดีโอให้เขาดูว่าสิ่งที่ต้องการนี่เป็นอย่างไรสื่อสารให้ตรงกันและเกิดการจดจำ โดยเฉพาะให้มันอยู่ในใจในอิน ไซด์ ต้องให้ดูและปฏิบัติซ้ำ ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วิดีโอถ่ายในการฝึกซ้อม แล้วก็มาคุยข้อบกพร่องแล้วก็นำข้อบกพร่องมาแก้ไข” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมภาษณ์)

...ผมจะเป็นคนตัดสินใจและสั่งการหลังจากนั้น จะเรียกประชุมกันเลย และบอกว่าต้องการให้นักกีฬาซ้อมอย่างไรส่วนใหญ่ผมจะให้ผู้ช่วยไปดูคู่แข่ง และกลับประชุมกัน จากนั้นจะเรียกนักกีฬามาชี้แจง และดูเทปการแข่งขันก่อนการแข่งขันด้วย” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ส่วนมากก่อนการแข่งขันเราจะให้นักฟุตบอลรู้สึกผ่อนคลายและปลุกเร้ามากกว่าคือก่อนการแข่งขันเราจะไม่ไปกดดันนักกีฬาบางที่ร่างกายนักเตะอ่านแล้วสภาพจิตใจมัน

ก็ลงด้วยเราก็เห็นว่า นักกีฬาต้องการกำลังใจต้องการสิ่งที่จูงใจเราก็จะพูดเทคนิคการเล่นต่างๆ ให้เด็กเข้าใจ

...ผู้เล่นที่เข้ามาเนี่ยเราจะดูบุคลิกเป็นหลักบางคนเป็นนักเตะสิ่งไหนสนามซ้อม หมูสนามแข่งที่เรียกว่าบุคลิกในการเล่นทีมชาติเนี่ยก็ต้องเป็นนักเตะซึ่งเขาเรียกว่าใจต้องมาก่อนต้องสู้เพราะเกมระดับชาติบางทีฝีมือมันเท่ากันแต่สภาพจิตใจไม่เท่ากันซึ่งทุกคนต้องมีความกดดันตัวเองอยู่แล้วติดทีมเราต้องดูคาแลคเตอร์ก่อนว่าถ้าต้องเผชิญกับแรงกดดันได้สามารถรับแรงกดดันได้ไหมถ้าได้คาแลคเตอร์แบบนั้นแล้วเราจะพูดอะไรจะทำยังไงแล้วก็ไม่ยากแล้วซึ่งต่อให้ใช้นักจิตวิทยาหรือเอาเงินมาอัดฉีดซัก 10 ล้านก็ไม่ได้

“...อยากได้นักกีฬาที่มีความแข็งแกร่งทางจิตใจและร่างกายแบบนี้เราสามารถไปดูในลีกได้ แล้วก็ถามจากโค้ชสโมสรว่าตอนนี้เขาเป็นยังไงเพราะเดี๋ยวพรุ่งนี้เราต้องแบกความกดดันได้หมดอายุถ้าเกิดเขาแบกอายุด้วยแล้วก็สู้เนี่ยแสดงว่าคาแลคเตอร์นี้ได้... โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเรียกพูดคุยทั้งทีมแต่ถ้าต้องการคำสั่งพิเศษจะเรียกกัปตันทีม และผู้เล่นตัวหลัก 3-4 คน มาช่วยดูแลควบคุมภายในทีมซึ่งตรงนี้ช่วยเราได้เยอะ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้เล่นตัวหลัก หรือผู้เล่นที่มีความเป็นอาวุโสจะมาช่วย” (สัมภาษณ์, วรวิมล ศรีมะฆะ)

“ก่อนที่เข้าฝึกซ้อมเรามานั่งประชุมกันก่อน ทั้งโค้ชทั้งผู้เล่นเข้ามาประชุมกันก่อนว่าเราจะมีรูปแบบไหนในการเล่นของแต่ละเกม ที่เราต้องเจอในเกมนั้น และมีใครมีคำถามหรือข้อสงสัยที่ไม่เข้าใจก็ให้ถามกันตรงนั้นเลย ก่อนการแข่งขันถึงการแข่งขัน จะได้ไม่ต้องถามอะไรมาก เราจะได้เข้าใจไปในทางเดียวกัน” (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มครีบ ก็เข้าใจนะครีบว่าฟุตบอลมันเป็นการเล่นเป็นทีม รายละเอียดจะลึกซึ้งกัน นอกจากว่าสิ่งที่โค้ชต้องการจากคนๆ นั้นก็อาจจะมีในจุดที่คุยตัวต่อตัว สมมุติว่าถ้าคนนี้เป็นกองหน้า เราต้องยิงประตูอะไรอย่างนี้เราก็ต้องมา เน้นว่าเธอต้องไปถึงศักยภาพออกมา นะ อะไรประมาณนี้ครีบแล้วส่วนใหญ่ก็ จะเป็นการคุยรวมๆ มากกว่า เพื่อให้เห็นภาพว่าวิธีการแสดคิดของเราจะเล่นแบบนี้ ตำแหน่งนี้สอดคล้องกับตำแหน่งนี้ยังไง มันก็จะสอดคล้องกันครีบ มันก็จะเป็นการคุยโดยรวม มากกว่า” (สัมภาษณ์, ชีรเทพ วิโนทัย)

2. การสื่อสารช่วงระหว่างการแข่งขัน

2.1 รูปแบบการสื่อสาร

รูปแบบการสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันเป็นช่วงที่ทีมนักกีฬาฟุตบอลเข้าสู่การแข่งขันมหกรรมกีฬาซีเกมส์ซึ่งในช่วงการแข่งขันนี้จะมีรูปแบบการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ฝึกสอนกีฬากับนักกีฬา โดยผู้วิจัยพบว่ามีรูปแบบการสื่อสารที่จำแนกตามกลุ่มได้แก่ รูปแบบการสื่อสารระหว่างทีมผู้ฝึกสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการสื่อสารของทีมผู้ฝึกสอน พบว่า มีรูปแบบการสื่อสารทั้งที่เป็นแบบการสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบที่มีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบเป็นทางการมีประเด็นการสื่อสารหลัก 3 ส่วน คือ (1) เพื่อกำหนดแนวทางก่อนลงทำการแข่งขัน (2) ซึ่งแจ้งการดำเนินงานแข่งขันที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนได้รับข้อมูลมาจากคณะกรรมการจัดการแข่งขัน เช่น กำหนดเวลาการแข่งขัน ข้อกำหนดเพิ่มเติมจากกติกาในการแข่งขัน การกำหนดทีมเข้า ทีมเยือน รวมทั้งสิ่งที่จะต้องลงการแข่งขัน เป็นต้น และ (3) ด้านการจัดการอารมณ์ โดยการสร้างกำลังใจ สร้างสมาธิให้เกิดขึ้นกับนักกีฬาทีมผู้ฝึกสอน โดยรูปแบบการสื่อสารกลุ่มแบบเป็นทางการระหว่างการแข่งขันทมี 2 ลักษณะ คือ การสื่อสารกลุ่มเล็กในทีมผู้ฝึกสอนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ได้ข้อสรุปในการวางแผนการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น และการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบเป็นทางการกับทีมผู้ฝึกสอน และนักกีฬาเพื่อแจ้งวิธีการในการดำเนินการแข่งขัน ซึ่งในขั้นตอนนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลเพียงผู้เดียวเพื่อป้องกันการเกิดความสับสนกับนักกีฬา

2.1.1 การสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอน และนักกีฬา

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าผู้ฝึกสอนพบว่าการสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอนในช่วงระหว่างการแข่งขันจะเป็นการแก้เกมสการแข่งขันทที่เกิดขึ้นตรงหน้าและไม่สามารถบอกทีมนักกีฬาในเวลานั้น ได้หัวหน้าผู้ฝึกสอนก็จะใช้การสื่อสารภายในตนเองเพื่อลำดับเรื่องสำคัญ และเนื้อหาการสื่อสารให้กระชับเพื่อสื่อสารกับนักกีฬาให้สามารถเข้าใจในช่วงพักครึ่งการแข่งขันที่มีเวลาไม่มากนัก และหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้การพูดคุยกับตัวเองเพื่อควบคุมอารมณ์ความรู้สึกไม่ให้แสดงออกขณะที่นักกีฬาแข่งขันเพื่อคงสภาพจิตใจให้นักกีฬามีความมั่นใจในสนามแข่งขัน

ส่วนนักกีฬาก็จะมีการสื่อสารภายในตนเองเพื่อให้เกิดสมาธิก่อนการลงแข่งขันในสนาม นอกจากนี้ยังพบว่าจากการที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนถ่ายทอดประเด็นเนื้อหาสาระเรื่องการแข่งขันซีเกมส์เป็นการทำเพื่อชาติในช่วงก่อนการแข่งขันทำให้ในช่วงระยะเวลาการแข่งขันทีม

นักกีฬาที่มีความคิดภายในตนเองเรื่องการแข่งขันเพื่อชาติ และความภาคภูมิใจของประเทศชาติ โดยเฉพาะนักกีฬาที่เป็นกัปตันทีมที่มีการสื่อสารภายในตนเองที่พยายามทำให้นักกีฬาเกิดพลังในการแข่งขันที่มีลักษณะมองปรัชญาและผลรวมที่จะประสบความสำเร็จของทีมมากกว่าความโดดเด่นของตัวเอง รวมถึงการตัดปัญหาส่วนตัวออก และมีสมาธิกับการแข่งขัน นอกจากนี้ยังพบว่า กัปตันทีมจะเรียบเรียงเนื้อหาและแสดงออกถึงการกระตุ้นเพื่อนร่วมทีมเพื่อให้กำลังใจในระหว่างการแข่งขันอีกด้วย

1) หัวหน้าผู้ฝึกสอน

“ทบทวนลักษณะการแข่งขันที่เกิดขึ้น แล้วคิดว่าจะไปบอกผู้ช่วยอย่างไร และถ้าเด็กทำพลาดเราจะบอกเด็กยังไง... ในระหว่างการแข่งขันมันก็จะมีเหตุการณ์ที่อาจจะไม่คาดคิดก็ต้องมาคิดว่าถ้านักกีฬาทำไม่ได้ตามที่วางไว้ใครจะมาทดแทนในตำแหน่งที่ทำได้ เช่น นักกีฬาดอนซ้อมเล่นได้ดีในตำแหน่งนั้น แต่พอลงแข่งจริงอาจทำไม่ได้เลยเราก็ต้องปรับไปตามสถานการณ์” (สัมภาษณ์,ทองสุข สัมปหังลิต)

“ระหว่างการแข่งขันผมจะไม่กดดันนักกีฬามาก เพราะเขารู้อยู่แล้วว่าเขาทำเพื่อชาติระหว่างการแข่งขันผมจะปล่อยให้เกมสโลว์ไหลจะไม่เข้าไปแสดงอารมณ์ แต่ในระหว่างนั้นผมก็จะคิดวิธีการแก้ปัญหาเกมสโลว์เพื่อมาบอกนักกีฬาดอนพักครึ่งเวลาเพราะนักกีฬาอาจจะเสียสมาธิกับการแข่งได้... ไม่ว่าทีมจะชนะ หรือทีมแพ้ผมก็ไม่ว่าอะไร ไม่ด่า ไม่ชมแต่จะให้ข้อเสนอแนะและวิธีการเล่น และจุดบกพร่องบ้างจุดให้พร้อมที่จะแข่งขันในเกมสโลว์ๆ ไป ทีมแพ้ผมก็ไม่ด่านะผมก็เฉยๆ ผมว่าเรามาแก้ไข และสู้ต่อไปหน้าจะเป็นทางที่ดีสุดมากกว่า การดุด่า” (สัมภาษณ์, โขทวิ พรหมรัตน์)

“แต่หากทีมเป็นต่อก็จะไม่ค่อยออกไปแสดงท่าทางอะไรก็จะนั่งนิ่งและก็หาจุดที่ต้องกำชับสิ่งที่ขาดเลยก็คือขณะที่ทีมเป็นรองอาจจะสั่งน้อย จะลุกขึ้นไปพูดบ้างนอกจากสีหน้าท่าทางแล้วก็จะลุกขึ้นไปพูดแต่น้อย... ถ้าทีมเป็นรองโค้ชจะไปยืนอยู่ข้างๆสนาม บางทีก็ต้องจูงใจด้วยว่า สภาพร่างกายและจิตใจของนักกีฬาเป็นอย่างไร” (สัมภาษณ์, วรวุฒิ ศรีมะนะ)

2) นักกีฬา

“ในใจผมคิดว่ากัปตันทีมต้องเป็นคนรวมจิตใจนักบอลทั้งหมด เป็นคนที่นักบอลทุกคนยอมรับ เป็นคนที่สามารถคุยกับเพื่อนๆ ในทีมได้ดีที่สุด สามารถที่จะสื่อสารที่จะบอกเทคนิคของโค้ชในสนาม ที่เค้าได้วางมาให้ในสนาม ซึ่งในขณะที่โค้ชไม่สามารถลงมาเล่นได้

อันนี้ก็เป็นที่กัปตันทีมที่ต้องทำหน้าที่แทนโค้ชในสนามเหมือนเป็นโค้ชในสนามอีกคน...คือจริงๆ ก็ประมาณนั้น แต่สุดท้ายแล้วทุกคนคุยกับโค้ชได้ทั้งหมด แต่ถ้าในสนาม ถ้าโค้ชเลือกคนหนึ่งที่ต้องสั่งเกม ต้องเลือกคนที่เป็นผู้นำในสนาม ไม่ใช่โค้ชจะเรียกทั้ง 11 คน มาคุยกัน ณ เวลาแข่งมันเป็นไปได้ โค้ชต้องเรียกคนที่เป็นหัวใจของทีม เพื่อจะมาสั่งว่าต้องเล่นระบบไหน ต้องเปลี่ยนแปลงตรงไหน แล้วก็ให้ไปบอกพวกนั้น ซึ่งทุกอย่างจะเห็นหน้าที่ของคนๆ นั้น ซึ่งที่มองว่ากัปตันทีมเป็นคนที่สำคัญที่สุดในสนามอีกคนหนึ่งเหมือนกัน..ถ้าสมมุติมันเป็นเกมที่เรากำลังศึกษาเกมให้ละเอียดก็ต้องมีวิดีโอ คลิปต่างๆ ไวท์บอร์ด คอยศึกษาเกมมีกระดานให้นักบอล มีปากกาให้ถ้าใครไม่เข้าใจ บางคนไม่กล้าที่จะถามโค้ช ถ้าเขียนก็เป็นคำถามที่คนไม่กล้าที่จะแสดงออกมา จะได้สื่อสารกับโค้ชได้ถูก เขียนผ่านสตาฟมา...สมมุติถ้ามันโดนบุกจริงๆ โดนบุกแบบเราหงหัวไม่ขึ้นเราก็ต้อง จังหวะไหนมีเวลาพัก มีเวลาหายใจ เราก็ต้องมีสติเวลา หนึ่งสองสามวินาที มันก็จะเป็นการเบรกดี หากเกิดปัญหาในภาพรวมหรือวิธีการเล่นก็จะเป็นหน้าที่ของโค้ช ที่เค้าจะต้องคุย ส่วนนักกีฬาแค่ว่าทำให้กำลังใจอย่างเดียว เรามีหน้าที่ดูแลกัน” (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“ถ้าเราอยากจะทำสำเร็จอยากจะทำคนไทยมีความสุขเนี่ย เราก็ต้องทำให้ได้ก็จะมีการพูดเหมือน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เห็นภาพว่าตอนเนี่ย มีคนเชียร์เราเยอะนะ เขาจากข่าวอะไรต่างดูเยอะ เราต้องทำให้ได้นะ ต้องเต็มที่ให้ได้ไม่ต้องเต็มที่ เป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้กับเพื่อนๆ ...ก็อันแรกหน้าจะเป็นเรื่องของจิตวิทยา ผมมองว่านักฟุตบอลไทยมันไม่เหมือนนักบอลต่างประเทศที่มีความเป็นมืออาชีพสูงมีวินัยสูงอะครับ มันมีแค่บางคนเท่านั้นที่มันมีวินัยดูแลตัวเองได้มันเอา แต่บางคนก็ต้องใช้จิตวิทยาในการดึงศักยภาพที่ออกมาหรือแบบให้เขาให้เขาเห็นถึงความสำคัญของการที่จะประสบความสำเร็จหรืออะไรอย่างนี้อะครับ มันก็ต้องใช้จิตวิทยาพอสมควรอันดับที่สองเป็นเรื่องของความชัดเจนในการทำทีมปรัชญาในการทำทีมเข้าใจในการเล่นซึ่งโค้ชบางคนชอบที่จะเล่นเกมรุกอะไรแบบนี้มันก็ต้องชัดเจนในการเป็นทีมรุก ซึ่งมันควรจะมีจุดแข็งในการไปโจมตีเกมรุก โจมตีเกมรับของเขาอะไรแบบนี้ครับ” (สัมภาษณ์, ชีรเทพ วิโนทัย)

“นักกีฬาอาจมีความกดดันจากเรื่องส่วนตัวที่มีผลกระทบต่อทีมเพราะว่าเราไม่รู้ว่าคุณนี่ไอ้หนุ่มปวดท้องไอ้นี้เป็นไข้ไอ้นั้นทะเลาะกับแฟน แต่ว่าพอในสนามแล้วเราจะสลัดเรื่องพวกนี้ออกจากหัวแล้วเราก็ตั้งสมาธิกับเกมซะให้หมดครับ” (สัมภาษณ์, อาทิตย์ สุนทรพิธ)

2.1.2 การสื่อสารระหว่างบุคคลของผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา

การสื่อสารระหว่างบุคคลของหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้วิธีการสื่อสารระหว่างบุคคล 3 ลักษณะ ได้แก่ การสั่งการข้างสนามในจังหวะที่การแข่งขันหยุดจากการทำฟาวล์ การเรียกกัปตันทีมมาเพื่อสั่งการ และฝากข้อความสั่งการไปยังบุคคลที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องการจะสื่อสารในระหว่างการแข่งขัน ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทีม และตัวผู้เล่นในสนาม เช่น คู่ต่อสู้ทำคะแนนใกล้เคียงสูสี การเล่นที่ผิดพลาดหรือนักกีฬาขาดสมาธิ รวมทั้งการให้คำแนะนำที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องการบอกกล่าวให้ทำตาม อย่างเช่น การสั่งการให้ยืนประกบคู่ต่อสู้ให้ดีกว่าเดิม หรือการพูดกระตุ้นให้นักกีฬามีสมาธิกับการแข่งขันมากขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า หากหัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องการปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นของตำแหน่งต่างๆ ภายในสนาม หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารสื่อสารผ่านกัปตัน และรองกัปตันทีมเป็นหลัก เนื่องจากกัปตันทีมสามารถสั่งการในสนามและมีความใกล้ชิดกับนักกีฬาทุกตำแหน่งทั้งหมด ทำให้การสื่อสารภายในทีมนักกีฬาในระหว่างทำการแข่งขันสามารถปรับวิธีการเล่นตามกลยุทธ์ของหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ทันที

2.1.3 การสื่อสารแบบกลุ่ม ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และกลุ่มนักกีฬา

การสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีการสื่อสารกลุ่มใน 2 ลักษณะ คือ การสื่อสารกลุ่มแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ แต่ทั้งนี้รูปแบบการสื่อสารมีความแตกต่างกันในสองช่วงเวลาในระหว่างการแข่งขัน คือ ช่วงก่อนถึงสนามการแข่งขัน ช่วงก่อนลงการแข่งขัน มีรายละเอียดดังนี้

1. ช่วงก่อนถึงสนามการแข่งขัน พบว่า รูปแบบการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และกลุ่มนักกีฬาใช้รูปแบบการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบไม่เป็นทางการ พูดคุยสื่อสารแลกเปลี่ยนกัน โดยหัวข้อในการพูดคุยเป็นเรื่องทั่วไป โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนมีความประสงค์เพื่อลดความกดดันให้กับนักกีฬา จึงไม่เน้นการพูดคุยที่เกี่ยวกับการแข่งขันที่กำลังจะเกิดขึ้น

2. ก่อนลงการแข่งขัน รูปแบบการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และกลุ่มนักกีฬาใช้รูปแบบการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบเป็นทางการ และการพูดคุยผ่านการประชุมกลุ่มเล็กแบบเป็นทางการเพื่อกำหนดแนวทางการแข่งขันร่วมกัน ซึ่งก่อนลงการแข่งขันพบว่า รูปแบบการสื่อสารมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพูดคุยผ่านการประชุมแบบเป็นทางการในระดับผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ได้ข้อสรุปในการวางแผนการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าผู้ฝึกสอนพูดคุยผ่านการประชุมแบบเป็นทางการกับนักกีฬาเพื่อแจ้งวิธีการในการดำเนินการแข่งขัน ซึ่งในขั้นตอนนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลเพียงผู้เดียวเพื่อป้องกันการเกิดความสับสนกับนักกีฬา จากการศึกษารูปแบบการสื่อสารช่วงระหว่างการแข่งขันนั้น พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนทั้ง 3 คน คือ ทองสุข สัมปหังสิต

โชคทวี พรหมรัตน์ และวรวุฒิ ศรีมะณะจะไม่ได้เจาะจงด้านวิธีการเล่นกับนักกีฬา เนื่องจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้เตรียมตัวการเล่นเกมส์และวิธีการเล่นกับผู้ต่อสู้มาอย่างดีแล้ว เพราะฉะนั้นการสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันจะเน้นแบบกลุ่ม ที่มีเนื้อหาด้านการจัดการทางอารมณ์ จิตใจของนักกีฬาเป็นสำคัญ จากข้อมูลที่ปรากฏการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา จะไม่เน้นไปที่บุคคลเดียวเลยเพราะหัวหน้าผู้ฝึกสอนมองว่าหากเรียกมาบุคคลเดียวแสดงว่าคนนั้นมีปัญหาจึงไม่ใช้การสื่อสารแบบเดียวเลย

1) หัวหน้าผู้ฝึกสอน

“เราก็มานั่งคิด โดยประมวล ภาพต่าง ๆ ว่ามันหน้าจะเกิดจากแรงกดดันจากหลายๆ ฝ่ายแต่เราก็คุยเองนะเราจะไม่ไปกดดันเด็กเราก็จะคุยและเราก็สร้างกำลังใจ พยายามไม่เอาอะไรที่ทำให้นักกีฬาต้องเพิ่มแรงกดดันแต่ต้องลดแรงกดดันก่อนที่จะแข่งขัน ก็ทำสมาธิให้มันดีขึ้น แล้วก็ค่อยไปบอกเด็กพร้อมกัน (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ระหว่างการแข่งขันผมจะเรียกประชุมทีมเป็นกลุ่มเสมอจะไม่เรียกเดี่ยวเลยแต่ก่อนจะประชุมทีมผมจะพูดคุยกับกลุ่มผู้ช่วยผมก่อนแล้วผมจะค่อยคุยกับนักกีฬาซึ่งจะผมจะเป็นคนจัดการทั้งหมดทุกอย่างต้องผ่านที่ผมสั่งการ เพื่อนักกีฬาจะได้ไม่สับสน” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“การขึ้นเกมโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลักจุดเน้นอะไรเราก็จะใช้บอร์ดในการวางแผนก่อนการแข่งขันซึ่งเราจะใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลักภาษามือมันก็มีบ้างอย่างเช่นการประกบคู่ หรือการเข้าบอล การทำมือทำไม้ ไกล่กันแล้วก็ดูแล้วก็ต้องประกบคู่ เวลาอยู่ในสนามส่วนมากจะเรียกมาคุย เวลาจะคุยเป็นกลุ่มจะเรียกตอนพักครึ่ง... ช่วงแข่งขันผู้ช่วย ช่วยผมได้มาก บางทีการที่เราสั่งด้วยตัวเองบางทีเด็กบางคนอาจจะเกรง ๆ แต่บางครั้งก็ต้องให้ผู้ช่วยไปพูดเด็กก็จะดี

“ฉันจะไม่ให้เล่นโทรศัพท์ในระหว่างการแข่งขันแต่จะให้เล่นหลังจากที่แข่งเสร็จแล้วก็สามารถที่จะเล่นแล้วก็คุยกับครอบครัวหรือคนที่เด็กเข้าสนใจได้” (สัมภาษณ์, วรุณี ศรีมะฆะ)

“ในระหว่างพักครึ่งเนี่ยเราก็มาดูว่าทีมเรากำลังเป็นฝ่ายนำหรือว่าเป็นฝ่ายตาม เราก็จะบอกในเรื่องของข้อดี ข้อเสียของแต่ละตำแหน่ง อันไหนที่ติดคนไหนที่ติดในตำแหน่งที่ติดก็จะบอกว่าดีแล้ว” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ในการแข่งเวลาทุกอย่างมันเกิดขึ้นรวดเร็ว และถ้ามันแต่อธบายหรือถามแลกเปลี่ยนเนี่ย ก็คงไม่ทันการ และทุกอย่างผมตัดสินใจและรับผิดชอบสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดไม่ว่าทีมจะชนะ หรือทีมแพ้ผมก็ไม่ว่าอะไร ไม่ค่า ไม่ชมแต่จะให้ข้อเสนอแนะ และวิธีการเล่น และจุดบกพร่องบ้างจุดให้พร้อมที่จะแข่งขันในเกมถัดๆ ไป ทีมแพ้ผมก็ไม่ค่านะผมก็เฉยๆ ผมว่าเรามาแก้ไข และสู้ต่อไปหน้าจะเป็นทางที่ดีที่สุดมากกว่า การต่อสู้ ค่า” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ก็ในช่วงเช้าเนี่ยก็จะเป็นการทานข้าวแล้วก็คุยกันเล่นๆ ในกลุ่มเที่ยงแล้วจะมาจริงจังกับคนที่ ประชุมเราจะไปส่งให้ที่โรงแรมก่อนก่อนที่จะออกสนามจริงๆ ก่อนการแข่งขัน เราจะเรียกเด็กมาคุยกันแล้วก็จะไม่นำสิ่งที่มันเรียกว่าอะไรอะๆ ใส่เข้าไปในตัวเด็ก” (สัมภาษณ์, วรุณี ศรีมะฆะ)

2) นักกีฬา

“เช้าตื่นมาทานอาหารเช้า แล้วก็พักผ่อนตามอัธยาศัย ถ้าสมมุติแข่งบ่าย โมง ประมาณสัก 7 โมง จะต้องเรื่อง*อาหารกลางวัน และก็ต้องเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ แล้วเตรียมขึ้นรถบัส รถบัสออกกิจกรรมบนรถบัส เราก็จะมี หลักๆ สำคัญ จะมีร้องเพลง เพลงสรรเสริญพระบารมี ในทุกๆ ครั้งที่เราเดินทางก่อนการแข่งขันหลักๆ ก็จะมีประมาณนี้...เกมที่เราได้อยู่แน่นอนว่าทุกอย่างก็จะง่ายขึ้น เป็นกำลังใจ จิตใจที่จะกล้าเล่นมากขึ้น จิตใจมุ่งมั่นมากขึ้นแต่หากทีม โคนนำสภาพจิตใจท้อแท้ ถ้าเกิดปัญหาหม่นแล้วร้ายจริงๆ โค้ชก็จะเรียกผู้นำ หรือ ไม่ก็ปัดัน หรือคนใดคนหนึ่ง ที่คอยไปกระตุ้นนักฟุตบอลและก็คอยไปกำหนดให้นักบอลมีสมาธิมากขึ้น บอล โคนนำ แค่ลูกสองลูก เราสามารถตีคืนได้ แค่ต้องการให้ทุกคนมีสมาธิมากที่สุด แพ้ไม่เป็นไร เล่นให้มันเต็มที่เล่นในมุมที่เราซ้อมมา คอยให้กำลังใจนักฟุตบอลในสนาม คอยให้กำลังใจพวกเขาวิธีการเล่นจริงมันซีเรียสแหละ แต่ ณ เวลานั้น ทุกคนต้องการกำลังใจ ระหว่างพักครึ่ง เราไปคุยกันอีกที เรียกสติสมาธิให้กลับมาไวที่สุด เราต้องให้กำลังใจเค้า (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“ถ้าเป็นในทัวร์นามนต์ใหญ่อย่างซีเกมส์ก็จะพูดเรื่องจิตวิทยาเยอะ นิดนึง เพราะว่ามันเป็นทัวร์นามนต์ที่ใหญ่สำหรับคนไทยแล้วก็คนคาดหวังเยอะ ก็ต้องใช้จิตวิทยา พูดเพื่อให้นักบอลเนี่ย แสดงศักยภาพออกมาได้โดยไม่กดดันอะไรอย่างนี้ มันก็จะค่อนข้างละเอียด นิดนึงแต่ว่าก็ก็จะไปประมาณนั้น...ก็ถ้ามันเสียงดังจริงๆ เนี่ยก็จะเป็นเรื่องของ การบอกต่อ สมมุติ ใครอยู่ใกล้โค้ชเป็นการบอกต่อหรือถ้ายังพอได้ยินกันอยู่เนี่ยก็จะมีการตะโกนกันได้ในหมู่ในกลุ่มระหว่างโค้ชกับนักเตะ ถ้าในช่วงกินน้ำหากมีการเรียกตัวก็จะเรียกเป็นรายบุคคล ก็ต้องวิ่งออกมาเลย... ส่วนในภาษามือมีใช้ภาษามือเหมือนกันเพราะบางคนอาจจะอยู่ไกลแล้ว อาจจะเป็น โค้ชเรียก แล้วก็เราหันไปเนี่ย โค้ชข้างคนก็ใช้ภาษามือเพราะว่ามันอาจจะไม่ได้ยินตะโกนแต่ไม่ได้เข้าใจเป็นท่าที่เป็นภาษาสากลที่คนเราจะรู้กันอยู่ก็คือมันคือคำพวกนี้เคยพูดกันแล้วอย่าลืมมันน้อยแบบท่า มือทำไม้แหละที่มันเข้าใจได้ง่าย แบบใจเย็นๆ มันก็มีอยู่ไม่กี่ท่า ที่โค้ชจะคอยบอก หรือมันเป็นท่าที่เรารู้กันอยู่แล้ว เพราะเป็นท่าที่เรารู้กันอยู่แล้ว ในการทำภาษากายออกไป” (สัมภาษณ์, ธีรเทพ วิโนทัย)

“ก่อนแข่ง ผู้ใหญ่ โค้ช เพื่อน จะนำคำพูดสามารถทำให้นักเตะมีแรงจูงใจ ก็เหมือนนักบอลแต่ละสโมสร อาจจะมีอัคคีต โค้ชจะพูดก่อน แต่ของเราจะเป็นคำพูด เหมือนแข่งในบ้าน ถ้าเราทำไม่ดีให้กับแฟนบอลจะเป็นยังไง ถ้าเราทำให้แฟนบอล เป็นแมตต์ต่อไป แฟนบอล จะมาดูเยอะกว่าเดิม” (สัมภาษณ์, วิศรุต พันนาสี)

2.2 วิธีการสื่อสารระหว่างการแข่งขัน

วิธีการสื่อสารระหว่างการแข่งขัน พบว่า มีวิธีการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กับนักกีฬา ใช้วัจนภาษา และอวัจนภาษา ตามบริบทในช่วงระหว่างการแข่งขัน ณ เวลานั้นๆ โดยผู้วิจัยแบ่งตามวิธีการสื่อสารตามบริบทภายในทีมระหว่าง หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กับนักกีฬาตามสถานการณ์ ได้แก่ (1) วิธีการสื่อสารก่อนถึงสนาม (2) วิธีการสื่อสารก่อนลงสนาม (3) วิธีการสื่อสารระหว่างการแข่งขัน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การสื่อสารวัจนภาษา พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนทั้ง 3 คน คือ ทองสุข สัมปหังสิต โขททวี พรหมรัตน์ และ วรวุฒิ ศรีมะฆะ ใช้การสื่อสารผ่านคำพูด เพื่อสร้างอารมณ์ และความรู้สึกผ่อนคลายก่อนการแข่งขันจะเกิดขึ้นโดยหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬามีวิธีการสื่อสารที่มุ่งเน้นประเด็นการสื่อสาร (1) เพื่อสร้างอารมณ์และความรู้สึก (2) เพื่อเตรียมสภาพจิตใจ และ (3) เพื่อลดภาวะความกดดันจากการแข่งขัน

1) วิธีการสื่อสารก่อนถึงสนามแข่งขัน เมื่อถึงวันแข่งขันทีมผู้ฝึกสอนและทีมนักกีฬาพร้อมเพียงกันในเวลานัดหมายเพื่อรับประทานอาหารร่วมกัน และต่อจากนั้นทีมกีฬาจะนั่งรถบัสเพื่อเดินทางไปสนามแข่งขันต่อไป โดยการสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันก่อนถึงสนามแข่งขันผู้วิจัย พบว่า ก่อนถึงสนามทีมผู้ฝึกสอนใช้วิธีการสื่อสารด้วยการพูดคุยแบบกลุ่มในลักษณะเป็นกันเองระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น รับประทานอาหาร โดยมีประเด็นเนื้อหา คือ (1) การพูดคุยทักทายในเรื่องทั่วไปเพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องราวของนักกีฬาแต่ละบุคคล เช่น สอบถามเรื่องสุขภาพ การรับประทานอาหาร การพักผ่อน โดยเฉพาะเมื่อไปแข่งขันในต่างประเทศจะมีการสอบถามความเป็นอยู่ สุขสบาย หรือข้อคิดเห็นในการอยู่ร่วมกันนอกจากนี้อาจมีการหยอกล้อลักษณะนิสัยของนักกีฬาแต่ละคนเพื่อการผ่อนคลาย และลดความวิตกกังวลก่อนถึงสนามแข่งขัน (2) การให้ข้อมูลทั่วไปของการแข่งขันในทัวร์นาเมนต์ เช่น การพูดถึงการจัดการแข่งขันของเจ้าภาพ ลักษณะสนามที่จะทำการแข่งขัน สภาพอากาศ รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสียเปรียบ ได้เปรียบเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันในความคิดของแต่ละคน

2) วิธีการสื่อสารก่อนลงสนาม เมื่อนักกีฬาและทีมผู้ฝึกสอนถึงสนามแข่งขันแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้การสื่อสารด้วยวจนภาษา โดยเน้นการใช้คำพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการแข่งขันครั้งนั้นๆ โดยใช้ภาษาไทยในการสื่อสารและหลีกเลี่ยงศัพท์เทคนิคภาษาอังกฤษเพื่อไม่ให้ทีมคู่แข่งรู้วิธีการวางแผนการแข่งขัน โดยมีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

(1) การเน้นย้ำเทคนิคการแข่งขัน เช่น การประกบคู่ต่อสู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัวพิเศษนักกีฬาควรมีวิธีการรับมืออย่างไร ย้ำเตือนวิธีการเล่นตามแผนที่เคยกำหนดไว้ทั้งนี้กระบวนการเน้นย้ำจะปรากฏขึ้นเฉพาะช่วงการเตรียมตัวนักกีฬาและทีมเป็นการวางแผนจากประสบการณ์ที่ผ่านมา แต่การเน้นย้ำก่อนลงสนามแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะดูลักษณะการเล่นวิธีการเล่น และตัวผู้เล่นทีมคู่ต่อสู้ในขณะนั้นว่านักกีฬา และทีมคู่ต่อสู้มีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการไม่ประมาทคู่ต่อสู้ และเตือนนักกีฬาให้มีสมาธิกับการแข่งขัน

(2) ทิศทางการสื่อสารในสนาม ในระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะกำหนดทิศทางการสื่อสารให้กับ 2 ผู้เล่นหลัก ได้แก่ กัปตันทีม และรองกัปตันทีมและให้นักกีฬาภายในทีมรับทราบการสื่อสารจากกัปตันทีม และรองกัปตันทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ข้อมูลและคำสั่งพิเศษกับกัปตันทีมให้เป็นผู้สั่งการกับผู้เล่นตำแหน่งอื่นๆ แทนหัวหน้าผู้ฝึกสอนระหว่างช่วงการแข่งขันในสนาม มีเนื้อหา คือ ให้กัปตันทีมสั่งการในสนาม และคอยปรับตำแหน่งของตำแหน่งผู้เล่นให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้มากที่สุด ต่อเนื่องไปจนคอยควบคุมการแข่งขันในขณะนั้นเพื่อให้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้อย่างราบรื่นที่สุด นอกจากนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนดให้รองกัปตันทีมเป็นผู้คอยดูแลด้านสภาพจิตใจ และใช้ภาษาหรือคำพูดในการกระตุ้น

อารมณ์ และความรู้สึก ประสานส่วนต่างๆ ของทีมให้เป็นเนื้อเดียวกันในขณะที่แข่งขันที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถสื่อสารได้

(3) ข้อได้เปรียบเสียเปรียบของตำแหน่งการเล่นของนักกีฬา โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้สั่งการด้วยการใช้ภาษาพูดจากข้างสนามในกรณีที่การแข่งขันขณะนั้นมีปัญหาและมีเหตุการณ์ที่สำคัญในระหว่างการแข่งขันดำเนินอยู่ ถ้ากัปตัน และรองกัปตันไม่สามารถสื่อสารได้ทันที ดังนั้น เมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถจะสื่อสารไปยังกัปตัน และรองกัปตันภายในสนามได้ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะทำการสื่อสารกับผู้เล่นภายในทีมโดยตรง ซึ่งการสั่งการมี 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะฝากข้อความสั่งการกับผู้เล่นที่อยู่ใกล้หัวหน้าผู้ฝึกสอนที่สุดไปยังกัปตันทีม โดยมีเนื้อหา คือ สั่งให้กัปตันทีมปรับแผนการเล่นระหว่างการแข่งขัน การประกบคู่ต่อสู้ และวิธีการจู่โจมเพื่อทำประตูฝ่ายตรงข้าม ลักษณะที่ 2 คือ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสั่งการด้วยตนเองไปยังนักกีฬารายบุคคล โดยใช้เวลาสั่งการในช่วงที่ผู้ตัดสินเป่าหยุดระหว่างการแข่งขันทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนสามารถยื่นข้างสนามเพื่อให้คำสั่งกับนักกีฬาได้ทันที โดยมีเนื้อหา คือ กำหนดให้ตัวนักกีฬาเปลี่ยนแปลงการยืน การสลับตำแหน่งในการประกบคู่ต่อสู้ การบอกวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่แข่งขัน ทั้งนี้เพื่อให้การแข่งขันสมบูรณ์ที่สุดในเวลานั้น ทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องคอยปรับเปลี่ยนให้ทันต่อเหตุการณ์การแข่งขันในขณะนั้นด้วย

3) วิธีการสื่อสารระหว่างการแข่งขันในสนาม พบว่า มีการสื่อสารด้วยคำพูด โดยมีประเด็นเนื้อหาในการสื่อสาร 2 ลักษณะ คือ เนื้อหาการสื่อสารขณะทีมเป็นต่อในสนาม และเนื้อหาการสื่อสารขณะทีมเป็นรองในสนาม ดังนี้

(1) เนื้อหาการสื่อสารขณะทีมเป็นต่อในสนาม คือ หากทีมเป็นต่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะไม่สื่อสารด้วยคำพูดแต่ไม่มากนัก ยกเว้นกรณีพิเศษ คือ ในช่วงเวลาที่ทีมสามารถทำคะแนนได้มากกว่า แต่โดนฝ่ายตรงข้ามสามารถทำคะแนนไล่มาอย่างกระชั้นชิด หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเลือกใช้วิธีการสื่อสารด้วยคำพูดเพื่อสั่งการระหว่างบุคคล ด้วยการเรียกกัปตันทีม นักกีฬา หรือนักกีฬาภายในทีมที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนเห็นว่าสามารถสื่อสารกับผู้เล่นในตำแหน่งที่อื่นที่ต้องการจะสื่อสารในสนามต่อได้ และเมื่อจบการแข่งขันในครั้งแรกหัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้การสื่อสารกลุ่มพูดคุยในประเด็นเนื้อหาหลัก คือ ตำแหน่งจุดยืนของผู้เล่นที่ผิดพลาดในช่วงครั้งแรก ทิศทางการทำประตูของผู้เล่นที่ผิดพลาด การชื่นชมการเล่นในช่วงครั้งแรก เพื่อควบคุมบรรยากาศ และอารมณ์ จิตใจของนักกีฬา

(2) เนื้อหาการสื่อสารขณะทีมเป็นต่อในสนาม เนื้อหาการสื่อสารขณะทีมเป็นรอง พบว่า ในสภาวะทีมเป็นรองระหว่างการแข่งขันโดยเมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนพบว่าวิธีการเล่นของนักกีฬาที่มีความคลาดเคลื่อนจากสิ่งที่สื่อสารกันไว้ก่อนลงการแข่งขันหรือเมื่อสภาพของ

ทีมนักกีฬาอยู่ในปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขกับผลที่เกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขัน ซึ่งการสื่อสารระหว่างการแข่งขันเมื่อทีมเป็นรองนั้นจะมีวิธีการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนด้วยคำพูดของตนเอง ซึ่งหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้ในกรณีที่แตกต่างกัน โดยมีเนื้อหาสาร ดังนี้ (1) ปัญหาที่เกิดขึ้นทันที ในขณะที่แข่งขันพบจุดบกพร่องหรือเพิ่มเติมจากสิ่งที่ไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้าหัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้วิธีการสื่อสารด้วยคำพูดเพื่อสั่งการด้วยการไปยื่นข้างสนามเพื่อแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นในทันที เช่น การพูดสั่งการเปลี่ยนตำแหน่งการยืนที่ผิดพลาดในขณะนั้น และการพูดเพื่อกระตุ้นและดึงสมาธิของนักกีฬาให้อยู่กับการแข่งขันที่กำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น (2) เนื้อหาสารที่เกี่ยวกับปัญหาที่ต้องเน้นย้ำ โดยหลังจบเวลาการแข่งขันในครั้งแรก หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีประเด็นเนื้อหาการสื่อสารที่เน้นย้ำ คือ เรื่อง โอกาสในการทำประตู จังหวะของผู้เล่นแต่ละตำแหน่งที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าครั้งแรก และการให้กำลังใจเพื่อลดความกดดัน เพื่อให้ นักกีฬาคงสภาพจิตใจ และมีสมาธิก่อนเข้าสู่การแข่งขันในครั้งเวลาหลัง

ทั้งนี้ถ้าหัวหน้าผู้ฝึกสอนพิจารณาแล้วว่าการสั่งการของตนเองทำให้นักกีฬาเกิดความประหม่า เกร็ง เกิดความกดดัน หรือวิตกกังวล หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารผ่านผู้ช่วยผู้ฝึกสอนไปยังนักกีฬาแทนตนเอง อย่างไรก็ตาม ในช่วงระหว่างการแข่งขันพบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารแบบสั่งการที่เข้มงวดให้ลดน้อยลงเพื่อคงสภาพจิตใจของนักกีฬาไม่ให้เกิดความประหม่า เกร็ง เกิดความกดดัน หรือวิตกกังวลในขณะแข่งขัน

2.2.2 การสื่อสารด้วยอวัจนภาษา

ช่วงระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนทำการสื่อสารโดยใช้อวัจนภาษาซึ่งอาจเป็นอวัจนภาษาที่เป็นสากลหรือคิดขึ้นมาใหม่สำหรับเป็นข้อตกลงร่วมกันในการสื่อสารของทีมเพื่อไม่ให้คู่ต่อสู้ทราบที่กำลังสื่อสารกันด้วยเนื้อหา เช่น การเปิดบอลฟรี การใช้สัญญาณลักษณะเพื่อบอกตำแหน่งบอลว่าจะส่งบอลไปในลักษณะใดและตำแหน่งใดเป็นต้น ซึ่งอวัจนภาษาที่สำคัญ คือ การใช้ภาษามือเป็นหลักเพื่อเป็นการส่งสัญญาณให้กับนักกีฬาที่เล่นอยู่ในสนาม โดยเฉพาะในช่วงที่ทีมทำคะแนนเป็นต่อ แต่หากทีมถูกทีมคู่ต่อสู้ทำคะแนนตามขึ้นมาจากคะแนนที่นำอยู่ เช่น ทีมไทยนำผู้ต่อสู้อยู่ 3 ประตูต่อ 0 แต่ผู้ต่อสู้ไล่ทำคะแนนตาม 3 ประตูต่อ 2 หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้การให้สัญญาณมือ การใช้นิ้ว หรือแขน เพื่อให้นักกีฬาสังเกตเห็นข้อบกพร่อง เช่น การใช้นิ้วชี้ข้างซ้ายและนิ้วชี้ข้างขวาขยักขึ้นมาสองนิ้วประกบกัน หมายถึง การให้ประกบคู่ต่อสู้ การโบกมือเพื่อให้นักกีฬาวิ่งไปด้านหน้าหรือถอยหลัง การนั่งกอดอกเพื่อให้นักกีฬาเข้าใจว่าไม่มีปัญหาเกิดขึ้นและสภาวะทางอารมณ์ของหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นปกติการยิ้มเพื่อให้กำลังใจ การเงย การนั่งเฉยถึงแม้ นักกีฬาทำผิดพลาดจากการวางแผนไว้ก่อนการแข่งขันจะเริ่มขึ้น ตลอดจนหัวหน้าผู้ฝึกสอน

ใช้การสื่อสารด้วยสีหน้าจริงจัง ขริมขลังเพื่อแสดงให้เห็นว่าอารมณ์ไม่พอใจ และสีหน้านิ่งเฉย เพื่อแสดงให้เห็นนักกีฬาว่าเหตุการณ์ในสนามเป็นปกติ ไม่มีปัญหาในระหว่างการแข่งขัน

โดยปกติของหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะไม่ค่อยใช้อัจฉาษาในการแข่งขันมากนัก ถ้าไม่จำเป็น และไม่ให้เป็นการกดดันนักกีฬามากจนเกินไป ในขณะที่เดียวกันหัวหน้าผู้ฝึกสอนก็ดูท่าทางอวัจนภาษาของนักกีฬา เช่น การแสดงพฤติกรรม ท่าทางที่วิตกกังวล ประหม่า การแสดงออกด้วยสีหน้าที่ไม่มั่นใจ ขณะที่อยู่ในสนามเพื่อดูว่านักกีฬาเกิดปัญหาอะไรในสนามจะได้ช่วยแก้ไขปัญหาในสถานการณ์นั้นๆ ได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อจบการแข่งขันช่วงครึ่งเวลาแรก มีการสื่อสารด้วยอวัจนภาษาเพื่อชี้แนะข้อบกพร่องการแข่งขัน โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะใช้อวัจนภาษาผ่านการแสดงออกทางสีหน้า แววตา และ โทนเสียงที่หนักแน่น มีน้ำเสียงขึ้น ลง และเน้นย้ำเพื่อแสดงจุดเน้นที่ต้องการให้เกิดขึ้นช่วงการแข่งขันครึ่งเวลาหลัง อย่างไรก็ตามช่วงเวลานี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนอาจใช้น้ำเสียงที่เรียบง่ายอ่อน โชนเพื่อให้กำลังใจนักกีฬาก่อนลงสนามการแข่งขันในครึ่งเวลาหลังได้ด้วยเช่นกัน

“ในระหว่างพักครึ่งนี้เราก็มารู้ว่าทีมเรากำลังเป็นฝ่ายนำหรือว่าเป็นฝ่ายตาม เราก็จะบอกในเรื่องของข้อดี ข้อเสียของแต่ละตำแหน่ง อันไหนที่ดีคนไหนที่ดียืนในตำแหน่งที่ดีก็จะบอกว่าดีแล้ว แล้วก็คนไหนที่มีข้อบกพร่องถือว่าเป็นส่วนบุคคลหรืออาจจะเป็นกองหน้าจังหวะที่พลิกเข้าไปยิงประตูเลยบางทีเขาจะส่ง โอกาสที่จะเข้าไปยิงได้แต่กลับไปส่งเนี่ยเราก็ ต้องให้เขาเห็นภาพนิดนึง อันนี้คือเนื้อเรื่องของส่วนบุคคล (ทองสุข สัมปหังสิต)

“ระหว่างการแข่งขันผมจะไม่กดดันนักกีฬามาก เพราะเขารู้อยู่แล้วว่าเขาทำเพื่อชาติระหว่างการแข่งขันผมจะปล่อยให้เกมส์ลื่นไหลจะไม่เข้าไปแสดงอารมณ์ในระหว่างแข่ง ผมไม่เคยตะโกน หรือไปยืนพูดข้างสนามเลย แต่ผมจะใช้วิธีการคือพักครึ่งเวลา ผมก็ค่อยพูดทีเดียว เพราะว่าผมไม่อยากกดดันนักกีฬาระหว่างทำการแข่งขัน และมาแก้เกมส์หรือบอกทีเดียวดอนพักครึ่งเวลา เพราะนักกีฬาอาจจะเสียสมาธิกับการแข่งได้” (โชคทวี พรหมรัตน์)

“การขึ้นเกมโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลักจุดเน้นอะไรเราก็จะใช้บอร์ดในการวางแผนก่อนการแข่งขันซึ่งเราจะใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลักภาษามือมันก็มีบ้างอย่างเช่นการประกบคู่ หรือการเข้าบอล การทำมือทำไม้ ไกลักันแล้วก็ดูแล้วก็ต้องประกบคู่ เวลาอยู่ในสนามส่วนมากจะเรียกมาคุย เวลาจะคุยเป็นกลุ่มจะเรียกตอนพักครึ่งแต่ระหว่างการแข่งขันจะเรียกมาเป็น

รายบุคคล บางทีคนออกมาก็กลับไปบอก ...แต่หากทีมเป็นต่อก็จะไม่ค่อยออกไปแสดงท่าทางอะไร ก็จะนั่งนิ่งและก็หาจุดที่ต้องกำชับสิ่งที่ชัดเจนก็คือขณะที่ทีมเป็นรองอาจจะสั่งน้อย จะลุกขึ้นไปพูดบ้างนอกจากสีหน้าท่าทางแล้วก็จะลุกขึ้นไปพูดแต่น้อย... ถ้าทีมเป็นรองโค้ชจะไปยืนอยู่ข้างๆสนาม บางทีก็ต้องจู้จี้หว่าด้วยว่า สภาพร่างกายและจิตใจของนักกีฬาเป็นอย่างไร แต่บางทีการสั่งไว้เยอะๆอาจจะทำให้ทีมมีปัญหาจังหวะที่คนสั่งก็คือจะเป็นจังหวะลูกทุ่ม ลูกฟาวล์หรือลูกที่เราได้เปรียบผมก็จะใช้เสียงเยอะหน่อยเสียงแรงหน่อยน้ำหนักเสียงจะเข้มข้น บางครั้งการพูดธรรมดาอาจจะช่วยไม่ได้มันต้อง ใช้เสียงในการพูดแบบวอลลุ่มหนัก วอลลุ่มเบา” (วรวุฒิ ศรีมามาจะ)

2.3 กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างการแข่งขัน

กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างการแข่งขันของทีมชาติทั้ง 3 ชุด พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้กลยุทธ์ในการสื่อสาร มีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์สถานการณ์ และบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์การสื่อสาร

ช่วงระหว่างการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ และบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์การสื่อสาร โดยขณะที่ทำการแข่งขันจะมีสถานการณ์หรือบริบทที่สำคัญ คือ กรณีที่ทีมมีความได้เปรียบในการแข่งขัน และกรณีที่ทีมได้รับความกดดันจากทีมคู่ต่อสู้ ทีมที่ได้เปรียบจากการแข่งขันจะมีลักษณะ ดังนี้ อันดับคะแนนในกลุ่มดีกว่า การบริหารจัดการแข่งขันของเจ้าภาพ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในระหว่างการแข่งขัน กองเชียร์ที่มากกว่า ซึ่งในระหว่างการแข่งขันซึ่งเกมส์ตามธรรมเนียมในการจัดการแข่งขันซึ่งเกมส์ทุกครั้งประเทศที่ได้เป็นเจ้าภาพจะจัดตารางการแข่งขันที่เจ้าภาพสามารถเลือกเวลาการแข่งขัน กำหนดวัน และเลือกประเทศที่ตนเองจะพบได้โดยไม่ได้รับการับผลใดๆ ทำให้ประเทศเจ้าภาพมีความได้เปรียบ และเมื่อการแข่งขันเริ่มขึ้นการแข่งขันในรอบแรกทุกทีมจะแข่งขันกันในสายครบทุกทีมและนำคะแนนมารวมกันใครได้คะแนนดีที่สุด 2 อันดับจะผ่านเข้าไปเล่นรอบรองชนะเลิศต่อไป ความกดดันที่เกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขันจึงมีผลต่อกับรับรู้คะแนน และอันดับจากการแข่งขันในทุกรอบ ประกอบกับในขณะที่การแข่งขันกำลังดำเนินอยู่นั้นทีมใดสามารถครอบครองบอลได้มากกว่าก็จะ เป็นทีมที่ได้เปรียบ และทีมที่ครอบครองบอลได้น้อยกว่าจะเกิดความกดดันจากการแข่งขันสูง นอกจากความกดดันที่อาจจะเข้ามาตลอดช่วงการแข่งขันแล้วกองเชียร์มีผลต่อความรู้สึกของนักกีฬา การส่งเสียง การตีกลอง การตะโกน รวมไปถึงการด่าทอในสนามการแข่งขัน โดยเฉพาะกองเชียร์ของเจ้าภาพจัดการแข่งขันจะได้เปรียบที่สุดซึ่งส่วนใหญ่เจ้าภาพจะมีโอกาสผ่านเข้าไปสู่อันดับรองชนะเลิศเสมอ

นอกจากความกดดันที่อาจส่งผลต่อสภาพจิตใจของนักกีฬาแล้ว รูปแบบการเล่นของนักกีฬาจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขันด้วย เนื่องจากการแข่งขันในระหว่างการแข่งขันนั้นจะมีการแข่งขันหลายรอบ และแต่ละรอบไม่ได้แข่งขันติดต่อกันทุกวันทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ฝึกสอนสามารถนำข้อมูลรูปแบบการเล่นของแต่ละทีมมาวิเคราะห์ และอภิปรายถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ผู้เล่นที่มีความสามารถ สถานการณ์ของกลุ่มต่อสู้ รวมทั้งสภาพความพร้อมของนักกีฬา จุดแข็ง จุดอ่อน ความสามารถและทักษะกีฬาของทีมตนเอง ทั้งนี้เพื่อเตรียมตัววางแผนรูปแบบการเล่น และวิธีการรับมือกับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ด้วยวิธีการฝึกซ้อมกลยุทธ์วิธีการเล่นทีมเป็นต่อ และทีมเป็นรองที่แตกต่างกัน เช่น วิธีการฝึกเข้าทำประตูที่มาจากหลายทิศทาง การประกบคู่ต่อสู้ตัวต่อตัว การตั้งรับในสถานการณ์ได้กลับเกมรุกของกลุ่มต่อสู้ การกำหนดตัวผู้ตั้งเตะ (Free Kick) ระยะใกล้ ระยะไกล รวมถึงซ้อมยิงลูกจุดโทษ เป็นต้น ซึ่งจะฝึกซ้อมในระหว่างการแข่งขันหยุดพักระหว่างทัวร์นาเมนต์ ดังนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องสร้างความเข้าใจให้กับนักกีฬา และต้องรวบรวมสมาธิในการแข่งขันกับนักกีฬาที่ได้รับความกดดันจากการแข่งขันทั้งตัวนักกีฬา ความคาดหวังจากแฟนบอลชาวไทย และเป้าหมายสูงสุดที่สร้างร่วมกันไว้อย่างจริงจัง

2.3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของกลยุทธ์

ในช่วงระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนทั้ง 3 ท่าน เห็นว่าระหว่างเกมสัการการแข่งขันนั้นควรใช้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย บางครั้งความจริงจัง และความตื่นตัวในการแข่งขันของหัวหน้าผู้ฝึกสอนอาจส่งผลให้เกิดการสื่อสารในทางลบกับนักกีฬาได้ โดยระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเน้นสื่อสารที่สั้น กระชับ ไม่ให้นักกีฬาสับสน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อดำรงสภาพจิตใจของนักกีฬา ในขณะที่การแข่งขันนั้นสภาพจิตใจของนักกีฬาถือเป็นเรื่องสำคัญมาก หากนักกีฬามีความพร้อมด้านร่างกาย แต่จิตใจนักกีฬาไม่พร้อมที่จะลงการแข่งขันจะส่งผลให้สมรรถนะนักกีฬาลดลง และไม่สามารถเล่นได้เต็มที่ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจึงใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่เข้มงวดน้อยลงเพื่อลดความกดดันของนักกีฬา เพราะฉะนั้นการสื่อสารเพื่อดำรงสภาพจิตใจของนักกีฬาจึงเป็นส่วนช่วยให้ให้นักกีฬามีสภาพจิตใจที่พร้อมรับกับสถานการณ์ที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ แรงกดดัน ความกังวลทั้งภายในตนเอง และภายนอกจากการแข่งขัน ดังนั้นการสื่อสารเพื่อดำรงสภาพจิตใจของนักกีฬาที่ดีจะนำไปสู่การแข่งขันที่มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่

2.3.3 กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างการแข่งขัน

1) กลยุทธ์การจูงใจ หรือ โน้มน้าวใจ

หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้กลยุทธ์การสื่อสารด้วยสายตา และคุณูปการกรรมการแสดงออกของนักกีฬาภายในทีมเพื่อเลือกวิธีสั่งการด้วยน้ำเสียงที่แตกต่างกัน เช่น น้ำเสียงที่หนักแน่น ใช้เพื่อเรียกกำลังใจ สร้างความฮึกเหิม โน้มน้าวใจให้นักกีฬา เรียกสมาธินักกีฬากลับมาอยู่กับ

การแข่งขันที่อยู่ในขณะนั้น ใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวลในกรณีที่นักกีฬาอยู่ในสภาพปัญหาความกดดันทางอารมณ์ นอกจากนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะวิเคราะห์ลักษณะของนักกีฬาภายในทีมเพื่อใช้ในการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป

2) กลยุทธ์การสร้างมโนภาพ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเรียกประชุม หัวหน้าผู้ฝึกสอน จะเรียกประชุม ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาทั้งหมดก่อนการแข่งขัน โดยทำการสื่อสารเพื่อสร้างมโนภาพรวมกัน และทำให้เห็นภาพรวมของทีมคู่ต่อสู้ ตลอดจนสภาพการแข่งขันที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนชี้แจงการวิเคราะห์นักกีฬาของคู่ต่อสู้เป็นรายบุคคลในช่วงก่อนการแข่งขัน และให้ทีมแลกเปลี่ยนมุมมองต่อการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งอธิบายกับนักกีฬาว่าจะพบกับสถานการณ์แบบใด วิธีการเล่นควรเป็นรูปแบบใด จะพบคู่ต่อสู้ทีมใด จุดอ่อน จุดแข็งของคู่ต่อสู้ และทีมของตัวเองเป็นอย่างไร โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้กลยุทธ์สื่อสารด้วยการกล่าวยกตัวอย่างสถานการณ์การแข่งขันที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในสนามให้นักกีฬานึกภาพตามที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนบรรยาย เมื่อนักกีฬาเริ่มเกิดภาพตามแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนก็จะบรรยายด้วยการขึ้นกระดานบอร์ดขาวเพื่อเสริมภาพให้เห็นชัดเจนมากขึ้น เช่น การกำหนดจุดการเคลื่อนที่ของนักกีฬา สลับกับการยกตัวอย่างจนนักกีฬาเกิดความเข้าใจในวิธีการเล่นร่วมกัน โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีความคาดหวังไว้ว่าหากนักกีฬาเจอสถานการณ์การแข่งขันในสนามตามที่คาดไว้ก็จะสามารถแข่งขันได้ตรงกับสิ่งที่เตรียมการไว้ซึ่งการจำลองสถานการณ์ในการเล่นกีฬาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการแข่งขันในสนามที่จะเกิดขึ้นอย่างมาก

นอกจากนั้นยังพบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะกล่าวถึงการแข่งขันในครั้งนี้ว่าการแข่งขันครั้งนี้ นักกีฬาทุกคน ไม่ใช่แค่ทำเพื่อตนเองแต่เป็นการทำเพื่อประเทศชาติ ทำเพื่อให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิริมงคล และทำเพื่อความสุขของแฟนฟุตบอลชาวไทยทุกคน ทั้งนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเน้นย้ำและคอยสอดแทรกการสร้างมโนภาพเพื่อสร้างแรงจูงใจ โนม่น้าวใจกับนักกีฬาอย่างสม่ำเสมอ

3) กลยุทธ์การสร้างจินตภาพ ถึงแม้ว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา จะวางแผนการแข่งขันมาอย่างดี แต่ในระหว่างการแข่งขันอาจมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้น การใช้กลยุทธ์สื่อสารเพื่อสร้างจินตภาพในช่วงใดช่วงหนึ่งระหว่างการแข่งขันทั้งสถานการณ์ที่ทีมเป็นต่อ และทีมเป็นรอง เช่น เมื่อพบจุดบกพร่องในเหตุการณ์ที่ผ่านมา แล้วใช้การสื่อสารด้วยวิธีการสมมุติสถานการณ์พร้อมทั้งการอธิบายหรือให้คำแนะนำต่อไป เป็นต้น เพราะฉะนั้นการสื่อสารเพื่อให้นักกีฬาเกิดจินตภาพในการแข่งขัน นอกจากจะอยู่ในช่วงของการวางแผนแล้ว ยังถูกนำมาใช้ในสถานการณ์การแก้ปัญหาในระหว่างการแข่งขันด้วย

กลยุทธ์การสื่อสารสร้างจินตนาการเพื่อการแข่งขันจะเป็นลักษณะพิเศษ และมีความสำคัญต่อการแข่งขันกีฬาเนื่องด้วยการแข่งขันกีฬามีวิธีการเล่นที่ซับซ้อน และมีตำแหน่งผู้เล่นที่หลากหลาย การสื่อสารด้วยการสร้างจินตภาพจึงมีความสำคัญที่ช่วยให้นักกีฬาสามารถตัดสินใจในเหตุการณ์นั้นได้ทันที จากการวิเคราะห์พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนทั้ง 3 ท่าน ใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างจินตภาพในการแข่งขันสามารถนำไปสู่ความสำเร็จของการแข่งขันกีฬา

“ในการแข่งเวลาทุกอย่างมันเกิดขึ้นรวดเร็ว และถ้ามันแต่อธิบายหรือถามแลกเปลี่ยนเนีย ก็คงไม่ทันการ และทุกอย่างผมตัดสินใจและรับผิดชอบสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดไม่ว่าทีมจะชนะ หรือทีมแพ้ผมก็ไม่ว่าอะไร ไม่ค่า ไม่ชมแต่จะให้ข้อเสนอแนะ และวิธีการเล่น และจุดบกพร่องบ้างจุดให้พร้อมที่จะแข่งขันในเกมส์ต่อไป ทีมแพ้ผมก็ไม่ด่านะผมก็เฉยๆ ผมว่าราม่าแกล้งใจ และสู้ต่อไปหน้าจะเป็นทางที่ดีสุดมากกว่า การด่า” (โชคทวี พรหมรัตน์)

“กีฬา เนี่ยนะมันมีหลายปัจจัย บางที่เขาเรียกว่าบางคำพูดเนี่ย ถ้าผู้ใหญ่ไปพูดมากๆ เด็กมันก็จะได้แค่ฟัง บางทีการนิ่งและการแสดงออกด้วยท่าทางมันก็เป็นผล บางครั้งเราก็พูดไปแล้วว่าที่เราพูดซ้ำอีกมันก็ไม่เหมาะสม บางทีเราก็แค่ดูท่าทางเดี๋ยวจึงจะรู้อยู่แล้วว่า เป็นอย่างไร หรือว่าบางทีเราจะไม่พูดเรื่องเกมเลยด้วยซ้ำ บางครั้งความเครียดของเราก็อาจจะทำให้นักกีฬาไม่มั่นใจ ลองคิดว่า ถ้าหัวหน้าไม่มั่นใจ หรือกังวลมากไปบางทีเด็กก็ดูเราออกเช่นกัน ... ช่วงแข่งขันผู้ช่วย ช่วยผมได้มากบางทีการที่เราสั่งด้วยตัวเองบางทีเด็กบางคนอาจจะเกรง ๆ แต่บางครั้งก็ต้องให้ผู้ช่วยไปพูดเด็กก็จะดีขึ้นผมจะไม่ให้เล่น โทรศัพท์ในระหว่างการแข่งขันแต่จะให้เล่นหลังจากที่แข่งเสร็จแล้วก็สามารถที่จะเล่นแล้วก็คุยกับครอบครัวหรือคนที่เด็กเข้าสนใจได้” (สัมภาษณ์, วรุฒิ ศรีมะฆะ)

“ก่อนลงสนามซ้อมเราก็จะมานั่งคุยว่าวิธีการเล่นเรียกคนที่คีย์แมนคนที่สำคัญอาจจะเรียกมาคุยแต่ละตำแหน่งในการคุยก็จะไม่คุยเยอะกดดันตัวเองส่วนใหญ่ก็จะถามคุยเรื่องทั่วๆ ไปก่อนว่าเขาคิดยังไงที่ผ่านมาเป็นยังไงแล้วก็จะต่อด้วยพุงนี้เล่นอย่างนี้ นะบางทีก็ทำให้เขาเกิดมโนภาพก่อนเลยโดยที่ผู้เล่นเป็นคีย์แมน แต่ก็ไม่ใช่ทุกแมตซ์ ... ในระหว่างพักครึ่งเนี่ยเราก็มาคุยว่าทีมเรากำลังเป็นฝ่ายนำหรือว่าเป็นฝ่ายตาม เราก็จะบอกในเรื่องของข้อดี ข้อเสียของแต่ละตำแหน่ง อันไหนที่ดีคนไหนที่ดีขึ้นในตำแหน่งที่ดีก็จะบอกว่าดีแล้ว แล้ว” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

3. การสื่อสารหลังการแข่งขัน

3.1 รูปแบบการสื่อสาร

ช่วงหลังการแข่งขัน ในการแข่งขันซีเกมส์ครั้งนี้หนึ่งนักกีฬาจะทำการแข่งขันทั้งหมดสามารถ ได้แก่ รอบแบ่งกลุ่มการแข่งขัน รอบรองชนะเลิศ และรอบชิงชนะเลิศ ซึ่งในช่วงหลังการแข่งขันจะมีรูปแบบการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยฝึกสอน ทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา และนักกีฬากับนักกีฬาโดยผู้วิจัยพบว่ามีรูปแบบการสื่อสารที่จำแนกตามกลุ่มดังนี้ รูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนจะมีรูปแบบการสื่อสารที่เป็นกลุ่มเล็กแบบและเป็นทางการ โดยวิธีการประชุมร่วมกัน โดยมีเนื้อหา หรือประเด็นการสื่อสารเพื่อชี้ข้อบกพร่องในการแข่งขันที่ผ่านมา ในทันทีหลังการแข่งขันเสร็จสิ้นลง โดยการสื่อสารจะทำกันในบริเวณข้างสนามการแข่งขันที่เพิ่งเสร็จสิ้น และรูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการเพื่ออธิบายรายละเอียดข้อบกพร่องของการแข่งขันจากการรวบรวมข้อมูลร่วมกันของทีมผู้ฝึกสอน และสรุปข้อปัญหา และชี้แนะนักกีฬาเป็นรายบุคคล โดยรูปแบบการสื่อสารระหว่างทีมผู้ฝึกสอนมี 3 รูปแบบ คือ การสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารแบบกลุ่ม การสื่อสารระหว่างบุคคล ดังนี้

3.1.1 การสื่อสารภายในตนเอง

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่า การสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอน และนักกีฬาในช่วงหลังการแข่งขันจะเป็นช่วงที่หัวหน้าผู้ฝึกสอน และนักกีฬามีปัญหาที่แตกต่างกัน โดย หัวหน้าผู้ฝึกสอนเมื่อการแข่งขันเสร็จสิ้นลงหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะคิดทบทวนแผนการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับใช้แข่งขันในครั้งถัดไป โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีกระบวนการสื่อสารภายในตนเองที่มีเนื้อหาสาระ คือ การวิเคราะห์สภาพความพร้อมของนักกีฬา สถานการณ์ที่มีผลกระทบกับทีม การวิเคราะห์คู่แข่ง หาจุดบกพร่องของทีมนักกีฬา และฝ่ายตรงข้าม และแนวทางการแก้ไข เมื่อได้ตรงจุดแล้วผู้ฝึกสอนจึงพูดคุยชี้แจงกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเพื่อดำเนินงานต่อไป

ส่วนของนักกีฬาผู้วิจัยพบว่า การสื่อสารภายในตนเองโดยส่วนมากจะเกิดปัญหาด้านความกดดัน ความคาดหวังจากผู้ติดตามชาวไทย การวิพากษ์วิจารณ์ในโลกโซเชียลมีเดีย ทำให้นักกีฬาสื่อสารกับตนเองด้วยการตั้งสมาธิ และปรับอารมณ์และความรู้สึกให้อยู่กับการแข่งขัน จนกว่าการแข่งขันจะจบลง เนื่องจากมีความคาดหวังจากผลการแข่งขันแต่ละรอบมากทำให้นักกีฬาต้องให้กำลังใจตัวเองเป็นอย่างมาก โดยมีเนื้อหาการสื่อสารภายในตนเองคือ ควรอ่านข่าวเนื้อหาข่าวในเชิงบวก พยายามบอกตนเองให้คิดแต่เรื่องดีๆ และพูดคุยกับเพื่อนและทำตามผู้ฝึกสอนแนะนำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามช่วงหลังการแข่งขันมีหลายรอบ กระบวนการสื่อสารภายในตนเอง

จึงมีเนื้อหาด้านการดำเนินงานแล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อรับกับสถานการณ์ และนักกีฬาจะมุ่งเน้นเรื่อง การสร้างสมาธิให้มั่นคงจนกว่าจะการแข่งขันจบลง

1) หัวหน้าผู้ฝึกสอน

“เป็นหน้าที่โค้ชเลยหลังการแข่งขันต้องตกผลึกให้ได้ว่า เราจะแก้เกมส์ ยังไง เรามีทรัพยากรนักกีฬาเรา ล่าสุดเป็นอย่างไร คู่แข่ง และสถานการณ์ของแต่ละทีมเป็นยังไง ทุกอย่างที่คุณถามันทำให้เราต้องมาวิเคราะห์หาข้อสรุปต้องกลับไปคิดไตร่ตรองก่อน ไปวิเคราะห์ว่าจุด แข็งจุดดี จุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข แล้วค่อยบอกเด็กในวันรุ่งขึ้น เพื่อเตรียมฝึกซ้อมเพื่อรับมือกับทีม ที่เราจะเจอ... ในส่วนของการซ้อมระหว่างการแข่งขันพอสรุปได้แล้ว ก็จะเรียกผู้ช่วยมาเพื่อบอก วิธีการและวันที่เราได้ซ้อมเราก็จะต้องช่วยดูเด็กไปด้วยกัน ” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมปหังสิต)

“ส่วนมากผมไม่คิดอะไรมาก แต่ก็คิดว่าเสมอว่าต้องทำให้จิตใจนักกีฬาคือ ที่สุด ก็ส่วนใหญ่จะพูดคุยและชื่นชมเป็นคำพูดมากกว่าจะแสดงท่าทาง เช่น วันนี้ทำดีมาก และ นักกีฬาคือจิตใจอยู่ ผมจะนิ่ง และพูดถึงเกมส์แข่งขันในเกมส์ต่อไป” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“สำคัญคือระยะเวลาที่เราเต็มที่มัน แข่งกันตรงนี้เราสำคัญกว่า กับการที่มา แก่น้ำงาน และที่สำคัญเลยเราต้องนึกถึงสภาพของทีมเด็กต้องพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไม่ว่าจะ นักเตะนักกีฬาก็ต้องรู้ตัวตนของตัวเองก่อนว่าตัวเองเป็นอย่างไรทั้งโค้ชนักกีฬา” (สัมภาษณ์, วรวิ ศรีรามะ)

2) นักกีฬา

“ในช่วงนั้นผมเองต้องมีสมาธิกับการแข่งขันมากกว่าสิ่งอื่นมุ่งกับเกมส์ ให้มากและก็คอยช่วยกันให้เพื่อนมีสมาธิการการแข่งขัน แต่ผมคิดว่าบอลสมัยใหม่จะมีโซเซี่ยลที่ แบบคอยทำลายสมาธิ คนคอยให้กำลังใจนักฟุตบอลอยู่ก็มี บางคนรัก บางคนเกลียด มันก็จะมี หลายๆ มุมมอง แต่ปัจจัยที่มันสำคัญที่สุด ตอนนี้เป็นปัจจัยโซเซี่ยลมากกว่า ถ้าคนไหนเสฟโซเซี่ยล เยอะๆ หรือว่ารับตรงคำคำไม่ได้ นักบอลเป๋ไปเลย อาจจะแบบไม่มีสมาธิไม่สติ โซเซี่ยลมันสำคัญ (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“หลังการแข่งขันส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของเรื่องภาวะความกดดันในละ ทัวร์เม้นมากกว่าครับ ใ้พวกสปอนเซอร์พวกภาครัฐอะไร ไม่เกี่ยวเลย ส่วนแฟนคลับก็เป็นคนดู

เหมือนกันมันก็ขึ้นอยู่กับที่ทัวร์เมื่อก่อนว่ามันสำคัญขนาดไหน คาดหวังของแฟนคลับก็อาจทำให้พวกเรา รู้สึกกดดันนิดหนึ่ง... (สัมภาษณ์, ธีรเทพ วิโนทัย)

“ถามว่าสื่อมวลชนมีผลไหม มีแต่ถ้าคนเสพข่าวเป็นแต่ควรที่จะเสพ สิ่งที่ดีเพราะว่ามันเป็นที่เร็วมากใช้ใหม่ครับว่าถ้าเราเสพตลอดเราเช็คตลอดนั่นนี่มันมันก็เราก็ไม่มี จิตใจที่จะตะบอย มันมีทั้งคนรักทั้งเกลียดครับผม (สัมภาษณ์, อาทิต สุรินทร์พิช)

“โลกโซเชียล ข่าวที่ทำให้นักเตะนำไปคิดและทำให้เหมือนถ้าเราเก็บมา คิดก็จะทำให้อยู่ในหัว นักบอลจะไม่มีสมาธิ ก็คือถือว่าโค้ชให้รีแลค พยายามอย่าไปนำสิ่งที่ไม่ดีมา คิดและทำให้ไม่มีสมาธิในการเล่นผมว่านักเตะทุกคนมันมี ผ่านจุดของสโมสรมาแล้ว ผ่านบอล นักเรียนมีเล็กน้อย สโมสรคนมันเยอะ รอบข้าง สิ่งแวดล้อม หรือว่าคนดูหรือว่านักข่าว มาพูดว่า มา พูดมาคุย จุดตรงนี้นั้นผ่านมาแล้วปล่อยรีแลค เน้น โฟกัสงานที่เราจะทำ แข่งแมตช์ต่อไป” (วิศรุต พันนาสี)

3.1.2 การสื่อสารแบบกลุ่ม

1) การสื่อสารกลุ่มหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าผู้ฝึกสอนในช่วงหลังการแข่งขันเสร็จสิ้นลง ในแต่ละเกมส์ แต่ละรอบ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนบอกกล่าวให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนไปเก็บข้อมูลของกลุ่มต่อสู้ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของทีมคู่ต่อสู้ จากนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะซักถามผู้ช่วยผู้ฝึกสอน โดยให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนชี้แจงข้อมูลกับทีมผู้ฝึกสอน จากนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะพูดคุย ซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอน ได้รับข้อมูลเรียบร้อยแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะกำหนดแนวทางการเตรียมตัวเพื่อฝึกซ้อมในแต่ละช่วงกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และร่วมกัน ช่วยถ่ายทอดวิธีการซักซ้อมในแต่ละช่วง แต่ละรอบในการแข่งขันต่อไป

“นอกเหนือจาก คอนเซ็ปที่เราวางไว้ เราก็จะมีทีมงานไปดูไป เก็บข้อมูล ทีมที่เราจะเจอแต่ บอลทัวนาเม้นมันจะไม่ได้แข่งทุกวันอาจจะเป็นวันเว้นวัน เราก็จะส่งทีมงานไปดู แล้วก็มา นั่งคุยกันถึงวิธีการเล่นที่จะเล่นยังไงแล้วพอเราได้รูปแบบการเล่นแล้ว ว่าไอ้สิ่งที่เราจะ เล่นกับผู้ต่อสู้แบบไหนเราก็จะไปทบทวนก่อนที่จะแข่งขันในวันรุ่งขึ้นแต่อาจจะเป็นในลักษณะการ ทำความเข้าใจคร่าวๆง่ายๆโดยที่สภาพของการควบคุมสภาพนักกีฬาเนี่ยต้องให้อยู่ในระดับที่ไม่สูง และไม่ต่ำสมรรถภาพอะนะมันก็จะเป็นอย่างนี้ในแต่ละช่วงที่เราจะเจอทีมไหนทีมไหนคนไหนเก่ง

คนไหนที่จุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละทีมเนี่ยนะเราก็จะมาดู ฟรังก์นี่แข่งเราก็จะมาช้อมก่อนแข่งทำความเข้าใจ ทีมสตัฟฟ์ก็จะมารีเช็คเทปทุกวัน มาช่วยกันสรุป” (สัมภาษณ์, ทองสุข สัมภาษณ์)

“พอจบเกมส์เด็กก็จะกลับมาเราก็กล่าวขอบคุณ ชื่นชม และนัดหมายประชุม แล้วเราก็จะมาว่าในเรื่องของการฝึกซ้อมหากคนไหนบาดเจ็บก็ไปปฐมพยาบาลคนไหนที่อ่อนล้าก็ไปฟื้นฟูหลังแข่งแต่ละเกม แต่เรื่องของการสรุปว่าจุดแข็งจุดอ่อนจะเป็นวันรุ่งขึ้นที่จะพูด” (ทองสุข สัมภาษณ์)

“หลังการแข่งขันผมใช้การคุยแบบกลุ่มมากกว่า เดี่ยวจะได้รู้ร่วมกันทีเดียวแต่ผมก็จะให้ทีมสตัฟฟ์ไต่หาข้อมูล และมานั่งดูเทปการแข่งขันผมไม่เคยคุยกับนักกีฬาหรือโค้ช หรือว่าเฉพาะส่วนตัว ถ้าจะคุยก็คุยแบบกลุ่มทีมเลย...ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะเราจะไม่แยกเดี่ยวเราจะคุยพร้อมกันหมดคุยกันเป็นทีม ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะแล้วก็พูดโดยรวม ข้อดีก็คือว่าชื่นชม ข้อเสียเราก็ไม่ได้ดีอะไรนักก็พามากนัก” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะเราจะไม่แยกเดี่ยวเราจะคุยพร้อมกันหมดคุยกันเป็นทีม ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะแล้วก็พูดโดยรวมหรือไม่จากข้อผิดพลาดจริงๆเราก็จะเรียกมาดูเกมปรับเปลี่ยนเฉพาะจุด แต่ในที่สาธารณะชนเราจะไม่พูดแล้วจะพูดโดยรวม...ถ้าผมจะพูดกลุ่มผมจะเรียกแบบเป็นแผงต่างๆ เช่น แผงหลัง แผงกลาง แผงหน้าประมาณนี้ แล้วก็พวกวิธีการเล่นในรูปแบบต่างๆ ...ถ้าเราถ้าเราคิดเราก็จะกลับมาดูข้อผิดพลาดในเทปแล้วก็มาช้อมในเวลาที่เหลือเท่านั้นเอง” (สัมภาษณ์, วรวิทย์ ศรีมาณะ)

2) การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา

รูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาในช่วงหลังการแข่งขันพบว่ามี 2 รูปแบบคือ แบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ดังนี้

(1) รูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการ ใช้การประชุมแบบเป็นทางการ โดยมีประเด็นเนื้อหาสาระเพื่อสรุปผลจากการแข่งขัน การกล่าวคำพูดชื่นชมกับนักกีฬา อธิบายข้อดีข้อเสีย แนะนำวิธีการแก้ไข เตือนข้อปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการแข่งขันถัดไป และนัดหมายเพื่อจัดการบริหารเวลาในการแข่งขันในวันถัดไป อย่างไรก็ตามการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬานี้จะมีการเปิดโอกาสให้นักกีฬาซักถามข้อสงสัยจากการแข่งขันเพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน

(2) รูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการมี 2 ลักษณะ (1) การพูดคุยระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาแบบกลุ่มย่อย และ (2) การพูดคุยกับนักกีฬาเป็นรายบุคคล โดยที่ทีมผู้ฝึกสอนทำการสื่อสารพูดคุยแบบกลุ่มย่อยไม่เป็นทางการมีประเด็นเนื้อหาเพื่อชี้แจงข้อบกพร่องจากการแข่งขัน พูดคุยเกี่ยวกับการนัดหมายในกิจกรรมของทีมจบสิ้นทันที และมุ่งเน้นเป้าหมายเพื่อให้ นักกีฬาดำข้อบกพร่องของตนเองในขณะนั้นทันทีเพื่อป้องกันไม่ให้นักกีฬาลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลจะใช้วิธีการสื่อสารจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา โดยประเด็นเนื้อหาสารเพื่อชี้แจงสาเหตุข้อผิดพลาดรายบุคคลตามตำแหน่งการเล่นของนักกีฬา เช่น ผู้เล่นในกองหน้า กองกลาง กองหลัง และผู้รักษาประตู เพื่อให้คำแนะนำแนวทางการแก้ไข ข้อบกพร่องจากการแข่งขัน และเป็นการเตรียมรับมือกับสถานการณ์ในการแข่งขันถัดไป

“ถ้าเป็นช่วงการแข่งขัน ถ้าบอลชนะเนี่ย เราจะได้พูดคุยอะไรกันมาก เราจะมี การพูดคุยก่อนจะขึ้นรถบัส เราจะดีใจและก็แสดงความยินดีกับทุกคน..ก็กลับไปพักผ่อนแค่นั้น หลักๆ และเช้าอีกวันก็จะมี การซ้อม จะ ไปคุยกันจริงๆ คุยข้อผิดพลาด กับทุกคนในแต่ละตำแหน่ง ข้อผิดพลาดตรงไหนที่ทำให้เราทำได้ไม่ดี หรือแบบมีจุดบกพร่องประมาณเราต้องแก้ไขอย่างไรประมาณนี้” (สัมภาษณ์, ศัสกร ทองเหลา)

“ส่วนใหญ่ก็จะเรียกคุยที่โรงแรมมากกว่า ก็จะคุยกันนิดหน่อยไม่ได้ลงเนื้อหา ถ้าชนะก็จะพูดประมาณว่า เป็นการแข่งขันที่ดีทุกคนทุ่มเทนะ ข้อผิดพลาดก็จะมาแก้ไขกันที่สนามซ้อมซ่อมต่อไป...การประชุมในทุกครั้งโค้ชเขาก็จะสอบถามหละว่ามีข้อสงสัยอะไรไหมให้ถาม ส่วนใหญ่เราก็รู้สึกเหมือนครอบครัวเดียวกันอยู่แล้ว มีอะไรเราก็พูดกันตรงนั้นเลย แต่ก็ไม่ค่อยมีอะไรถาม...ส่วนใหญ่พอพักผ่อนแต่ละคนก็มีเรื่องส่วนตัวโทรคุยกับเพื่อนกับแฟน พ่อ แม่ ส่วนตัวก็จะพักผ่อนส่วนใหญ่พอจบจากการประชุมก็พักผ่อนห้องใครห้องมัน และก็กลับมาตามนัดหมายครับ” (สัมภาษณ์,ธีรเทพ วิโนทัย)

3.2 วิธีการสื่อสาร

ช่วงหลังการแข่งขันเป็นช่วงเสร็จสิ้นภาระภาระกิจการแข่งขันในแต่ละรอบเป็นการสื่อสารระหว่างทีมผู้ฝึกสอนด้วยกัน และระหว่างทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา นอกจากรูปแบบการสื่อสารในช่วงหลังการแข่งขันที่ผู้วิจัยค้นพบแล้วนั้น ผู้วิจัยพบว่า การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่ามีวิธีการสื่อสารอยู่ 2 ลักษณะ คือ วิธีการสื่อสารด้วยวจนภาษา และอวจนภาษา ดังนี้

3.2.1 การสื่อสารด้วยวงนภาษา พบว่า เป็นวิธีการสื่อสารด้วยการพูดคุยเป็นหลัก และมีการใช้สื่อประกอบการสื่อสารเป็นบางครั้ง และกรณีที่จบการแข่งขันแต่ละครั้งซึ่งการสื่อสารด้วยวงนภาษาจะเน้นการประชุมพูดคุยแบบเป็นทางการ โดยมีประเด็นเนื้อหาเรื่องการแข่งขัน ขอบกรอบจากการแข่งขันที่ผ่านมา เพื่อสื่อสารสู่เป้าหมายความสำเร็จ ได้แก่ การถอดบทเรียนการแข่งขันที่ผ่านมา การสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม การแสดงความห่วงใยอาการบาดเจ็บของนักกีฬาจากการแข่งขัน การนัดหมายเวลาฝึกซ้อมและแข่งขัน

ทั้งนี้ยังพบว่า ในช่วงหลังการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้เครื่องมือประกอบการสื่อสารกับนักกีฬา ได้แก่ การใช้กระดานการเขียนอธิบายตำแหน่ง โครงสร้างของตำแหน่งของผู้เล่น วิเคราะห์ข้อมูลจากการนำการบันทึกเทปทีมของตนเอง และทีมของผู้ต่อสู้ที่จะพบในครั้งถัดไปมาชี้แจงอธิบายเพื่อช่วยให้นักกีฬามีความเข้าใจ และสะท้อนให้เห็นจุดบกพร่อง เฉพาะตำแหน่งในแต่ละบุคคลที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนมอบหมายหรือต้องการให้แก้ไข ซึ่งเป็นลักษณะของการบรรยายด้วยคำพูดควบคู่กับสื่อ

กรณีที่ทีมชนะเลิศการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอน ทีมผู้ฝึกสอน และนักกีฬา หลังจากการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศเสร็จสิ้นแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอน และนักกีฬาจะมีวิธีการสื่อสารด้วยวงนภาษาในการสื่อสาร ได้แก่ การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนของหัวหน้าผู้ฝึกสอน นักกีฬาที่ได้รับคามนิยมนจากแฟนบอลชาวไทย หรือผู้ทำผลงานในการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศได้ดีกับนักสื่อสารมวลชน โดยมีเนื้อหาการให้สัมภาษณ์ ได้แก่ การกล่าวขอบคุณผลงานของนักกีฬา กล่าวขอบคุณผู้ให้การสนับสนุน แฟนกีฬาฟุตบอลชาวไทย กล่าวขอบคุณนักสื่อสารมวลชน และกล่าวถึงความรู้สึกตนเองโดยประเด็นการสื่อสารหลักที่สำคัญของการกล่าวถึงคือ ความรู้สึกสบายใจ และผ่อนคลายจากความกดดัน ความกังวลใจที่ได้รับจากภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความคาดหวังในชัยชนะของแฟนฟุตบอลชาวไทยรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการฟุตบอลไทย

ในส่วนนักกีฬาจะกล่าวถึง คือ การขอบคุณแฟนกีฬาชาวไทย กล่าวขอบคุณหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ให้การสนับสนุนกับทางนักสื่อสารมวลชน ซึ่งการให้สัมภาษณ์จะมีเนื้อหาที่สำคัญ คือ การกล่าวถึงความสำเร็จของนักฟุตบอลไทยไปยังแฟนฟุตบอลชาวไทยที่ติดตาม และยังพบว่านักกีฬาได้ระบายความรู้สึกของตนเองว่าความสำเร็จในครั้งนี้ตนเองรู้สึกสบายใจ และโล่งใจเป็นอย่างมากเพราะทีมนักกีฬาทุกคนนั้นทำงานบนความกดดันสูงจากการแข่งขัน ความพ่ายแพ้คือการไม่ได้รับชัยชนะจากการแข่งขันซีเกมส์ และจะไม่สามารถทำให้ประชาชนชาวไทยที่เป็นแฟนฟุตบอลอาจจะไม่ได้รับความสุขได้

ในส่วนของวิธีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาจะพูดถึงเหตุการณ์ที่ประทับใจ และเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น การพูดถึงการเล่นที่ผิดพลาด

หากจังหวะนั้นทำได้ไม่ดีหรือโชคไม่เข้าข้างก็อาจจะไม่ได้รับชัยชนะ หรือ การพุดคุยในเรื่องของดวงโชคชะตาว่า โชคดีที่จังหวะ และวิธีการเล่นราบรื่นและเป็นไปในทางที่คาดเอาไว้ล่วงหน้า อย่างไรก็ตามในช่วงหลังการแข่งขันสื่อสารด้วยวัจนภาษาจะเป็นการให้สัมภาษณ์ และการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ประทับใจในการแข่งขันแต่ละรอบการแข่งขันจนได้รับชัยชนะ

3.2.2 การสื่อสารด้วยอวัจนภาษา พบว่า มีการใช้อวัจนภาษาในการสื่อสารช่วงหลังการแข่งขันในระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาไปพร้อมกับสื่อสารด้วยวัจนภาษาการใช้อวัจนภาษาเพื่อสื่อความหมายช่วงหลังการแข่งขันมีความหลากหลาย โดยการใช้อวัจนภาษา

กรณีที่มีการแข่งขันเสร็จสิ้น การใช้อวัจนภาษาเพื่อสร้างบรรยากาศบรรยากาศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ผ่อนคลาย และน้ำเสียงของหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีลักษณะเรียบง่าย และผสมเสียงหัวเราะกับผู้ฝึกสอนและทีมนักกีฬา โดยเฉพาะการแข่งขันที่ได้รับชัยชนะ

กรณีที่ทีมชนะเลิศการแข่งขัน การสื่อสารด้วยอวัจนภาษาของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาหลังจากการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศเสร็จสิ้นแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอน และนักกีฬาจะมีวิธีการสื่อสารด้วยอวัจนภาษาจะเป็นการแสดงออกถึง ความปลื้มปิติยินดี ความดีใจ ความซาบซึ้งใจ การแสดงความขอบคุณแฟนฟุตบอลชาวไทย ผู้ให้การสนับสนุน และแสดงตัวตนว่าทีมฟุตบอลได้ทำภารกิจสำเร็จลุล่วง โดยมีการวิธีการสื่อสารด้วยอวัจนภาษา คือ ทันทีที่หมดเวลาการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศ หัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเข้าสวมกอดกันอย่างซาบซึ้ง และเข้าสวมกอดนักกีฬาที่เดินเข้ามาแสดงความยินดีต่อกัน พร้อมกับน้ำตาแห่งความดีใจ ส่วนนักกีฬาพบว่า มีวิธีการสื่อสารด้วยอวัจนภาษาได้แก่ การกระโดดและ โยกมือทั้งสองข้างเพื่อแสดงความดีใจ และดึงเสื้อที่ปกธงชาติที่หน้าอกยกขึ้นมาเพื่อแสดงว่าตนเองได้ทำภารกิจเพื่อชาติสำเร็จแล้ว รวมทั้งนักกีฬาไปหยิบรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และธงชาติเพื่อแสดงความสำเร็จของตนเอง และเดินจับมือเพื่อนร่วมทีมเดินรอบสนามก้มหัวลงเพื่อขอขอบคุณแฟนฟุตบอลชาวไทยที่ติดตามมาร่วมชมในสนามการแข่งขันจริง และทางผู้รับชมผ่านสื่อสารมวลชนเต็มไปด้วยความปลื้มปิติยินดีที่ได้รับชัยชนะจากการแข่งขันในแต่ละรอบอีกด้วย

“หลังจากที่กรรมการเป่านกหวีด ก็รู้สึกโล่งอก โล่งใจ ที่ทุกคนคาดหวังประสบความสำเร็จ อย่างที่ สองดีใจก็ร่วมกอดกับเพื่อนร่วมงานด้วยกัน และก็ร่วมกอดกับนักฟุตบอลที่ทำได้ สุดท้ายก็เข้าไปขอบคุณผู้สนับสนุน และบอกกับนักกีฬาว่าจงภูมิใจที่ทำได้ 8 สมัย ให้เอาประสบการณ์นี้ ให้อยู่ในจิตใจเราจนสามารถนำไปพุดถึงรุ่นลูกรุ่นหลานได้ แต่สิ่งหนึ่ง คือที่ใหญ่

หลวงเลยเราประสบความสำเร็จตามที่ประชาชนคาดหวังไว้ อย่างที่บอกเราเป็นแชมป์ 7 สมัย 14 ปี และตอนนั้นยังเป็นช่วงที่อยู่ในหลวงครบรอบ 80 ปีด้วย

... สิ่ง que ทุกคนคาดหวัง ประชาชนคาดหวัง หรือคนที่ทุกคนเกี่ยวข้องกับคาดหวัง และก็เป็นความกดดันที่สุด อีกอย่างในหลวงก็ชอบดูกีฬาฟุตบอลด้วย อีกส่วนหนึ่งก็แค่พูดเป็นแรงบรรดาลใจว่าทำให้เป็นปีมงคลของประเทศด้วย พยายามพูดปลุกฝังให้กับนักฟุตบอลนอกจากประเทศชาติ และประชาชน และเราจะพูดอยู่เสมออย่า ไปตลอดช่วงตลอดการแข่งขัน

..เรารู้สึกผูกพันก่อนจากกันก็เน้นย้ำและปลุกฝังมาโดยตลอดให้นักฟุตบอลรักษาความดีงามนี้ไว้ ให้เอาไปใช้ในเส้นทางตัวเอง รักษาความดีไว้ จดจำสิ่งที่ผ่านมาเป็นประสบการณ์เอาไปบอกรุ่นต่อๆ ไป สร้างแรงบันดาลใจให้เด็กรุ่นใหม่ และก็บอกว่าถ้ามีโอกาสให้กลับมารับใช้ประเทศชาติอีก หลังจากนั้นเราก็อยุ่เป็นที่ปรึกษาได้ ดูความก้าวหน้า และก็ติดตามไป ดูที่สโมสรก็รู้สึกอยากให้พวกเขาได้ดี” (สัมภาษณ์,ทองสุข สัมปหังสิต)

“ยังจำได้เลยว่า มีความกดดันมากต้องแชมป์เท่านั้น นับตั้งแต่ทีมขึ้นน้ำผมก็มั่นใจเลยว่าวันนี้เรามีชัยแน่ พอแข่งจบลงเราชนะมันก็รู้สึกเหมือนยกภูเขาออกจากอกไปได้ คนคาดหวังไว้สูง ต้องสำเร็จ และได้แชมป์เท่านั้นซึ่งผมและเพื่อนๆ ก็รู้สึกกดดันมากๆ ในช่วงเกมส์ชิงชนะเลิศ ...มันเป็นความรู้สึกที่ผมอยากบอกที่สุดว่าพวกเราทำได้ตามที่แฟนบอลอยากได้ ผมเห็นรอยยิ้มของทุกคนผมก็รู้สึกมีความสุข” (สัมภาษณ์,ธีรเทพ วิโนทัย)

3.3 กลยุทธ์การสื่อสาร

หัวหน้าผู้ฝึกสอนทีมกีฬาฟุตบอลชุดชิงแชมป์มีการใช้กลยุทธ์การสื่อสารในช่วงหลังการแข่งขัน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนการกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดจุดมุ่งหมาย และกลยุทธ์ ดังนี้

3.3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ก่อนกำหนดกลยุทธ์

ช่วงหลังการแข่งขันแต่ละครั้ง หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะทำการวิเคราะห์สถานการณ์หรือบริบทที่เกิดขึ้นภายในทีมหลังจากการแข่งขันว่านักกีฬา มีความพร้อมด้านสภาพจิตใจ ด้านสภาพร่างกายหรือผลกระทบจากการแข่งขันที่ส่งผลต่อนักกีฬาแต่ละคนเพื่อให้สามารถทำการสื่อสารกับนักกีฬาในระดับบุคคลและทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักกีฬาแต่ละคนจะมี

ทักษะในการรับฟังข้อมูลที่แตกต่างกัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนจึงใช้วิธีการสื่อสารที่แตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคลของนักกีฬา

3.3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

ภายหลังที่หัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ฝึกสอนทำการวิเคราะห์สถานการณ์หรือบริบทเพื่อกำหนดกลยุทธ์เรียบร้อยแล้วก็จะกำหนดจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการสื่อสารช่วงหลังการแข่งขันได้แก่ การสื่อสารเพื่อรักษาความสัมพันธ์ และดำรงความสามัคคีภายในทีมตลอดจนเพื่อเป็นการสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา ซึ่งเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญเนื่องจากหลังการแข่งขันอาจจะมีการเล่นที่ผิดพลาดของนักกีฬาอาจส่งผลในความขัดแย้งในทีมหรือมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ดังนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีขั้นตอนในการสร้างความสัมพันธ์เพื่อลดความขัดแย้งภายในทีม โดยเมื่อนักกีฬาเข้าใจการเล่นไม่ตรงกันหัวหน้าผู้ฝึกสอนก็จะไม่วิพากษ์วิจารณ์ในที่สาธารณะหรือต่อนักกีฬาทันทีเพื่อไม่ให้เกิดบรรยากาศความขัดแย้งและเป็นการลดแรงกดดันสภาวะทางอารมณ์ของนักกีฬาแต่จะใช้วิธีการประชุมสื่อสารเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งที่ร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อทีมกีฬาทั้งทีมหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเลือกที่จะสื่อสารเฉพาะบุคคลเพื่อขจัดความขัดแย้ง สร้างบรรยากาศ คลายความกดดัน และลดความวิตกกังวลก่อนแล้วใช้การประชุมอธิบายปัญหาเพื่อลดความขัดแย้งภายในทีมที่เกิดขึ้น

3.3.3 การกำหนดกลยุทธ์

เมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์และบริบท กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะสื่อสารในช่วงหลังการแข่งขันแล้วก็จะกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารที่เกิดขึ้นให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหลังช่วงการแข่งขัน โดยมีกลยุทธ์การสื่อสารที่สำคัญ 3 ลักษณะได้แก่ (1) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ (2) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศ และ (3) กลยุทธ์การสร้างการจดจำเพื่อต่ออายุความเป็นเลิศของนักกีฬา

1) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ

หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ สร้างจินตนาการเชิงบวกให้กับนักกีฬา คือ การพูดถึงประโยชน์ที่นักกีฬาจะได้รับหลังการแข่งขันเสร็จสิ้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้คำพูดเพื่อสร้างแรงจูงใจกับนักกีฬา โดยมีเนื้อหา คือ การได้รับชื่อเสียง เกียรติยศกับตนเองและครอบครัว ความภาคภูมิใจของประชาชนคนไทย หากสามารถเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศได้ก็จะได้รับเงินรางวัลจากการแข่ง และผู้ให้การสนับสนุนมากขึ้น และสามารถเป็นที่รู้จักกับทีมสโมสรอาชีพต่างๆ ที่จะนำไปสู่การยอมรับในระดับอาชีพทั้งในและต่างประเทศได้ เนื่องจากการแข่งขันชิงแชมป์เป็นการแข่งขันที่ประชาชนคนไทยให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากนักกีฬาสามารถสร้างผลงานที่ดีให้กับทีมได้ก็จะส่งผลให้ตัวนักกีฬาประสบผลสำเร็จ

2) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา

ในช่วงการหลังการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศภายในทีมกีฬา โดยคัดเลือกเนื้อหาสาระ เช่น การกล่าวคำชื่นชมนักกีฬา กล่าวถึงการแข่งขันที่นักกีฬาสามารถทำได้ดี สิ่งที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนกล่าวคำชมกับนักกีฬาจะส่งผลต่อนักกีฬาเพื่อทำให้เกิดบรรยากาศ และอารมณ์ร่วมในทางที่ดีภายในทีมเนื่องจากการแข่งขันใช้ระยะเวลาานาน และหลายรอบการแข่งขันนักกีฬาจะมีความพร้อมทางด้านจิตใจรวมทั้งความรู้สึกต่อสัมพันธ์ภาพที่ดีร่วมกันในทีม และขณะเดียวกันก็ใช้การสื่อสารเพื่อลดความกดดัน คลายความวิตกกังวลจากปัจจัยภายนอก เช่น กลุ่มผู้ติดตามการแข่งขัน คำวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชน เป็นต้น ที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของนักกีฬาได้

3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการจดจำต่อยอดผู้ความเป็นเลิศ

หลังจากทีมนักกีฬาได้แชมป์จากการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้กลยุทธ์การสร้างการจดจำเพื่อต่อ ยอดผู้ความเป็นเลิศของนักกีฬา ด้วยการสร้างการจดจำประสบการณ์ที่ได้รับจากการร่วมกันแข่งขันในครั้งนี้ โดยมีเนื้อหาสาระ คือ ให้นักกีฬาจดจำการเทคนิคการฝึกซ้อม วิธีการเล่น จดจำจุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละคน ความรู้สึกที่ได้รับจากชัยชนะเพื่อสร้างกำลังใจกับตนเองว่ากว่าจะถึงจุดสูงสุดในวันนี้มันยากลำบากแค่ไหนหนกว่าจะได้มา ดังนั้นนักกีฬาต้องจดจำกระบวนการทั้งหมดเพื่อ ไปพัฒนาตนเองต่อ ยอดเพื่ออาชีพและอนาคตของการเป็นนักฟุตบอลต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า การใช้กลยุทธ์การสร้างการจดจำเพื่อต่อ ยอดผู้ความเป็นเลิศของนักกีฬานั้นจะมุ่งการปลุกฝังกระบวนการสู่ความเป็นเลิศให้เข้าไปในจิตใจของนักกีฬา ทั้งนี้เพื่อสร้างกำลังใจ โน้มน้ำใจ และแรงจูงใจให้นักกีฬาพัฒนาตนเอง และต่อ ยอดไปสู่ นักกีฬารุ่นใหม่ให้นำความรู้สึกไปบอกต่อเพื่อสร้างแรงจูงใจ โน้มน้ำใจที่จะเข้ามารับใช้ทีมชาติไทย และวงการกีฬาฟุตบอลให้มีคนเล่นมากขึ้น เก่งมากขึ้น เพิ่มพูนทรัพยากรนักกีฬาฟุตบอลให้มากขึ้นในอนาคต

“แต่ละเกมเราส่วนใหญ่ก็จะให้เด็กพักผ่อนนะ หลังเกมเราอาจจะประชุม นัดหมายแล้วก็ขอบคุณ แล้วเราก็จะมาว่าในเรื่องของการฝึกซ้อมหากคนไหนบาดเจ็บก็ไปปฐมพยาบาลคนไหนที่อ่อนล้าก็ไปฟื้นฟูหลังแข่งแต่ละเกม แต่เรื่องของการสรุปว่าจุดแข็งจุดดีจะเป็นวันรุ่งขึ้นที่จะพูด

...ให้นักฟุตบอลเอาประสบการณ์ที่ร่วมแข่งกันมาไปบอกต่อไปเผยแพร่สร้างกำลังใจให้รุ่นต่อไป กว่าจะได้มาถึงจุดนี้ได้มันลำบากแค่ไหน จงภาคภูมิใจในตนเอง และให้

รักษาความตึงมั่นไว้ ให้เอาไปใช้ในเส้นทางตัวเอง ถ้ามีโอกาสก็กลับมารับใช้ประเทศชาติอีก หลังจากนั้นเราก็คอยเป็นที่ปรึกษาได้ ดูความก้าวหน้า และก็ติดตามไปดูที่สโมสรก็รู้สึกอยากให้พวกเขาได้ดี” (สัมภาษณ์,ทองสุข สัมปหังสิต)

“หลังการแข่งขันผมใช้การคุยแบบกลุ่มมากกว่า เดี่ยวจะได้รู้ร่วมกัน ที่เดี่ยวแต่ผมก็จะให้ทีมสตาฟโค้ชหาข้อมูล และมานั่งคุยแบบการแข่งขันผมไม่เคยคุยกับนักกีฬาหรือโค้ช หรือว่าเฉพาะส่วนตัว ถ้าจะคุยก็คุยแบบกลุ่มทีมเลย ... ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะเราจะไม่แยกเดี่ยวเราจะคุยพร้อมกันหมดคุยกันเป็นทีม ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะแล้วก็พูดโดยรวม ข้อดีก็กล่าวชื่นชม ข้อเสียเราก็ไม่ได้ติอะไรนักกีฬามากนักหากมีข้อผิดพลาดจริงๆ เราก็จะเรียกมาดูเกมส์ หรือจุดไหนที่พิเศษเฉพาะจุดแต่ในสาธารณะชนเราจะไม่พูดแล้วจะพูดโดยรวม... ส่วนมากผมจะพูดคุยและชื่นชมเป็นคำพูดมากกว่าจะแสดงท่าทาง เช่น วันนี้ทำดีมาก และนักกีฬาที่ดีใจอยู่ ผมจะนิ่ง และพูดถึงเกมส์การแข่งขันในเกมต่อไป...ในแต่ละรอบผมก็จะบอกนักกีฬาว่า ทำให้ดีๆ นี้ไม่ได้ทำเพื่อชาติอย่างเดียว คุณจะมีโอกาสที่แมวมองจากสโมสรอาชีพมาดูก็จะได้มีโอกาสเข้าร่วมได้...เข้ารอบลึกขึ้นเงินก็เยอะขึ้นด้วยนะ เต็มที่” (สัมภาษณ์, โชคทวี พรหมรัตน์)

“ถ้าเราคิดเราก็จะกลับมาดูข้อผิดพลาดในเทปแล้วก็มาซ้อมในเวลาที่เหลือเท่านั้นเอง แต่ที่สำคัญคือระยะเวลาที่เราเต็มที่มันแข็ง ตรงนี้เราสำคัญกว่ากับการที่มาแก้หน้างาน และที่สำคัญเลยเราต้องนึกถึงสภาพของทีมเด็กต้องพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไม่ว่าจะนักเตะนักกีฬาที่ต้องรู้ตัวตนของตัวเองก่อนว่าตัวเองเป็นอย่างไรทั้งโค้ชนักกีฬา... ความขัดแย้งในทีมเราจะคอยติดตามการเล่นของนักกีฬาทุกคนตั้งแต่ก่อนเข้ามา เพราะฉะนั้นจะมีปัญหาเรื่องความขัดแย้งผมจะเป็นคนคัดกรองและเลือก ให้ตรงกับปรัชญาของเรา” (วรวิภา สิริมะณะ)

ผลการวิจัยส่วนที่ 2

การวิจัยเชิงปริมาณ

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นการรายงานผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับ สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย และปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีผลการวิจัยดังตารางที่ 4.1-4.6

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละสมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนในทีม

สมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอน ในทีมของท่าน	จำนวน ผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
การสื่อสาร / ทักษะการสื่อสาร	224	99.56
การสร้างแรงจูงใจ	223	99.11
การเป็นผู้นำ	220	97.78
การโน้มน้าวใจ	201	89.33
บุคลิกภาพดี	217	96.44
อารมณ์ความรู้สึก	215	95.56
การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ	223	99.11

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ควรมีหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนในทีม มากที่สุดคือ ด้านการสื่อสาร / ทักษะการสื่อสาร ร้อยละ 99.56 รองลงมาคือ การสร้างแรงจูงใจ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ร้อยละ 99.11 การเป็นผู้นำ ร้อยละ 97.78 การโน้มน้าวใจ ร้อยละ 89.33 บุคลิกภาพดี ร้อยละ 96.44 อารมณ์ความรู้สึก ร้อยละ 95.56 และการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ร้อยละ 99.11

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละสมรรถนะหรือความสามารถด้านอื่นๆ ในการเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนนอกจากสมรรถนะด้านการสื่อสาร

สมรรถนะหรือความสามารถในการเป็น หัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอน	จำนวน	ร้อยละ
เป็นผู้นำที่ดี กระตุ้นทีมได้ แจกจ่าย ทักษะ เทคนิคที่ดีให้นักกีฬาได้	15	34.09
มีประสบการณ์ มีความรู้ด้านฟุตบอล และหลักการต่างๆ	11	25.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สมรรถนะหรือความสามารถในการเป็น หัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอน	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าใจเกมการแข่งขันเพราะต้องรู้ รูปแบบในการเล่นของทีมและวิธีแก้ไข ต่างๆ	4	9.09
มีรูปแบบในการฝึกซ้อมมากกว่านี้และ มีการจัดสนามซ้อมให้ก่อนก่อน นักกีฬาลงสนามฝึกซ้อม	4	9.09
ความเข้าใจในตัวนักกีฬา	3	6.82
ความเป็นที่นำเชื่อถือ ทักษะ ความรู้ และความคิดด้านฟุตบอลที่ดี	2	4.55
ด้านร่างกาย	1	2.27
การหาเกมสนุกๆมาร่วมเล่นเวลาซ้อม เพื่อให้ผ่อนคลาย	1	2.27
ความเข้าใจในตัวนักกีฬา	1	2.27
แก้เกมการแข่งขันได้ดี รู้รูปแบบที่จะ นำไปแข่งกับคู่ต่อสู้ ไม่ซ้อมแบบเดิม ๆ	1	2.27
การสาธิตการฝึกซ้อม สามารถทำให้ นักกีฬาดูเป็นแบบอย่าง	1	2.27
รวม	44	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นอกจากสมรรถนะด้านการสื่อสารแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมชาติไทยควรมีสมรรถนะหรือความสามารถในการเป็นหัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้สอน มากที่สุด คือ เป็นผู้นำที่ดี กระตุ้นทีม ได้ มีทักษะกีฬาฟุตบอล และเทคนิคที่ดีให้ผู้เล่น ได้ ร้อยละ 34.09 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ มีความรู้ด้านฟุตบอล และหลักการต่างๆ ร้อยละ 25.0 ด้านการเข้าใจเกมเพราะต้องรู้รูปแบบในการเล่นของทีมและวิธีแก้ไขต่างๆ ได้และต้องมีรูปแบบ ในการฝึกซ้อมมากกว่านี้และมีการจัดสนามซ้อมให้ก่อนเด็กจะมาลงสนามฝึกซ้อม จำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 เหตุผลตามประเด็นสมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนในทีม

สมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและ ทีมผู้ฝึกสอน	เหตุผลตามประเด็นสมรรถนะ
การสื่อสาร / ทักษะการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - การสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้าผู้ฝึกสอนสื่อสารไม่รู้เรื่องก็ทำให้นักกีฬาเข้าใจยาก จึงควรให้ความสำคัญเรื่องการสื่อสารให้ดีกว่านี้ - การสื่อสารจำเป็นสำหรับนักกีฬาจะได้ปรึกษา ผู้ฝึกสอนก็ให้คำปรึกษาว่าเราควรทำอะไร ไม่ควรทำอะไร - การสื่อสารให้เข้าใจง่ายส่งผล ทำให้รูปแบบการฝึกดี - การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะบางครั้งถ้าสื่อสารไม่เข้าใจก็เล่นลำบาก - มีผู้ฝึกสอนไทยดีกว่า เพราะว่าผู้ฝึกสอนต่างชาติบางครั้งก็ไม่เข้าใจว่าเขาต้องการอะไร แต่คิดว่าการสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นมาก - ทักษะการสื่อสารช่วยให้นักกีฬาเข้าใจดีที่สุด บ้างครั้งก็ทำให้เข้าใจกันคนละด้าน
การสร้างแรงจูงใจ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นแรงผลักดันที่ดี - สร้างแรงจูงใจเพราะอยากให้ผู้ฝึกสอนสร้างแรงจูงใจให้นักกีฬา เพราะนักกีฬาแต่ละคนอาจจะมีความรู้สึกรักอะไรที่ไม่เหมือนกัน - นักกีฬาอาจจะเหนื่อยหรืออาจจะมีปัญหา เลยอยากให้ผู้ฝึกสอนสร้างแรงจูงใจให้เพราะนักกีฬามีกำลังใจในการฝึกซ้อมและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำอยู่ในตอนนั้น - การสร้างแรงจูงใจ ทำให้เรามีกำลังใจสู้ต่อ - อยากให้ผู้ฝึกสอนสร้างแรงจูงใจให้นักกีฬาเวลาที่นักกีฬามีปัญหาหรือเหนื่อยนักกีฬาจะได้มีกำลังใจและจดจ่อในสิ่งที่ทำอยู่

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและ ทีมผู้ฝึกสอน	เหตุผลตามประเด็นสมรรถนะ
การเป็นผู้นำ	<ul style="list-style-type: none"> - การเป็นผู้นำจะทำให้ผู้เล่นรู้สึกกระหายในการเล่น กระตุ้นลูกทีมตลอดเวลาเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเตะอยากที่จะเอาชนะ - ผู้ฝึกสอนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นผู้นำให้นักกีฬาฟุตบอล ผู้ฝึกสอนของนักเรียนไทย เก่งทุกคน แก้ปัญหาถูกจุด แล้วได้ให้นักเตะเมทต์อุ่นเครื่องที่ผ่านมาเพื่อให้ได้แก้ไข หรือปรับปรุงในข้อผิดพลาดต่างๆ ขอแต่ละตำแหน่งให้ได้มากขึ้น เข้าใจเกมมากขึ้น
การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าทีมผู้ฝึกสอน และทีมงาน มีการพูดที่ดี มีการให้กำลังใจและกระตุ้น ก่อนทำการแข่งขันเสมอมีการเป็นผู้นำ มีการแก้ไขเฉพาะหน้าได้ดี - พูดหรืออธิบายได้ชัดเจน รู้จักตัดสินใจ - มีการตัดสินใจเด็ดขาดและการแก้ปัญหาที่ดี - การตัดสินใจแก้ไขเฉพาะหน้า และแก้เกมได้ดี - ตัดสินใจการเลือกผู้เล่นได้ดี

จากตารางที่ 4.3 การระบุเหตุผลเพื่อขยายประเด็นสมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนในด้านการสื่อสาร ทักษะการสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ การเป็นผู้นำ และการแก้ปัญหา และการตัดสินใจดังนี้

ด้านการสื่อสาร และทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้าผู้ฝึกสอนสื่อสารไม่รู้เรื่องก็ให้นักกีฬาเข้าใจยาก จึงควรให้ความสำคัญเรื่องการสื่อสารให้ดีกว่านี้ การสื่อสารจำเป็นในการให้คำปรึกษา และการสั่งการของผู้ฝึกสอน ถ้าการสื่อสารมีความเข้าใจง่าย ก็จะทำให้รูปแบบการฝึกคิดการสื่อสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะบางครั้งถ้าสื่อสารไม่เข้าใจก็เล่นลำบาก โดยเฉพาะการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนไทยจะสามารถสื่อสารเข้าใจมากกว่าผู้ฝึกสอนต่างชาติ ทักษะการสื่อสารช่วยให้นักกีฬาเข้าใจดีที่สุด

ด้านการสร้างแรงจูงใจ โดยการสร้างแรงจูงใจเป็นแรงผลักดันที่ดี อยากรู้ให้ฝึกสอนสร้างแรงจูงใจให้นักกีฬา เพราะนักกีฬาแต่ละคนอาจจะมีความรู้สึกอะไรที่ไม่เหมือนกัน นักกีฬาอาจจะเหนื่อยหรืออาจจะมีปัญหา อยากรู้ให้ฝึกสอนสร้างแรงจูงใจให้เพราะการที่นักกีฬาจะมีกำลังใจในการฝึกซ้อมและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำอยู่ในตอนนั้น การสร้างแรงจูงใจ ทำให้เรามีกำลังใจสู้ต่อ

ด้านการเป็นผู้นำ ผู้ฝึกสอนที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นผู้นำให้นักกีฬา แก้ปัญหาถูกจุด เพื่อให้ได้แก้ไข หรือ ปรับปรุงในข้อผิดพลาดต่างๆ ของแต่ละตำแหน่งให้ได้ดีขึ้น เข้าใจเกมมากขึ้น การเป็นผู้นำจะทำให้ผู้เล่นรู้สึกกระหายในการเล่น กระตุ้นลูกทีมตลอดเวลาเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเตะอยากที่จะเอาชนะ รวมถึงสอนให้เราเป็นผู้นำ แนะนำคอยบอกคอยสอนให้เราช่วยเหลือผู้อื่น

ด้านการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ โดยหัวหน้าทีมผู้ฝึกสอน และทีมงาน มีการพูดที่ดี มีการให้กำลังใจและกระตุ้น ก่อนทำการแข่งขันเสมอมีการเป็นผู้นำ มีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี สามารถพูดหรืออธิบายได้ชัดเจน รู้จักการตัดสินใจ มีการตัดสินใจเด็ดขาดและการแก้ปัญหาที่ดี จะได้แก้ไขเฉพาะหน้าได้ดี และแก้เกม การตัดสินใจ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม

ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้าผู้ฝึกสอน	195	86.67
ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน	200	88.89
กัปตันทีมฟุตบอล	194	86.22
นักจิตวิทยาการกีฬา	13	5.78
นักวิทยาศาสตร์การกีฬาด้านพัฒนาร่างกาย	23	10.22
นักโภชนาการการกีฬา	17	7.56
นักกีฬาภายในทีม	208	92.44
ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคล	196	87.11
วัฒนธรรมภายในทีม	183	81.33
อื่นๆ ได้แก่ ไม่มีนักจิตวิทยา	2	0.89

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม มากที่สุดคือ นักกีฬาภายในทีม ร้อยละ 92.44 รองลงมาคือ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ร้อยละ 88.89 และปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ร้อยละ 87.11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยภายในมีผลต่อการสื่อสารภายในทีม

เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยภายในมีผลต่อการสื่อสารภายในทีม	จำนวนผู้ตอบ
นักกีฬาภายในทีมรู้จักกันยังไม่ดีพอ ไม่เปิดใจหรือเล่นยังไม่เข้ากัน ระบบของทีม	10
นักกีฬาภายในทีมสื่อสารกันน้อยในสนาม การสื่อสารเพื่อกระตุ้นภายในทีม การพูดคุยกันในทีมให้มากขึ้น	6
ทุกคนควรมีส่วนร่วมในทีม อยู่ใกล้กัน เข้าถึงกันได้ง่ายที่สุด มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	5
การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬายังน้อย ความแตกต่างของภาษามีผลต่อการสื่อสาร	4
บทพร่องเรื่องการพัฒนาร่างกายของนักกีฬา ไม่มีนักโภชนาการนักจิตวิทยาและนักวิทยาศาสตร์การกีฬาด้านพัฒนาร่างกาย อยากให้นักกีฬาพัฒนาด้านร่างกาย	3
กัปตันทีมมีการสื่อสารน้อยและมีความเป็นผู้นำที่น้อย	1

จากตารางที่ 4.5 การระบุเหตุผลของประเด็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีมดังนี้ นักกีฬาภายในทีมรู้จักกันยังไม่ดีพอ ไม่เปิดใจหรือเล่นยังไม่เข้ากัน ระบบของทีม นักกีฬาภายในทีมสื่อสารกันน้อยในสนาม การสื่อสารเพื่อกระตุ้นภายในทีม การพูดคุยกันในทีมให้มากขึ้น ทุกคนควรมีส่วนร่วมในทีม อยู่ใกล้กัน เข้าถึงกันได้ง่ายที่สุด มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬายังน้อย ความแตกต่างของภาษามีผลต่อการสื่อสาร ความบกพร่องเรื่องการพัฒนาร่างกายของเด็ก ไม่มีนักโภชนาการนักจิตวิทยาและนักวิทยาศาสตร์การกีฬาด้านพัฒนาร่างกาย อยากให้นักกีฬาพัฒนาด้านร่างกาย และกัปตันทีมมีการสื่อสารน้อยและมีความเป็นผู้นำที่น้อย

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม

ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม	จำนวน	ร้อยละ
ความกดดัน	208	19.87
แรงจูงใจของสังคมที่มีต่อนักกีฬา และทีมกีฬา	189	18.05
สื่อสารมวลชน	172	16.43
แฟนคลับ	186	17.77
ความคาดหวังของผู้ชม	195	18.62
นโยบายการสนับสนุนของภาครัฐ	30	2.87
ผู้สนับสนุนทีมกีฬา	67	6.40

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม มากที่สุดคือ ความกดดัน ร้อยละ 19.87 รองลงมาคือ ความคาดหวังของผู้ชม ร้อยละ 18.62 และแรงจูงใจของสังคมที่มีต่อนักกีฬา และทีมกีฬา ร้อยละ 18.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการสื่อสารภายในทีม

เหตุผลที่ทำให้ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการสื่อสารภายในทีม	จำนวนผู้ตอบ
ความคาดหวัง กีดกันที่ผู้คนภายนอกเขามองเรา	16
ความกดดันอาจจะทำให้นักกีฬาไม่กล้าสื่อสารภายในทีมอาจจะทำให้การสื่อสารภายในผิดพลาดหรือมีปัญหากันได้	4
กดดันเพราะเราต้องรักษาแชมป์ให้ได้ ต้องมีสมาธิในการแข่งขัน	4
ยากที่จะให้คนนอกสนามภูมิใจในทีมของเราได้ แต่เราต้องทำให้คนนอกสนามเชียร์เราและทำให้พอใจ และมั่นใจในทีมเราได้	3
ผู้สนับสนุนทีม มีการกระตุ้นนักกีฬาได้น้อย	1
การให้ข่าวหรือการสื่อสารกับแฟนคลับก็ควรคิดก่อน	1

จากตารางที่ 4.7 การระบุเหตุผลของปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม ได้แก่ ความคาดหวัง ความกดดันที่ผู้คนภายนอกเขามองเรา ความกดดันอาจจะทำให้นักกีฬาไม่กล้าสื่อสารภายในทีมอาจจะทำให้การสื่อสารภายในผิดพลาดหรือมีปัญหากันได้ กดดันเพราะเราต้องรักษาแชมป์ให้ได้ ต้องมีสมาธิในการแข่งขัน หากที่จะให้คนนอกสนามภูมิใจในทีมของเราได้ แต่ต้องทำให้คนนอกสนามเชียร์เราและทำให้พอใจ และมั่นใจในทีมเราได้ ผู้สนับสนุนทีม มีการกระตุ้นนักเตะได้น้อย การให้ข่าวหรือการสื่อสารกับแฟนคลับก็ควรคิดก่อน

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานที่เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นส่วนสนับสนุนข้อมูลผลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินงานวิจัย และการสรุปและอภิปรายผลดังนี้

1. วัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
2. เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
3. เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
4. เพื่อศึกษาสมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
5. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
6. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติชุดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันติดต่อกัน 8 ปี ตั้งแต่ ปี 2553-2560 ดังนี้ (1) กลุ่มผู้ฝึกสอน 3 คน และหัวหน้านักกีฬาจำนวน 1 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง รวม 4 คน ได้แก่ ผู้หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเฉพาะตำแหน่ง และหัวหน้าทีม (2) กลุ่มนักกีฬาผู้เล่นตัวจริง โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน นักกีฬาชุด ปี 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสัมภาษณ์กลุ่ม โครงสร้างเครื่องมือประกอบ 2 ส่วน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้

ข้อมูลหลัก และ (2) การสื่อสารของทีมฟุตบอล ซึ่งคำถามประกอบด้วยรูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสาร ด้วยตัวแปรในการศึกษาโดยแบ่งแบบสอบถามใน 3 ส่วน ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน การเก็บข้อมูลการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตันทีมฟุตบอล โดยผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์และสมุดบันทึกภาคสนามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยพิจารณาภายใต้กรอบประเด็นการสื่อสารภายในทีมกีฬาตามวัตถุประสงค์การวิจัย และการสัมภาษณ์กลุ่มใช้กับกลุ่มนักกีฬาผู้เล่นตัวจริงชุดการแข่งขันซีเกมส์ โดยผู้วิจัยพิจารณาภายใต้กรอบประเด็นการสื่อสารภายในทีมกีฬาตามวัตถุประสงค์การวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสรุปประเด็นที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์โดยนำเนื้อหาสาระสำคัญของข้อมูลแต่ละประเด็นมาพิจารณาตีความเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของแต่ละปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อนำสู่การสร้างข้อสรุป ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ และพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ข้อสรุปที่ได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.2 วิธีการดำเนินงานวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยประเภททีมชาย โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงโดย เลือกตามรุ่นตั้งแต่อายุ 16 - 24 ปีขึ้นไป จำนวน 5 ทีม รวมทั้งหมด 225 คน ซึ่งนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยประเภททีมชายมีจำนวนครั้ง เป็นกลุ่มนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยประเภททีมชายทั้งหมดในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบปลายปิด และปลายเปิดตามวัตถุประสงค์การวิจัย โครงสร้างเครื่องมือประกอบด้วย 7 ส่วน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลหลัก (2) รูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ (3) วิธีการสื่อสารในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ (4) กลยุทธ์การสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย (5) สมรรถนะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนและนักกีฬาในการสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ (6) ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ (7) ข้อเสนอแนะ การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกและรับแบบสอบถามคืนจากนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยในประเทศไทยรวมทั้งหมด 225 คน การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ มีรูปแบบการสื่อสาร 3 รูปแบบ คือ (1) การสื่อสารภายในตนเอง (2) การสื่อสารระหว่างบุคคล และ (3) การสื่อสารกลุ่ม โดยแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อนการแข่งขัน ช่วงระหว่างการแข่งขัน และช่วงหลังการแข่งขัน ดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสาร

1.1 ช่วงก่อนการแข่งขัน

รูปแบบการสื่อสารที่เป็นกลุ่มเล็กไม่เป็นทางการและเป็นทางการโดยวิธีการประชุมร่วมกัน โดยมีเนื้อหา หรือประเด็นการสื่อสารเพื่อกำหนดแนวทางการวางรูปแบบการทำงานตลอดจนการสร้างความเข้าใจ วางแผน กำหนดแนวทางการฝึกซ้อมและเตรียมตัวในการแข่งขันชิงแชมป์ โดยรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนมี 3 รูปแบบ คือ การสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และ การสื่อสารกลุ่ม ดังนี้

1.1.1 การสื่อสารภายในตนเอง

การสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเน้นในเรื่องของปรัชญาในการทำทีมฟุตบอลเรื่อง เป้าหมายการทำงานเพื่อประเทศชาติ และถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองคิดให้กับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาเพื่อให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนและนักกีฬามีการสื่อสารภายในตนเองต่อทัศนคติเชิงบวก การจะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ คือ ต้องมีจิตใจที่ดี มีทัศนคติดี และมีการสื่อสารภายในตนเองเพื่อสร้างความมั่นใจและพลังในการทำงานให้กับตัวเอง ต้องพยายามดึงศักยภาพนักกีฬาออกมาให้ได้ต้องทำให้นักกีฬามีความพร้อมมากที่สุด

ส่วนการสื่อสารภายในตนเองของนักกีฬา พบว่านักกีฬามีการสื่อสารภายในตนเองในเรื่องการแข่งขันเพื่อประเทศชาติและความเป็นหนึ่งเดียวของทีม

1.1.2 การสื่อสารระหว่างบุคคล

1. การสื่อสารระหว่างบุคคลระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนภายในทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย พบว่ามีรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลที่เป็นทางการ โดยมีประเด็นการสื่อสารอยู่ 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การซักถาม และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ประเด็นที่ 2 การสร้างนักสื่อสารเพื่อการจัดการภายในทีม ดังนี้

ประเด็นที่ 1 หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะซักถามข้อสงสัยกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และขอความคิดเห็นที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนในเรื่อง (1) ความสามารถของนักกีฬา (2) ความพร้อมทางจิตใจนักกีฬา (3) สภาพความพร้อมทางกายภาพของนักกีฬา (4) การแสดงทัศนคติส่วนตัวของผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ในประเด็นการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะมีลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ชี้แจงในการประชุมกลุ่ม โดยรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของความพร้อมของร่างกาย จิตใจและคุณสมบัติของนักกีฬาแต่ละบุคคลซึ่งหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนสำรวจ และเก็บข้อมูลในเรื่องที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของนักกีฬาได้ แล้วนำมารายงานต่อหัวหน้าผู้ฝึกสอน ต่อจากนั้นจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนการดำเนินงานในการแข่งขันต่อไป

ประเด็นที่ 2 การสร้างนักสื่อสารด้านการจัดการภายในทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะกำหนดให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนบางคนมีบทบาทหน้าที่แตกต่างจากบทบาทหน้าที่หลัก โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสั่งการให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนบางคนภายในทีมทำหน้าที่เฉพาะทางเพิ่มเติมจากภาระงานหลัก คือ การเป็นผู้สื่อสารภายในทีมซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การเป็นผู้ประสานงานทั่วไปในการฝึกซ้อม (2) การเป็นผู้สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกซ้อม

นอกจากนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ผู้ช่วยเป็นนักสื่อสารประสานงานกับนักกีฬาเพราะเนื่องจากปัญหาบางอย่าง เช่น การสั่งการที่เข้มงวดเกินไปของหัวหน้าผู้ฝึกสอน สภาพปัญหาของนักกีฬาส่วนตัวเกี่ยวกับการเล่นฟุตบอล หรือสภาพจิตใจของนักกีฬา หากหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นผู้สื่อสารเองอาจทำให้นักกีฬากิดความวิตกกังวลและมีผลต่อสภาพจิตใจของนักกีฬาได้ ทำให้ผู้ช่วยด้านการประสานงานมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นจนกระทั่งการสั่งการที่เข้มงวดมากจนเกินไปอาจทำให้บรรยากาศภายในทีมกีฬาที่มีความกดดันสูง ทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนแต่งตั้งผู้ที่สร้างปฏิสัมพันธ์ภายในทีมกีฬาฟุตบอล และประกอบด้วยการแข่งขันในรูปแบบทัวร์นาเมนต์จะมีลักษณะที่ใช้ระยะเวลาสั้นจะส่งผลให้นักกีฬาอาจเกิดการบาดเจ็บ หรือสภาพจิตใจอ้าแอ่ในขณะที่ช่วงการแข่งขันซึ่งระยะเวลาไม่สามารถหาบุคคลมาทดแทน หรือรักษาสภาพจิตใจได้ทันที นอกจากการดำเนินงานของทีมที่เข้มงวดแล้วการมีนักสร้างปฏิสัมพันธ์จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับทีมกีฬา ดังนั้นการสร้างอารมณ์และความรู้สึกกับนักกีฬาให้ดีจึงมีความสำคัญกับนักกีฬาซึ่งทีมผู้ฝึกสอนจำเป็นต้องสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับนักกีฬาอยู่เสมอ ดังนั้นสภาพจิตใจของนักกีฬาต้องมีสภาพจิตใจที่ดีตั้งแต่ก่อนการแข่งขันตลอดจนการแข่งขันจะเสร็จสิ้น

การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา ในช่วงก่อนการแข่งขันพบว่ามี 2 รูปแบบ คือ แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ กล่าวคือ รูปแบบเป็นทางการจะมีลักษณะของ

การประชุมแบบเป็นทางการ โดยมีประเด็นเนื้อหาสาระเพื่อชี้แจงให้นักกีฬาทราบแนวทางและบอกถึงเป้าหมายสูงสุดของการแข่งขัน รวมถึงสภาพบริบทของทีม ปัญหา อุปสรรค จุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข วิธีการเตรียมตัวและสภาพจิตใจของนักกีฬาให้ตรงกับแผนการทำงานของหัวหน้าผู้ฝึกสอน รวมถึงวิธีการในการแข่งที่จะเผชิญในแต่ละช่วงของการเก็บตัวฝึกซ้อม จนถึงช่วงของระหว่างการแข่งขันและหลังการแข่งขัน อย่างไรก็ตามการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬานี้จะมีการเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้มีปฏิสัมพันธ์โดยการแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นการทำความเข้าใจระหว่างกัน

ส่วนรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบย่อย คือ การพูดคุยระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาแบบกลุ่มย่อย และการพูดคุยกับนักกีฬาเป็นรายบุคคล หรือ ระหว่างบุคคล โดยที่ทีมผู้ฝึกสอนทำการสื่อสารพูดคุยแบบกลุ่มย่อย โดยมีประเด็นเนื้อหาเพื่อชี้แจง หรือ ทำความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่หรือตามตำแหน่งการเล่นของนักกีฬา ส่วนการวิธีการสื่อสารระหว่างบุคคลจะใช้วิธีการสื่อสาร 2 ลักษณะ คือ ผู้ฝึกสอน หรือ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนสื่อสารโดยตรงกับนักกีฬา และกรณีที่ผู้ฝึกสอน หรือ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนไม่สามารถเข้าถึงนักกีฬาบางคนได้ ใช้วิธีการสื่อสารผ่านหัวหน้านักกีฬาที่ได้รับการยอมรับและมีความใกล้ชิดกับนักกีฬาด้วยตนเองให้ทำการสื่อสารกับเพื่อนนักกีฬาร่วมทีม โดยประเด็นเนื้อหาสาระได้แก่ ปัญหาด้านความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึก การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างตำแหน่งซึ่งกันและกัน รวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในทีมกีฬาด้วย ทั้งนี้ในการประชุมแบบไม่เป็นทางการระหว่างบุคคลหากมีข้อมูลที่ส่งผลทำให้การทำงานของทีมกีฬาที่ไม่ราบรื่นก็จะมีการรวบรวมข้อมูลของนักกีฬาแต่ละบุคคลเพื่อนำเสนอให้กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหภายในทีม

อย่างไรก็ตาม ในช่วงก่อนการแข่งขันหากนักกีฬาทำผิดระเบียบวินัยของทีมที่เคยตกลงไว้ หัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะเรียกนักกีฬาที่ผิดระเบียบ และวินัยเป็นการส่วนตัวเพื่อตักเตือน และให้ปรับตัวต่อไป

1.1.3 การสื่อสารแบบกลุ่ม

การสื่อสารแบบกลุ่มในทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยเป็นการสื่อสารแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ดังนี้

1. การสื่อสารแบบกลุ่มระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน จะเน้นการสื่อสารแบบเป็นทางการ โดยมีประเด็นการสื่อสาร คือ การสร้างความสัมพันธ์ในทีมผู้ฝึกสอน การชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน เตรียมทีมการแข่งขัน และแต่งตั้งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล กำหนดขอบเขตการทำงานร่วมกันระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ทั้งนี้การตัดสินใจขั้นสุดท้ายจะอยู่กับหัวหน้าผู้ฝึกสอนเป็นหลักซึ่งมีแนวทางการสื่อสารแบบสั่งการ

และค่อนข้างเข้มงวดเพื่อให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาปฏิบัติตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้อย่างเคร่งครัด

2. การสื่อสารแบบกลุ่มระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา มีรูปแบบการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการ คือ การประชุมกลุ่มใหญ่ทั้งทีม และการประชุมกลุ่มย่อย ระหว่างทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาตามตำแหน่งการเล่น โดยมีประเด็นการสื่อสาร คือ จุดมุ่งหมายของการฝึกซ้อม วิธีการเล่น การปรับสภาพจิตใจ ความมีระเบียบวินัย การซักถามข้อสงสัย การทำความเข้าใจรูปแบบการฝึกซ้อม การใช้ชีวิตร่วมกันระหว่างการเก็บตัวฝึกซ้อม

1.2 ช่วงระหว่างการแข่งขัน

รูปแบบการสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันเป็นช่วงที่ทีมนักกีฬาฟุตบอลเข้าสู่การแข่งขันมหกรรมกีฬาซีเกมส์ ซึ่งในช่วงการแข่งขันนี้จะมีรูปแบบการสื่อสารทั้งแบบภายในตนเอง การสื่อสารกลุ่ม และการสื่อสารระหว่างบุคคล ดังนี้

1.2.1 การสื่อสารภายในตนเอง

การสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอน พบว่า ในช่วงระหว่างการแข่งขันจะเป็นการแก้เกม ตามสถานการณ์การแข่งขันที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น โดยมีการสื่อสารภายในตนเองเพื่อลำดับเรื่องสำคัญ และเนื้อหาการสื่อสารให้กระชับเพื่อสื่อสารกับนักกีฬาให้สามารถเข้าใจในช่วงพักครึ่งการแข่งขันที่มีเวลาไม่มากนัก และหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะทำการพูดคุยกับตัวเองเพื่อควบคุมอารมณ์ความรู้สึกไม่ให้แสดงออกขณะที่นักกีฬาแข่งขันเพื่อคงสภาพจิตใจให้นักกีฬามีความมั่นใจในสนามแข่งขัน

การสื่อสารภายในตนเอง พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนสื่อสารในตนเองในช่วงระหว่างการแข่งขันเป็นการแก้เกมการแข่งขันที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ โดยลำดับข้อบกพร่องจุดเน้นที่ต้องการเพิ่มเติมในระหว่างการแข่งขันเพื่อให้ข้อมูลที่กระชับกับนักกีฬาและเข้าใจง่าย เนื่องด้วยช่วงระหว่างการแข่งขันมีเวลาที่สื่อสารกับนักกีฬาเพียงแค่ว่า ช่วงพักการแข่งขันช่วงเวลาแรกกับช่วงการหยุดการแข่งขันเพื่อปฐมพยาบาลนักกีฬาที่ได้รับบาดเจ็บจากการทำผิดกติกาเท่านั้น

รวมทั้งการพูดคุยกับตัวเองเพื่อควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองเพื่อแสดงให้นักกีฬาเห็นว่าตนเองมีความมั่นใจในการแข่งขัน ซึ่งจะสามารถทำให้นักกีฬามีกำลังใจและมีสภาพจิตใจที่พร้อมกับการแข่งขันเสมอ

ส่วนของนักกีฬา พบว่า มีการสื่อสารกับตนเองเพื่อสร้างกำลังใจให้กับตนเอง โดยมีเนื้อหา คือ ต้องแสดงความสามารถ สมาธิและความตั้งใจให้เต็มที่ เพื่อชาติไทย เพื่อผู้ติดตามการแข่งขันชาวไทย โดยเฉพาะนักกีฬาที่เป็นกัปตันทีมมีการสื่อสารภายในตนเองที่มีลักษณะมองปรัชญาและผลรวมที่จะประสบความสำเร็จของทีมมากกว่าความโดดเด่นของตัวเอง

1.2.2 การสื่อสารแบบกลุ่ม

การสื่อสารกลุ่มระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา มีการสื่อสารแบบกลุ่มใน 2 ลักษณะ คือ การสื่อสารกลุ่มแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ ช่วงก่อนถึงสนามการแข่งขัน ช่วงก่อนลงสนาม โดย รูปแบบการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และกลุ่มนักกีฬาใช้รูปแบบการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบไม่เป็นทางการพูดคุยสื่อสารแลกเปลี่ยนกันเพื่อลดความกดดัน และการสื่อสารระหว่างบุคคลของหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้วิธีการสื่อสารระหว่างบุคคล 3 ลักษณะ ได้แก่ การสั่งการข้างสนามในจังหวะที่การแข่งขันหยุดจากการทำฟาวล์ การเรียกกัปตันทีมมาเพื่อสั่งการ และฝากข้อความสั่งการไปยังบุคคลที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องการจะสื่อสารในระหว่างการแข่งขัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ช่วงก่อนถึงสนามการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และกลุ่มนักกีฬาใช้รูปแบบการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบไม่เป็นทางการพูดคุยสื่อสารแลกเปลี่ยนกัน โดยมีความประสงค์เพื่อลดความกดดันให้กับนักกีฬา จึงไม่เน้นการพูดคุยที่เกี่ยวกับการแข่งขันที่กำลังจะเกิดขึ้น

2. ก่อนลงการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และกลุ่มนักกีฬาใช้รูปแบบการสื่อสารกลุ่มเล็กแบบเป็นทางการ และการพูดคุยผ่านการประชุมกลุ่มเล็กแบบเป็นทางการเพื่อกำหนดแนวทางการแข่งขันร่วมกัน มีรูปแบบการสื่อสารมีขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การพูดคุยผ่านการประชุมแบบเป็นทางการในระดับผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ได้ข้อสรุปในการวางแผนการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าผู้ฝึกสอนพูดคุยผ่านการประชุมแบบเป็นทางการ โดยขั้นตอนนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลเพียงผู้เดียวเพื่อป้องกันการเกิดความสับสนกับนักกีฬา พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนทั้ง 3 คน จะไม่เจาะจงวิธีการเล่นกับนักกีฬามากนัก เนื่องจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้เตรียมตัวการเล่นเกมส์และวิธีการเล่นกับผู้ต่อสู้มาอย่างดีแล้ว

1.2.3 การสื่อสารระหว่างบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคลของหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้วิธีการสื่อสารระหว่างบุคคล 3 ลักษณะ ได้แก่ การสั่งการข้างสนามในจังหวะที่การแข่งขันหยุดจากการทำฟาวล์ การเรียกกัปตันทีมมาเพื่อสั่งการ และฝากข้อความสั่งการไปยังบุคคลที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องการจะสื่อสารในระหว่างการแข่งขัน ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทีม และตัวผู้เล่นในสนาม เช่น คู่ต่อสู้ทำคะแนนใกล้เคียงสูติการเล่นที่ผิดพลาดหรือนักกีฬาขาดสมาธิ การขาดสมาธิจากการแข่งขัน โดยให้คำแนะนำระหว่าง

การแข่งขัน เช่น การสั่งการให้ยื่นประกบคู่ต่อสู้ให้ดีกว่าเดิม หรือการพูดกระตุ้นให้นักกีฬาที่มีสมาธิกับการแข่งขันมากขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า หากหัวหน้าผู้ฝึกสอนปรับวิธีการเล่นในสนามจะเรียกกัปตันทีมเพื่อสั่งการ แล้วนำคำแนะนำไปปรับใช้ในสนามแข่งขันเพราะกัปตันทีมอยู่ในสนามสามารถสั่งการแทนหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้อย่างใกล้ชิด

1.3 ช่วงหลังการแข่งขัน

การแข่งขันซีเกมส์ครั้งหนึ่งนักกีฬาจะทำการแข่งขันทั้งหมดสามรอบ ได้แก่ รอบแบ่งกลุ่มการแข่งขัน รอบรองชนะเลิศ และรอบชิงชนะเลิศ ซึ่งในช่วงหลังการแข่งขันจะมีรูปแบบการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยฝึกสอน ทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา และนักกีฬากับนักกีฬา โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการเพื่ออธิบายรายละเอียดข้อบกพร่องของการแข่งขันจากการรวบรวมข้อมูลร่วมกันของทีมผู้ฝึกสอน และสรุปข้อปัญหา และชี้แนะนักกีฬาเป็นรายบุคคล โดยรูปแบบการสื่อสารระหว่างทีมผู้ฝึกสอนมี 3 รูปแบบ คือ การสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารแบบกลุ่ม การสื่อสารระหว่างบุคคล ดังนี้

1.3.1 การสื่อสารภายในตนเอง

การสื่อสารภายในตนเองของหัวหน้าผู้ฝึกสอน พบว่า เมื่อการแข่งขันเสร็จสิ้นลงหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะคิดทบทวนแผนการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับใช้แข่งขันในครั้งถัดไป โดยมีการสื่อสารภายในตนเองที่มีเนื้อหา คือ การวิเคราะห์สภาพความพร้อมของนักกีฬา สถานการณ์ที่มีผลกระทบกับทีม การวิเคราะห์คู่ต่อสู้ หากจุดบกพร่องของทีมนักกีฬา และฝ่ายตรงข้าม และแนวทางการแก้ไข เมื่อไตร่ตรองดีแล้วผู้ฝึกสอนจึงพูดคุยชี้แจงกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเพื่อดำเนินงานต่อไป

ส่วนของนักกีฬา พบว่า การสื่อสารภายในตนเองส่วนมากเกิดจากปัญหาด้านความกดดัน ความคาดหวังจากผู้ติดตามชาวไทย การวิพากษ์วิจารณ์ในโลกโซเชียลมีเดีย ทำให้นักกีฬาสื่อสารกับตนเองเพื่อสร้างสมาธิ ปรับอารมณ์ และความรู้สึกให้อยู่กับการแข่งขันจนกว่าการแข่งขันจะจบลง เนื่องจากมีความคาดหวังจากผลการแข่งขันแต่ละรอบจึงทำให้นักกีฬาต้องให้กำลังใจตัวเองเป็นอันดับแรกโดยมีเนื้อหาการสื่อสารภายในตนเอง คือ ควรอ่านข่าวที่มีเนื้อหาข่าวในเชิงบวก พยายามบอกตนเองให้คิดแต่เรื่องดีๆ และพูดคุยกับเพื่อนและทำตามผู้ฝึกสอนแนะนำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามช่วงหลังการแข่งขันนักกีฬาจะมุ่งเน้นเรื่องการสร้างสมาธิให้มั่นคงจนกว่าจะการแข่งขันจบลง

1.3.2 การสื่อสารกลุ่ม และการสื่อสารระหว่างบุคคล

หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะบอกกล่าวให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนไปเก็บข้อมูลของคู่ต่อสู้ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของทีมคู่ต่อสู้ จากนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะซักถามผู้ช่วย

ผู้ฝึกสอนโดยให้ชี้แจงข้อมูล เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หลังจากนั้นเมื่อนำข้อมูลมาอภิปรายแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะกำหนดแนวทางการเตรียมตัวเพื่อฝึกซ้อมในแต่ละช่วงกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และร่วมกันช่วยถ่ายทอดวิธีการซักซ้อมในแต่ละช่วง แต่ละรอบในการแข่งขันกับนักกีฬาในลำดับถัดไป

ส่วนรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่ามี 2 รูปแบบ คือ แบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และยังพบว่า การสื่อสารกลุ่มและการสื่อสารระหว่างบุคคล สามารถแบ่งรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการเป็นกลุ่มย่อย ได้ 2 รูปแบบ คือ การพูดคุยระหว่าง หัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาแบบกลุ่มย่อย และการพูดคุยกับนักกีฬาเป็นรายบุคคล โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการมีลักษณะการประชุมแบบเป็นทางการ พบว่า มีประเด็นเนื้อหาสาระเพื่อสรุปผลจากการแข่งขัน การกล่าวคำพูดเพื่อชื่นชมนักกีฬา อธิบายข้อดีข้อเสีย แนะนำวิธีการแก้ไข และเตือนข้อปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการแข่งขันถัดไป

2. รูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการแบบกลุ่มย่อยระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนและนักกีฬามีเนื้อหาสาระ คือ การกล่าวคำชื่นชมนักกีฬา การชี้แจง และเน้นย้ำเป้าหมายหลังจากการแข่งขันจบสิ้นทันที เพื่อให้ นักกีฬาจดจำข้อบกพร่องของตนเองในขณะนั้น เพื่อป้องกัน ไม่ให้นักกีฬาลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และพูดคุยเกี่ยวกับการนัดหมายในกิจกรรมของทีมต่อไป

ส่วนรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลจะใช้วิธีการสื่อสารจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา โดยมีประเด็นเนื้อหาสาระเพื่อชี้แจงสาเหตุข้อผิดพลาดรายบุคคลตามตำแหน่งการเล่นของนักกีฬา เช่น ผู้เล่นในกองหน้า กองกลาง กองหลัง และผู้รักษาประตู และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องจากการแข่งขันที่เกิดขึ้น

2. วิธีการสื่อสาร

วิธีการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ มีวิธีการสื่อสาร 2 รูปแบบ คือ วิธีการสื่อสารด้วยวัจนภาษา และอวัจนภาษา โดยแบ่งตามช่วง คือ ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน ดังนี้

2.1 วิธีการสื่อสารช่วงก่อนการแข่งขัน วิธีการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่ามีวิธีการสื่อสารอยู่ 2 ลักษณะ คือ วิธีการสื่อสารด้วยวัจนภาษา และอวัจนภาษา ดังนี้

1. การสื่อสารด้วยวัจนภาษา พบว่า ใช้การพูดคุยเป็นหลัก และบางครั้งมีการใช้ภาษาเขียน หรือ สื่อประกอบการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ผ่านตัวของผู้ฝึกสอนเอง โดยหัวหน้าผู้

ฝึกสอนจะสรุปข้อมูล แนวทางการฝึกซ้อม และปรึกษาผู้ช่วยฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้เครื่องมือประกอบการสื่อสาร ได้แก่ วิดีโอบันทึกการฝึกซ้อม กระดานข่าวในการเขียนใช้โปรแกรมในการวิเคราะห์การฝึกซ้อม โดยมีประเด็นเนื้อหาเพื่อสื่อสารเป้าหมายของทีม 3 ลักษณะ คือ การพูดคุยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการแข่งขัน การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาภายในทีมกีฬา

2. การสื่อสารด้วยวงจภาษา พบว่า ใช้อัจฉาษาในการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา ไปพร้อมกับการสื่อสารด้วยวงจภาษา เพื่อ (1) การสร้างความเข้าใจ ผ่านการแสดงออกทางสีหน้า แวดตา และ โทนเสียงที่หนักแน่นมุ่งให้เกิดการตื่นตัว และสร้างความมั่นใจ (2) การสร้างความสัมพันธ์ โดยใช้โทนเสียงที่มีความนุ่มนวลมากขึ้น ใช้กิริยาท่าทางด้วยการยิ้ม การแต่งตัวเพื่อให้นักกีฬามีความรู้สึกเป็นทีมเดียวกัน รู้สึกผ่อนคลาย และสร้างการรับรู้เป้าหมายที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนดไว้ (3) การลดความกดดัน โดยใช้ น้ำเสียงที่มี โทนเสียงนุ่มนวลมากขึ้น พร้อมกับใช้การสัมผัส เช่น การตบไหล่เพื่อให้กำลังใจกับนักกีฬาภายในทีม

2.2 วิธีการสื่อสารระหว่างการแข่งขัน

วิธีการสื่อสารระหว่างการแข่งขัน พบว่า มีวิธีการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กับนักกีฬา ใช้อัจฉาษา และอัจฉาษา ตามบริบทในช่วงระหว่างการแข่งขัน ณ เวลานั้นๆ โดยแบ่งตามวิธีการสื่อสารตามบริบทได้แก่ (1) วิธีการสื่อสารก่อนถึงสนาม (2) วิธีการสื่อสารก่อนลงสนาม (3) วิธีการสื่อสารระหว่างการแข่งขัน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การสื่อสารด้วยวงจภาษา เป็นการสื่อสารผ่านคำพูด เพื่อสร้างอารมณ์ และความรู้สึกผ่อนคลายก่อนการแข่งขันจะเกิดขึ้นโดยหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา มีวิธีการสื่อสารที่มุ่งเน้นประเด็นการสื่อสารเพื่อเตรียมสภาพจิตใจ ลดภาวะความกดดันจากการแข่งขัน

1. วิธีการสื่อสารด้วยวงจภาษาก่อนถึงสนามแข่งขัน ใช้วิธีการสื่อสารด้วยการพูดคุยแบบกลุ่มในลักษณะเป็นกันเองระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีประเด็นเนื้อหา คือ การพูดคุยทักทายในเรื่องทั่วไปเพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องราวของนักกีฬาแต่ละบุคคล

2. วิธีการสื่อสารด้วยวงจภาษาก่อนลงสนาม เมื่อนักกีฬาและทีมผู้ฝึกสอนถึงสนามแข่งขันแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้การสื่อสารด้วยวงจภาษา โดยเน้นการใช้คำพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการแข่งขันครั้งนั้นๆ โดยใช้วิธีการสื่อสาร ได้แก่ (1) การเน้นย้ำเทคนิคการแข่งขัน (2) ทิศทางการสื่อสารในสนาม ระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะกำหนด

ทิศทางการสื่อสารให้กับ 2 ผู้เล่นหลัก ได้แก่ กัปตันทีม และรองกัปตันทีมและให้นักกีฬาภายในทีม รับประทานอาหารสื่อสารจากกัปตันทีม และรองกัปตันทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ข้อมูล และคำสั่งพิเศษกับกัปตันทีมให้เป็นผู้สั่งการกับผู้เล่นตำแหน่งอื่นๆ แทนหัวหน้าผู้ฝึกสอนระหว่างช่วงการแข่งขันในสนาม (3) ข้อได้เปรียบเสียเปรียบของตำแหน่งการเล่นของนักกีฬา โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้สั่งการด้วยการใช้ภาษาพูดจากข้างสนามในกรณีที่มีการแข่งขันขณะนั้นมีปัญหา ถ้ากัปตันและรองกัปตันไม่สามารถสื่อสารได้ทันที หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะทำการสื่อสารกับผู้เล่นภายในทีมโดยตรง ซึ่งการสั่งการมี 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ 1 หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะฝากข้อความสั่งการกับผู้เล่นที่อยู่ใกล้หัวหน้าผู้ฝึกสอนที่สุดไปยังกัปตันทีม ลักษณะที่ 2 คือ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสั่งการด้วยตนเองไปยังนักกีฬารายบุคคลโดยใช้เวลาสั่งการในช่วงที่ผู้ตัดสินเป่าหยุดระหว่างการแข่งขันทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนสามารถยื่นข้างสนามเพื่อให้คำสั่งกับนักกีฬาได้ทันที

1. วิธีการสื่อสารด้วยวจนภาษาระหว่างการแข่งขันในสนาม ใช้การสื่อสารด้วยคำพูดโดยมีประเด็นเนื้อหาในการสื่อสาร 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 เนื้อหาการสื่อสารขณะทีมเป็นต่อในสนาม คือ หากทีมเป็นต่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะไม่สื่อสารด้วยคำพูดแต่ไม่มากนัก ยกเว้นกรณีพิเศษ คือ ในช่วงเวลาที่ทีมสามารถทำคะแนนได้มากกว่า แต่โดนฝ่ายตรงข้ามสามารถทำคะแนนได้มาอย่างกระชั้นชิด หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเลือกใช้วิธีการสื่อสารด้วยคำพูดเพื่อสั่งการระหว่างบุคคล ด้วยการเรียกกัปตันทีม นักกีฬา หรือนักกีฬาภายในทีม

ลักษณะที่ 2 การสื่อสารขณะทีมเป็นรอง เมื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนพบว่าวิธีการเล่นของนักกีฬาที่มีความคลาดเคลื่อนจากสิ่งที่สื่อสารกันไว้ก่อนลงการแข่งขันหรือเมื่อสภาพของทีมนักกีฬาอยู่ในปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขการสื่อสารระหว่างการแข่งขันเมื่อทีมเป็นรองนั้นจะมีวิธีการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนด้วยคำพูดของตนเอง

2.2.2 การสื่อสารด้วยอวัจนภาษาระหว่างการแข่งขัน พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้อวัจนภาษาที่เป็นสากลหรือคิดขึ้นมาใหม่สำหรับเป็นข้อตกลงร่วมกันในการสื่อสารของทีมเพื่อไม่ให้คู่ต่อสู้ทราบว่ากำลังสื่อสารกันด้วยเนื้อหา เช่น การเปิดบอลฟรี การใช้สัญญาณลักษณะเพื่อบอกตำแหน่งบอลว่าจะส่งบอลไปในลักษณะใดและตำแหน่งใดเป็นต้นซึ่งอวัจนภาษาที่สำคัญ คือ การใช้ภาษามือเป็นหลักเพื่อเป็นการส่งสัญญาณให้กับนักกีฬาที่เล่นอยู่ในสนาม

2.3 วิธีการสื่อสารหลังการแข่งขัน

การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา พบว่ามีวิธีการสื่อสารอยู่ 2 ลักษณะ คือ วิธีการสื่อสารด้วยวจนภาษา และอวัจนภาษา ซึ่งการสื่อสารด้วยวจนภาษาเป็นวิธีการสื่อสารด้วยการพูดคุยเป็นหลัก และมีการใช้สื่อประกอบการสื่อสารเป็นบางครั้ง

โดยหลังการแข่งขันจะมีลักษณะการสื่อสารหลังการแข่งขันอยู่ 2 ลักษณะคือ การสื่อสารที่จบการแข่งขันในแต่ละครั้งและการสื่อสารที่ทีมได้รับชนะเลิศการแข่งขัน ดังนี้

2.3.1 วิธีการสื่อสารด้วยวงนภาษาหลังการแข่งขัน

กรณีที่จบการแข่งขันแต่ละครั้ง การสื่อสารด้วยวงนภาษาจะเน้นการประชุมพูดคุยแบบเป็นทางการ โดยมีประเด็นเนื้อหาเรื่องการแข่งขันที่ผ่านมารวมทั้งการถอดบทเรียนจากการแข่งขัน การสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม การแสดงความห่วงใยอาการบาดเจ็บของนักกีฬาจากการแข่งขัน การนัดหมายเวลาฝึกซ้อมและแข่งขัน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้เครื่องมือประกอบการสื่อสารกับนักกีฬา ด้วยการใช้กระดานการเขียนอธิบายตำแหน่ง โครงสร้างของตำแหน่งของผู้เล่น วิเคราะห์ข้อมูลจากการนำการบันทึกเทปทีมของตนเอง และทีมของผู้ต่อสู้ที่จะพบในครั้งถัดไป

กรณีที่ทีมชนะเลิศการแข่งขัน หลังจากแข่งขันรอบชิงชนะเลิศเสร็จสิ้นแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอน ทีมผู้ฝึกสอน และนักกีฬาจะมีวิธีการสื่อสารด้วยวงนภาษา ได้แก่ การพูดคุยกับตนเอง การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนของหัวหน้าผู้ฝึกสอน นักกีฬาที่ได้รับความนิยมจากแฟนบอลชาวไทย หรือผู้ทำผลงานในการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศได้ดีกับนักสื่อสารมวลชน เนื้อหาหลักในการสื่อสาร คือ ความรู้สึกสบายใจ และผ่อนคลายจากความกดดัน ความกังวลใจที่ได้รับจากภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความคาดหวังในชัยชนะของแฟนฟุตบอลชาวไทยรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการฟุตบอลไทย ในขณะที่นักกีฬาจะกล่าวถึง การขอบคุณแฟนกีฬาชาวไทย กล่าวขอบคุณหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ให้การสนับสนุนกับทางนักสื่อสารมวลชน ซึ่งการให้สัมภาษณ์จะมีเนื้อหาที่สำคัญ คือ การกล่าวถึงความสำเร็จของนักฟุตบอลไทยไปยังแฟนฟุตบอลชาวไทยที่ติดตาม อีกทั้งนักกีฬาได้ระบายความรู้สึกของตนเองว่าความสำเร็จในครั้งนี้ตนเองรู้สึกสบายใจ และโล่งใจ การได้รับชัยชนะคือการทำให้ประชาชนชาวไทยมีความสุข และวิธีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาจะพูดคุยถึงเหตุการณ์ที่ประทับใจ และเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด การพูดคุยในเรื่องของดวงโชคชะตาโชคคิ ดังนั้นในช่วงหลังการแข่งขันวิธีการสื่อสารด้วยวงนภาษาจะเป็นการให้สัมภาษณ์ และการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ประทับใจในการแข่งขันแต่ละรอบการแข่งขันจนได้รับชัยชนะ

2.3.2 วิธีการสื่อสารด้วยวงนภาษาหลังการแข่งขัน

หลังการแข่งขันมีการสื่อสารด้วยวงนภาษาใน 2 กรณี คือ กรณีที่การแข่งขันเสร็จสิ้นและกรณีที่ทีมชนะเลิศการแข่งขัน ดังนี้

กรณีที่การแข่งขันเสร็จสิ้น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีน้ำเสียงที่เรียบง่าย และผสมเสียงหัวเราะกับผู้ฝึกสอนและทีมนักกีฬา

กรณีที่ทีมชนะเลิศการแข่งขัน วิธีการสื่อสารด้วยอวัจนภาษาจะเป็นการ แสดงออกถึง ความปลื้มปิติยินดี ความดีใจ ความซาบซึ้งใจ การแสดงความขอบคุณแฟนฟุตบอล ชาวไทย ผู้ให้การสนับสนุน และแสดงตัวตนว่าทีมฟุตบอลได้ทำภารกิจสำเร็จลุล่วง โดยหัวหน้าผู้ ฝึกสอนเข้าสวมกอดระหว่างผู้ช่วยผู้ฝึกสอนและนักกีฬา ต่อจากนั้นนักกีฬาสื่อสารด้วยอวัจนภาษา ด้วยวิธีการกระโดดและ โยกมือทั้งสองข้างเพื่อแสดงความดีใจ ต่อจากนั้นดึงเสื้อที่ปักธงชาติที่ หน้าอกยกขึ้นมาเพื่อแสดงว่าตนเองได้ทำภารกิจเพื่อชาติสำเร็จ หยิรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และธงชาติเพื่อแสดงความสำเร็จของตนเอง และเดินจับมือเพื่อนร่วมทีมเดินรอบสนามกุ่มหัวลง เพื่อขอขอบคุณแฟนฟุตบอลชาวไทย

3. กลยุทธ์การสื่อสาร

หัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมกีฬาฟุตบอล เลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสาร คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนด กลยุทธ์ โดยในช่วงก่อนการแข่งขัน ใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่สำคัญ 4 ลักษณะ ได้แก่ (1) กลยุทธ์การ สื่อสารผ่านกิจกรรม (2) กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการ (3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิด ภาพจำ และ (4) กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ จูงใจ โดยมีกลยุทธ์การสื่อสารในช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน ดังนี้

3.1 กลยุทธ์การสื่อสารช่วงก่อนการแข่งขัน

3.1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์

หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะทำการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือ บริบทที่เกิดขึ้น ภายในทีมกีฬาก่อนการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารกับนักกีฬา สภาพความพร้อมของนักกีฬาอยู่ใน ระดับใดวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของนักกีฬาเป็นรายบุคคลเพื่อให้สามารถทำการสื่อสารกับ นักกีฬาทั้งในระดับรายบุคคลและทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ ฝึกสอนมีการติดตามการเล่นกีฬาของนักกีฬาแต่ละคนก่อนเข้ามาสังกัดทีมชาติ โดยแยกลักษณะ ส่วนบุคคลของนักกีฬาได้ 2 ลักษณะคือ ลักษณะบุคลิกภาพพิเศษของนักกีฬา แต่ละตำแหน่งที่ ต้องการตามแนวทางการจัดการของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะอุปนิสัย การแสดงออกทางอารมณ์ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และทักษะการเล่นกีฬา ทักษะกีฬา ระดับความสามารถเฉพาะตำแหน่งของแต่ละบุคคล

3.1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

ผู้ฝึกสอนทำการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือ บริบทก่อนการกำหนดกล ยุทธ์ ก็จะมีการกำหนดจุดมุ่งหมายก่อนการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ในช่วงก่อนการแข่งขัน ได้แก่น 3 เป้าหมาย ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม การสื่อสารเพื่อ

สร้างกำลังใจ และการสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ การสร้างความสามัคคีภายในทีมก็พานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการแข่งขันประเภททีมต้องมุ่งเน้นการสร้างความสามัคคีและการทำงานร่วมกัน โดยเน้นการสื่อสารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างนักกีฬาและนักกีฬาและทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา

3.1.3 การกำหนดกลยุทธ์

1. กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรม หัวหน้าผู้ฝึกสอนเน้นการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มร่วมกัน ทั้งการฝึกซ้อมในสนาม การใช้ชีวิตประจำวันร่วมกัน เพื่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ เมื่อนักกีฬาทำกิจกรรม

2. กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนจะใช้กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการมากที่สุด เนื่องจากการแข่งขันกีฬาซีเกมส์มีระยะเวลาในการฝึกซ้อมก่อนการแข่งขันที่กระชั้นชิดที่ต้องการระเบียบวินัยและให้นักกีฬาปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด เช่น โปรแกรมการฝึกซ้อม เทคนิคในการเล่นภายในทีม วิธีการที่จะชนะคู่แข่งที่ต้องใช้แนวทางอย่างไร ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ (1) กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการก่อนแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีการวางแผนการฝึกซ้อมนำข้อมูลจากการประชุมไปประมวลผลตัดสินใจเพื่อการวางกลยุทธ์ในการฝึกซ้อมก่อนการแข่งขันอีกครั้งหนึ่ง ด้วยการสั่งการที่เข้มงวด (2) กลยุทธ์การสื่อสารพูดคุยถึงสั่งการกับนักกีฬาภายในทีม ซึ่งทีมผู้ฝึกสอนจะมีวิธีกำหนดผู้รับผิดชอบในการสั่งการทีมผ่าน 3 กลุ่ม คือ กัปตัน/ รองกัปตันทีม ผู้เล่นตัวหลัก และผู้เล่นที่มีความอาวุโสภายในทีม เพื่อให้ข้อมูลตรงกันช่วยไม่ให้เกิดการสับสน และทำให้การจัดการภายในทีมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ จากการวางแผนและเตรียมความพร้อมของหัวหน้าผู้ฝึกสอนในช่วงก่อนการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารในการฝึกซ้อมที่เตรียมการเพื่อรับกับสถานการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการแข่งขันเพื่อให้นักกีฬาสร้างภาพจำ รวมทั้งความรู้สึก และวิธีเล่นในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้

4. กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ และจูงใจ หัวหน้าผู้ฝึกสอนให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจของนักกีฬาโดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ การปรับสภาพบรรยากาศภายในทีม การสร้างกำลังใจให้นักกีฬา และการดึงศักยภาพของนักกีฬา (1) การปรับสภาพบรรยากาศภายในทีม ช่วงก่อนการแข่งขันในทัวร์นาเมนต์จากการเตรียมทีมนักกีฬามานาน อาจทำให้นักกีฬามีความกังวล ความเครียด และความกดดันจากปัจจัยภายนอกทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีสร้างความผ่อนคลายให้กับนักกีฬา และการโน้มน้าวใจด้วยการปลุกเร้าอารมณ์ให้เกิดความรู้สึกเชิงบวก และพร้อมในการแข่งขัน (2) การสร้างกำลังใจให้นักกีฬา โดยเฉพาะช่วงก่อนการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจมากกว่าระเบียบแบบแผนการแข่งขันของทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะ

สื่อสาร โดยให้ข้อมูลกับนักกีฬาในเรื่องทั่วไป มีการพูดคุยซักถามในประเด็นอื่นที่ไม่ใช่การแข่งขัน หรือเกมการแข่งขัน ทั้งนี้เพื่อให้ นักกีฬารู้สึกผ่อนคลาย และใช้คำพูดเพื่อจูงใจนักกีฬามีกำลังใจด้วยการคิดเชิงบวก (3) การดึงศักยภาพของนักกีฬา หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเรียกนักกีฬามาพูดคุยเป็นการส่วนตัวและพูดโน้มน้าวใจ และจูงใจด้วยคำพูดให้นักกีฬามีกำลังใจ โดยมีเนื้อหาไปในทิศทาง การสร้างกำลังใจให้นักกีฬามีความเชื่อมั่นในความสามารถที่ตนเอง และหัวหน้าผู้ฝึกสอนยังสื่อสาร ด้วยการแสดงออกทางสีหน้า และน้ำเสียงให้นักกีฬาสัมผัสถึงความเชื่อใจที่หัวหน้าผู้ฝึกสอน กำหนดให้ การโน้มน้าวใจ และจูงใจมีจุดมุ่งหมายเพื่อดึงศักยภาพของนักกีฬาในด้านจิตใจให้พร้อม ต่อการแข่งขัน

3.2 กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างการแข่งขัน

3.2.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ และบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์การสื่อสาร

หัวหน้าผู้ฝึกสอนได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ และบริบทก่อนกำหนด กลยุทธ์การสื่อสาร โดยขณะที่ทำการแข่งขันจะมีสถานการณ์หรือบริบทที่สำคัญ คือ กรณีที่ทีมมีความได้เปรียบในการแข่งขัน และกรณีที่ทีมได้รับความกดดันจากทีมคู่ต่อสู้

3.2.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

หัวหน้าผู้ฝึกสอนให้ความสำคัญกับเรื่องของจิตใจก็เพื่อดำรงสภาพจิตใจ ของนักกีฬา ซึ่งในขณะการแข่งขันนั้นสภาพจิตใจของนักกีฬาถือเป็นเรื่องสำคัญมาก หากนักกีฬามี ความพร้อมด้านร่างกาย แต่จิตใจนักกีฬาไม่พร้อมที่จะลงการแข่งขันจะส่งผลให้สมรรถนะนักกีฬา ลดลง และไม่สามารถเล่นได้อย่างเต็มที่

3.2.3 กลยุทธ์การสื่อสารระหว่างการแข่งขัน

1. กลยุทธ์การจูงใจ หรือโน้มน้าวใจ หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้กลยุทธ์การสื่อสาร ด้วยสายตา และดูพฤติกรรมแสดงออกของนักกีฬาภายในทีมเพื่อเลือกวิธีสั่งการด้วยน้ำเสียงที่ แตกต่างกัน เช่น น้ำเสียงที่หนักแน่น ใช้เพื่อเรียกกำลังใจ สร้างความฮึกเหิม โน้มน้าวใจให้นักกีฬา เรียกสมาธินักกีฬากลับมาอยู่กับการแข่งขัน

2. กลยุทธ์การสร้างมโนภาพ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเรียกประชุม ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาทั้งหมดก่อนการแข่งขัน เพื่อทำการสื่อสารสร้างมโนภาพรวมกัน และให้เห็นภาพรวม ของทีมคู่ต่อสู้ ตลอดจนสภาพการแข่งขันที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

3. กลยุทธ์การสร้างจินตภาพ ถึงแม้ว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา จะวางแผนการแข่งขันมาอย่างดี แต่ในระหว่างการแข่งขันอาจมีการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้น เช่น เมื่อพบจุดบกพร่องในเหตุการณ์ที่ผ่านมา แล้วใช้การสื่อสารด้วยวิธีการสมมุติสถานการณ์ พร้อมทั้งการอธิบายหรือให้คำแนะนำต่อไป

3.3 กลยุทธ์การสื่อสารหลังการแข่งขัน

3.3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนการกำหนดกลยุทธ์

หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะทำการวิเคราะห์สถานการณ์หรือบริบทที่เกิดขึ้นภายในทีมหลังจากการแข่งขันว่านักกีฬามีความพร้อมด้านสภาพจิตใจ ด้านสภาพร่างกายหรือผลกระทบจากการแข่งขันที่ส่งผลต่อนักกีฬาแต่ละคนเพื่อให้สามารถทำการสื่อสารกับนักกีฬาในระดับบุคคลและทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.2 การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดจุดมุ่งหมาย

การสื่อสารช่วงหลังการแข่งขัน ได้แก่ การสื่อสารเพื่อรักษาความสัมพันธ์และดำรงความสามัคคีภายในทีมตลอดจนเพื่อเป็นการสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา เพราะหลังการแข่งขันอาจจะมีการเล่นที่ผิดพลาดของนักกีฬาอาจส่งผลในความขัดแย้งในทีมหรือมีความเข้าใจไม่ตรงกัน ดังนั้น หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีขั้นตอนในการสร้างความสัมพันธ์เพื่อลดความขัดแย้งภายในทีม

3.3.3 การกำหนดกลยุทธ์

หลังช่วงการแข่งขันมีกลยุทธ์การสื่อสารที่สำคัญ 3 ลักษณะได้แก่ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ และกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศ

1. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ สร้างจินตนาการเชิงบวกให้กับนักกีฬา ด้วยการพูดถึงประโยชน์ที่นักกีฬาจะได้รับหลังการแข่งขันเสร็จสิ้น การได้รับชื่อเสียง เกียรติยศ กับตนเองและครอบครัว ความภาคภูมิใจของประชาชนคนไทย หากสามารถเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศได้ก็จะได้รับเงินรางวัลจากการแข่งขันและผู้ให้การสนับสนุนมากขึ้น และการแข่งขันชิงแชมป์เป็นการแข่งขันที่ประชาชนคนไทยให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากนักกีฬาสามารถสร้างผลงานที่ดีให้กับทีมได้ก็จะส่งผลให้ตัวนักกีฬาประสบผลสำเร็จ

2. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา หัวหน้าผู้ฝึกสอนกล่าวคำชื่นชมนักกีฬา กล่าวถึงการแข่งขันที่นักกีฬาสามารถทำได้ดีส่งผลให้นักกีฬา มีบรรยากาศ และอารมณ์ร่วมในทางที่ดีภายในทีมและยังสามารถลดความกดดัน คลายความวิตกกังวลจากปัจจัยภายนอก จากคำวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชน และความคาดหวังของแฟนกีฬาชาวไทยที่ติดตามผลการแข่งขันที่เกิดขึ้น

3. กลยุทธ์การสร้างการจดจำเพื่อต่อย่อความเป็นเลิศของนักกีฬา หัวหน้าผู้ฝึกสอนสร้างการจดจำประสบการณ์ที่ได้รับจากการร่วมกันแข่งขัน โดย ให้นักกีฬาจดจำเทคนิคการฝึกซ้อม วิธีการเล่น จุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละคน ความรู้สึกที่ได้รับจากชัยชนะเพื่อสร้างกำลังใจ

กับตนเอง ดังนั้นนักกีฬาต้องจดจำกระบวนการทั้งหมดเพื่อไปพัฒนาตนเองต่อยอดเพื่ออาชีพและอนาคตของการเป็นนักฟุตบอลต่อไป และหัวหน้าผู้ฝึกสอนยังมุ่งมั่นกับการปลูกฝังกระบวนการสู่ความเป็นเลิศให้ซึมซับเข้าไปในจิตใจของนักกีฬา เพื่อเป็นการสร้างกำลังใจ โน้มน้าวใจ และสร้างแรงจูงใจให้นักกีฬาพัฒนาตนเอง และต่อยอดด้วยการนำประสบการณ์ของตนเองไปสร้างแรงบันดาลใจให้นักกีฬารุ่นใหม่

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทย จำนวนรวม 225 คน พบว่า

1. ด้านสมรรถนะการสื่อสาร/ทักษะการสื่อสาร พบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนควรมีสมรรถนะมากที่สุดในด้านการสื่อสาร / ทักษะการสื่อสาร ร้อยละ 99.56 รองลงมา คือ การสร้างแรงจูงใจ และการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ร้อยละ 99.11 และการเป็นผู้นำ ร้อยละ 97.78 ตามลำดับ

นอกจากสมรรถนะด้านการสื่อสารแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมชาติไทยควรมีสมรรถนะหรือความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี กระตุ้นทีมได้ มีทักษะด้านกีฬาฟุตบอล และเทคนิคที่ดีให้นักกีฬาได้ มากที่สุด ร้อยละ 34.09 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ มีความรู้ด้านฟุตบอล และหลักการต่างๆ ร้อยละ 25.0 การเข้าใจเกมเพราะต้องรู้อารมณ์ในการเล่นของทีม และวิธีแก้ไขต่างๆ ได้และต้องมีรูปแบบในการฝึกซ้อมมากกว่านี้ มีการจัดสภาพความพร้อมของสนามซ้อมก่อนการฝึกซ้อม จำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

ทั้งนี้มีการระบุเหตุผลเพื่อขยายประเด็นสมรรถนะของหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนในด้านการสื่อสาร / ทักษะการสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ การเป็นผู้นำ และการแก้ปัญหา และการตัดสินใจดังนี้

- ด้านการสื่อสาร / ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้าผู้ฝึกสอนสื่อสารไม่รู้เรื่องก็ทำให้นักกีฬาเข้าใจยาก จึงควรให้ความสำคัญเรื่องการสื่อสาร การสื่อสารมีความจำเป็นทั้งด้านการให้คำปรึกษา และการสั่งการ ถ้าการสื่อสารมีความเข้าใจง่าย ก็จะทำให้รูปแบบการฝึกดี การสื่อสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก โดยเฉพาะการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนชาวไทยจะสามารถสื่อสารเข้าใจมากกว่าโค้ชชาวต่างชาติ

- ด้านการสร้างแรงจูงใจ เพราะการสร้างแรงจูงใจเป็นแรงผลักดันที่ดี ผู้ฝึกสอนควรสร้างแรงจูงใจให้นักกีฬา เพราะแต่ละคนอาจจะมีความรู้สึกที่ไม่เหมือนกัน นักกีฬาอาจจะเหนื่อยหรืออาจจะมีปัญหา จึงควรสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักกีฬามีกำลังใจในการฝึกซ้อมและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำอยู่ในขณะนั้น

- **ด้านการเป็นผู้นำ** ผู้ฝึกสอนที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นผู้นำจะทำให้ผู้เล่นรู้สึกกระหายในการเล่น สามารถกระตุ้นนักกีฬาตลอดเวลาเพื่อสร้างแรงจูงใจให้อยากเอาชนะ รวมถึงสอนให้นักกีฬาเป็นผู้นำ คอยบอกคอยสอนในการช่วยเหลือผู้อื่น

- **ด้านการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ** โดยหัวหน้าทีมผู้ฝึกสอน และทีมงานที่มีความเป็นผู้นำ มีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี รู้จักการตัดสินใจ มีการตัดสินใจเด็ดขาด จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และแก้เกมได้ดี มีการตัดสินใจ และเข้าใจเกมหรือปรับปรุงข้อผิดพลาดต่างๆ ของนักกีฬาแต่ละตำแหน่งให้ดีขึ้น มีการพูดที่ดีสามารถอธิบายได้ชัดเจน มีการให้กำลังใจและกระตุ้นนักกีฬาก่อนทำการแข่งขันเสมอ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสาร

2.1 **ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสาร** พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม มากที่สุดคือ นักกีฬาภายในทีม ร้อยละ 92.44 รองลงมาคือ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ร้อยละ 88.89 และปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ร้อยละ 87.11 ตามลำดับ

โดยมีการระบุเหตุผลอธิบายปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีมดังนี้ (1) การสื่อสารระหว่างนักกีฬาภายในทีม ยังรู้จักกันยังไม่ดีพอ ไม่เปิดใจหรือเล่นยังไม่เข้ากัน ระบบของทีม นักกีฬาภายในทีมสื่อสารกันน้อยในสนาม การสื่อสารเพื่อกระตุ้นภายในทีม การพูดคุยกันในทีมให้มากขึ้น ทุกคนควรมีส่วนร่วมในทีม อยู่ใกล้กัน เข้าถึงกันได้ง่ายที่สุด มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (2) การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬายังน้อย ความแตกต่างของภาษามีผลต่อการสื่อสาร (3) การสื่อสารระหว่างทีมนักวิทยาศาสตร์การกีฬากับนักกีฬา พบว่ายังขาดการสื่อสารในเรื่องการพัฒนาร่างกายของนักกีฬา ไม่มีนักโภชนาการ นักจิตวิทยาและนักวิทยาศาสตร์การกีฬาด้านพัฒนาร่างกาย อยากให้นักกีฬาพัฒนาด้านร่างกาย และ (4) การสื่อสารระหว่างนักกีฬากับกัปตันทีมมีการสื่อสารน้อยและมีความเป็นผู้นำที่น้อย

2.2 **ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสาร** พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีม มากที่สุดคือ ความกดดัน ร้อยละ 19.87 รองลงมาคือ ความคาดหวังของผู้ชม ร้อยละ 18.62 และแรงจูงใจของสังคมที่มีต่อนักกีฬา และทีมกีฬา ร้อยละ 18.05 ตามลำดับ

โดยมีการระบุเหตุผลอธิบายปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการสื่อสารของทีมได้แก่ ความคาดหวัง ความกดดันที่ผู้คนภายนอกเขามองนักกีฬา ความกดดันอาจจะทำให้นักกีฬาไม่กล้าสื่อสารภายในทีมอาจจะทำให้การสื่อสารภายในปิดพลาดหรือมีปัญหากันได้ กดดันเพราะต้องรักษาแชมป์ให้ได้ ต้องมีสมาธิในการแข่งขัน ยากที่จะให้คนนอกสนามภูมิใจในทีมได้ แต่นักกีฬาต้องทำให้คนนอกสนามเชียร์และทำให้พอใจ และมั่นใจในทีม ผู้สนับสนุนทีม มีการกระตุ้นนักกีฬาได้น้อยรวมถึงการให้ข่าวหรือการสื่อสารกับแฟนคลับก็ควรคิดก่อน

3. การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามประเด็นที่เป็นข้อค้นพบของงานวิจัย คือ รูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร กลยุทธ์การสื่อสาร สมรรถนะการสื่อสาร และปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างทีม รายละเอียดดังนี้

3.1 รูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ

รูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ พบว่าในช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้รูปแบบการสื่อสารในลักษณะผสมผสานระหว่างการสื่อสารภายในตนเอง การสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารกลุ่ม โดยเริ่มจากการสื่อสารภายในตนเองซึ่งการสื่อสารจะเป็นการคิดในการวางแผนการดำเนินงานของทีมในด้านต่างๆ ก่อนจะทำการสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งมีผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาบางคน รวมถึงการสื่อสารกลุ่มเพื่อนำทีม ไปสู่เป้าหมายซึ่งก็คือความเป็นเลิศหรือการชนะเลิศในการแข่งขัน ในอนาคตสอดคล้องกับ จันทิมา เขียวแก้ว (2545) กล่าวว่า การสื่อสารภายในบุคคลเป็นกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นกับบุคคลเพื่อ วิเคราะห์ และเรียบเรียงข้อมูลเตรียมส่งไปยังบุคคลอื่น โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสื่อสารกับตนเองในเรื่อง การวางแผนการสร้างทีมกีฬาตามปรัชญาของหัวหน้าผู้ฝึกสอน โดยเรียบเรียงเนื้อหาการสื่อสารภายในตนเอง ได้แก่ การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของตนเอง ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา การวิเคราะห์ และวางกลยุทธ์ในการแข่งขัน และยังพบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาสื่อสารกับตนเองในเรื่องการสร้าง ความมั่นใจ สร้างพลังในการทำงานให้ตนเองเพื่อดึงศักยภาพของนักกีฬาออกมาให้ได้มากที่สุดและต้องทำให้นักกีฬามีความพร้อมมากที่สุดเพื่อการแข่งขันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Pedersen , Laucella , Kian and Geurin (2017) ที่กล่าวว่า การสื่อสารภายในตนเองจะถูกนำมาใช้ในงานกีฬาเมื่อบุคคลต้องการใช้สื่อสารกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะเมื่อบุคคลหนึ่งเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารจำเป็นต้องสร้างคำพูด การสนทนาเพื่อให้เห็นถึงเป้าหมาย และการให้กำลังใจตนเองพร้อมที่ถ่ายทอดพลังของตนเองให้ร่วมทีมต่อไป

อย่างไรก็ตามการสื่อสารเพื่อการพัฒนาทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศจะมีลักษณะการสื่อสารในรูปแบบกลุ่มเล็ก และการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นหลักและเป็นรูปแบบการสื่อสารที่เกิดขึ้นทุกช่วงของการดำเนินงาน ซึ่งรูปแบบการสื่อสารทั้งสองรูปแบบนั้นสามารถอธิบายการสื่อสารของบทบาทหน้าที่ การทำงานร่วมกัน การแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดเป้าหมาย และการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในทีมกีฬาให้เกิดขึ้นการสื่อสารระหว่างบุคคลและการ

สื่อสารแบบกลุ่มเล็กสอดคล้องกับงานของ Hartley (1999) กล่าวว่า การสื่อสารกลุ่มเป็นการสื่อสารที่เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกซึ่งเชื่อมโยงปฏิริยาในการตอบสนองภายในทีมระหว่างกัน ได้แก่ มุมมอง การแสดงความคิดเห็น บรรทัดฐานของทีม การกำหนดบทบาทหน้าที่และข้อบังคับของทีมซึ่งภายในทีมกีฬาจะต้องกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการจัดลำดับความรับผิดชอบภายในทีมกีฬาโดยเฉพาะนักกีฬาและผู้ฝึกสอนต้องทำความเข้าใจในลักษณะของกลุ่มสอดคล้องกับ ขนิษฐา จิตแสง (2563, หน้า 20) และ Richard West and Lynn H. Turner (2006) ที่กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล จะการถ่ายทอด ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร และเกิดปฏิริยาตอบสนอง โดยการพูดที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารปรากฏตัวต่อหน้ากัน มีการแลกเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร และทำให้เกิดการสื่อสารแบบสองทางเพื่อสร้างความหมายร่วมกัน นอกจากการจัดการด้านการดำเนินงานภายในทีมแล้ว ยังพบว่า กระบวนการสื่อสารในการทำงานระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน กับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬานั้น จะร่วมประชุมเพื่อ ทบทวน ไตร่ตรอง วางแผนกลยุทธ์ กำหนดกลยุทธ์ เพื่อการดำเนินงานร่วมกันตลอดช่วงการแข่งขัน ซึ่งต้องอาศัยการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ตามแนวคิดของการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารแบบกลุ่มเล็กมีความสอดคล้องกับ (Gregory A. Cranmer (2014) ที่อธิบายองค์ประกอบการสร้างความสัมพันธ์ภายในทีมกีฬาตามทฤษฎี LMX (Leader Member Exchange) ว่า องค์ประกอบของทีมกีฬาที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาไปสู่ความสามัคคีภายในทีมได้นั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การคัดเลือกกลุ่มขนาดของกลุ่ม การกำหนดเป้าหมายร่วมกันตามช่วงเวลา รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นพร้อมกับการได้รับคำปรึกษาและแนะนำจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ดังนั้นการสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศจะต้องมีการสื่อสารระหว่างกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในทีม และนำข้อคิดเห็นไปปรับปรุงความบกพร่องภายในทีมให้ดีขึ้น ซึ่งความเป็นเลิศทางการกีฬาประเภททีมนี้ การสร้างความสัมพันธ์หรือความสามัคคีภายในทีมจะสามารถนำทีมสู่ความสำเร็จได้

นอกจากนั้นการวิจัยนี้ยังพบว่ารูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม หัวหน้าผู้ฝึกสอน ใช้การสื่อสารแบบเผด็จการในสั่งการเพื่อดำเนินงานให้เกิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hung, Chih-Hsiang (2008) ที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบพฤติกรรมกรรมการเป็นผู้ของโค้ช ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของทีมวอลเลย์บอลระดับวิทยาลัยในไต้หวัน ที่พบว่า การสอนของโค้ชที่มีพฤติกรรมเผด็จการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและมีอิทธิพลต่อทีมวอลเลย์บอลวิทยาลัยและเกิดความสามัคคีของทีมนักกีฬา

อย่างไรก็ตาม สำหรับทีมฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์นั้นยังพบว่ามีการใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของการสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารแบบกลุ่ม ระหว่างหัวหน้า

ผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนในการระดมความคิดเห็นเพื่อร่วมกันวางแผนแก้ไขข้อบกพร่องในการแข่งขันและให้คำแนะนำการใช้ชีวิตปัญหาส่วนตัวกับนักกีฬาภายในทีม นอกจากนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนยังเปิดโอกาสให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน นักกีฬาสื่อสารเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ Pedersen , Laucella , Kian and Geurin (2017) ว่ารูปแบบการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนมี 4 ลักษณะคือ (1) รูปแบบเผด็จการ (2) รูปแบบการสื่อสารแบบให้คำปรึกษา (3) รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (4) รูปแบบการสื่อสารแบบเสรีนิยม ดังนั้นผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศของทีมชาติไทยทั้ง 3 ทีมใช้รูปแบบการสื่อสารแบบผสมผสานร่วมกันทั้ง 3 รูปแบบได้แก่ รูปแบบเผด็จการ รูปแบบการให้คำปรึกษา และแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานภายในทีม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือช่วงของการแข่งขันด้วย

3.2 วิธีการสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ

วิธีการสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ พบว่าการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาภายในทีมมีวิธีการสื่อสาร 2 รูปแบบ คือ การใช้วงจนาษาและวงจนาษา (จากการสำรวจนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยด้านสรรณณะการสื่อสารของผู้ฝึกสอนพบว่านักกีฬามีความต้องการและให้ความสำคัญด้านทักษะการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนว่าการสื่อสารเป็นสิ่งที่สำคัญถ้าโค้ชสื่อสารไม่รู้เรื่องก็ทำให้นักกีฬาเข้าใจยาก จึงควรให้ความสำคัญกับเรื่องการสื่อสาร ถ้าการสื่อสารมีความเข้าใจ ก็จะทำให้รูปแบบของการเล่นกีฬาออกมาดีจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนชาวไทยจะสามารถเข้าใจมากกว่าผู้ฝึกสอนชาวต่างชาติ ดังนั้น การสื่อสารระหว่างกันจะต้องเป็นการสื่อสารที่ชัดเจน และเข้าใจให้มากที่สุดจะสามารถนำทีมสู่ความสำเร็จได้สอดคล้องกับ Joe David (2017) กล่าวว่า การทำงานที่มีการสื่อสารที่ดี จะช่วยให้ทีมกีฬามีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งการใช้วิธีการสื่อสารกันผ่านภาษาทั้งในรูปแบบวงจนาษาและวงจนาษาเป็นกุญแจสำคัญที่สามารถเข้าใจกระบวนการของการสื่อสารกีฬาได้ในช่วงเวลาก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬามีการประชุมระหว่างกันตลอดเวลาจนกว่าการแข่งขันจะเสร็จสิ้น โดยการสื่อสารระหว่างกันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และกำหนดสัญลักษณ์เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาเพื่อไม่ให้คู่ต่อสู้เข้าใจได้ สอดคล้องกับผลสำรวจนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยพบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการสื่อสาร พบว่า การสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬายังน้อย ความแตกต่างของภาษามีผลต่อการสื่อสาร จากข้อมูลการสำรวจทำให้วิจัยขึ้นนี้พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนสามารถสื่อสารให้นักกีฬาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการกำหนดวิธีการสื่อสารยังสามารถเพิ่มโอกาสในการได้รับชัยชนะจากการแข่งขันสูงกว่าทีมที่มีการสื่อสารน้อยกว่า

สอดคล้องกับ Domagoji Lausic (2005) ที่กล่าวว่า การสื่อสารภายในทีมที่มีความชัดเจนจะมีผลต่อผลการแข่งขันที่จะเกิดขึ้น ซึ่งทีมที่มีการวางแผนและสื่อสารกันตลอดเวลาจะสามารถคว้าชัยชนะได้มากกว่าทีมที่มีการสื่อสารน้อยกว่า

ในช่วงระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมนักกีฬา พบว่า การใช้วิธีการสื่อสารด้วยวจนภาษาและอวจนภาษามีบทบาทที่สำคัญในการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬา ซึ่งหัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องใช้ทักษะการสื่อสารในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้กับนักกีฬาปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง ดังนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารด้วยคำพูดเพื่อสั่งการและวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ภายในทีม ซึ่งการใช้ภาษาพูดกับนักกีฬาภายในทีมมีเป้าหมายสำคัญคือ ต้องการให้นักกีฬาภายในทีมเกิดความเข้าใจตรงกันมากที่สุด ดังนั้นถ้าหากหัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถสื่อสารด้วยคำพูดให้เกิดความเข้าใจกับนักกีฬาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันก็จะไม่สามารถนำทีมไปถึงเป้าหมายที่วางไว้ ร่วมกันได้ และวิจัยชิ้นนี้ยังพบว่าในช่วงก่อนการแข่งขันระหว่างแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้กำหนดบทบาทที่สำคัญในการดำเนินงาน คือหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะแต่งตั้งกัปตันทีม และรองกัปตันทีมเป็นผู้นำกลุ่มนักกีฬา และประสานงานระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬา ดังนั้นกัปตันทีมจะเป็นผู้นำด้านการทำงานมีหน้าที่สื่อสารประสานงานถ่ายทอดข้อมูล ชี้แจง อธิบายสั่งการให้กับเพื่อนร่วมทีมในระหว่างการแข่งขันได้ และรองกัปตันทีมเป็นผู้นำด้านอารมณ์มีหน้าที่สื่อสารเพื่อสร้างการปฏิสัมพันธ์ภายในทีม การถูกกำหนดบทบาททั้งสองคนจำเป็นต้องเป็นผู้นำที่มีทักษะการสื่อสาร และมีสมรรถนะการสื่อสารที่ดี สอดคล้องกับ Scott B. Parry (อ้างใน สุกัญญา รัศมีธรรม โชติ, 2004:48) ซึ่งนิยามคำว่าสมรรถนะว่าเป็นกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ซึ่งทั้ง 3 ลักษณะจะมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่งๆ และสมรรถนะในต่างๆ คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นความสามารถของผู้นำในวิจัยชิ้นนี้จะพบว่าผู้นำในทีมกีฬาประกอบด้วย หัวหน้าผู้ฝึกสอน กัปตันทีม และรองกัปตันทีม จะต้องมีความสามารถทางการสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rocco P. Porreca Chair: Dr. Stephen L. Butler Daphne, Alabama (2015) ที่พบว่าผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความสามารถในการสื่อสารด้วยวจนภาษา และยังพบอีกว่าการประสบความสำเร็จของทีมมีทักษะ 3 ด้าน คือ การสื่อสาร ความสามารถส่วนบุคคล และกั้ทักษะด้านการสร้างสรรค์ เพื่อสามารถเข้าใจลักษณะความสามารถด้านการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้น และยังสอดคล้องกับ Trenholm and Jensen (2013) บทบาทหน้าที่ของวจนภาษามีหน้าที่สำคัญคือ การสื่อความหมายโดยตรงกับโดยอ้อมได้ชัดเจน การลำดับเนื้อหาเพื่อการสื่อสารตามความสำคัญ และให้ความหมายที่สามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการใช้ภาษาพูดนั้นเป็นพื้นฐาน

ในการสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬา กล่าวคือผู้ที่มีทักษะการสื่อสาร เช่น การอ่าน การเขียน และการพูด ก็จะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จจากการแข่งขันได้

ทั้งนี้ยังพบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีสมรรถนะการเป็นผู้นำที่ดีสามารถสื่อสารให้นักกีฬาเกิดความมั่นใจ เป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ และเป็นผู้กล้าตัดสินใจในการแข่งขันทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนสามารถสร้างความไว้วางใจให้กับนักกีฬาสอดคล้องกับผลสำรวจนักกีฬาทีมชาติไทย ว่าโค้ชที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นผู้นำจะทำให้ผู้เล่นรู้สึกกระหายในการเล่น สามารถกระตุ้นนักกีฬาตลอดเวลาเพื่อสร้างแรงจูงใจให้อยากเอาชนะ รวมถึงสอนให้นักกีฬาเป็นผู้นำ คอยบอกคอยสอนในการช่วยเหลือผู้อื่น และสามารถ การตัดสินใจเด็ดขาด จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และแก้เกมได้ดี การพูดที่ดีสามารถอธิบายได้ชัดเจน มีการให้กำลังใจและกระตุ้นนักกีฬาก่อนทำการแข่งขันเสมอ

ทั้งนี้ถึงแม้จะใช้ภาษาพูดในการสั่งการและดำเนินงานภายในทีมกีฬา วิจัยชิ้นนี้ยังพบว่าทีมฟุตบอลทีมชาติไทยทั้ง 3 ทีมมีการใช้วัจนภาษาในการสื่อสารผสมผสาน และค่อนข้างใช้การสื่อสารด้วยวัจนภาษาร่วมกับการสื่อสารด้วยวัจนภาษาตั้งแต่ช่วงก่อนการแข่งขันที่ใช้ในการปรับสภาพจิตใจ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน และนักกีฬา หรือแม้แต่วงของการแข่งขันที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถสื่อสารด้วยคำพูดในระหว่างการแข่งขันดำเนินอยู่ได้ หรือไม่ต้องการให้คู่ต่อสู้ตีความหมายอะไร ส่วนหลังการแข่งขันการใช้วัจนภาษามีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความพร้อมของสภาพร่างกายและจิตใจเพื่อให้มีการสื่อสารที่สมบูรณ์และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ Hargie (2011) ที่กล่าวว่า การใช้วัจนภาษาในการสื่อสารกีฬาจะพบการสื่อสารระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาเพื่อทำให้การใช้วัจนภาษาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีรูปแบบวัจนภาษาอยู่ 7 แบบ การใช้สื่อสารเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ การใช้ท่าทางเพื่อสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ด้วยโทนเสียงที่แตกต่างกันซึ่งการตีความจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และระยะเวลาในการสื่อสารระหว่างกัน ถึงแม้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้คำพูดเพื่อการสื่อสาร แต่การใช้วัจนภาษาของหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาภายในทีม พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้วัจนภาษาร่วมกับการใช้วัจนภาษามากน้อยต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ และวัตถุประสงค์ของการสื่อสารแต่ละครั้ง เพราะนอกเหนือจากการใช้คำพูดโดยตรงแล้ว การสื่อสารและการแสดงออกทั้งหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาจะเน้นเรื่องของสภาพจิตใจเป็นสำคัญทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนให้ความสำคัญกับการใช้วัจนภาษามาก โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการสื่อสารจากการแสดงออกของนักกีฬา เช่น สีหน้า แววตา กริยาท่าทางและโทนเสียง เพื่อดูแลสุขภาพความพร้อมของจิตใจของนักกีฬามีความกังวล หรือไม่มั่นใจ พร้อมทั้งยังใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และสร้างบรรยากาศที่ดีภายในทีม สอดคล้องกับ Joseph A. Devito (2015) ที่กล่าวว่า การสื่อสารด้วยภาษากายและการแสดงอารมณ์มีลักษณะที่สามารถนำมาใช้อธิบายวัจนภาษาที่โดดเด่นได้คือ ลักษณะทางกายภาพของ

บุคคล (physical appearance) การเคลื่อนไหวร่างกาย การแสดงออกผ่านท่าทางที่มีลักษณะแตกต่างกันตามสถานการณ์เช่น ใช้การแสดงออกแทนคำพูด (emblems) ใช้เพื่อประกอบคำอธิบายท่าทางและคำพูด ตลอดจนการแสดงความรู้สึก (affect displays) เป็นการแสดงออกทางใบหน้า โดยเฉพาะการแสดงออกของนักกีฬาจะเห็นได้ว่าการใช้ อวัจนภาษาตาม Joseph A. Devito (2015) กล่าวว่า การแสดงออกทางใบหน้าที่จะสามารถสื่อสารให้ทราบถึง ความสุข ความกลัว ความขะเขวข่ง ความเศร้า ความโกรธ และความแปลกใจ โดยอารมณ์ทางสีหน้าที่ทั้ง 6 รูปแบบนี้มีความเป็นสากลในการสื่อสารอยู่เพียง 4 รูปแบบ ได้แก่ ความ สุข ความเศร้า ความกลัว และความโกรธ ทั้งนี้การสื่อสารด้วยอวัจนภาษาระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาจะสามารถทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีความเข้าใจในตัวนักกีฬาเพื่อนำมาประเมินสำหรับการวางแผนการสื่อสารกับนักกีฬาให้มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการเตรียมการการสื่อสารในสถานการณ์ระหว่างกันเพื่อเป็นการทบทวน วางแผน และเตรียมออกแบบการสื่อสารในแต่ละช่วงการแข่งขันให้มีความราบรื่นสมบูรณ์ที่สุดจนกว่าการแข่งขันเสร็จสิ้น

3.3 กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างทีมฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ

หัวหน้าผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอนทีมกีฬาฟุตบอล เลือกใช้กลยุทธ์การสื่อสาร คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดกลยุทธ์ โดยกลยุทธ์การสื่อสารในช่วงก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนมีการกำหนดบุคลิกลักษณะพิเศษของนักกีฬา และกำหนดบทบาทที่สำคัญภายในวิจัยชิ้นนี้พบว่า กลยุทธ์ในช่วงก่อนการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในทีมค่อนข้างมาก เพราะทีมผู้ฝึกสอนและนักกีฬามาจากสโมสรหรือถิ่นฐานที่ต่างกันอาจส่งผลให้การทำงานร่วมกันถูกปิดกั้นการสื่อสารที่ดี สอดคล้องกับ ผู้วิจัยสำรวจจากนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยด้านปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารภายในทีมฟุตบอล ให้ความสำคัญกับปัญหาด้านการสื่อสารภายในทีมมากที่สุด โดยพบว่า การสื่อสารระหว่างนักกีฬายังรู้จักกันไม่ดีพอ ไม่เปิดใจกับเพื่อนร่วมทีมและมีการสื่อสารการน้อย จากข้อมูลของนักกีฬาทำให้ทราบว่า การสื่อสารที่ไม่ดีจะส่งผลให้ความสามัคคีภายในทีมกีฬาต่ำ ดังนั้นในช่วงก่อนการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจึงใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ และความสามัคคีภายในทีม สอดคล้องกับ Hartley (1999) ที่กล่าวว่าลักษณะการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมนักกีฬาให้ประสบความสำเร็จต้องมีการสื่อสารในทีมที่ดี ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองภายในทีม คือการแลกเปลี่ยนมุมมอง การแสดงความคิดเห็น การกำหนดบรรทัดฐาน บทบาทหน้าที่และข้อบังคับของทีมซึ่งภายในทีมกีฬาจะต้องกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ร่วมกัน และยังพบว่า การสร้างเป้าหมายร่วมกันจะสามารถทำให้นักกีฬาเกิดความสามัคคีภายในทีมได้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Meredith J. Nordbrock (2005)

เรื่อง The impact of goal Orientation on the coach-athlete relationship and coach-athlete Communication ที่พบว่า การสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาเป็นการสร้างเป้าหมายร่วมกัน และการกำหนดบทบาทหน้าที่ และการเลือกตำแหน่งที่เหมาะสมภายในทีมกีฬาต้องมีกฎระเบียบและวินัย บรรทัดฐาน ในการปฏิบัติร่วมกันภายในทีมเป็นวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลภายในทีมการมีข้อตกลงร่วมกันของทีมจะทำให้เกิดการสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคล บ่งบอกถึงความเข้าใจตรงกันที่ไปในทิศทางเดียวกัน จะเกิดผลลัพธ์ระหว่างบุคคลซึ่งจะปรากฏให้เห็นถึงความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ ความขัดแย้ง การรักษาระดับคุณภาพระหว่างบุคคล ตลอดจนผลลัพธ์ของทีมให้ทีมเกิดความสามัคคี เข้าใจในกฎและเกิดการยอมรับในทีมกีฬาพร้อมกัน

การสร้างกีฬาประเภททีมจะมีจำนวนสมาชิกภายในทีมหลายคนซึ่งนอกจากการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้กลวิธีการกำหนดบทบาทอีกบทบาทหนึ่งนอกเหนือจากบทบาทด้านกีฬาให้กับสมาชิกภายในทีม โดยถูกกำหนดให้มีผู้นำด้านการทำงานที่จะสื่อสารประสานงานระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน นักกีฬา และนักสื่อสารภายในทีมเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬาให้เกิดบรรยากาศที่ดีภายในทีมและมีอารมณ์ร่วมในช่วงระหว่างการแข่งขัน สอดคล้องกับ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ของ Robert Bales (as cited in Littlejohn and Foss, 2008) กล่าวว่า การสื่อสารกลุ่มเล็กเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับประเภทของสาร บุคคลจะเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่มประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ บุคลิกลักษณะ และภาพรวมลักษณะของกลุ่ม โดยการทำงานในกลุ่มเล็กจะมีผู้นำอยู่สองประเภท คือประเภทด้านการงานจะเป็นผู้คอยติดต่อสื่อสารประสานงานระหว่างบุคคลให้ไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุเป้าหมายและให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่มด้วยกัน และประเภทที่สอง เป็นผู้นำด้านอารมณ์ซึ่งการทำงานของบุคคลหลาย ๆ บุคคลจะเกิดทัศนคติและความคิดที่แตกต่างกันส่งผลต่อลักษณะการดำเนินงานซึ่งอาจทำให้บรรยากาศในการทำงาน และอารมณ์แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นในการทำงานกลุ่มจำเป็นต้องมีผู้นำด้านอารมณ์ที่ช่วยให้สภาพแวดล้อมของกลุ่มเป็นไปในทางที่ดี

จากแนวคิดของ โรเบิร์ต เบล หัวหน้าผู้ฝึกสอน ได้กำหนดให้กัปตันทีมเป็นผู้นำด้านการทำงานเพราะในช่วงบางเวลาหัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถสื่อสารกับนักกีฬาโดยตรงได้ เช่น ระหว่างการฝึกซ้อมในสนาม หรือการแข่งขันในสนามที่กำลังดำเนินอยู่ กัปตันทีมจะต้องคอยประสานงาน สั่งการ และควบคุมให้กระบวนการสื่อสารภายในทีมระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน และนักกีฬามีการสื่อสารที่ราบรื่นบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน และการกำหนดผู้นำด้านอารมณ์จากการวิจัยขึ้นนี้พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนดให้รองกัปตันทีมเป็นผู้นำด้านการสร้างอารมณ์ และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายในทีมกีฬา ซึ่งมีหน้าที่กระตุ้นจิตใจ อารมณ์และความรู้สึกของ

เพื่อนนักกีฬาให้เกิดความสามัคคีรวมแรงร่วมใจกัน และสร้างการเชื่อมโยงนักกีฬาให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

นอกจากการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่สำคัญแล้วยังพบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ และจูงใจให้กับนักกีฬาอย่างสม่ำเสมอ โดยตลอดช่วงการแข่งขันดำเนินไปนั้น พบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอน ทีมผู้ฝึกสอน และนักกีฬา มีลักษณะการทำงานที่กดดันต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับ โดยเฉพาะความกดดันจากความคาดหวังจากแฟนฟุตบอลชาวไทยค่อนข้างมาก จากงานวิจัยชิ้นนี้พบว่าแรงกดดันที่สั่งสมนั้นถูกถ่ายทอดต่อมาจากฟุตบอลชุดแข่งขันซีเกมส์หลายรุ่น ซึ่งการคว่ำชัยชนะในการแข่งขันติดต่อกันหลายสมัยกลายเป็นบรรทัดฐานของสังคมกับการแข่งขันมหกรรมกีฬาซีเกมส์ที่ฟุตบอลไทยต้องได้รับชัยชนะเท่านั้น

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้สถานการณ์ภายในทีมและตัวนักกีฬาต้องทำงานอย่างรอบคอบที่สุด และยังพบอีกว่าความคาดหวังในชัยชนะมีผลต่อนักกีฬาฟุตบอลเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับสำรวจนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติด้านปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อสื่อสาร พบว่าความคาดหวังของแฟนกีฬาส่งผลให้นักกีฬาเกิดความกดดันและไม่กล้าที่จะสื่อสารกับเพื่อนภายในทีม เมื่อเกิดความผิดพลาดจากความไม่เข้าใจระหว่างกันจะทำให้ความสามัคคีลดลง และยังส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันได้ อีกทั้งความกดดันจากภายนอกทำให้นักกีฬาคิดว่าทำอะไรให้แฟนกีฬาภูมิใจ

จากผลการสำรวจนักกีฬาทีมชาติไทยสามารถอธิบายถึงการสื่อสารของหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาได้เป็นอย่างดี ในเรื่องของการสื่อสารเพื่อลดความกดดันของหัวหน้าผู้ฝึกสอน โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสังเกตการณ์แสดงออกของนักกีฬาผ่านอวัจนภาษาที่นักกีฬาแสดงออกพร้อมทั้งการอ่านใจของนักกีฬาเนื่องจากมีความใส่ใจและรู้จักนักกีฬาเป็นอย่างดีทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนสามารถอ่านการแสดงออกของนักกีฬาได้ในขณะที่นักกีฬาเกิดปัญหาทันที หากนักกีฬาแสดงออกท่าสีหน้า ท่าทาง แหวดตา และเมื่อใดที่นักกีฬาเกิดความกังวล เกิดความเครียดจากการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้การสื่อสารด้วยการพูดปลุกเร้าอารมณ์ และใช้การสื่อสารเชิงบวกกับนักกีฬาอยู่เสมอ

นอกจากนี้ยังพบว่าหัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้วิธีการสื่อสารเชิงบวกเพื่อกระตุ้น และโน้มน้าวใจด้วยการพูดถึงผู้ชมหรือผู้ติดตามชาวไทยที่คอยให้กำลังใจ การพูดถึงผลที่จะได้รับจากความสำเร็จ คือ การพูดถึงชื่อเสียง เกียรติยศ เงินทอง มีโอกาสในการก้าวหน้าสู่ฟุตบอลอาชีพได้ และที่สำคัญหากทำสำเร็จจะทำให้แฟนบอลชาวไทยทุกคนมีความสุข อีกทั้งยังทำเพื่อประเทศชาติ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสื่อสารด้วยท่าทีที่มุ่งมั่น และน้ำเสียงที่หนักแน่นเพื่อปรับสภาพจิตใจของนักกีฬาให้พร้อมต่อการแข่งขันมากที่สุด ดังนั้นเพื่อให้การทำงานราบรื่น หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะเน้น

การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การให้กำลังใจ การสร้างแรงกระตุ้น โน้มน้าวใจด้วยการสื่อสาร ด้วยคำพูดเพื่อให้นักกีฬารับรู้เสมอ สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2557) ที่กล่าวว่า การใช้ภาษาในเชิงบวกจะสามารถเป็นพลังในการสร้างความเชื่อมั่น ความภาคภูมิใจและสามารถส่งผลรับในเชิงบวกได้อย่างมหาศาล ดังนั้นการสื่อสารเชิงบวกจะสามารถโน้มน้าวใจจากสภาวะความกดดันเปลี่ยนเป็นเกิดแรงจูงใจในการแข่งขันต่อไป โดยเฉพาะในระหว่างการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ความสำคัญด้านจิตใจของนักกีฬา และสร้างกลยุทธ์เพื่อสื่อสารเพื่อให้นักกีฬายังคงสภาพจิตใจที่เข้มแข็งอยู่เสมอ สอดคล้องกับ สุพัชรินทร์ ปานอุทัย (2555) ที่พบว่านักกอล์ฟอาชีพไทยที่ได้รับการฝึกด้านจิตใจมีระดับความเข้มแข็งทางจิตใจสูงขึ้น และส่งผลให้ความสามารถในการพัตต์กอล์ฟดีขึ้น

ทั้งนี้ในช่วงระหว่างการแข่งขันนั้นจะมีการแข่งขันหลายรอบ ด้วยเหตุนี้การสื่อสารในระหว่างการแข่งขันจะมีความซับซ้อนในเชิงกีฬาค่อนข้างมาก ทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนต้องวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูลและแยกแยะข้อมูลเพื่อสื่อสารให้นักกีฬาเข้าใจในทิศทางเดียวกัน ซึ่งใจความสำคัญต้องให้ข้อมูลกับนักกีฬาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และสามารถสื่อสารให้นักกีฬาเกิดความเข้าใจมากที่สุด เพราะในระหว่างการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ฝึกสอนจะวิเคราะห์การแข่งขันที่เกิดขึ้นทั้งวิธีการเล่นของตนเอง วิธีการเล่นของกลุ่มต่อสู้ จุดอ่อน จุดแข็งของแต่ละทีมในขณะนั้น เมื่อวิเคราะห์เสร็จสิ้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะวางแผนการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมสภาพทีมให้มีความพร้อมสำหรับการแข่งขัน

ดังนั้นการอธิบาย และถ่ายทอดสารให้นักกีฬามีความเข้าใจและจดจำแผนกลยุทธ์ของหัวหน้าผู้ฝึกสอนได้นั้นจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์การสื่อสารให้กับนักกีฬาให้ได้ แต่เนื่องจากหากใช้เพียงคำพูดถึงสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นอาจทำให้นักกีฬาลืม และจดจำวิธีการในการเอาชนะคู่แข่งไม่ได้ วิจัยชิ้นนี้จึงพบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนเลือกใช้วิธีการเตรียมแบบฝึกเพื่อจำลองสถานการณ์ในเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวหัวหน้าผู้ฝึกสอนจึงใช้กลยุทธ์ด้วยวิธีการสื่อสารด้วยการพูดและผสมผสานด้วยการสร้างโมภาพภายในจิตใจให้นักกีฬาเกิดภาพความจดจำที่ให้นักกีฬาเกิดความรู้สึก อารมณ์ และสร้างความคุ้นเคยในการแข่งขันอีกทั้งเป็นการสร้างมโนภาพเพื่อทำให้นักกีฬามีทัศนคติเชิงบวก กับการแข่งขันที่มุ่งประเด็นว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคไม่ใช่ปัญหาที่ไม่สามารถแก้ได้ หากเรามีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจเราจะได้รับชัยชนะจากการแข่งขันที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2557) และการสื่อสารเชิงบวกจะสร้างแรงบันดาลใจ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง การใช้ภาษาในการสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึก ใช้ภาษาเชิงบวกจะสร้างความภาคภูมิใจเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ดีขึ้น

เมื่อนักกีฬาถูกถ่ายทอดทั้งความเข้าใจ ความรู้สึก อารมณ์ ผ่านภาษาภาพในใจให้มีความคิดเชิงบวกแล้ว หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้จินตภาพเพื่อการฝึกซ้อมตามแบบฝึกที่เตรียมไว้ ซึ่งในการสร้างจินตภาพนั้นจะเป็นการสร้างภาพเพื่อการเคลื่อนที่ของตำแหน่งการเล่นที่มีรูปแบบการฝึกที่แตกต่างกัน เช่น การเคลื่อนที่ของตำแหน่งผู้เล่นที่อยู่ในลักษณะทีมเป็นฝ่ายตั้งรับจากคู่ต่อสู้ หรือ การเคลื่อนที่ของตำแหน่งผู้เล่นที่อยู่ในลักษณะทีมเป็นฝ่ายรุกคู่ต่อสู้ แต่ละตำแหน่งจะต้องสร้างความสัมพันธ์อย่างไรให้ไปในทิศทางเดียวกัน เป็นต้น เพราะกีฬาประเภททีมนั้นจะเป็นการเล่นที่ผู้เล่นแต่ละบุคคลต้องทำงานประสานระหว่างกันเป็นทีม ดังนั้นการสร้างจินตภาพจะเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจให้กับนักกีฬาภายในทีม และสื่อสารได้ตรงกับที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนวางแผนกลยุทธ์การแข่งขันไว้

นอกจากนี้วิจัยนี้ ยังพบว่ากลยุทธ์การสื่อสารในช่วงหลังการแข่งขันมีความสำคัญ การรักษาความสัมพันธ์และต่อ ยอดความเลิศ กล่าวคือ ในการวิจัยช่วงหลังการแข่งขันพบว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอนใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อต่อ ยอดความเป็นเลิศของนักกีฬาฟุตบอลไทย หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะพูดกับนักกีฬาภายในทีมหลังการแข่งขัน โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ คือ พูดให้นักกีฬาจดจำประสบการณ์ที่ได้รับจากการร่วมกันแข่งขัน เทคนิคการฝึกซ้อม วิธีการเล่น จดจำจุดแข็งจุดอ่อนของแต่ละคน ความรู้สึกที่ได้รับจากชัยชนะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารเพื่อเป็นสร้างกำลังใจกับตนเองรู้สึกภูมิใจในความพยายามนำไปสู่ความสำเร็จ และยังให้นักกีฬาจดจำกระบวนการทั้งหมดเพื่อไปพัฒนาตนเองต่อ ยอดเพื่ออาชีพและอนาคตของการเป็นนักฟุตบอลต่อไป หัวหน้าผู้ฝึกสอนสื่อสารด้วยคำพูด และสร้างมโนภาพเชิงบวกปลูกฝังกระบวนการสู่ความเป็นเลิศให้ซึมซับเข้าไปในจิตใจของนักกีฬาให้นักกีฬาพัฒนาตนเองต่อไป พร้อมทั้งต่อ ยอดด้วยการนำประสบการณ์ที่ตนเองได้รับไปสร้างแรงบันดาลใจให้นักกีฬารุ่นใหม่ก้าวมาสู่ความสำเร็จอย่างเช่นตนเอง สอดคล้องกับ สุพัชรินทร์ ปานอุทัย (2556 , หน้า14) ที่กล่าวว่า การสร้างพลังเชิงบวกเป็นความสามารถในการคิดให้เป็นเรื่องสนุกได้ซึ่งการมีพลังงานเชิงบวกจะช่วยให้ นักกีฬาเป็นคนที่มีความมั่นใจเป็นนักกีฬาอยู่ร่วมกับทีม ได้ดีเป็นที่รักของผู้อื่นเพราะจะเป็นคนไม่กลัวความพ่ายแพ้ไม่กลัวปัญหา ดังนั้นนักกีฬาต้องปรับเจตคติของตนเองให้มองโลกในแง่ดีนำผลการแข่งขันและสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาเป็นเครื่องปรับแต่งเพื่อพัฒนาตนเองและสร้างความพึงพอใจในความสำเร็จแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม และไม่ท้อแท้ต่อความผิดหวังแต่นำมาเป็นแรงกระตุ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้สมหวังในอนาคต และหากนักกีฬาสามารถควบคุมเจตคติให้เป็นเชิงบวก คือ การควบคุมลักษณะนิสัยและความคิดของตนเองอย่างจริงจังและสม่ำเสมอจนกลายเป็นคนที่มีความเจตคติที่ดีมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จเจตคติที่ดีจะช่วยให้ นักกีฬาสามารถตัดความกลัวและความวิตกกังวลในการแข่งขันหรือสถานการณ์อื่นๆ

ที่ก่อให้เกิดความเครียดได้ ดังนั้นการสร้างมโนภาพในเชิงบวกจะสามารถสร้างพลังในความคิดในทางที่ดี และสามารถนำไปสู่ความเป็นเลิศทางกีฬาได้

4. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

4.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

4.2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทีมฟุตบอลทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ คือ คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย การกีฬาแห่งประเทศไทย และสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย นอกจากนี้จะเน้นเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬาอันประกอบไปด้วย ทักษะกีฬา สมรรถภาพร่างกาย และจิตใจ ของผู้ฝึกสอน และนักกีฬา ควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มองค์ประกอบด้านการสื่อสาร เพราะการสื่อสารทำให้เกิดความเข้าใจการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดความเป็นเลิศทางกีฬา อีกทั้งการทำงานเป็นกลุ่มจะเกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม และการสื่อสารจะสามารถทำให้ทีมกีฬาเกิดความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกันได้ ซึ่งกีฬาในต่างประเทศที่ประสบผลสำเร็จจะให้ความสำคัญกับการสื่อสารด้วยเสมอ

ภาพที่ 5.1 ความเป็นเลิศทางกีฬา

ที่มา: กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2556)

ภาพที่ 5.2 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศจากการวิจัยนี้

4.1.2 ควรมีการสอดแทรกสร้างหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรด้านการกีฬาให้มีเรื่องของการสื่อสารเข้าไปในบทเรียน เพื่อเพิ่มสมรรถนะนักกีฬานอกเหนือจาก ทักษะกีฬา สมรรถภาพร่างกาย และจิตใจ

4.1.3 ควรมีให้สูตร อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการสร้างแรงจูงใจแก่ ผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเพื่อให้สามารถสื่อสารกับนักกีฬาในการที่จะนำทีมไปสู่ความเป็นเลิศได้

4.1.4 ควรให้ความสำคัญกับทีมวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้แก่ นักโภชนาการ ทางการกีฬา นักจิตวิทยาการกีฬา นักเวชศาสตร์การกีฬา นักสรีรวิทยา ชีวกลศาสตร์ ให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และการสื่อสาร หลักการที่เกี่ยวข้องไปยังทีมนักกีฬา เพื่อสนับสนุนให้ เป็นทีมกีฬาที่ประสบความสำเร็จได้

4.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

4.2.1 ด้านรูปแบบการสื่อสาร

1) หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน นักกีฬา ควรมีรูปแบบการสื่อสารที่ดี ประกอบด้วยประการที่หนึ่งการสื่อสารภายในตนเองเพื่อกำหนดแนวทางการสื่อสาร การจัดลำดับเนื้อหาในการถ่ายทอดข้อมูลที่ตนเองกำหนดเป้าหมายไว้ รวมทั้งสามารถสร้างกำลังใจให้ตนเองเกิดทัศนคติเชิงบวกซึ่งจะเป็นพลังมีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถดึงศักยภาพของตัวเองออกมา

ได้มากที่สุด ประการที่สองการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดการสื่อสารในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นระหว่างกันภายในทีม การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันให้เกิดการประสานงานที่มีความเข้าใจกันเพื่อแก้ไข เพื่อปรับปรุง และลดความขัดแย้งระหว่างกันให้การทำงานราบรื่น ประการที่สาม รูปแบบการสื่อสารกลุ่มเพื่อให้เกิดการสร้างความสำเร็จร่วมกันให้มุมมอง ทักษะที่ดี และเป้าหมายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงการสร้างข้อตกลงเพื่อการดำเนินงานที่ดีได้

2) ควรมีการสื่อสารเพื่อการสร้างมโนภาพ และจินตภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการเป็นเลิศ โดยการสื่อสารเพื่อสร้างมโนภาพเป็นการสื่อสารเพื่อให้ผู้ฝึกสอน และนักกีฬาเกิดภาพในใจที่เป็นภาพความคิดในเชิงบวก สร้างอารมณ์สร้างบรรยากาศที่ดีตั้งแต่ก่อนการแข่งขันจนได้รับชัยชนะจากการแข่งขัน และการสื่อสารเพื่อสร้างจินตภาพเป็นการสื่อสารเพื่อให้เห็นภาพการเคลื่อนที่เพื่อใช้ในการฝึกซ้อม และแข่งขันซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนภาพในใจที่นักกีฬาจะนำภาพที่ตนเองสร้างจินตภาพไว้ไปใช้ในการแข่งขันหรือการฝึกซ้อม ดังนั้นการสื่อสารทั้งสองแบบจะต้องใช้ร่วมกันตั้งแต่ก่อนการแข่งขัน ซึ่งการใช้เสริมกันและกันจะสามารถทำให้ทีมกีฬาบรรลุเป้าหมายความเป็นเลิศได้

3) การกำหนดบทบาทหน้าที่ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน กัปตัน และรองกัปตัน เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในภายในทีม และทิศทางการสื่อสารที่ชัดเจน ซึ่งการสื่อสารของกัปตันทีม และรองกัปตันทีมจะเป็นการสื่อสารระหว่างกันกีฬากับนักกีฬาภายในทีม จะทำให้สื่อสารกันง่ายเป็นกันเองใกล้ชิดกัน ขณะที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะมีบทบาทหน้าที่ในการสั่งการมากกว่า ทั้งนี้การเลือกผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในระหว่างนักกีฬาควรเลือกผู้ที่มีทักษะด้านการสื่อสารด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ นักการสื่อสารด้านการทำงาน เพื่อติดต่อประสานงานชี้แจง และอธิบายได้ตรงตามที่หัวหน้าผู้ฝึกสอนกำหนดให้ และนักการสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬาเพื่อเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงนักกีฬาให้เกิดความรู้สึกร่วม พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศที่ดีภายในทีมได้

4) หัวหน้าผู้ฝึกสอน และกัปตันทีมนักกีฬา ควรมีทักษะการสื่อสารของผู้นำ คือ หัวหน้าผู้ฝึกสอนควรมีรูปแบบการสื่อสารที่สามารถนำไปสู่ความเป็นเลิศได้คือ รูปแบบที่หนึ่งผู้นำแบบเผด็จการ จะใช้การสื่อสารแบบสั่งการเพื่อให้ข้อมูลเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน รูปแบบที่สองผู้นำแบบการให้คำปรึกษา จะใช้ในการให้คำปรึกษาเพื่อการดำเนินงานภายในทีมที่ดีควบคู่กับการสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน รูปแบบที่สามการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม จะใช้ในการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นภายในทีมเพื่อให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์และวางแผนเพื่อการแข่งขัน ส่วนกัปตันทีม ควรเป็นผู้ที่มีทักษะการสื่อสารแบบเดียวกับหัวหน้าผู้ฝึกสอน และไม่ควรใช้ความอาวุโสที่สุดในทีมเป็นกัปตันทีม เพราะกัปตันทีมจะต้องมีทักษะการสื่อสารของผู้นำ

กลุ่มนักกีฬาด้วย โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอน และกัปตัน จะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การพูด การฟัง การคิดวิเคราะห์ ความรู้ และสามารถนำความรู้ถ่ายทอดภายในทีม ดังนั้นความสามารถทางการสื่อสารจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญต่อความสำเร็จของผู้นำหรือผู้ฝึกสอน และเป็นกลไกให้ผู้นำนำไปใช้ในการสื่อสารภายในทีมสู่ความเป็นเลิศได้

5) ทีมกีฬาควรให้ความสำคัญกับทีมวิทยาศาสตร์การกีฬา ได้แก่ นักโภชนาการ ทางการกีฬา นักจิตวิทยาการกีฬา นักเวชศาสตร์การกีฬา นักสรีรวิทยา ชีวกลศาสตร์ โดยให้ความรู้ด้านการสื่อสารกับทีมกีฬาด้วย

4.2.2 ด้านวิธีการสื่อสาร

1) ใช้การสื่อสารแบบผสมผสานทั้งวจนภาษา และอวจนภาษา ควรให้ความสำคัญกับช่วงระหว่างการแข่งขันมากที่สุด เพราะหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาต้องใช้การสื่อสารที่มีความซับซ้อน ซึ่งในช่วงระหว่างการแข่งขันทีมผู้ฝึกสอนต้องใช้การสื่อสารด้วยวจนภาษา เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเข้าใจตรงกัน และใช้อวจนภาษาเพื่อสื่อสารเพื่อประกอบให้ความหมายนั้นสมบูรณ์ และยังสามารถทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอนเข้าใจการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้ของนักกีฬาด้วยสีหน้าท่าทาง กริยาท่าทางเพื่อหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสามารถแก้ไขปัญหาด้านอารมณ์ และสร้างแนวทางการแก้ระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา โดยการสื่อสารที่สมบูรณ์และชัดเจนสื่อความหมายตรงกันสามารถทำให้ทีมฟุตบอลประสบความสำเร็จและเป็นเลิศได้

2) ควรใช้ภาษาด้วยวจนภาษาในการสร้างมโนภาพ และจินตภาพ โดยมโนภาพ จะใช้ในทุกช่วงคือ ก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขัน ซึ่งมโนภาพจะนำไปใช้เพื่อกำหนดภาพในใจเพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมายของทีม และสร้างทัศนคติเชิงบวก ส่วนจินตภาพจะนำไปใช้เพื่อสร้างภาพในใจ แต่เป็นภาพที่ถูกนำไปใช้เพื่อการแก้ไขตามสถานการณ์ การวิเคราะห์ การแข่งขัน การแก้เกมจากการแข่งขัน และวางแผนภาพในใจเพื่อใช้สร้างเสริมทักษะกีฬารวมทั้งวิธีการเคลื่อนที่ของนักกีฬา การใช้อวจนภาษาในการสร้างภาพในใจสามารถทำให้นักกีฬาประสบความสำเร็จกับตนเอง และส่งผลให้ทีมสามารถไปสู่ความเป็นเลิศได้

3) ใช้การสื่อสารหลังการแข่งขัน แต่ละรอบการแข่งขัน เพื่อต้องการสื่อสารเชิงบวกระหว่างผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา และระหว่างนักกีฬาและนักกีฬา เพราะจะไม่ทำให้เกิดความขัดแย้ง และรักษาความสัมพันธ์ระหว่างการแข่งขัน และการปฏิสัมพันธ์ภายในทีม ซึ่งหากทีมสามารถรักษาความสามัคคีระหว่างกันได้จะสามารถทำให้ทีมกีฬาประสบความสำเร็จในการแข่งขันได้

4) ประเด็นในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสื่อสารภายในทีมกีฬาฟุตบอล คือ วิธีการสื่อสารที่ผสมผสานกันทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

(1) ช่วงก่อนการแข่งขัน ควรสื่อสารด้วยใช้ถ้อยคำพูด ใช้การเขียนภาษา พร้อมกับสื่อประกอบการสร้างความเข้าใจ เช่น กระดานขาว วิดีโอบันทึกการแข่งขันหรือฝึกซ้อม พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ผ่านตัวหัวหน้าผู้ฝึกสอน มีเป้าหมายเพื่อ การเตรียมความพร้อมในการแข่งขัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬา ซึ่งอวัจนภาษาจะใช้การสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจ ผ่านการแสดงสีหน้า แววตา โทณเสียงหนักแน่นตื่นตัว หรือโทณเสียงอ่อนเบา ตามสถานการณ์ มีเป้าหมายคือ ความเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของนักกีฬา สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และลดความกดดันภายในทีมด้วยการแสดงออกทางกริยาท่าทางระหว่างผู้ฝึกสอนและนักกีฬา

(2) ช่วงระหว่างการแข่งขัน ในระหว่างการแข่งขันดำเนินอยู่นักกีฬาคะพบสถานการณ์ที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทีมเป็นต่อ และลักษณะทีมเป็นรอง โดยลักษณะทีมเป็นต่อ ควรใช้วิธีการสื่อสารด้วยคำพูดเพียงเล็กน้อย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักกีฬาภายในทีม รับรู้ว่่านักกีฬาทำได้ดีแล้ว แต่จะสื่อสารด้วยการสั่งการผ่านกัปตันทีมในกรณีที่ฝ่ายตรงข้ามสามารถทำคะแนนได้อย่างกระชัดชิด โดยให้กัปตันทีมแก้ไขความผิดพลาด หรือการเคลื่อนที่ในของผู้เล่น ให้ดีขึ้น และสถานการณ์ทีมเป็นรอง ควรใช้การสื่อสารด้วยคำพูดเพื่อให้นักกีฬามีความเข้าใจอย่างชัดเจน พร้อมทั้งใช้วันจภาษาด้วยท่าทาง การทำสัญญาณลักษณะระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและนักกีฬาที่เข้าใจระหว่างกัน มีเป้าหมายเพื่อเข้าใจลักษณะการเล่นที่ถูกต้อง หรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการแข่งขันทันที

(3) หลังการแข่งขัน ควรใช้ภาษาพูดแบบเป็นทางการ โดยมีเนื้อหาคือการแก้ไขข้อบกพร่องจากการแข่งขันที่ผ่านมา ถอดบทเรียน พร้อมทั้งแสดงความหวังใจ มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุง และหาแนวทางการแก้ไขเพื่อการแข่งขันถัดไป และเพื่อรักษาความสัมพันธ์ และความสามัคคีภายในทีมกีฬาด้วย

4.3 กลยุทธ์การสื่อสาร

4.3.1 กระบวนการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ต้องมีการวิเคราะห์บริบทหรือสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย ซึ่งการกำหนดเป้าหมายจะทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์แต่ละสถานการณ์การแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.2 กลยุทธ์ในช่วงก่อนการแข่งขัน ได้แก่ (1) กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรม (2) กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการ (3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ และ (4) กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ และจูงใจ

1) กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬา ด้วยการใช้กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมในชีวิตประจำวันรวมกัน ควรใช้ในช่วงการเก็บตัวฝึกซ้อม เพื่อละลายพฤติกรรมของกลุ่มและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬาและทีมผู้ฝึกสอนจะดีที่สุด

2) กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการ เพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนตรงกัน และกำหนดบทบาทหน้าที่ การออกแบบการฝึกซ้อม และระเบียบวินัยในการใช้ชีวิตร่วมกันภายใน ทีมฟุตบอล ควรใช้ในช่วงการการฝึกซ้อมเพื่อสร้างบทเรียนหรือตัดสติใจเพื่อไม่ให้ นักกีฬาสับสน และได้รับข้อมูลจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะดีที่สุด

3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ เพื่อปลุกฝังภาพจำให้เข้าไป ในใจของนักกีฬา โดยมีประเด็น ได้แก่ การรับมือกับสถานการณ์ที่แตกต่าง การรับรู้ความรู้สึก และการสร้างทัศนคติเชิงบวกในใจนักกีฬา ควรใช้ในช่วงนักกีฬาเกิดความกดดันจากภายนอก และใช้ในสร้างเป้าหมายและกำลังใจจะดีที่สุด

4) กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ และจูงใจ เพื่อการปรับสภาพบรรยากาศภายใน ทีม การสร้างกำลังใจให้นักกีฬา และการดึงศักยภาพของนักกีฬาให้มากที่สุด ควรใช้ในช่วงการ สร้างแรงจูงใจในช่วงที่นักกีฬามีความรู้สึกเหนื่อยล้าหรือหมดกำลังใจในการฝึกซ้อมจะดีที่สุด

4.3.3 กลยุทธ์ในช่วงระหว่างการแข่งขัน ได้แก่ (1) กลยุทธ์การจูงใจ หรือโน้มน้าวใจ

(2) กลยุทธ์การสร้างมโนภาพ และ (3) กลยุทธ์การสร้างจินตภาพ

1) กลยุทธ์การจูงใจ หรือโน้มน้าวใจ เพื่อสร้างกำลังใจ สร้างความฮึกเหิม และสร้างสมาธินักกีฬาให้อยู่กับการแข่งขัน ควรใช้ในช่วงก่อนลงสนามการแข่งขันเพื่อให้นักกีฬา มีเป้าหมาย และทัศนคติเชิงบวกกับการแข่งขันจะดีที่สุด

2) กลยุทธ์การสร้างมโนภาพ เพื่อสื่อสารให้ทีมกีฬาสามารถรับรู้สถานการณ์ ที่จะเกิดขึ้นจากการระหว่างการแข่งขัน รับรู้ความรู้สึก และเกิดทัศนคติเชิงบวกในการแข่งขันภายใน ทีมเสมอ ควรใช้ในช่วงการฝึกซ้อมในแต่ละรอบเพื่อให้ นักกีฬารับกับสถานการณ์ที่อาจมีการ เปลี่ยนแปลงจากคู่ต่อสู้หรือเปลี่ยนวิธีการวางกลยุทธ์ในการแข่งขันจะดีที่สุด

3) กลยุทธ์การสร้างจินตภาพ เพื่อสื่อสารภายในบุคคลของผู้ฝึกสอนและ นักกีฬาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนภาพในใจเพื่อให้การแรงกระตุ้นทางร่างกายให้เคลื่อนที่หรือ แสดงท่าทางออกมาตามแผนภาพที่จินตภาพไว้ก่อนหน้า โดยสามารถนำไปใช้ในเวลาที่ฝึกซ้อม แข่งขัน และวางแผนการเคลื่อนที่ของตนเอง และทีม ให้ผลรับเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ ควรใช้ ในช่วงการกำกับแผนกลยุทธ์ในการฝึกซ้อมระหว่างรอบการแข่งขันในแต่ละรอบจะดีที่สุด

4.3.4 กลยุทธ์การสื่อสารหลังการแข่งขัน ได้แก่ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาสภาพร่างกายที่ดีภายในทีมกีฬา กลยุทธ์การสร้างการจดจำเพื่อต่อความ เป็นเลิศของนักกีฬา

1) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ เพื่อสื่อสารให้เกิดแรงจูงใจ นักกีฬา มีกำลังใจเป็นแรงกระตุ้นทางจิตใจให้นักกีฬาแสดงศักยภาพทางทักษะกีฬาออกมาให้มากที่สุด

และให้นักกีฬามีความรู้สึกที่ดีส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพกับทีมกีฬาได้ ควรใช้ในช่วงหลังจบการแข่งขันในแต่ละรอบเพื่อให้นักกีฬายังคงมีความรู้สึกเชิงบวกกับการแข่งขัน

2) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา เพื่อให้ทีมลดปัญหาทางด้านอารมณ์และความรู้สึกจากการแข่งขัน หากนักกีฬายังยึดกับความผิดพลาดจากการแข่งขัน ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นอาจส่งผลให้ระบบทีมไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งการรักษาบรรยากาศภายในที่จะสามารถรักษาความสัมพันธ์ให้ทีมเกิดอารมณ์ร่วมและยังคงรักษาความสามัคคีภายในทีมได้ ควรใช้ในช่วงระหว่างหลังการฝึกซ้อมในแต่ละรอบการแข่งขันจะดีที่สุด

3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการจดจำต่อยอดคู่ความเป็นเลิศ เพื่อปลูกฝังจิตใจอารมณ์ ความรู้สึกตลอดจนประสบการณ์จากการแข่งขันจนได้รับชัยชนะ รวมทั้งจุดอ่อนจุดแข็งของนักกีฬาแต่ละคน เมื่อแข่งขันจนประสบความสำเร็จให้นำสิ่งดีๆ ไปสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักกีฬารุ่นต่อไป ให้นักกีฬารุ่นต่อไปมีกำลังใจ มีแรงผลักดัน เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากประสบการณ์ที่ดี และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ถ่ายทอดความเป็นเลิศทางการกีฬาฟุตบอลต่อไป ควรใช้ในช่วงการได้รับชนะเลิศและการดำเนินงานจากการแข่งขันสิ้นสุดสมบูรณ์จะดีที่สุด

4.4 ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อสารมวลชน และแฟนคลับ

4.4.1 องค์กรด้านการสื่อสารมวลชนนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการสร้างรายการกีฬา การนำเสนอรายการกีฬา และสร้างสรรค์กีฬาในเชิงการให้การสนับสนุนนักกีฬา และกระจายความรู้ความเข้าใจสร้างบรรทัดฐานการเล่นกีฬา และการสร้างความนิยมในสังคมให้มีความรู้ ผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าในการกีฬาและนำไปสู่ความเป็นเลิศด้านการกีฬาได้

4.4.2 ชมรมกีฬา และผู้ติดตามกีฬาสามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยนำไปประยุกต์เพื่อการสร้างการรับรู้ ด้านปัญหาและอุปสรรคต่อนักกีฬา ร่วมกันสร้างสื่อสร้างสรรค์เพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและการสนับสนุนให้กับนักกีฬา และสร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชน และนักกีฬารุ่นหลังให้มีทัศนคติเชิงบวกกับการกีฬา และจะเป็นแรงเสริมให้เกิดนักกีฬารุ่นใหม่ที่มีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจต่อไป

4.5 แนวทางการพัฒนาสื่อสารในการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ ดังตารางที่ 5.1-5.3 ดังนี้

โดยผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วยรูปแบบการสื่อสาร วิธีการสื่อสาร และกลยุทธ์การสื่อสาร ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แนวทางการพัฒนาการสื่อสารช่วงก่อนการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ

รูปแบบการสื่อสาร	วิธีการสื่อสาร	กลยุทธ์การสื่อสาร
<p>1.การสื่อสารภายในตนเอง</p> <p>ผู้ฝึกสอน</p> <p>1. การทบทวนตนเองเพื่อกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละช่วง โดยเริ่มวางแผนและเป้าหมายตั้งแต่การฝึกซ้อมเพื่อการแข่งขัน การแข่งขัน และหลังการแข่งขัน</p> <p>2. การวางวิธีการดำเนินงานภายในทีมกีฬาเพื่อบริหารและจัดการได้ตรงตามเป้าหมาย การคัดเลือกผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และ คุณลักษณะพิเศษของนักกีฬา เรียบเรียงแนวทางการดำเนินงานเพื่อดึงศักยภาพนักกีฬาให้มากที่สุด</p>	<p>วจนภาษา</p> <p>1. การใช้คำพูด การเขียน และสื่อประกอบการสื่อสารภายในทีมกีฬาโดยมีจุดมุ่งหมายสื่อสารเพื่อสร้างเป้าหมายของทีม 3 ลักษณะ คือ การพูดคุยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการแข่งขัน การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาภายในทีมกีฬา</p>	<p>กลยุทธ์</p> <p>1. กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการเพื่อให้นักกีฬาปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด และมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>2. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำเพื่อเตรียมพร้อมรับกับสถานการณ์ในรูปแบบต่างๆ</p> <p>3.กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมประจำวันร่วมกัน</p> <p>4. กลยุทธ์การโน้มน้าวใจ และจูงใจ โดย การปรับสภาพบรรยากาศภายในทีม การสร้างกำลังใจให้นักกีฬา และการดึงศักยภาพของนักกีฬา เพื่อให้สภาพจิตใจนักกีฬามีความพร้อมที่สุดและสามารถดึงศักยภาพทางการกีฬาออกมาได้อย่างเต็มที่</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบการสื่อสาร	วิธีการสื่อสาร	กลยุทธ์การสื่อสาร
<p>นักกีฬา</p> <p>การวางเป้าหมายของตัวเอง และให้กำลังใจตัวเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งของจิตใจและเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายสำหรับการแข่งขัน</p> <p>2.การสื่อสารกลุ่ม</p> <p>ผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน</p> <p>1 .การซักถาม และการแลกเปลี่ยน เพื่อขอความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเกี่ยวกับความสามารถกีฬา ความพร้อมทางจิตใจนักกีฬา สภาพร่างกายนักกีฬา และทัศนคติของผู้ช่วยส่วนตัวที่มีผลต่อการดำเนินงานภายในทีม</p> <p>2.การสร้างนักสื่อสารด้านการจัดการภายในทีมให้มีศักยภาพ เช่น ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา เพื่อประสานงานทั่วไปในการ</p>	<p>อวัจนภาษา</p> <p>1.การใช้วิธีการสื่อสารด้วยการใช้สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และแววตาในการสื่อสารโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างความเข้าใจ ผ่านการแสดงออกทางสีหน้า แววตา และ โทนเสียงซึ่งการใช้เสียงที่หนักแน่นจะมุ่งให้เกิดการตื่นตัวสร้างความมั่นใจ และ โทนเสียงที่มีความนุ่มนวลจะมุ่งให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ และทัศนคติที่ดีระหว่างกัน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนควรแต่งกายให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม บรรยากาศภายในทีม และกาลเวลาระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา</p>	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รูปแบบการสื่อสาร	วิธีการสื่อสาร	กลยุทธ์การสื่อสาร
<p>ฝึกซ้อมและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกซ้อม เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่หลักในการสื่อสารเฉพาะ ตำแหน่ง และนักสื่อสารที่แตกต่างจากบทบาทหน้าที่หลัก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการให้บรรยากาศภายในทีมผ่อนคลาย</p> <p>3.การสื่อสารเพื่อชี้แจงการดำเนินงานเพื่อกำหนดขอบเขตในการทำงานร่วมกันระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนและนักกีฬา</p> <p>4.การสื่อสารเพื่อชี้แจงจุดมุ่งหมายในการฝึกซ้อม วิธีการเล่น การปรับสภาพจิตใจ ระเบียบวินัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การซักถาม การทำความเข้าใจรูปแบบการฝึกซ้อมทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานภายในทีมให้มีทิศทางและวิธีการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน</p>		

จาก ตารางที่ 5.1 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการสื่อสารกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ โดยจำแนกตามการสื่อสารในช่วงก่อนการแข่งขันดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสาร

รูปแบบการสื่อสารในช่วงก่อนการแข่งขันควรมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการสื่อสารภายในตนเอง รูปแบบการสื่อสารกลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสารภายในตนเอง ของผู้ฝึกสอนและนักกีฬามีจุดมุ่งหมายเพื่อวางเป้าหมาย ระเบียบเรียงแนวทางการดำเนินงาน และดึงศักยภาพนักกีฬาให้แสดงออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดของนักกีฬาแต่ละบุคคล นอกจากนี้รูปแบบการสื่อสารภายในตัวเองยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ในการวางแผนวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาตามแนวทางการดำเนินงานภายในทีมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและระดับความสามารถในการรับข้อมูลของแต่ละบุคคลภายในทีม และในส่วนการสื่อสารภายในตนเองของนักกีฬาควรวางเป้าหมายการฝึกซ้อมและการแข่งขันเพื่อให้ นักกีฬารับรู้ตนเองว่าควรทำอะไรให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองวางไว้ อีกทั้งการสื่อสารภายในตนเองยังช่วยสร้างกำลังใจ สร้างจินตนาการในการฝึกซ้อม การแข่งขัน ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกเพื่อให้ตนเองมีความมั่นใจและสามารถเตรียมรับกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเข้มแข็ง

2. รูปแบบการสื่อสารกลุ่มของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬามีจุดมุ่งหมาย เพื่อใช้ในการชี้แจงวิธีการดำเนินงานภายในทีม และกำหนดขอบเขตการทำงานร่วมกันในเรื่องระเบียบวินัยในการปฏิบัติภายในทีม การฝึกซ้อม วิธีการเล่น การปรับสภาพจิตใจ การแลกเปลี่ยนซักถาม การทำความเข้าใจรูปแบบการฝึกซ้อม เพื่อให้มีทิศทางและวิธีการดำเนินงานภายในทีมเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญเพราะการมีเป้าหมาย และการมีทัศนคติไปในทิศทางเดียวกันจะนำไปสู่ความสามัคคีอันเป็นวิธีพื้นฐานในการสร้างกีฬาประเภททีมสู่ความเป็นเลิศได้

2. วิธีการสื่อสาร

วิธีการสื่อสารของทีมกีฬาฟุตบอลในช่วงก่อนการแข่งขันควรมีการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยกัน 2 แบบ คือ วจนภาษา และอวจนภาษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันดังนี้

1. วจนภาษา

วิธีการสื่อสารของทีมฟุตบอลในช่วงก่อนการแข่งขัน ควรใช้การคำพูด การเขียน และสื่อประกอบ เช่น กระดานขาว (Whiteboard) ปากกาเขียนบอร์ด ตัวมาร์คแม่เหล็ก วิดีโอบันทึกการแข่งขันของกลุ่มและวิดีโอต้นแบบทีมที่ดี วิดีโอบันทึกการฝึกซ้อมของทีม และคอมพิวเตอร์ ในการนำเสนอเนื้อหา โดยการสื่อสารด้วยวจนภาษานั้นจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ

สื่อสารเพื่อกำหนดเป้าหมายของทีมตามสถานการณ์ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ (1) การพูดคุยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการแข่งขัน ได้แก่ รูปแบบการฝึกซ้อม วิธีการฝึกซ้อม เป้าหมายการฝึกซ้อม (2) การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ได้แก่ การพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ นิสัย อารมณ์และความรู้สึกระหว่างกัน และ (3) การพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาภายในทีมกีฬา ได้แก่ การพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติ นิสัย อารมณ์และความรู้สึก เป้าหมาย และความต้องการของทีม ซึ่งวิธีการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาพูดจะสามารถทำให้หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาสามารถเข้าถึงเป้าหมายในการสื่อสารที่ถูกต้อง สื่ออารมณ์และความรู้สึกระหว่างกันพร้อมทั้งการผสมผสานด้วยการใช้สื่อการเขียน การใช้อุปกรณ์อื่นๆ ประกอบคำอธิบายจะสามารถทำให้ทีมกีฬามีความเข้าใจร่วมกันได้เป็นอย่างดี

2. อวัจนภาษา

วิธีการสื่อสารแบบอวัจนภาษาภายในทีมกีฬา ควรใช้สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และ แววตาในการสื่อสาร โดยมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการคือ เพื่อการสร้างความเข้าใจ และสร้างความสัมพันธ์ โดย (1) การสร้างความเข้าใจ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้การอวัจนภาษา ผ่านการแสดงออกด้วยท่าทาง สีหน้า แววตา และ โทนเสียงเพื่อการสั่งการ จะมีสีหน้าที่แข็งขัน ท่าทางการยืนที่มั่นคง ใช้แววตาที่จริงจัง และใช้น้ำเสียงในการสั่งการที่หนักแน่นเพื่อสื่อสารให้นักกีฬาภายในทีมเกิดความตื่นตัว เรียกสมาธิกับการฝึกซ้อม จริงจังกับการฝึกซ้อม สร้างความมั่นใจ และสร้างกำลังใจให้กับนักกีฬา (2) การสร้างความสัมพันธ์ หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้สีหน้าที่ยิ้มแย้ม ลักษณะการแสดงออกด้วยท่าที่เป็นกันเอง แววตาที่จริงใจ และใช้โทนเสียงที่มีความนุ่มนวล รวมถึงการแต่งกายให้เหมาะสมเพื่อให้ให้นักกีฬามีความรู้สึกเป็นทีมเดียวกัน รู้สึกผ่อนคลาย ลดความกดดัน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะใช้การตบไหล่เพื่อสร้างกำลังใจกับนักกีฬาภายในทีม

3. กลยุทธ์การสื่อสาร

กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาสู่ความเป็นเลิศในช่วงก่อนการแข่งขันนั้นควรกำหนดขั้นตอนวิธีการสร้างกลยุทธ์การสื่อสาร 3 ช่วง คือ ช่วงแรกควรวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ ช่วงที่สองควรกำหนดจุดมุ่งหมาย และช่วงที่สามควรกำหนดกลยุทธ์การสื่อสาร โดยทั้ง 3 ขั้นตอน สามารถอธิบายจุดมุ่งหมายในแต่ละขั้นตอนที่สำคัญได้ดังนี้

ช่วงแรก ควรทำการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ของทีมกีฬาฟุตบอล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความสามารถทางการสื่อสาร สภาพความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ และทักษะกีฬาของนักกีฬา จากนั้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนและทีมผู้ช่วยผู้ฝึกสอนจะต้องเก็บข้อมูลมาอภิปรายเพื่อหาลักษณะส่วนบุคคลของนักกีฬาเป็นรายบุคคล และสามารถกำหนด

วิธีการสื่อสารกับนักกีฬาทั้งในระดับรายบุคคลและกลุ่มได้ พร้อมทั้งการวิเคราะห์บุคลิกภาพทางกีฬาที่สำคัญในช่วงก่อนการแข่งขันเพิ่มเติมได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะอุปนิสัย การแสดงออกทางอารมณ์ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และทักษะการเล่นกีฬา และระดับความสามารถเฉพาะตำแหน่งของนักกีฬาแต่ละบุคคล

ช่วงที่สอง ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของทีมกีฬาฟุตบอลโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม การสร้างกำลังใจ และการสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ การสร้างความสามัคคี และการทำงานร่วมกัน ซึ่งการสื่อสารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างนักกีฬากับนักกีฬา และทีมผู้ฝึกสอนกับนักกีฬาจะสามารถนำไปสู่ความเป็นเลิศได้

ช่วงที่สาม ควรกำหนดกลยุทธ์ที่สำคัญ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรม (2) กลยุทธ์การสื่อสารแบบสั่งการ และ(3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ โดย กลยุทธ์การสื่อสารผ่านกิจกรรมจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสั่งการมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดให้การดำเนินงานภายในทีมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสร้างระเบียบวินัยภายในทีม กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อปลุกฝังให้เกิดภาพจำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักกีฬามีทัศนคติเชิงบวกกับรูปแบบการฝึกซ้อม และการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 5.2 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการสื่อสารช่วงระหว่างการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ

รูปแบบการสื่อสาร	วิธีการสื่อสาร	กลยุทธ์การสื่อสาร
<p>1.การสื่อสารระหว่างบุคคล</p> <p>ผู้ฝึกสอน และนักกีฬา</p> <p>1.การใช้รูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลในการสั่งการเพื่อปรับปรุงรูปแบบการเคลื่อนไหวที่ตามสถานการณ์ เพื่อนำเพิ่มเติมจุดที่บกพร่องหรือเปลี่ยนแปลงกลวิธีการเล่นตามสถานการณ์ระหว่างการแข่งขัน</p> <p>2.การสื่อสารเพื่อกระตุ้นนักกีฬาในระหว่างการหยุดการแข่งขันหรือกระตุ้นนักกีฬาเพื่อเรียกสมาธิของนักกีฬาให้อยู่กับการแข่งขัน</p>	<p>วจนภาษา</p> <p>1.ช่วงก่อนถึงสนามแข่งขันมีการใช้การพูดคุยแบบกลุ่มผ่านกิจกรรมโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ลดความกดดัน</p> <p>2.ช่วงก่อนลงสนามมีการเน้นย้ำเพื่อเป็นการทบทวนสิ่งที่ฝึกซ้อมกัน ในระหว่างพักการแข่งขันและให้ความสำคัญกับรูปแบบการแข่งขันที่กำลังจะเกิดขึ้น</p> <p>3.ช่วงระหว่างการแข่งขันใช้การพูดคุยสั่งการเพื่อปรับแก้ไขตำแหน่งการเล่น หรือข้อเสนอแนะช่วยเหลือนักกีฬา</p>	<p>กลยุทธ์</p> <p>1.กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างมโนภาพร่วมกัน และให้เห็นภาพรวมลักษณะการเล่นของทีมคู่แข่ง ตลอดจนสภาพการแข่งขันที่คาดว่าจะเกิดขึ้น พร้อมทั้งสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับทีม</p> <p>2.กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างจินตภาพ โดยวิธีการสมมุติสถานการณ์พร้อมทั้งการอธิบายหรือให้คำแนะนำ</p>

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

รูปแบบการสื่อสาร	วิธีการสื่อสาร	กลยุทธ์การสื่อสาร
<p>นักกีฬากับนักกีฬา</p> <p>1. การให้กัปตันทีมสื่อสารแบบสั่งการ และให้คำแนะนำ ในจุดที่ต้องการปรับแก้ไขหรือเตือนให้ระวัง เพื่อควบคุมการเล่นในระหว่างการแข่งขัน และทำหน้าที่สั่งการแทนหัวหน้าผู้ฝึกสอนในขณะการแข่งขันกำลังดำเนินอยู่</p> <p>2. การสื่อสารกลุ่มระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา</p> <p>1. ช่วงก่อนถึงสนามการแข่งขันพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องทั่วไปเพื่อลดความกดดันจากการแข่งขัน</p> <p>2. ช่วงก่อนลงแข่งขันมีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากแผนที่กำหนดไว้ในกรณีที่ระหว่างการแข่งขันพบว่ามีข้อมูลใหม่ก็ทำการสื่อสารกับนักกีฬาเพื่อให้เกิดการรับรู้และเตรียมรับมือกับสถานการณ์ที่นอกเหนือจากที่วางแผนไว้</p>	<p>อวัจนภาษา</p> <p>1. การกำหนดภาษาเพื่อสั่งการเฉพาะภายในทีมด้วยการกำหนดให้เป็นภาษาท่าทางในการแสดง ความหมายเพื่อการสั่งการในระหว่างการแข่งขัน</p>	

จาก ตารางที่ 5.2 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการสื่อสารกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ โดยจำแนกตามการสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสาร

รูปแบบการสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันควรมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคล และรูปแบบการสื่อสารกลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคล ได้แก่ การสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงรูปแบบการเล่นที่ของนักกีฬาภายในสนามแข่งขันและปรับกลวิธีการเล่นตามสถานการณ์ โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้คำแนะนำเพิ่มเติมจากจุดที่บกพร่องหรือการเปลี่ยนแปลงกลวิธีการเล่นตามสถานการณ์ในระหว่างการแข่งขัน รวมทั้งการกระตุ้นนักกีฬาในระหว่างการแข่งขันเพื่อเรียกสมาธิของนักกีฬาให้อยู่กับการแข่งขัน ในขณะที่กัปตันทีมจะคอยสั่งการในระหว่างการแข่งขันที่กำลังดำเนินอยู่ในสนาม และให้คำแนะนำในจุดที่ต้องการปรับแก้ไขหรือเตือน และให้กำลังใจเมื่อเพื่อนร่วมทีมมีการเล่นที่ผิดไปจากแผนที่ตั้งไว้หรือขาดสมาธิจากการแข่งขันในขณะนั้น เพื่อคอยควบคุมกลวิธีการเล่นในระหว่างการแข่งขันให้เป็นไปอย่างราบรื่น อีกทั้งกัปตันทีมต้องทำหน้าที่สั่งการแทนหัวหน้าผู้ฝึกสอนในขณะการแข่งขันกำลังดำเนินอยู่เนื่องจากหัวหน้าผู้ฝึกสอนไม่สามารถอธิบายชี้แจงในระหว่างการแข่งขันที่กำลังดำเนินอยู่ในสนามได้

2. รูปแบบการสื่อสารกลุ่มภายในทีม ได้แก่ หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา โดยรูปแบบการสื่อสารกลุ่มจะมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ 2 ประการคือ การลดความกดดันและ การให้ข้อมูลเพิ่มตามในกรณีพิเศษ โดยเฉพาะการลดความกดดันจะใช้การพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราวทั่วไปนอกเหนือจากการแข่งขันเพื่อให้ลดความเครียดจากการแข่งขันในช่วงก่อนลงแข่งขัน และให้ข้อมูลกับนักกีฬาเพิ่มตามในกรณีพิเศษ คือ การพบข้อมูลใหม่นอกเหนือจากข้อมูลเดิมที่มีอยู่ เช่น ข้อมูลที่คู่ต่อสู้ปกปิดไว้ ข้อมูลที่คู่ต่อสู้เปลี่ยนวิธีการเล่นหรือการเปลี่ยนแปลงจุดเน้นของทีม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับนักกีฬาเพื่อให้ให้นักกีฬารับรู้และเตรียมรับมือกับสถานการณ์ที่นอกเหนือจากข้อมูลที่ได้กำหนดและวางแผนไว้

2. วิธีการสื่อสาร

วิธีการสื่อสารของทีมกีฬาฟุตบอลในช่วงระหว่างการแข่งขันควรมีการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยกัน 2 แบบ คือ วัจนภาษา และอวัจนภาษาซึ่งสามารถแยกออกเพื่อเป็นวิธีการสื่อสารภายในทีม โดยมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิจารณ์ภาษา

วิธีการสื่อสารของทีมฟุตบอลในช่วงระหว่างการแข่งขัน ควรใช้การคำพูด โดยมีจุดหมายเพื่อสร้างอารมณ์ และความรู้สึกผ่อนคลายก่อนการแข่งขันจะเกิดขึ้น และเน้นการใช้คำพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการแข่งขันนั้นด้วยการเน้นย้ำเทคนิคการแข่งขันการประกบคู่ต่อสู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัวพิเศษนักกีฬาควรมีวิธีการรับมืออย่างไร ย้ำเตือนวิธีการเล่นตามแผนที่เคยกำหนด และทิศทางการเล่นในสนามผ่านกัปตันทีม และรองกัปตันทีม รวมทั้งข้อได้เปรียบเสียเปรียบของตำแหน่งการเล่นของนักกีฬา

2. อธิบายภาษา

วิธีการสื่อสารของทีมฟุตบอลโดยการใช้สีหน้า ท่าทาง ในการสื่อสารมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดสัญลักษณ์ด้วยท่าทาง การใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายซึ่งจะเป็นการตกลงร่วมกันในการให้ความหมายกับสัญลักษณ์นั้น เช่น การยกมือขวาหมายถึงให้ประกบคู่ต่อสู้ที่เน้นย้ำไว้ก่อนการแข่งขันเป็นต้น ซึ่งการกำหนดสัญลักษณ์เพื่อการสื่อสารภายในทีมกีฬาจะทำให้คู่ต่อสู้ไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาความหมายในการสื่อสารภายในทีมได้ และวิธีการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์จะใช้เพื่อบอกตำแหน่งลูกบอลว่าจะส่งบอลไปในลักษณะใดและตำแหน่งใด

3. กลยุทธ์การสื่อสาร

กลยุทธ์การสื่อสารในช่วงระหว่างการแข่งขันเพื่อสร้างทีมกีฬานั้นควรสร้างขั้นตอนในการสร้างกลยุทธ์การสื่อสาร 3 ช่วง คือ ช่วงแรกควรวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ ช่วงที่สองควรกำหนดจุดมุ่งหมาย และช่วงที่สามการกำหนดกลยุทธ์ โดยทั้ง 3 ขั้นตอน สามารถอธิบายจุดมุ่งหมายของขั้นตอนที่สำคัญได้ดังนี้

ช่วงแรก การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ของทีมกีฬาฟุตบอลมีจุดมุ่งหมาย คือ (1) หาข้อได้เปรียบเสียเปรียบของคู่ต่อสู้ (2) ลดความกดดันจากสภาพแวดล้อมจากการแข่งขัน และสภาพจิตใจของนักกีฬา และ (3) เตรียมวิธีการปรับปรุงแก้ไขตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมกับหาวิธีการลดแรงกดดันจากทีมคู่ต่อสู้ และสภาพจิตใจของนักกีฬาภายในทีม

ช่วงที่สอง การกำหนดจุดมุ่งหมายของทีมกีฬาฟุตบอลในช่วงระหว่างการแข่งขันมีจุดมุ่งหมายเพื่อบำรุงรักษาสภาพจิตใจของนักกีฬาให้มีสภาพร่างกายและจิตใจให้นักกีฬามีความพร้อมต่อการแข่งขันมากที่สุด และไม่ให้สมรรถนะนักกีฬาลดลง

ช่วงที่สาม การกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารที่สำคัญได้แก่ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจและจูงใจ กลยุทธ์การสร้างมโนภาพ กลยุทธ์การสร้างจินตภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเรียกกำลังใจ สร้างความฮึกเหิม โน้มน้าวใจให้นักกีฬามีกำลังใจในการแข่งขันมีเกิดความรู้สึก

เชิงบวก และ เรียกสมาธินักกีฬากลับมาอยู่กับการแข่งขันหากนักกีฬาคาดสมาธิ และช่วงระหว่างการแข่งขันกลยุทธ์ที่สำคัญที่ใช้เพื่อความเป็นเลิศได้แก่ กลยุทธ์การสร้างมโนภาพ และกลยุทธ์การสร้างจินตภาพโดยการสร้างมโนภาพจะเป็นวิธีการสร้างภาพในใจให้เห็นถึงภาพรวมของสถานการณ์การแข่งขันอุปสรรค ลักษณะคู่ต่อสู้ และการสร้างจินตภาพยังเป็นการสื่อสารเพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวกให้กับนักกีฬา และการสร้างจินตภาพจะเป็นวิธีการที่จะทำให้ให้นักกีฬาสามารถวางแผนภาพในใจเพื่อเป็นแรงเสริมให้นักกีฬาสามารถแสดงศักยภาพออกมาได้ตรงกับกรวางแผนภายในใจ โดยให้ผลลัพธ์ตรงกับสิ่งที่จินตภาพไว้ ซึ่งสรุปได้ว่าการใช้จินตภาพจะนำไปใช้ในการฝึกซ้อม และการแข่งขัน ส่วนการสร้างมโนภาพจะนำไปใช้ในการสร้างภาพให้เห็นถึงสถานการณ์และภาพรวมของอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขของทีม

ตารางที่ 5.3 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการสื่อสารช่วงหลังการแข่งขันกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ

รูปแบบการสื่อสาร	วิธีการสื่อสาร	กลยุทธ์การสื่อสาร
<p>1.การสื่อสารระหว่างบุคคล</p> <p>ผู้ฝึกสอน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน</p> <p>1.1 การสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล และอภิปรายผลเพื่อการวิเคราะห์ หาจุดอ่อน จุดแข็งของทีมคู่ต่อสู้</p> <p>1.2 การสื่อสารพูดคุยสรุปผลการวิเคราะห์ และวางแผนการฝึกซ้อมเพิ่มเติม เพื่อชี้แจงให้ ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเตรียมตัวเพื่อการฝึกซ้อมเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามการวิเคราะห์ที่ได้จากการแข่งขันที่ผ่านมา</p>	<p>วจนภาษา</p> <p>1.กรณีจบการแข่งขันเสร็จสิ้น ควรใช้การพูดเพื่อสื่อสารระหว่างหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬาภายในทีม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อถอดบทเรียนจากการแข่งขัน และแสดงออกถึงความห่วงใย</p> <p>2.การกล่าวถึงความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันเพื่อเป็นการแสดงถึงการจบภาระกิจ และการประสบความสำเร็จจากการแข่งขัน</p>	<p>กลยุทธ์</p> <p>1. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ และสร้างจินตนาการเชิงบวกให้กับนักกีฬา</p> <p>2.กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬาเพื่อให้ นักกีฬามีบรรยากาศ และอารมณ์ร่วมในทางที่ดี และลดความกดดัน คลายความวิตกกังวลจากปัจจัยภายนอก</p> <p>3.กลยุทธ์การสื่อสารสร้างการจดจำและต่อ ยอดความเป็นเลิศเพื่อสร้างการจดจำประสบการณ์ที่ได้รับจากการร่วมกันแข่งขันแล้ว นำประสบการณ์ไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำประสบการณ์ไปสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักฟุตบอลรุ่นใหม่ในอนาคต</p>

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

รูปแบบการสื่อสาร	วิธีการสื่อสาร	กลยุทธ์การสื่อสาร
<p>2.การสื่อสารกลุ่ม</p> <p>หัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬา</p> <p>1.การสื่อสารพูดคุยสรุปผลการแข่งขัน การกล่าวคำชื่นชม อธิบายข้อดี ข้อเสีย แนะนำวิธีการแก้ไข และเตือนข้อปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการแข่งขันถัดไป</p> <p>2.การเน้นย้ำข้อมูลเพื่อให้ นักกีฬาไม่ประมาทและให้จดจำเหตุการณ์ที่ผิดพลาดในการแข่งขันที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขและระวังการเกิดผิดพลาดซ้ำผู้ฝึกสอน ถ่ายทอดเนื้อหาวิธีการซ้อมในแต่ละช่วงเพื่อการแข่งขันรอบถัดไป</p> <p>ผู้ฝึกสอน และนักกีฬา</p> <p>1.การพูดคุยแลกเปลี่ยน เพื่อแก้ไขหรือเพิ่มเติมจากข้อผิดพลาดรายบุคคลตามตำแหน่งการเล่นของนักกีฬาให้ดีขึ้น</p>	<p>อวัจนภาษา</p> <p>1.กรณีการแข่งขันเสร็จสิ้นหัวหน้าผู้ฝึกสอนแสดงออกด้วยน้ำเสียงที่เรียบง่าย เพื่อให้บรรยากาศภายในทีมเกิดความผ่อนคลายความกดดัน การใช้เสียงเข้ม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและความหึกเหิมในการแข่งขันทั้งการแข่งขันเสร็จสิ้น และการได้รับรางวัลชนะเลิศ</p> <p>2.กรณี ทีมที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการแข่งขัน หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะต้องแสดงออกด้วยสีหน้าท่าทางถึงความปลื้มปิติยินดี ความซาบซึ้งใจ การแสดงความขอบคุณด้วยใจจริงเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ และสร้างแรงบันดาลใจของนักกีฬาและบุคคลภายในทีม</p>	

จาก ตารางที่ 5.3 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการพัฒนาการสื่อสารกีฬาฟุตบอลสู่ความเป็นเลิศ โดยจำแนกตามการสื่อสารในช่วงหลังการแข่งขันดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสาร

รูปแบบการสื่อสารในช่วงหลังการแข่งขันควรมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคล และรูปแบบการสื่อสารกลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลของหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และหัวหน้าผู้ฝึกสอนกับนักกีฬา เป็นการสื่อสารที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และอภิปรายข้อมูลด้านการแข่งขัน วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของทีมคู่ต่อสู้ พร้อมทั้งสรุปผลการวิเคราะห์และวางแผนการฝึกซ้อมเพิ่มเติม โดยหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะแลกเปลี่ยนความข้อมูล ความคิดเห็นการฝึกซ้อม และกลวิธีการแข่งขันระหว่างกัน เมื่ออภิปรายเสร็จสิ้นแล้วหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสั่งการให้ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนเตรียมตัวเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิธีการซ้อมในแต่ละช่วงสำหรับการแข่งขันในรอบถัดไป โดยทีมผู้ฝึกสอน และนักกีฬาจะพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันซึ่งในกระบวนการนี้หัวหน้าผู้ฝึกสอนจะสามารถตรวจสอบความพร้อมทางจิตใจ ร่างกาย และวิธีการเล่นกีฬาของนักกีฬาได้อีกทางหนึ่ง และเมื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเสร็จสิ้นจะสามารถทำให้ทีมผู้ฝึกสอนและนักกีฬามีกลวิธีการฝึกซ้อม เพื่อใช้ในการแข่งขันในรอบถัดไป แต่หากหัวหน้าผู้ฝึกสอนมีข้อเน้นย้ำแก่นักกีฬาจากข้อผิดพลาดที่ผ่านมาหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะแก้ไขหรือเพิ่มเติมเป็นรายบุคคลตามตำแหน่งการเล่นของนักกีฬาให้ดีขึ้น

2. รูปแบบการสื่อสารกลุ่มของหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน และนักกีฬามีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปผลการแข่งขัน เพื่อกล่าวคำชื่นชม อธิบายข้อดี ข้อเสีย แนะนำวิธีการแก้ไข และเตือนข้อปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการแข่งขันถัดไป โดยจะเน้นย้ำข้อมูลเพื่อให้ นักกีฬาไม่ประมาทและให้จดจำเหตุการณ์ที่ผิดพลาดในการแข่งขันที่ผ่านมาเพื่อระวังการเกิดผิดพลาดซ้ำ

2. วิธีการสื่อสาร

วิธีการสื่อสารของทีมกีฬาฟุตบอลในช่วงหลังการแข่งขันควรมีการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยกัน 2 แบบ คือ วจนภาษา และอวจนภาษาซึ่งสามารถแยกออกเพื่อเป็นวิธีการสื่อสารภายในทีม โดยมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. วจนภาษา

วิธีการสื่อสารของทีมฟุตบอลในช่วงหลังการแข่งขัน จะใช้การคำพูด การเขียน และสื่อประกอบ เช่น กระดานขาว เทปบันทึกการแข่งขัน คอมพิวเตอร์ในการนำเสนอเนื้อหา โดยการสื่อสารด้วยวจนภาษานั้นจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องจากการแข่งขันที่ผ่านมา รวมทั้งการถอดบทเรียนจากการแข่งขัน การสร้างความสัมพันธ์ภายในทีม การแสดงความห่วงใย

อาการบาดเจ็บของนักกีฬาจากการแข่งขัน การนัดหมายเวลาฝึกซ้อมและการแข่งขัน ซึ่งในกรณีที่ทีมชนะเลิศการแข่งขันหัวหน้าผู้ฝึกสอนจะกล่าวถึงความรู้สึกสบายใจ และผ่อนคลายจากความกดดัน ความกังวลใจที่ได้รับจากภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความคาดหวังในชัยชนะของแฟนฟุตบอลชาวไทยรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการฟุตบอลไทย ส่วนนักกีฬาจะกล่าวถึง การขอบคุณแฟนกีฬาชาวไทย กล่าวขอบคุณหัวหน้าผู้ฝึกสอน ผู้ให้การสนับสนุนกับทางนักสื่อสารมวลชน เพื่อกล่าวถึงการบรรลุเป้าหมาย ภารกิจของแต่ละบุคคลเสร็จสิ้น และความสำเร็จของนักฟุตบอลอีกทั้งนักกีฬาได้ระบายความรู้สึกของตนเองเพื่อลดความกดดัน ความเครียดที่เกิดขึ้นได้

2. อัจฉินภาษา

วิธีการสื่อสารของทีมฟุตบอลโดยการใช้สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง และแววตาในการสื่อสารมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบรรยากาศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ผ่อนคลาย การแสดงออกถึงความปลื้มปิติยินดี ความดีใจ ความซาบซึ้งใจ การสร้างแรงบันดาลใจ และความหึกเหิม การแสดงความขอบคุณผู้ติดตาม และผู้ให้การสนับสนุน และแสดงตัวตนว่าทีมฟุตบอลได้ทำภารกิจสำเร็จ ลุล่วงสมบูรณ์

3. กลยุทธ์การสื่อสาร

กลยุทธ์การสื่อสารในช่วงหลังการแข่งขันเพื่อสร้างทีมกีฬานั้นควรสร้างขั้นตอนในการสร้างกลยุทธ์การสื่อสาร 3 ช่วง คือ ช่วงแรกควรวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ ช่วงที่สองควรกำหนดจุดมุ่งหมาย และช่วงที่สามการกำหนดกลยุทธ์ โดยทั้ง 3 ขั้นตอนสามารถอธิบายจุดมุ่งหมายของขั้นตอนที่สำคัญได้ดังนี้

ช่วงแรก การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือบริบทก่อนกำหนดกลยุทธ์ของทีมกีฬาฟุตบอลมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความพร้อมของสภาพจิตใจ สภาพร่างกาย และผลกระทบจากการแข่งขันที่ส่งผลต่อนักกีฬาแต่ละคนเพื่อให้สามารถทำการสื่อสารกับนักกีฬาในระดับบุคคลและทีม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักกีฬาแต่ละคนจะมีทักษะในการรับฟังข้อมูลที่แตกต่างกันจึงใช้วิธีการสื่อสารที่แตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคลของนักกีฬา

ช่วงที่สอง การกำหนดจุดมุ่งหมายของทีมกีฬาฟุตบอลมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาความสัมพันธ์ภายในทีม และดำรงความสามัคคีและรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา เนื่องจากหลังการแข่งขันอาจจะมีการเล่นที่ผิดพลาดของนักกีฬาทำให้เกิดในความขัดแย้งในทีมหรือมีความเข้าใจไม่ตรงกันได้

ช่วงที่สาม การกำหนดกลยุทธ์ที่สำคัญ 3 กลยุทธ์ได้แก่ (1) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ (2) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา (3) กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการจดจำต่อยอดคู่ความเป็นเลิศ โดยจุดมุ่งหมายคือ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ

มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างจินตนาการเชิงบวกให้กับนักกีฬา โดยการกล่าวคำชมกับนักกีฬา กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีภายในทีมกีฬา มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างบรรยากาศ และอารมณ์ร่วมในทางที่ดี ซึ่งลักษณะการสร้างทีมกีฬาประเภททีมสู่ความเป็นเลิศนั้นจะต้องมีความพร้อมทางด้านจิตใจความรู้สึกต่อสัมพันธ์ภาพที่ดีร่วมกันในทีม อีกทั้งการสื่อสารยังช่วยลดความกดดัน คลายความวิตกกังวลจากปัจจัยภายนอก ดังนั้นการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้าง ดำรงสภาพจิตใจ อันเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางกีฬาได้ และ กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างการจดจำต่อยอดสู่ความเป็นเลิศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ให้นักกีฬาที่ได้รับประสบการณ์จากการฝึกซ้อม และการแข่งขันไปบอกต่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติรุ่นถัดไป อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์และวิธีการแก้ไขจากประสบการณ์ของนักกีฬาแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

4.6 ข้อเสนอแนะด้านวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการศึกษารุ่นต่อไปโดยเห็นว่าควรมีการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.6.1 ศึกษาสื่อสารเพื่อการสร้างทีมกีฬาฟุตบอลในทุกๆระดับ เช่น ฟุตบอลระดับท้องถิ่น ฟุตบอลระดับชาติ และระดับอาชีพ เพื่อให้ทราบปัญหาการสื่อสาร ปัจจัยสู่ความสำเร็จ การสื่อสารเพื่อฟุตบอลอาชีพในเชิงอุตสาหกรรมทางการกีฬา

4.6.2 ศึกษาแนวทางการสื่อสารกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศในประเภททีมหญิง

4.6.3 ศึกษาการสื่อสารกีฬาประเภททีม และประเภทเดี่ยวในชนิดกีฬาอื่นๆ

4.6.4 ศึกษาข้อมูลด้านการสื่อสารในกลุ่มวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อการสนับสนุนกีฬาประเภททีมสู่ความเป็นเลิศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ ดับทุกข์. (2562). กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการ โน้มน้าวใจของผู้ฝึกสอนนักกีฬาแบดมินตัน ทีมชาติไทยกรณีศึกษา เมย์ รัชนก อินทนนท์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นจาก http://dspace.bu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/4559/1/kittipak_dubt.pdf
- ขนิษฐา จิตแสง. (2563). การสื่อสารระหว่างบุคคลจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทนา ทองประยูร. (2551). ปริชญานีเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่8. (พิมพ์ครั้งที่6). นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จันทิมา เขียวแก้ว (2545). การสื่อสารกับงานสารสนเทศ เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการ สื่อสารหน่วยที่ 4 หน้า 167-222. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เจริญ กระบวนรัตน์. (2545). หลักการและเทคนิคการฝึกกรีฑา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จิตาภา สุขพล่า. (2548). การสื่อสารระหว่างบุคคล. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ชูศักดิ์ พัฒนมนตรี.(2546). จิตวิทยาการกีฬาและการนำไปใช้. สารวิทยาศาสตร์การกีฬา.4(43) : 14-15.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2559,16 สิงหาคม). ความนิยมในกีฬาฟุตบอลของไทย สร้างเม็ดเงินหมุนเวียนกว่า 12,000 ล้านบาท. ฐานเศรษฐกิจ. สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www.thansettakig.com/content/business/81358>
- ณภัทร สุขนฤเศรษฐกุล. (2563). การตรวจสอบเอกสารอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์เชิงอภิมาน การใช้โน้ตภาพเพื่อส่งเสริมแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 63(48), 74-91
- ปรมะ สตะเวทิน.(2546). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ:รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์
- ภาณุวัฒน์ วชิรชานินทร์. (2553). การใช้เทคนิคทางจิตวิทยาการกีฬาของนักกีฬาเซปักตะกร้อ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Spo_Coa/Panuwat_W.pdf
- เกริน ธิยาพันธ์. (2555). คุณลักษณะของโค้ชฟุตบอลที่มีประสิทธิภาพของไทยพรีเมียร์ลีก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Spo_Coa/Panuwat_W.pdf
- เดิมศักดิ์ คทวนิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น

- ชิตพัฒนา เอี่ยมนิรันดร์. (2548). การประยุกต์นิเทศศาสตร์ด้านการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนา ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการประยุกต์นิเทศศาสตร์เพื่อการพัฒนา หน่วยที่ 2 หน้า 89-91
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์
- ชิตพัฒนา เอี่ยมนิรันดร์. (2551). บทความวิชาการเรื่อง การจัดการการสื่อสารภายในบุคคลเพื่อ การพัฒนาตน. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุษบา สุธีธร. (2550). ทฤษฎีการสื่อสารภายในบุคคลและระหว่างบุคคล. ใน ประมวลสาระชุดวิชา ปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เกรินทร์ ธิยาพันธ์. (2555). คุณลักษณะของโค้ชฟุตบอลที่มีประสิทธิภาพของไทยพรีเมียร์ลีก (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Spo_Coa/Payrin_R.pdf
- ลักขณา สริวัฒน์. (2544). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- วรพจน์ ดั่งเจริญ. (2548). เทคนิคการสื่อสารของผู้ฝึกสอนกีฬายิงธนูทีมชาติไทยชุดซีเกมส์ ครั้งที่ 23 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). (การ สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยเกษม, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต. สืบค้นจาก <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=1122548000153>
- วันชัย วงใหญ่. (2557). การโค้ชเพื่อการรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.
- ศิริพร กิจประกอบ. (2557). “ก้านันสูเทพ” ในฐานะนักสื่อสารรณรงค์การเมืองจากมุมมองของ นักข่าวสายการเมือง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจ, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต. สืบค้นจาก <http://www.libdoc.dpu.ac.th/thesis/157337.pdf>
- สืบสาย บุญวีรบุตร. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. ชลบุรี. ชลบุรีการพิมพ์
- สมบัติ เกตุผล ,อนันต์ มาริกัน , สหกัญญา อรุณชารี และกัญจัมณัส เพชรบุรี. (2555). ปัจจัยที่มีผล ต่อ ความสำเร็จของนักกีฬามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตน โกสินทร์ในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 41. (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตน โกสินทร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์)
- สุรพงษ์ โสชนะเสถียร. (2559). ทฤษฎีการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). สมรรถนะหลักของผู้บริหาร. สืบค้นจาก <http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis.pdf>
- เสนาะ ดิยาวี. (2548). *การสื่อสารในองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพัชรินทร์ ปานอุทัย. (2555). ผลของการฝึกทักษะทางจิตใจที่มีต่อความเข้มแข็งทางจิตใจของนักกอล์ฟอาชีพไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา*, 12(2), 117-129
- สุพัชรินทร์ ปานอุทัย. (2556). *จิตวิทยาการกีฬา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สนุก. (2552, 14 กันยายน). *สาวไทยซ็อกโลกวอลเลย์บอลจีน3-1*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www.sanook.com/sport/12321/>
- สุปราณี ขวัญบุญจันทร์. (2541). *จิตวิทยาการกีฬา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อมรรัตน์ ทิพย์เลิศ. (2547). *ความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง*. (คุยฎีนิพนธ์สาขาสื่อสารมวลชน ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อรรธรณ ปิณฑน์โอวาท. (2537). *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อเนก ทิพรักษ์. (2546). *แนวทางการพัฒนากีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศในทศวรรษหน้า (2545-2555)* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก <http://www.mahalib.msu.ac.th/arec/dublin.php?ID=13399906688>
- Aneakpoonsinsuk Panyaporn . (2016). *Communication Apprehension among Thai Customs Personnel at International Airports in Thailand* Master's thesis. Thammasat University. Retrieved from TU_2016_5421032193_6896_4922.pdf
- Abeza, Gashaw; O'Riley, Norm; Nadeau, John (September 1, 2014). *Sport Communication: A Multidimensional Assessment of the Field's Development :International Journal of Sport Communication*, 7 (3), 289–316.
- Burning Magan M. Thomeson and Melida A. (2015). *Coaching Behaviors and Athlete Motivation: Female softball Athletes' Perspectives* *Journal of Sport Science* , 24 (5-6), 345-370. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/301492963>
- Barrett, (2014). *Leadership communication*. 4th ed. New York, Macgraw-Hill Education.
- Christoph Graf.(2016). Renewable Energy Intermittency and its Impact on Thermal Generation,

- E-book of Applied European University Institute . Robert Schuman
Centre for Advanced Studies Florence School of Regulation Climate, Retrived from
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2746404
- Diane Mary. (1999). *Coach-athlete communication within a national Alpine ski team. Journal of Excellence. (3), 28-54.* Retrieved from <https://www.academia.edu/1261824>
- Domagoji Lausic. (2005). *Explicit and implicit types of communication: A conceptualization of intra-team communication in the sport of tennis.*(Master Degree). The Florida state university college of education
- Ernest L.Hughes. (1997). *Does the Queen have Magical Powers: Leadership & Systems in the 21st Century.* USA, WA. The Systems Thinking Company
- Gregory A. Cranmer. (2014). *A continuation of Sport Team Form an Organizational Perspective: Prddictors of Athtete-Coach Leader-Member Exchange.* Journals Permissions
Communication & Sport, 2016, Vol4, 43-61. DOI: 10.1177/2167479514542151
- Hargie o, (2011). *Skilled interpersonal communication.* 5thed. Hove East Sussex: Routedge.
- Hung, Chih-Hsiang. (2008). *A study of coaches' leadership behavioral styles and their influence upon team cohesion of college volleyball teams in taiwan.* (Doctor of Education).
United states academy
- J. Christoph Graf. (2016). *College athletes' perception of coach-athlete communication and individual vs team success.* (Master Degree). University of South Alabama
- Jonathan C. Wildman, Jr., B.S., M.S. (2006). *The athlete leader role: Interaction of gender, sport type, and coaching style.* Doctor of Philosophy. University of North Texas
- Joseph Devito. (2017). *Interpersonal massage.* 4th ed. Upper Saddle River,Nj: Pearson Education
- Julia T Wood. (2017). *Communication mosaics : An introduction to the field of communication.*
8th edition. Boston, MA : Cengage Learning.
- Littlejohn, S. & Foss, K. (2010). *Theories of Human Communication.* 10th ed.
Belmont, Ca: Thomson/Wadsworth.
- Marilyn macik-Frey. (2007). *Communication-centered approach to leadership: The relationship of interpersonal communication competence to transformational leadership and emotional intelligence.*(Doctor of Philosophy). The University Texas at Arlington
- Meredith J. Nordbrock. (2013). *Can't we all just get along? The Impact of Goal Orientation on*

- the-Coach-Athlete relationship and Coach-Athlete Communication* (Master's of Psychology). University of Tennessee at Chattanooga, USA Retrieved from <https://scholar.utc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1488&context=theses>
- O'Bayle ,Commins and Murry, (2015). *Franning leadership in sport*. New York: Routledge.
- Panyaporn Aneakpoonsinsuk. (2016) . *Communication apprehension among thai customs personnel at international airport in thailand* .(master's thesis). Thammasat University. Retrieved form http://www.thesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016.pdf
- Pedersen , Laucella , Kian and Geurin. (2017). *Strategic Sport Communication Model*. 2th edition United State: Human kinetic.
- Sarah Trenholm and Arthur Jensen, (2011). *Interpersonal Communication*. 7th edition. Oxford University Press.
- Peter Hartley. (1999). *Interpersonal Communication*. Illustrated. Routledge, 1999.
- Rocco P. Porreca, Dr. Stephen L., Butler Daphne, (2015). *A study of the entry-level competence considered most valuable by employers in the big four (NBA,NFL,MLB) sport*. dissertation the faculty of the United States Sports Academy ProQuest LLC(2016).
- Yates, P. (2000). *Instructional leadership behavior of principals and the effects of a balanced beginning reading program in exemplary school in Northeast North Carolina*. Regent University. Retrieved from <http://www.regent.edu/acad/global/publications/dissertations/years2000.shtml>
- Zeynep and Mustafa. (2015). *Team Effectiveness in Sport Teams: The Effects of Team Cohesion, Intra Team Communication and Team Norms on Team Member Satisfaction and Intent to Remain Social and Behavioral Sciences, 2014 (150), 420-428*. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814050915>

ภาคผนวก

แนวคำถามหัวหน้าผู้ฝึกสอน

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ

หัวหน้าผู้ฝึกสอน

รูปแบบการสื่อสารก่อนการแข่งขัน

1. ก่อนการแข่งขัน_ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบบุคคลหรือแบบกลุ่ม
2. ก่อนการแข่งขัน_ท่านเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใดระหว่างแบบกลุ่มและบุคคล เพราะเหตุใด
3. ก่อนการแข่งขัน_มีเหตุผลใดในการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกัน ระหว่างแบบกลุ่มและแบบบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร
4. ก่อนการแข่งขัน_ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบแบบกลุ่มเมื่อไหร่ และบุคคลเมื่อไหร่ (ยกตัวอย่าง)
5. ก่อนการแข่งขัน_ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคกับทีมเรื่องใดบ้าง (ยกตัวอย่าง)
6. ก่อนการแข่งขันเมื่อท่านประสบปัญหาและอุปสรรคท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใด และใช้วิธีการแก้ไขอย่างไร
7. ก่อนการแข่งขันท่านมีประเด็นในการสื่อสารเรื่องใดบ้าง

วิธีการสื่อสารก่อนการแข่งขัน

1. ก่อนการแข่งขัน ท่านเลือกใช้วิธีการสื่อสารด้วยวาจา ภาษากาย หรืออื่น ๆ
2. ก่อนการแข่งขัน ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยการใช้สื่ออันใดบ้าง เพราะเหตุใด
3. ก่อนการแข่งขัน ทีมของท่านมีการกำหนดข้อตกลงที่เกี่ยวกับอวัจนภาษา (สัญญาณ) ต่างๆ อย่างไร แล้วใช้เมื่อไหร่
4. ก่อนการแข่งขัน มีปัญหา อุปสรรคในการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยวาจา และภาษากาย เรื่องใดบ้างยกตัวอย่าง
5. ก่อนการแข่งขัน หากท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารทั้งวัจนภาษา และอวัจน
6. ภาษาแล้วท่านมีแนวทางการใช้อย่างไร

กลยุทธ์การสื่อสารก่อนการแข่งขัน

1. ก่อนการแข่งขัน ท่านให้คำแนะนำอย่างไรกับทีม และเมื่อใด (ยกสถานการณ์)
2. ก่อนการแข่งขัน ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการให้คำแนะนำในเรื่องใด
3. ก่อนการแข่งขัน ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหา และ อุปสรรคในการให้คำแนะนำอย่างไร
4. ก่อนการแข่งขัน ท่านมีการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไรเมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
5. ก่อนการแข่งขัน ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมในเรื่องใด
6. ก่อนการแข่งขัน ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร
7. ก่อนการแข่งขัน ท่านสร้างแรงจูงใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
8. ก่อนการแข่งขัน ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้าง แรงจูงใจในเรื่องใด
9. ก่อนการแข่งขัน ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจอย่างไร
10. ก่อนการแข่งขัน ท่านโน้มน้าวใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
11. ก่อนการแข่งขัน ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในโน้มน้าวใจในเรื่องใด
12. ก่อนการแข่งขัน ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหา และอุปสรรคในการสร้างโน้มน้าวใจอย่างไร
13. ก่อนการแข่งขัน ท่านสั่งการกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
14. ก่อนการแข่งขัน ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการในเรื่องใด
15. ก่อนการแข่งขัน ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการอย่างไร
16. ก่อนการแข่งขันท่านใช้กลยุทธ์ด้านใดมากกว่า

ปัจจัยอื่นๆ ก่อนการแข่งขัน

1. ก่อนการแข่งขันมีปัจจัยภายในทีม และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อทีมเรื่องใดบ้าง
2. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเรื่องใด ยกเหตุการณ์
3. ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคด้านปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอย่างไร

รูปแบบการสื่อสารระหว่างการแข่งขัน

1. ระหว่างการแข่งขัน_ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบบุคคลหรือแบบกลุ่ม
2. ระหว่างการแข่งขัน_ท่านเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใดระหว่างแบบกลุ่มและบุคคล เพราะเหตุใด
3. ระหว่างการแข่งขัน_มีเหตุผลใดในการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกัน ระหว่างแบบกลุ่มและแบบบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร
4. ระหว่างการแข่งขัน_ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบแบบกลุ่มเมื่อไหร่ และบุคคลเมื่อไหร่(ยกตัวอย่าง)
5. ระหว่างการแข่งขัน_ท่านประสบปัญหา และอุปสรรคกับทีมเรื่องใดบ้าง (ยกตัวอย่าง)
6. ระหว่างการแข่งขันเมื่อท่านประสบปัญหาและอุปสรรคท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใดและใช้วิธีการแก้ไขอย่างไร
7. ระหว่างการแข่งขันท่านมีประเด็นในการสื่อสารเรื่องใดบ้าง

วิธีการสื่อสาร(ลักษณะทีมเป็นต่อ)

1. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยวาจาและการใช้ภาษากายหรืออื่นๆ
2. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยการใช้สื่ออันใดบ้าง เพราะเหตุใด
3. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ทีมของท่านมีการกำหนดข้อตกลงที่เกี่ยวกับอวัจนภาษา (สัญญาณ) ต่าง ๆ อย่างไร แล้วใช้เมื่อไหร่
4. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านมีปัญหา อุปสรรคในการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยวาจา และภาษากายเรื่องใดบ้าง ยกตัวอย่าง
5. หากท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาแล้วท่านมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร

วิธีการสื่อสาร(ลักษณะทีมเป็นรอง)

1. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นรอง ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยวาจาและการใช้ภาษากายหรืออื่นๆ
2. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นรอง ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยการใช้สื่ออันใดบ้าง เพราะเหตุใด

3. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นรอง ทีมของท่านมีการกำหนดข้อตกลงที่เกี่ยวกับอวัยวะภาษา (สัญญาณ) ต่างๆ อย่างไร แล้วใช้เมื่อไหร่
4. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นรอง ท่านมีปัญหา อุปสรรคในการใช้ภาษาในการสื่อสาร ด้วยวาจา และภาษากายเรื่องใดบ้าง ยกตัวอย่าง
5. หากท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาแล้วท่านมี แนวทางการใช้อย่างไร

กลยุทธ์ (ลักษณะทีมเป็นต่อ)

1. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านให้คำแนะนำอย่างไรกับทีม และเมื่อใด (ยก สถานการณ์)
2. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการให้คำแนะนำ ในเรื่องใด
3. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหา และ อุปสรรคในการให้คำแนะนำอย่างไร
4. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านมีการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
5. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วม ในเรื่องใด
6. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคใน การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร
7. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านสร้างแรงจูงใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
8. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้าง แรงจูงใจ ในเรื่องใด
9. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและ อุปสรรคในการสร้างการสร้างแรงจูงใจอย่างไร
10. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านโน้มน้าวใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
11. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในโน้มน้าวใจในเรื่องใด
12. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นต่อ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและ อุปสรรคในการสร้างโน้มน้าวใจอย่างไร

13. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นต่อ ท่านสั่งการกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
14. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นต่อ ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการในเรื่องใด
15. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นต่อ ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการอย่างไร

กลยุทธ์ (ลักษณะทีมเป็นรอง)

1. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านให้คำแนะนำอย่างไรกับทีม และเมื่อใด (ยกสถานการณ์)
2. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการให้คำแนะนำในเรื่องใด
3. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหา และอุปสรรคในการให้คำแนะนำอย่างไร
4. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านมีการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
5. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมในเรื่องใด
6. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร
7. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านสร้างแรงจูงใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
8. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจในเรื่องใด
9. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการสร้างแรงจูงใจอย่างไร
10. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านโน้มน้าวใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
11. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในโน้มน้าวใจในเรื่องใด
12. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสร้างโน้มน้าวใจอย่างไร
13. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านสั่งการกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
14. ระหว่างการแข่งขันกรีฑาทิมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการในเรื่องใด

15. ระหว่างการแข่งขันกรณีทีมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการอย่างไร

16. ก่อนการแข่งขันท่านใช้กลยุทธ์ด้านใดมากกว่า

ปัจจัยอื่น ๆ ระหว่างการแข่งขัน

1. ระหว่างการแข่งขันมีปัจจัยภายในทีม และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อทีมเรื่องใดบ้าง
2. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเรื่องใด ยกเหตุการณ์
3. ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคด้านปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอย่างไร

รูปแบบการสื่อสารหลังการแข่งขัน (ลักษณะทีมชนะ)

1. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบบุคคลหรือแบบกลุ่ม
2. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใดระหว่างแบบกลุ่มและบุคคล
3. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ มีเหตุผลใดในการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกันระหว่างแบบกลุ่ม และบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร
4. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบแบบกลุ่มเมื่อไหร่ และบุคคลเมื่อไหร่(ยกตัวอย่าง)
5. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านประสบปัญหา หรืออุปสรรคกับทีมเรื่องใดบ้าง (ยกตัวอย่าง)
6. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ เมื่อท่านประสบปัญหาหรืออุปสรรคท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใด และใช้วิธีการแก้ไขอย่างไร
7. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านมีประเด็นในการสื่อสารเรื่องใดบ้าง

รูปแบบการสื่อสารหลังการแข่งขัน (ลักษณะทีมแพ้)

1. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบบุคคลหรือแบบกลุ่ม
2. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใดระหว่างแบบกลุ่มและบุคคลเพราะเหตุใด
3. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ มีเหตุผลใดในการเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกันระหว่างแบบกลุ่ม และบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

4. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบแบบกลุ่มเมื่อไหร่ และบุคคลเมื่อไหร่(ยกตัวอย่าง)
5. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านประสบปัญหา หรืออุปสรรคกับทีมเรื่องใดบ้าง (ยกตัวอย่าง)
6. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ เมื่อท่านประสบปัญหาหรืออุปสรรคท่านใช้รูปแบบการสื่อสารแบบใด และใช้วิธีการแก้ไขอย่างไร
7. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านมีประเด็นในการสื่อสารเรื่องใดบ้าง

วิธีการสื่อสาร(ลักษณะทีมเป็นชนะ)

1. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยวาจาและการใช้ภาษากาย 3 หรืออื่นๆ
2. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยการใช้สื่ออันใดบ้าง เพราะเหตุใด
3. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ทีมของท่านมีการกำหนดข้อตกลงที่เกี่ยวกับอวัจนภาษา (สัญญาณ) ต่างๆ อย่างไร แล้วใช้เมื่อไหร่
4. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านมีปัญหา อุปสรรคในการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยวาจา และภาษากายเรื่องใดบ้าง ยกตัวอย่าง
5. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ หากท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารทั้ง วัจนภาษาและอวัจนภาษาแล้วท่านมีแนวทางการใช้อย่างไร

วิธีการสื่อสาร(ลักษณะทีมแพ้)

1. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยวาจาและการใช้ภาษากาย หรืออื่นๆ
2. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านใช้วิธีการสื่อสารด้วยการใช้สื่ออันใดบ้าง เพราะเหตุใด
3. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ทีมของท่านมีการกำหนดข้อตกลงที่เกี่ยวกับอวัจนภาษา (สัญญาณ) ต่างๆ อย่างไร แล้วใช้เมื่อไหร่
4. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านมีปัญหา อุปสรรคในการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วยวาจา และภาษากายเรื่องใดบ้าง ยกตัวอย่าง
5. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ หากท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารทั้ง วัจนภาษาและอวัจนภาษาแล้วท่านมีแนวทางการใช้อย่างไร

กลยุทธ์ (ลักษณะทีมชนะ)

1. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านให้คำแนะนำอย่างไรกับทีม และเมื่อใด (ยกสถานการณ์)
2. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการให้คำแนะนำในเรื่องใด
3. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหา และอุปสรรคในการให้คำแนะนำอย่างไร
4. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะ ท่านมีการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไรเมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
5. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมในเรื่องใด
6. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร
7. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านสร้างแรงจูงใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
8. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจในเรื่องใด
9. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจอย่างไร
10. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านโน้มน้าวใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
11. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านพบปัญหาและอุปสรรคในโน้มน้าวใจในเรื่องใด
12. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสร้างโน้มน้าวใจอย่างไร
13. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านสั่งการกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
14. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการในเรื่องใด
15. หลังการแข่งขันกรณีทีมชนะท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการอย่างไร
16. ก่อนการแข่งขันท่านใช้กลยุทธ์ด้านใดมากกว่า

กลยุทธ์ (ลักษณะทีมเป็นรอง)

1. หลังการแข่งขันกรณีทีมแพ้ ท่านให้คำแนะนำอย่างไรกับทีม และเมื่อใด (ยกสถานการณ์)
2. หลังการแข่งขันกรณีทีมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการให้คำแนะนำในเรื่องใด
3. หลังการแข่งขันกรณีทีมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหา และอุปสรรคในการให้คำแนะนำอย่างไร

4. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านมีการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไรเมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
5. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมในเรื่องใด
6. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างไร
7. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านสร้างแรงจูงใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
8. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างแรงจูงใจในเรื่องใด
9. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสร้างการสร้างแรงจูงใจอย่างไร
10. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านโน้มน้าวใจกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
11. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในโน้มน้าวใจในเรื่องใด
12. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสร้างโน้มน้าวใจอย่างไร
13. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านสั่งการกับทีมอย่างไร เมื่อไหร่ (ยกสถานการณ์)
14. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการในเรื่องใด
15. หลังการแข่งขันกรีฑาทีมเป็นรอง ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคในการสั่งการอย่างไร
16. ก่อนการแข่งขันท่านใช้กลยุทธ์ด้านใดมากกว่า

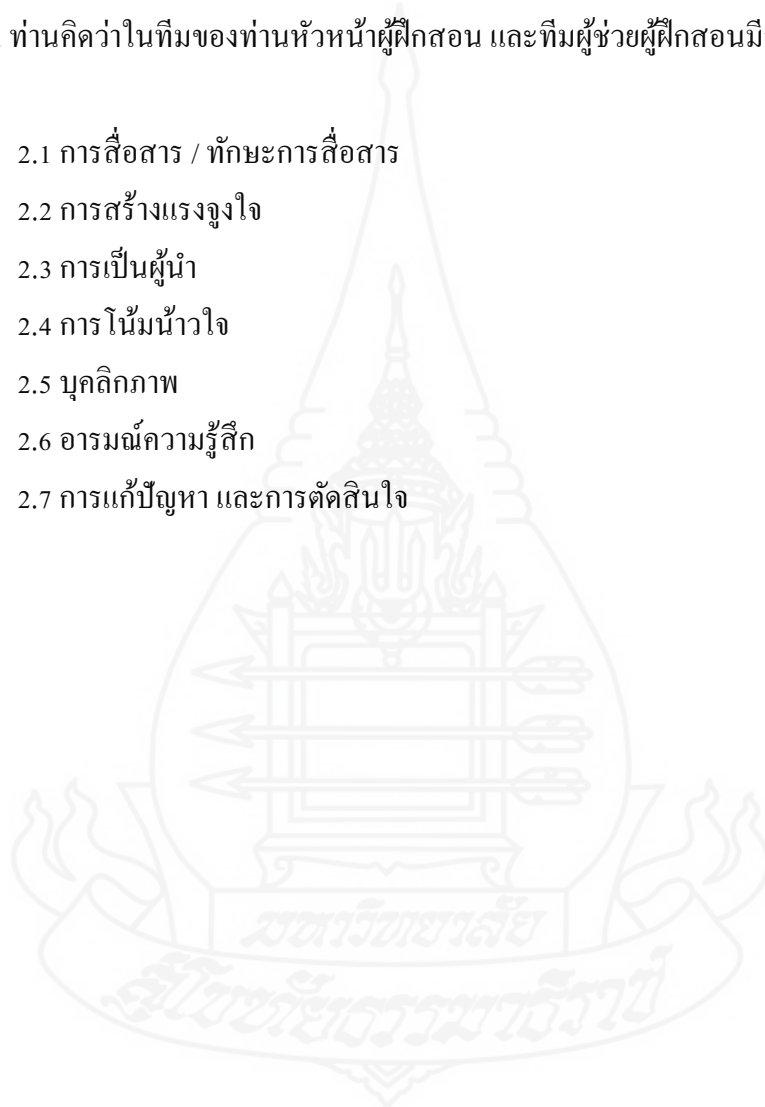
ปัจจัยอื่นๆ หลังการแข่งขัน

1. หลังการแข่งขันมีปัจจัยภายในทีม และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อทีมเรื่องใดบ้าง
2. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเรื่องใด ยกเหตุการณ์
3. ท่านมีแนวทางในการแก้ไขของปัญหาและอุปสรรคด้านปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอย่างไร

แนวคำถามนักกีฬาทีมชาติ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อสร้างทีมกีฬาฟุตบอลทีมชาติไทยสู่ความเป็นเลิศ
กลุ่มนักกีฬา

1. ท่านคิดว่า หัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ช่วยผู้ฝึกสอนควรมีสมรรถนะด้านใดบ้าง /
 อย่างไร
2. ท่านคิดว่าในทีมของท่านหัวหน้าผู้ฝึกสอน และทีมผู้ช่วยผู้ฝึกสอนมีสมรรถนะตามข้อใด
 อย่างไร
  - 2.1 การสื่อสาร / ทักษะการสื่อสาร
  - 2.2 การสร้างแรงจูงใจ
  - 2.3 การเป็นผู้นำ
  - 2.4 การโน้มน้าวใจ
  - 2.5 บุคลิกภาพ
  - 2.6 อารมณ์ความรู้สึก
  - 2.7 การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายณัฐพงศ์ สัมปหังสิต
วัน เดือน ปีเกิด	25 พฤศจิกายน 2526
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2547 ศศ.ม เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2551
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตกรุงเทพ
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ สาขาสื่อสารการกีฬา

